Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Goethe, Johann Wolfgang von.; oversat af K. L. Rahbek.
Titel | Title:	Wilhelm Meisters Læreaar : en Roman
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3-4
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Arntzens og Hartiers Forlag, 1801-1802
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-4 i 2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-417.-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130019096018

Wilhelm Meisters

Læreaar.

En Roman

af

Göthe.

Oversat af

K. L. Rahbek,

Professor.

Tredie Bind.

Kiøbenhavn, 1802.
Trykt paa Arntzens og Hartiers Forlag
hos J. Breum.

DET STORE KONGELIGE
BIBLIOTHEK

Wilhelm Meisters

Læreaar.

Femte Bog.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Kapitel.

Saaledes havde Wilhelm til sine to neppe lægte Saar igien et friskt tredie, der var ham ikke lidet til Ulejlighed. Aurelia vilde ikke tillade, han maatte betiene sig af en Saarlæge, hun forbandt ham selv under alleslags underlige Taler, Ceremonier, og Sprog, og satte ham derved i en meget piinlig Forfatning. Dog ikke han allene, men alle Personer, der befandt sig i hendes Nærværelse, leed ved hendes Uroe og Ængshed; men ingen mere, end den lille Felix. Det levende Barn var høist utaalmodigt under saadant Tryk, og viiste sig stedse uartigere, jo mere hun dadlede det, og satte det irette.

Drengen fandt Behag i visse Egenheder, som man ogsaa pleier at kalde Uartigheder, og som hun ingenlunde var sindet at bære over med ham. Han drak f. Ex. heller af Flasken, end af Glasset, og aabenbar smagte Maden af Fadet ham bedre, end af Tallerkenen. En saadan Uskik blev ikke overseet, og naar han nu ovenikiøbet lod Dørren staae aaben, eller slog den i, og, naar noget blev ham befalet, enten ikke rørte sig af Stedet, eller hastig løb bort, maatte han høre en lang Lectie, uden at han nogensinde lod spore mindste Bedring derved. Tvertimod syntes hans Godhed for Aurelia Dag for Dag mere at tage af; i hans Tone var intet kiærligt meere, naar han kaldte hende Moder, tvertimod hængte han lidenskabelig ved den gamle Amme, der rigtig nok ogsaa lod ham i Alting have sin Villie.

Men ogsaa hun var paa nogen Tid bleven saa syg, at man havde maattet skaffe hende ud af Huset i et stille Logement, og Felix vilde seet sig

ganske eene, havde ikke Mignon ogsaa vist sig for ham, som en kiærlig Skytsaand. De to Børn morede sig overmaade artig sammen; hun lærte ham Smaaviser, og han, der havde en meget god Hukommelse, reciterede dem tit Tilhørerne til Forundring. Ogsaa vilde hun forklare ham Landkortene, hvorved hun dog ikke gik frem efter den bedste Methode. Thi egentlig syntes hun ikke at have anden Interesse ved Landene, end om de vare kolde eller varme. Polen, den skrækkelige Is der, den tiltagende Varme, jo længere man kom fra den, vidste hun meget godt at giøre Regnskab for. Naar nogen reiste, spurgte hun blot, om han tog mod Norden eller mod Syden, og giorde sig Umage for at udfinde Veiene paa sine smaa Kort. Især naar Wilhelm talte om at reise, var hun meget opmærksom, og syntes altiid at grænme sig meget, saasnart Samtalen gik over paa en anden Materie. Saalidet man kunde overtale hende til, at paatage sig en Rolle, eller engang at gaae paa Theatret, naar

der spiltes, saa gierne og flittig lærte hun Oder og Sange udenad, og opvakte, naar hun tit uformodentlig ligesom ud af Hovedet declamerede saadant et Digt gemeenlig af det alvorlige og heltidelige Slags, Forundring hos enhver.

Serlo, der var vant til at agte paa ethvert Spor af et fremspirende Talent, søgte at opmuntre hende; men især anbefalede hun sig hos ham ved en meget artig, mangfoldig. og tit end- og munter Sang, og paa samme Vei havde Harpespilleren erhvervet sig hans Gunst.

Serlo, uden selv at have Genie til Musik, eller spille noget Instrument, vidste at sætte Priis paa Musikens høje Værd; han søgte saa tit mueligt at skaffe sig denne Nydelse, der ikke kan sættes i Ligning med nogen anden. Han havde Concert eengang om Ugen, og nu havde der ved Mignon, Harpespilleren, og Laertes, der ikke var nogen slet Violinspiller, dannet sig et underligt lidet Huuskapel for ham.

Han pleiede at sige: Menneſket er saa tilbøieligt til at give sig af med det meest Hverdags, Aand og Sandser sløves saa let for Indtrykkene af det Skiønne og Fuldkomne, at man paa alle Maader skulde vedligeholde den Evne hos sig, at føle det. Thi en saadan Nydelse kan ingen ganske undvære, og kun Ubevantheden til at nyde noget Godt er Aarsag i, at mange Mennesker alt finde Fornøielse i det flaue og urimelige, naar det kun er nyt. Man skulde, sagde han, hver Dag i det mindste høre een liden Sang, læse eet godt Digt, see eet ypperligt Malerie, og, naar det lod sig gjøre, tale nogle fornuftige Ord.

Ved denne Tankemaade, der paa en vis Maade var Serlo naturlig, kunde de Personer, der omgav ham, ikke fattes behagelig Moroe. Midt i denne fornøielige Tilstand bragte man Wilhelm en Dag et Brev med sort Lak for. Werners Segl tilkiændegav et Sørgebudskab, og han forskrækkedes ikke lidet, da han blot med nogle Ord fandt sin Faders Død meldt. Efter

en uventet kort Sygdom var han gaaet ud af Verden, og havde efterladt sine Ting i bedste Orden.

Den uventede Efterretning traf Wilhelm i Hans Inderste. Han følte dybt, hvor følesløs man ofte forsømmer Venner og Fræender, saa længe de nyde det jordiske Opholdsted med os, og først angrer Forsømmelsen da, naar dette skionne Forhold i det mindste for den Gang er hævet. Ogsaa kunde Smerten over den brave Mands tidlige Afgang kun lindres ved den Følelse, at han havde elsket lidet, og ved den Overtydning, at han havde nydt lidet paa Jorden.

Wilhelms Tanker vendte sig nu snart til hans egne Forhold, og han følte sig ikke lidet forurocliget. Menneskket kan ikke sættes i nogen farligere Stilling, end naar der ved udvortes Omstændigheder virkes en stor Forandring i hans Tilstand, uden at hans Føle- og Tænkemaade forberedes derpaa. Der gives da en Epoke uden Epoke, og der opstaaer saameget desstørre Med-

sigelse, jo mindre Menneſket mærker, han endnu ikke er uddannet til denne ny Tilſtand.

Wilhelm saae ſig fri i et Øieblik, hvor han endnu ikke kunde blive enig med ſig ſelv. Hans Tænkemaade var ædel, hans Hensigter rene, og hans Forsætter syntes ikke forkaſtelige. Alt det torde han med nogen Tilliid tilstaae ſig ſelv; men han havde havt Leilighed nok til at mærke, at han fattedes Erfaring, og han tillagde derfor andres Erfaring, og de Reſultater, de med Overbeviisning afledede deraf, en overdreven Værdie; og vildledtes derved blot bestandig mere. Hvad han fattedes, troede han snareſt at erhverve, naar han paatog ſig at bevare og ſamle alt Mærkværdigt, der i Bøger eller Samtaler kunde komme ham for. Han opſkrev derfor fremmede og egne Meninger og Ideer, ja hele Samtaler, der vare ham interessante, og holdt desværre paa denne Maade ligesaavel faſt paa det Falſke, ſom paa det Sande; blev meget forlænge hængende ved een Idee, ja man kunde ſige, ved een Sentents, og

forlod derved sin naturlige Tænke- og Handlemaade, i det han tit fulgte fremmede Lys, som Ledestierner. Aurelias Bitterhed, og hans Ven Laertes kolde Foragt for Menneskene, bestak hans Dom ofte, end billigt var; men ingen havde været ham farligere end Jarno, en Mand, hvis lyse Forstand fældte en rigtig streng Dom om nærværende Ting, men derhos havde den Feil, at han afsagde disse enkelte Domme med en Slags Almeenhed, da dog Forstandens Kiændelser egentlig kun giælde engang, og det i det bestemteste Tilfælde, og alt blive urigtige, naar man anvender dem paa det næste.

Saaledes bortfjernede Wilhelm, i det han stræbte at blive eenig med sig selv, sig stedse mere fra den gavnlige Frihed, og ved denne Forvirring blev det hans Lidenskaber des lettere at bruge alle Tilrustninger til deres Fordeel, og kun endnu mere at forvirre ham ihensеende til det, han havde at giøre.

Serlo nyttede Dødsposten til sin Fordeel, og virkelig havde han og daglig mere Aarsag at tænke paa en anden Indretning af sit Skuespil. Enten maatte han fornye sine gamle Contracter, som han ingen stor Lyst havde til, da adskillige Medlemmer, som ansaae sig for uundværlige, blev daglig utaaleligere, eller han maatte, som ogsaa hans Ønske var, give Selskabet en ganske ny Skikkelse.

Uden selv at trænge paa Wilhelm, fik han Aurelia og Philine i Bevægelse, og de øvrige Kammerater, der længtes efter Engagement, lod ligeledes vor Ven ingen Roe have, saa at han med temmelig Forlegenhed stod paa en Korsvei. Hvo skulde tænkt, at et Brev fra Werner, der var skrevet i ganske modsat Aand, endelig skulde drive ham til en Beslutning? Vi udelade blot Indgangen, og meddele Brevet forresten med liden Forandring.

Andet Kapitel.

— "Saaledes var det, og saaledes maae det vel være ret, at enhver ved enhver Leilighed gaaer efter sin Dont, og viser sin Virksomhed. Den gode Gamle var neppe hensovet, førend alt i næste Qvartal intet meere skeede i Huset efter hans Sind. Venner, Bekiændte, og Slægtninge trængte sig til, men især alle de Slags Mennesker, der ved saadanne Leiligheder have noget at vinde. Man bragte, man bar, man betalte, skrev, og regnede; nogle hentede Viin og Kager, andre spiiste, og drak; men ingen saae jeg alvorligere sysselsat, end Fruentimmerne, da de søgte Sørgetøi ud.

Du vil altsaa forlade mig, min Ven! naar jeg ved denne Leilighed ogsaa tænkte paa min Fordeel, viiste mig saa virksom og tienstagtig mod din Søster, som mueligt; og saasnart det kun nogenlunde skikkede sig, giorde hende begribeligt, at det

nu var vor Sag, at skynde paa en Forbindelse, som vore Fædre af alt for stor Omstændelighed hidtil havde forhalet.

Men nu maae du for Alting ikke tænke, at det er faldet os ind, at tage det store tomme Huus i Besiddelse. Vi ere beskeetnere og fornuftigere. Vor Plan skal du høre. Din Søster tager efter Brylluppet strax over til vores, og din Moder endog med.

Hvor er det mueligt? vil du sige: I har jo knap selv Plads i den Rede. Det er just Kunsten, min Ven. Den smilde Indretning giør Alting mueligt, og du troer ikke, hvor megen Plads man finder, naar man kun bruger lidet Rum. Det store Huus sælge vi, hvortil der strax frembyder sig en god Leilighed. De Penge, vi faae ud deraf, skal bære hundredefold Renter.

Jeg haaber, du er eenig med, og ønsker, du maae ikke have arvet noget af din Faders og Bedstefaders ufrugtbare Lysthaverier. Denne satte sin høieste Lyksalighed i et Antal Kunst-

værker, der saae ud efter ingen Ting, og som ingen, jeg tør nok sige, ingen, kunde nyde med ham: hiin levede i en kostbar Indretning, som han lod ingen nyde med sig. Vi vil bære os anderledes ad, og jeg haaber med dit Samtykke.

Det er sandt, jeg beholder selv ikke nogen anden Plads i heele vort Huus, end ved mit Skriverpult, og endnu indseer jeg ikke, hvor man i Tiden skal sætte en Vugge; men derfor er Rummet uden Huset desstørre. Kaffehusene og Klubberne for Manden, Spadseregangene og Lysttourene for Konen, og de skiønne Lyststeder paa Landet for begge. Derved er den største Fordeel, at ogsaa vort runde Bord er heelt besat, og at det bliver Fader ganske umueligt at see gode Venner, der holde sig kun des letfærdigere op over ham, jo større Umage han har givet sig for at beværte dem.

Kun intet overflødigt i Huset! Kun ikke formeget Boeskab, og Huusgeraad, kun ingen Hest og Vogn! intet andet end Penge, og saa

paa en fornuftig Maade giere hver Dag, hvad man behager; kun ingen Garderobe, altiid det nyeste og bedste paa Kroppen; lad Manden slide sin Kiole op, og Konen sælge sin til Marchandiseren, saasnart den bare gaaer noget af Moden. Mig er intet utaaleligere, end saadant gammelt Kram til Eje. Om man vilde forære mig den kostbareste Ædelsteen, paa Vilkaar, at jeg bestandig skulde gaae med den paa Fingeren, vilde jeg ikke tage imod den; thi hvor lader der sig ved en død Capital nogen Slags Glæde tænke? Det er altsaa min lystige Troesbekiendelse: passe sine Forretninger, fortiene Penge, giore sig lystig med Sine, og ikke bekymre sig om den øvrige Verden, uden for saavidt man kan nytte den.

Men nu vil du sige: hvorledes er der i Eders vakkre Plan tænkt paa m i g? hvor skal j e g blive af, naar I sælge mit fædrene Huus, og ikke mindste Rum bliver tilovers i Eders?

Det er rigtig nok Hovedpunkten, Broerlille! og paa den kan jeg strax være til Tieneste,

naar jeg først har ydet dig den tilbørlige Roes for din saa fortræflig anvendte Tiid.

Sig mig kun, hvorledes har du baaret dig ad i saa faa Uger at blive en Kiænder af alle nyttige og interessante Gienstande? Saa mange Øyne jeg kiænder hos dig, havde jeg dog ikke tilroet dig saadan Opmærksomhed og saadan Flid.

Din Dagbog har overtydet os, med hvad Nytte du har giort Reisen. Beskrivelsen af Jern- og Kaaber-Værkerne er fortræflig, og vidner om megen Indsigt i den Sag. Jeg har ogsaa engang besøgt dem, men naar jeg holder min Beretning derimod, seer den meget fuskeragtig ud. Det hele Brev om Lærredsfabrikationen er lærerigt, og Anmærkningen om Concurrencen meget træffende. Nogle Stæder har du begaaet Feil i Adderingen, som midlertiid ere meget tilgivelige.

Men hvad der mest og inderligst glæder mig og min Fader, er dine grundige Indsigter i Landhusholdningen, og især i Landgodsets For-

bedring. Vi have Haab om at kiøbe et stort Gods, som ligger under Sequestration, i en meget frugtbar Egn. Dertil anvende vi de Penge, der komme ud af vor Faders Hunt; en Deel laanes, og en Deel kan blive staaende, og vi giøre Regning paa dig, at du tager derhen, og forestaaer Forbedringen, og saa kan, for ikke at sige formeget, Godset i nogle Aar stige en Trediedeel i Værdie; man sælger det igien, søger et større, forbedrer, og handler igien, og det er du Manden til. Vore Penne skal midlertiid ikke være arbeidsløse hiemme, og vi vil snart sætte os i en misundelsesværdig Tilstand.

Nu lev vel! Nyd Livet paa Reisen, og tag hen, hvor du finder det fornøieligt og nyttigt. I det første Halvaar behøver vi dig ikke her; du kan altsaa see dig om i Verden efter Behag; thi den bedste Dannelse finder et fornuftigt Menneske paa Reiser. Lev vel, jeg glæder mig, at være saa nær forbundet, og nu ogsaa i Virksomhedsaanden forenet med dig."

Saa godt dette Brev var skrevet, og saa mange oekonomiske Sandheder det indeholdt, mishagede det dog Wilhelm paa mere end een Maade. Den Roes, han fik for sine foregivne statistiske, technologiske og ruralske Kundskaber var ham en stille Bebreidelse, og det Ideal, hans Svoger skildrede ham for af det borgerlige Livs Held, fristede ham aldeeles ikke; meget meere blev han ved en hemmelig Modsigelses Aand med Hæftighed drevet paa den modsatte Side. Han overtydede sig, at han eene paa Skuepladsen kunde fuldkomme den Dannelse, han ønskede at give sig, og syntes kun desmeere at bestyrkes i sin Beslutning, jo meere levende Werner, uden at vide det, var blevet hans Modstander. Han samlede derpaa alle sine Argumenter, og stadfæstede sin Mening saameget meere hos sig, jo meere han troede at have Aarsag til at fremstille den for den kloge Werner i et gunstigt Lys, og paa denne Maade blev et Svar til, som vi ligeledes indrykke.

Tredie Kapitel.

"Dit Brev er saa velskrevet, og saa forstandig og klogt udtænkt, at der intet lader sig tilføje. Men du vil forlade mig, naar jeg siger dig, at man kan netop meene, paastaae, og giøre det modsatte, og dog ogsaa have Ret. Din Maade at tænke og være til, gaaer ud paa en uindskrænket Besiddelse, og en let lystig Maade at nyde, og jeg behøver knap at sige dig, at jeg deri intet kan finde, der fristede mig.

Først maae jeg desværre bekiænde dig, at min Dagbog, af Nød for at føje min Fader, ved en god Vens Hjelp er sammenskreven af adskillige Bøger, og at jeg nok veed de deri indeholdne Ting og endnu meer af samme Slags, men paa ingen Maade forstaaer det, eller gider givet mig af dermed. Hvad hielper det mig, at fabrikere godt Jern, naar mit eget Indvortes er fuldt af

Skiul? og hvad at bringe et Landgods i Orden, naar jeg bestandig er uenig med mig selv?

Med eet Ord at sige dig, at uddanne mig selv, gandske som jeg er, var mærket fra Ungdom af mit Ønske og min Hensigt. Endnu er jeg af samme Sindelag; kun at de Midler, der ville gisre mig det muligt, ere noget tydeligere for mig. Jeg har seet meere af Verden, end du tænker, og nyttet det bedre, end du troer. Skiænk derfor, hvad jeg siger, nogen Opmærksomhed, om det endog ikke skulde være saa gandske efter dit Hoved.

Var jeg en Adelsmand, saa var vor Strid snart afgiort; men da jeg kun er en Borger, maae jeg tage min egen Vei, og jeg ønsker, du maatte forstaae mig. Jeg veed ikke, hvorledes det er i fremmede Lande, men i Tydskland er en vis almeen, om jeg saa tør sige, personlig Uddannelse, kun Adelsmanden muelig. En Borger kan erhverve sig Fortieneste, og i hejeste Nødsfald uddanne sin Aand; men hans Person-

lighed tabes, han maae børe sig ad, som han vil. I det det bliver Adelsmanden, der omgaaes med de fornemste, en Pligt, at give sig selv en fornem Anstand, i det denne Anstand, da hver-ken Dør eller Port er ham lukket, bliver til en fri Anstand, da han maae betale med sin Figur og sin Person, enten det nu er ved Hoffet eller ved Armeen, har han Aarsag at sætte nogen Priis paa den, og vise, han sætter nogen Priis derpaa. En vis højtidelig Gratie ved sædvanlige Ting, en Slags letsindig Ziirlighed ved alvorlige og vigtige, klæder ham vel, da den lader see, at han overalt er i Ligevægt. Han er en offentlig Person, og jo meere uddannede hans Bevægel-ser, jo meere sonor hans Stemme, jo meere be-stemt og passende hans heele Væsen er, jo fuld-kommere er han, og naar han mod Høje og Lave, mod Venner og Fiender bestandig bliver den sam-me, er intet paa ham at udsætte; man maae ikke ønske ham anderledes. Han være kold, men forstandig! forstilt, men klog! Naar han veed

i hvert Øieblik af sit Liv udvortes at beherske sig, har ingen videre Fordring at gjøre paa ham, og alt, hvad øvrigt, han har hos og om sig, Dueslighed, Talent, Riigdom, Alt synes kun Tilgift.

Tænk dig nu een eller anden Borger, der blot agtede at gjøre nogen Fordring paa hine Fortrin; nedvendig maae det mislykkes ham; og han maatte blive des ulykkeligere, jo meere hans Natur havde givet ham Evne og Drift til hiin Tilværelsesmaade.

Naar Adelsmanden i det daglige Liv aldeeles ingen Grændser kiænder, naar man af ham kan skabe Konger eller kongelige Figurer, saa tør han overalt med en stille Bevidsthed træde for sine Liige; han tør trænge frem overalt; istæden for intet klæder Borgeren bedre, end den reene, stille Følelse af den Grændselinie, der er draget for ham. Han tør ikke spørge: hvad er du? men blot: hvad har du? hvad Indsigt? hvad Kundskab? hvad Dueligbed? hvormegen Formue? Naar Adelsmanden ved at fremstille

sin Person giver Alt, giver Borgeren ved sin Personlighed Intet, og skal intet give. Hiin maae og skal synes: denne skal kun være, og hvad han vil synes, er latterligt eller urimeligt. Hiin skal giøre og virke, denne skal frembringe og skaffe; han skal uddanne enkelte Evner, for at blive brugbar, og det sættes alt forud, at i hans Væsen ingen Harmonie er, eller maae være, da han for at giøre sig paa een Maade brugbar, maae forsømme alt det øvrige.

I denne Forskiæl er ingenlunde Adelsmændenes Fordring og de borgerliges Eftergivenhed, men selve Samfundets Forfatning Skyld; om engang noget deri vil forandre sig, og hvad der vil forandre sig, bekymrer mig lidet; nok, jeg har, som Tingene nu staae, at tænke paa mig selv, og hvorledes jeg redder og opnaaer mig selv, og det, der er mig en uopgivelig Fornødenhed.

Jeg har nu eengang en umodstaaelig Tilbøielighed til denne Uddannelse af min Natur, som min Fødsel nægter mig. Jeg har, siden jeg

forlod dig, vundet meget ved Legemsovelser; jeg har aflagt meget af min sædvanlige Forlegenhed, og stiller mig saa temmelig frem. Ligeledes har jeg uddannet mit Sprog og min Stemme, og jeg tør uden Forfængelighed sige, at jeg i Selskaber ikke mishager. Nu nægter jeg dig ikke, at min Drift hver Dag bliver uovervindeligere til at blive en offentlig Person, og behage, og virke i en videre Kreds. Dertil kommer min Tilbøielighed til Digtekunst, og alt, hvad dermed staaer i Forbindelse, og den Trang, at uddanne min Aand og min Smag, paa det, jeg efterhaanden ogsaa ved den Nydelse, jeg ikke kan undvære, virkelig kun holder det gode for godt, og det skiønne for skiønt. Du seer vel, at alt det er kun for mig at finde paa Theatret, og at jeg i dette eneste Element efter Ønske kan røre, og uddanne mig. Paa Theaterbrædderne sees det dannede Menneske, ligesaagodt personlig i sin Glands som i de høiere Classer. Aand og Legeme maae ved hver Bestræbelse gaae med lige Skridt, og

jeg vil ligesaavel der kunde være og synes, som noget andet Sted. Søger jeg endnu Sysler foruden, saa gives der mechaniske Plagearbeider nok, og jeg kan skasse min Taalmodighed daglig Øvelse.

Disputeer ikke med mig herom; thi inden du skriver mig til, er det Skridt alt giort. For de herskende Dommes Skyld vil jeg forandre mit Navn, da jeg desuden skammer mig ved at træde frem som Mester. Lev vel! Vor Formue er i saa gode Hænder, at jeg skal ikke bekymre mig om den; hvad jeg behøver, forlanger jeg ved Leilighed af dig; det bliver ikke meget, thi jeg haaber, min Kunst skal ogsaa føde mig."

Brevet var neppe sendt bort, førend Wilhelm paa Stedet holdt Ord, og til Serlos og de øvriges store Forundring erklærede sig med ret: at han gav sig til Skuespiller, og vilde indgaae en Contract paa billige Vilkaar. Man var snart

eenig herom; thi Serlo havde alt i Forveien erklæret sig saaledes, at Wilhelm og de øvrige vel kunde være tilfreds dermed. Det heele forulykkede Selskab, vi saa længe have sysselsat os med, blev paa eengang antaget, uden at dog, Laertes maaskee undtagen, nogen eeneste havde viist sig taknemmelig derfor. Ligesom de havde fordret uden Tilliid, saaledes modtog de uden Tak. De fleste vilde hellere tilskrive Philines Indflydelse, at de vare antagne, og vende deres Taksigelser til hende. Midlertiid blev de udstædede Contracter underskrevne, og ved en uforklarlig Forbindelse af Ideer opkom for Wilhelms Indbildningskraft i det Øieblik, da han underskrev sit opdigtede Navn, Billedet af hiin Skueplads, hvor han havde ligget i Philines Skiod. Paa en graa Hest kom den elskværdige Amazone ud fra Buskene, nærmede sig ham, og stod af. Hendes menneskevenlige Omhyggelighed gjorde, at hun kom, og gik; endelig stod hun for ham. Kappen faldt af hendes Skuldre, hendes Ansigt, hendes Skab-

ning begyndte at skinne, og hun forsvandt. Saaledes underskrev han ganske mechanisk sit Navn, uden at vide, hvad han giorde, og følte først, efterat han havde underskrevet, at Mignon stod ved hans Side, faldt ham i Armen, og havde prøvet sagte at trække hans Haand bort.

Fierde Kapitel.

Een af de Betingelser, under hvilke Wilhelm gik paa Theatret, havde Serlo ikke uden Indskrænkning tilstaaet. Hiin forlangte, at Hamlet skulde opføres heel og ubeskaaret, og denne samtykkede kun i denne underlige Begiæring, for saavidt den Ting var mueli g. Nu havde de hidtil havt mangen Striid derom; thi hvad der var mueligt og ikke mueligt, og hvad man kunde udelade af Stykket uden at forskiære det, vare begge af meget forskiellige Meninger om.

Wilhelm befandt sig endnu i de lykkelige Dage, da man ikke kan begribe, at noget hos en elsket Pige, og en beundret Skribent kan være Feil. Vor Følelse af dem er saa heel, saa overensstemmende med sig selv, at vi ogsaa i den maae tænke os en saadan fuldkommen Harmonie. Serlo derimod dreftede gierne, og næsten for gierne; hans skarpe Forstand vilde i et

Kunstværk sædvanlig kun erkiende et mere eller mindre ufuldkomment Heelt. Han troede, som man fandt Stykkerne, havde man liden Aarsag til at omgaaes saa overmaade betænksom med dem, og saa maatte ogsaa Shakspear, saa maatte især Hamlet lide meget.

Wilhelm vilde slet ikke høre, naar hiin talte om at adskille Avnerne fra Hveden. Det er ikke Avner og Hvede mellem hinanden, raabte denne; det er en Stamme, Grene, Qviste, Knopper, Blomster og Frugter. Er ikke det eene med det andet, og ved det andet? Hiin paastod, man bragte ikke hele Stammen paa Bordet, Kunstneren maatte byde sine Giæster Guldæbler i Solvskaaler. De udtømte dem i Lignelser, og deres Meninger syntes alt at komme længere fra hinanden.

Ikke vilde vor Ven fortvivle, da Serlo engang efter lang Striid raadde ham det simpelste Middel, at beslutte sig kort, tage Pennen, og slette ud, hvad der i Sørgespillet ikke vilde

eller kunde gaae, trække flere Personer sammen i een; og ifald han endnu ikke var bekiændt nok med denne Maade, eller ikke havde Hierte til det, skulde han overlade ham Arbeidet, og han skulde snart være færdig.

Det er ikke efter vor Aftale, svarte Wilhelm. Hvor kan De med saamegen Smag være saa letsindig?

Min Ven! raabte Serlo, De bliver det endnu ogsaa. Jeg kiender kun altfor vel det Afskyelige i denne Maneer, der maaskee endnu aldrig har fundet Sted paa noget Theater i Verden. Men hvor er og et Theater saa forsømt som vort? Til denne vammelige Lemlæstning tvinge Forfatterne os, og Publikum tillader det. Hvor mange Stykker have vi da, som ikke overskride Maalet af Personer, Decorationer og Theatermechanik, Tiid, Dialog, og Skuespillernes physiske Kræfter? og dog skal vi spille, og spille bestandig, og bestandig spille nyt. Skal vi ikke der betiene os af vor Fordeel, da vi udrette lige-

saameget med lemlæstede Stykker som med hele? Publikum sætter os jo selv i Fordelen! saa tydske, og maaskee kun faa Mennesker blandt alle nyere Nationer have Følelse for et æsthetisk Heelt; de rose og dadle kun stykkevis, de henrykkes kun stykkevis; og for hvem er det større Lykke, end for Skuespillerne, da Theatret bestandig dog kun bliver et sammenlappet, og stykket Væsen.

Er! svarede Wilhelm, men maae det ogsaa da blive det, maae da alting blive, hvad det er? overtyd De mig endelig ikke, at De har Ret; thi ingen Magt i Verden vilde kunde bevæge mig til, at holde en Contract, som jeg kun i den groveste Vildfarelse havde sluttet.

Serlo gav Tingen en lystig Vending, og bad Wilhelm endnu engang at betænke, hvad de saa ofte havde talt sammen om Hamlet, og selv udtænke Midlerne til en lykkelig Bearbeidelse.

Efter nogle Dage, som han havde tilbragt i Eensomhed, kom Wilhelm tilbage med glad Blik. Jeg maatte tage meget feil, raabte han,

hvis jeg ikke skulde have fundet, hvorledes det Hele var at hielpe; ja jeg er overtydet, at Shakspear vilde selv giort det saaledes, hvis ikke hans Genie havde været saameget henvendt paa Hovedsagen, og ikke maaskee forført ved de Noveller, han arbeidede efter.

Lad høre! sagde Serlo, i det han satte sig gravitetisk i Canopeen; jeg vil lytte roelig til, men og domme des strængere.

Wilhelm svarte: jeg er ikke bange! hør De kun! Jeg skialner efter nøieste Undersøgelse to Slags i dette Stykkes Composition; det første er Personernes og Begivenhedernes store indvortes Forhold, de mægtige Virkninger, der flyde af Hovedfigurernes Caracteer og Handlinger, og disse ere enkelte fortræffige, og i den Følge, de ere opstilte, uforbederlige. De kunne ved ingen Slags Behandling forstyrres, ja neppe forhudles. Disse er det, som enhver forlanger at see, som ingen vover at angribe, som præge sig dybt ind i Siælen, og som man, hører jeg, har bragt

næsten alle paa det tydske Theater. Kun har man, troer jeg, feilet deri, at man har anseet det andet, der ved dette Stykke er at mærke, jeg mener Personernes udvortes Forhold, hvorved de bringes fra eet Sted til et andet, eller paa den eller den Maade forbindes ved visse tilfældige Begivenheder, for alt for ubetydeligt, kun i Forbigaaende talt derom, eller reent udeladt dem. Vist nok ere disse Traade kun tynde og løse; men de gaae dog giennem hele Stykket, og sammenholde, hvad der ellers faldt fra hinanden, og ogsaa virkelig falder fra hinanden, naar man skiærer dem bort, og troer at have giort mere end nok, naar man lader Enderne blive.

Til disse udvortes Forhold regner jeg Uroelighederne i Norge, Krigen med den unge Fortinbras, Gesandtskabet til den gamle Farbroder, den bilagte Tvistighed, den unge Fortinbras Tog til Polen, og hans Igienkomst til Slutning. Ligeledes Horatios Tilbagekomst fra Wittenberg, Hamlets Lyst at gaae derhen, Laertes Reise til

ning; derimod vil Moderen ikke samtykke i, at Hamlet, som han ønsker, maae gaae til Søes med Horatio.

Gud være lovet! raabte Serlo, saa slippe vi ogsaa Wittenberg og Høiskolen, der altiid var mig en slem Anstødssteen. Jeg finder Deres Tanke ret god; thi paa de to eeneste fjerne Billeder nær, Norge og Flaaden, behøver Tilskueren intet at tænke sig; alt det øvrige seer han, alt det øvrige foregaaer, istæden for hans Indbildningskraft ellers blev jaget om hele Verden over.

De seer let, svarede Wilhelm, hvorledes jeg nu ogsaa kan holde det øvrige sammen. Naar Hamlet aabenbarer Horatio sin Stedfaders Misgierning, raader denne ham at gaae med til Norge, forsikre sig Armeen, og komme med væbnet Haand tilbage. Da Hamlet bliver Kongen og Dronningen for farlig, have de intet nærmere Middel til at blive ham qvit, end at sende ham til Flaaden, og give ham Rosenkrands og Gylden-

stierne til Oppassere; og da Laertes midlertid kommer tilbage, skal denne indtil Stimandsmord ophidsede Yngling sendes efter ham. Fiaaden bliver liggende for Modvind; Hamlet kommer nok engang igien; hans Vandring over Kirkegaarden kan maaskee lykkelig motiveres; hans Møden med Laertes ved Ophelias Grav er et stort mundværlige Øieblik. Herpaa maae Kongen betænke, at det er bedre at blive af med Hamlet paa Stædet. Asskeeds-Festen, til den tilsyneladende Forsoning med Laertes, holdes nu højtidelig, hvorved der holdes Ridderspil, og Hamlet og Laertes ogsaa fægte. Uden de 4 Liig kan jeg ikke slutte Stykket; der maae ingen blive tilbage. Hamlet giver, da Folkets Valgret nu igien gaaer i Kraft, Horatio døende sin Stemme.

Kun hurtig! svarte Serlo, sæt De Dem hen, og arbeid det Stykke ud; Ideen har fuldkommen mit Bifald, kun at Lysten ikke dunster bort.

Femte Kapitel.

Wilhelm havde alt længe sysselsat sig med en Oversættelse af Hamlet: han havde dertil betient sig af det fortienestefulde vielandske Arbeide, hvorved han overalt først lærte at kiende Shakspear. Hvad deri var udeladt, føiede han til, og saaledes var han i Besiddelse af et fuldstændigt Exemplar i det Øieblik, da han var saa temmelig bleven eenig med Serlo om Behandlingen. Han begyndte nu efter sin Plan at tage ud, og sætte ind, skille ad, og forbinde, forandre, og tit igien at sætte det gamle; thi saa tilfreds han endog var med sin Idee, forekom det ham dog bestandig ved Udarbeidelsen, som Originalen blot blev fordærvet.

Saasnart han var færdig, læste han det for Serlo, og det øvrige Selskab. De viiste sig alle meget tilfreds, især giorde Serlo mangen gunstig Anmærkning.

De har, sagde han blandt andet, meget rigtig følt, at udvortes Omstændigheder maae ledsage dette Stykke, men være simplere, end den store Digter har givet os dem. Hvad der foregaaer uden for Theatree, hvad Tilskueren ikke seer, er som en Baggrund, som de spillende Figurer bevæge sig for. Den store eenlige Udsigt til Floden og Norge vil giøre Stykket meget godt; tog man den reent bort, saa er det kun en Familiescene, og det store Begreb, at her et heelt kongeligt Huus ved indvortes Forbrydelser og Uordener gaaer tilgrunde, fremstilles ikke i hele sin Værdighed. Men blev hiin Baggrund selv mangfoldig, bevægelig, confus; saa giorde den Indtrykket af Figurerne Skade.

Wilhelm tog nu igien Shakspears Partie, og viiste, at han havde skrevet for Insulanere, for Engelskmand, der selv kun ere vante i Baggrunden at see Skibe og Søreiser, Frankrigs Kyst og Kapere, og at det, der var hine noget ganske sædvanligt, alt adspredte og forvirrede os.

kan ikke skade, de seer godt ud, og jeg skal pynte, og afrette Dukkerne, saa det skal være en Lyst.

Philine glædede sig overordentlig, at hun skulde spille Hertuginden i den lille Komedie. Det vil jeg gjøre saa naturlig, sagde hun, hvorledes man i Hast ægter en anden, naar man ganske overordentlig har elsket den første. Jeg haaber at erhverve mig det største Bifald, og hver Mand skal ønske at blive den tredie.

Aurelia gjorde et fortrædeligt Ansigt ved disse Ytringer; hendes Uvillie mod Philine tog til med hver Dag.

Det er ret Skade, sagde Serlo, at vi ingen Ballet har, ellers skulde De dandse mig en *Pas de deux* med Deres første og anden Mand, og den Gamle skulde falde i Søvn efter Tacten, og Deres smaabitte Fødder og Lægge vilde paa det lille Theater tage sig ganske allerkiæreste ud.

Mine smaabitte Lægge veed De jo vel ikke meget af, svarte hun knipsk, og hvad mine smaabitte Fødder angaaer, raabte hun, i det hun hur-

tig rakte under Bordet, tog sine Smaa-Pantoffler frem, og satte ved Siden af hinanden for Serlo, her er de to Smaafyldter; og jeg vil see, om De skal finde dem nydeligere.

Det var Alvor! sagde han, i det han betragtede de zirlige Halvsko. Sikkerlig! man kunde ikke let see noget artigere.

Det var parisisk Arbeid. Philine havde faaet dem til Foræring af Grevinden; en Dame, der var berømt for sin smukke Fod.

En fortryllende Gienstand! raabte Serlo: Hiertet hopper i mig, naar jeg seer paa dem.

Hvilke Contorsioner! sagde Philine.

Intet overgaaer et Par Pantoffler af saa fiint skiønt Arbeid, raabte Serlo: dog er Deres Klang endnu mere fortryllende, end deres Syn. Han tog dem op, og lod dem nogle Gange efter hinanden vexelviis falde paa Bordet.

Hvad skal det sige? kom kun hid med dem igien! raabte Philine.

Tør jeg sige det, svarte han med forstilt Beskeedenhed, og skalkagtig Alvor, vi andre Ungkarle, som er meest ecne om Natten, og dog ere bange som andre Mennesker, og i Mørke længes efter Selskab, især paa Værtshuse og andre Steder, hvor det ikke er ganske rigtigt, vi finde det særdeeles trøsteligt, naar et godhiertet Pigebarn vil være os til Selskab og Bistand. Det er Nat, man ligger i Sengen, det rasler; man gyser; Dørren gaaer op; man erkiender en kiær lille hviskende Stemme, der kommer noget listende, Gardinerne rasler, klip klap, Toflerne falde, og vips! man er ikke mere alleene. Ak, den kiære, den mageløse Klang, naar de smaae Hæle slaaer ned mod Gulvet. Jo zirligere de ere, jo finere klinger det. Man snakke mig om Philomeler, om sprudlende Bække, om susende Vinde, om alt, hvad nogen Tiid er blevet spilt og fløjtet; jeg holder mig til det Klip Klap! — Klip Klap! er det skiønneste Thema til en Rondeau, som man bestandig ønsker at høre forfra igien.

Philine tog ham Pantoflerne af Hænderne, og sagde: hvor jeg har traad dem krumme! de er mig meget for viide. Saa legede hun med dem, og gneed Saallerne mod hinanden. Hvad det bliver heedt! raabte hun, i det hun holdt den eene Saall flad paa Kinden, hun gneed igien, og rakte den til Serlo. Han var godmodig nok til at føle efter Varmen: og Klip Klap! raabte hun, i det hun gav ham et dygtigt Slag med Hælen, saa han skreeg, og tog Haanden til sig. Jeg skal lære eder at tænke noget andet ved mine Damepantofler, sagde Philine leende.

Og jeg skal lære dig, at narre gamle Folk, som Børn! raabte Serlo derimod, sprang op, greb hende med Hæftighed, og revede hende mangt et Kys, som hun med alvorlig Modstand meget kunstig lod sig aftvinge. Ved den Bryden faldt hendes lange Haar ned, og slyngede sig om Gruppen, Stolen faldt om, og Aurelia, der inderlig fornærmedes ved dette Uvæsen, stod fortrydelig op.

Siette Kapitel.

Skiondt ved den nye Bearbeidelse af Hamlet mange Personer vare bortfaldne, blev Antallet dog bestandig stort nok endnu, og snart vilde Selskabet ikke slaae til.

Naar det gaaer saaledes, sagde Serlo, kommer vor Souffleur ogsaa endnu til at komme op af sit Hul, vandre iblandt os, og blive en Person.

Alt ofte har jeg beundret ham paa sin Plads, svarede Wilhelm.

Jeg troer ikke, der gives en fuldkomnere Tilsiger. Ingen Tilskuer skal nogensinde høre ham; vi paa Theatret forstaae hver Stavelse. Han har ligesom giort sig et eget Organ dertil, og er som en Genius, der forstaaelig tilhvisker os i Noden. Han føler, hvilken Deel af Rollen Skuespilleren har fuldkommelig inde, og aner længe forud, hvor Fuldkommelsen vil forlade ham.

I nogle Tilfælde, da jeg knap kunde faae Rollen læst igiennem, og han sagde mig den til Ord for Ord, spilte jeg den med Lykke; kun har han Særheder, som vilde giøre enhver anden ubrugelig. Han tager saa hiertelig Deel i Stykkerne, at han vel ikke just declamerer, men dog med Affect reciterer pathetiske Stæder. Med denne Ulykke har han meer end eengang forvildet mig.

Ligesom han, sagde Aurelia, ved en anden Besynderlighed eengang lod mig ved et meget farligt Sted være i Stikken.

Hvorledes var det med hans Opmærksomhed mueligt? spurgde Wilhelm.

Han bliver, svarte Aurelia, ved visse Stæder saa vort, at han fælder heede Taarer, og kommer nogle Øieblik ganske ud af sig selv; og det er egentlig ikke de saakaldte rørende Stæder, der bringe ham i denne Tilstand; det er, saafremt jeg udtrykker mig tydelig, de skiønne Stæder, hvoraf Digterens rene Aand ligesom skuer frem af lyse aabne Øine, Stæder, som vi

andre i det høieste kun glæde os ved, og som mange Tusende overseе.

Og hvorfor kommer han med denne samme Siæl ikke paa Skuepladsen?

Et hæst Organ, og et stivt Væsen udelukke ham fra Skuepladsen, ligesom hans hypochondriske Natur fra Selskabet. Hvormegen Umage har jeg ikke giort mig for at vænne ham til mig? men forgiæves: Han læser fortreflig, som jeg aldrig har hørt læse; ingen holder som han den fiine Grændselinie mellem Declamation og affectfuld Recitation.

Funden! raabte Wilhelm; funden! hvilken lykkelig Opdagelse! nu have vi den Skuespiller, der skal declamere os det Sted om den haarde Pyrrhus.

Man maae have saamegen Lidenskab, som De, svarede Serlo, for at nytte Alting til sit Maal. —

Tilforladelig, jeg var overmaade bekymret, raabte Wilhelm, for, at maaskee dette Sted maatte udelades, og hele Stykket vilde lemlæstes derved.

Det kan jeg dog ikke indsee, sagde Aurelia.

Jeg haaber, De skal snart være af min Mening, sagde Wilhelm. Shakspear bringer de ankommende Skuespillere ind til et dobbelt Øiemeed. Først gior den Mand, der med saamegen egen Bevægelse declamerer Priami Død, dybt Indtryk paa Prindsen selv; han skierper den unge vakkelende Mands Samvittighed; og saaledes bliver denne Scene Præludiet til hiin, hvor det lille Skuespil gior saa stor Virkning paa Kongen. Hamlet føler sig beskiæmmet af den Skuespiller, der tager saa stor Deel i fremmede digtede Lidelser; og den Tanke, paa samme Maade at giøre et Forsøg paa sin Stedfaders Samvittighed, opvækkes strax derved hos ham. Hvad det er for en herlig Monolog, der slutter anden Act! hvor glæ-

der jeg mig til at recitere den: "O hvilken Nid-ding! hvilken nedrig Træl jeg er! — er det ei uhyre, at denne Skuespiller her kun ved Opdig-telse, kun ved en Drøm om Lidenskab saaledes tvinger sin Siæl efter Tykke, at dens Virkning bringer hele hans Ansigt til at blegne — Taarer i hans Øie, Forvirring i hans Adfærd, Stem-men brudt! hans hele Væsen giennemtrængt af een Følelse! og alt det for intet — for Hekuba! — hvad er da Hekuba for ham, eller han for Hekuba, at han skulde græde for hende?"

Kan vi kun faae vor Mand paa Scenen, sagde Aurelia.

Vi maae, svarede Serlo, lidt efter lidt føre ham ind. Ved Prøverne kan han læse Stædet, og vi sige, vi vente en Skuespiller, der skal spille det, og saaledes see vi, hvorledes vi komme ham nærmere.

Efterat de vare eenige herom, vendte Sam-talen sig paa Aanden. Wilhelm kunde ikke overtale sig til, at overlade den levende Konges

Rolle til Pedanten, for det Bulderbassen kunde spille Aanden, og troede for, man skulde bie noget endnu, da dog endnu nogle Skuespillere havde mældt sig, og den rette Mand torde kunde findes mellem dem.

Man kan derfor tænke sig, hvor forundret Wilhelm var, da han under sit Theaternavns Adresse om Aftenen fandt følgende Sædel med underfulde Træk forseglet paa sit Bord.

"Du er, o synderlige Yngling! vi vide det, i stor Forlegenhed. Du finder neppe Mennesker til din Hamlet, end sige Aander. Din Iver fortiener et Underværk; Underværker kunne vi ikke giere; men noget underligt skal skee. Har du Tilliid, skal til rette Time Aanden lade sig see. Hav Mod, og bliv fattet. Der behøves intet Svar; din Beslutning vil blive os bekiændt."

Med dette sælsomme Blad iilte han tilbage til Serlo, der læste det, og læste det nok engang, og endelig med betænkelig Mine forsikkrede, Sa-

gen var af Vigtighed, man maatte vel overlægge, om man torde, og kunde vove det. De talte meget frem og tilbage; Aurelia var stille, og smilte af og til, og da der nogle Dage derefter blev talt om det igien, gav hun ikke utydelig at forstaae, at hun holdt det for en Spøg af Serlo. Hun bad Wilhelm at være fuldkommen ubekymret, og taalmodig vente paa Aanden.

Overalt var Serlo i det bedste Lune; thi de afgaaende Skuespillere giorde sig al muelig Umage for at spille godt, at man ret skulde savne dem, og af Nysgierrigheden efter det nye Selskab kunde han og vente den bedste Indtægt.

Endog Wilhelms Omgang havde havt nogen Indflydelse paa ham. Han begyndte at tale mere om Kunsten; thi han var altiid dog en Tydsker, og denne Nation gior sig gierne Regnskab for, hvad den gior. Wilhelm skrev sig mangen saadan Samtale op; og, da Fortællingen her ikke saa tit maae afbrydes, ville vi forelægge dem af

vore Læsere, som interessere sig derfor, slige dras maturgiske Forsøg ved en anden Leilighed.

Især var Serlo en Aften meget lystig, da han talte som Polonios Rolle, hvorledes han agtede at tage den. Jeg lover, sagde han, denne Gang at give en ret værdig Mand til Priis; jeg skal ret ziirlig fremstille den vedbørlige Roe og Sikkerhed, Tomhed og Betydenhed, Behagelighed og smagløst Væsen, Frihed og Oppasserie, troehiertig Skalkagtighed og løiet Sandhed, der hvor de henhøre. Paa det allerhøfligste skal jeg forestille og foredrage saadan en graa, vedelig udholdende Halvskielm efter Tidernes Leilighed, og dertil skal vor Autors noget raae og grove Pennselstrøg giøre mig god Tieneste. Jeg vil tale, som en Bog, naar jeg har forberedet mig, og som en Daare, naar jeg er ved god Lune. Jeg vil være urimelig, for at snakke enhver efter Munden, og altiid saa fiin, ikke at mærke, naar Folk have mig til Nar. Ikke let har jeg paa-

taget mig nogen Rolle med saadan Lyst og Skalkagtighed.

Kunde jeg kun haabe ligesaameget af min, sagde Aurelia. Jeg har hverken Ungdom eller Blodhed nok til at skikke mig i denne Caracter. Kun eet veed jeg desværre, den Følelse, der forrykker Ophelias Hjerne, vil ikke forlade mig.

Vi vil endelig ikke regne det saa nøje, sagde Wilhelm; thi egentlig har mit Ønske at spille Hamlet ved alt mit Studium af Stykket ført mig aldeles vild. Jo mere jeg studerer mig ind i Rollen, desmere seer jeg, at der i min hele Skabning ikke er noget Træk af det Physiognomie, som Shakspear fremstiller sin Hamlet. Naar jeg ret overveier, hvor nøie Alting hænger sammen i Rollen, troer jeg mig neppe til at frembringe en taalelig Virkning.

De træder meget samvittighedsfuld ind paa Deres Bane, svarede Serlo: Skuespilleren passer sig til Rollen, som han kan, og Rollen retter sig efter ham, som den maae. Men hvorledes har

da Shakspear skildret sin Hamlet for? er han Dem da saa aldeles ulig?

For det første er Hamlet blond? svarte Wilhelm.

Det, maae jeg tilstaae, er langt søgt, svarte Aurelia: hvoraf slutter De det?

Som Dansk, som Nordboe, er han blond af Oprindelse, og har blaa Øine.

Skulde Shakspear have tænkt paa det?

Bestemt finder jeg det ikke udtrykt; men i Forbindelse med andre Stæder synes det mig umodsigeligt. Det falder ham tungt at fægte, Sveden løber ned af Ansigtet, og Dronningen raaber: han er feed! lad ham komme til Aande! Kan man da forestille sig ham andet end blond og vel ved Magt; thi brune Mennesker ere i deres Ungdom sielden i dette Tilfælde. Passer ikke og hans vakkende Melancholie, hans blode Sorg, hans virksomme Ubestemthed bedre til en saadan Gestalt, end naar de tænke dem en rank bruun-

lokket Yngling, af hvem man venter mere Bestemthed og Besindelse.

De fordærver mig Imaginationen! raabte Aurelia, bort med Deres feede Hamlet! foreslil os for alting ikke Deres Velvedmagts Prinds. Giv os heller et eller andet *Qviproqvo*, der vakker, der rører os. Autors Hensigt ligger os ikke saa nær, som vor Fornøjelse, og vi forlange en Pirring, der er os homogen.

Syvende Kapitel.

En Aften tvistedes Selskabet, om Romanen eller Dramaet fortiente Fortrin: Serlo forsikkrede, det var en forgiæves misforstaaet Striid. Begge kunde i deres Slags være fortræffige, kun maatte de holde dem inden Slagsets Grændser.

Jeg er ikke selv endnu ganske i det Reene dermed, svarte Wilhelm.

Hvem er heller det? — sagde Serlo, — og dog var det Umagen værd, man kom den Sag nærmere. De talte meget frem og tilbage, og endelig var følgende omtrent Resultatet af deres Samtale:

I Romanen, som i Dramaet, see vi menneskelig Natur og Handling. Forskjellen mellem begge Digtarter ligger ikke blot i den udvortes Form, ikke deri, at Personerne tale i det eene, og at i den anden der gemeenlig fortælles om dem. Desværre ere mange Dramer dialogiserede

Romaner, og det var ikke umueligt at skrive et Drama i Breve.

I Romaner skulle fornemmelig Tanker og Begivenheder forestilles, i Dramaet Caracterer og Handlinger. Romanen maae gaae langsom frem, og Hovedfigurens Tankelag maae, paa hvad Maade det saa skeer, opholde det Heles Fremilen til Udvikling. Dramaet skal ile, og Hovedfigurens Caracteer maae trænge sig frem ad Enden, og kun opholdes. Romanhelten maae være lidende, i det mindste ikke i høj Grad virkende; af den dramatiske forlanger man Virkning og Handling. Grandison, Clarisse, Pamela, Landsbypræsten i Wakefield, Tom Jones selv, ere, om ikke lidende, dog sinkende Personer, og alle Begivenheder blive i en vis Maade formede efter deres Sindelag. I Dramaet former Helten intet efter sig, alt modstaaer ham, og han rømmer eller rydder Hindringerne af Vejen, eller ligger under for dem.

Saaledes eenedes man ogsaa om, at man fuldvel kunde tilstæde Tilfældet sit Spil i Romanen; men at det stedse maatte kæmpes og ledes ved Personernes Sindelag; at derimod Skiæbnen, der trænger Menneskene uden deres Medvirkning ved usammenhængende udvortes Omstændigheder til en uforudseet Catastrophe, kun har Sted i Dramaet; at Tilfældet vel maae frembringe pathetiske, men aldrig tragiske Situationer; Skiæbnen maae derimod altiid være frygtelig, og bliver i hejeste Betydning tragisk, naar den bringer skyldige og uskyldige af hinanden uafhængige Hindringer i en ulykkelig Forbindelse.

Disse Betragtninger førte igien til den underlige Hamlet, og til dette Stykkes Egenheder. Helten, sagde man, har egentlig kun Sindelag: det er kun Begivenheder, der tilstæde ham, og derfor har Stykket noget af Romanens langtrukne. Men fordi Skiæbnen har afstukket Planen, fordi Stykket gaaer ud fra en frygtelig Handling, og Helten altiid drives fremad til

en frygtelig Handling, er det i høieste Betydning tragisk, og taaler ingen anden end en tragisk Udgang.

Nu skulde de holde Læseprøve, som Wilhelm egentlig ansaae som en Fest. Han havde i Forveien confereret Rollerne, saa der altsaa fra denne Side ingen Anstød kunde være. Samtlige Skuespillere vare bekiændte med Stykket, og han søgte blot, inden de begyndte, at overtyde dem om Vigtigheden af en Læseprøve. Ligesom man forlanger af enhver Musikus, at han til en vis Grad skal kunde spille af Bladdet, saa skal og enhver Skuespiller, ja ethvert velopdraget Menneske eve sig i at lase af Bladdet; strax udfinde et Dramas, et Digts, en Fortællings Caracteer, og foredrage den med Færdighed. All Memorering hialp ikke, naar Skuespilleren ikke i Forveien var trængt ind i den gode Skribents Aand og Mening, Bogstaven kunde intet virke.

Serlo forsikkrede, at han vilde see igiennem Fingre med enhver anden Prøve, ja med Gene-

ralprøven, saasnart Læseprøven var skeet sin Ret: thi sædvanlig, sagde han, er intet leierligere, end naar Skuespillere tale om at studere; det kommer mig for, som naar Frimurerne tale om Arbeider.

Proven løb af efter Ønske, og man kan sige, at Selskabets Roes og Indtægt grundede sig paa disse saa velanvendte Timer.

De gjorde vel i, min Ven! sagde Serlo, da De igien vare allene, at De talte vore Medarbeidere saa alvorlig til, hvorvel jeg er bange for, de neppe opfylde Deres Ønsker.

Hvorfor det? svarte Wilhelm.

Jeg har fundet, sagde Serlo, at saa let man kan sætte Menneskenes Imagination i Bevægelse, saa gierne de lade dem fortælle Eventyr, ligesaa sieldent er det, at finde en Slags productiv Imagination hos dem. Hos Skuespillerne er dette meget paafaldende. Enhver er meget vel tilfreds med, at paatage sig en skiøn roesværdig glimrende Rolle; men sieldeu gior nogen mere, end med Selvbehag sætte sig i Heltens Sted, uden

i mindste Maade at bekymre sig, om ogsaa nogen vil holde ham derfor. Men med Kyrighed at omfatte, hvad Forfatteren har tænkt sig ved Stykket, hvad man maae bortgive af sin Individualitet for at fyldestgjøre en Rolle, hvorledes man ved egen Overtydning, at man er et ganske andet Menneske, ligeledes henriver Tilskuerne til Overtydning; hvorledes man ved indvortes Sandhed af Fremstillingskraft forvandler disse Bredder til Templer, disse Papper til Skove, er kun faa givet. Denne indvortes Aandsstyrke, hvorved ganske eene Tilskuerne skuffes, denne digtede Sandhed, hvorved ganske eene Illusionen opnaaes, hvo har Begreb derom?

Lad os derfor ikke trænge for meget paa Aand og Følelse. Det sikkreste Middel er, naar vi med Nolighed først forklare vore Venner Bogstavens Mening, og aabne deres Forstand. Den, der har Anlæg, iiler da selv det aanderige og følelsefulde Udtryk imøde; og hvo der ikke har

det, vil dog i det mindste aldrig spille, og recitere ganske falsk. Men jeg har aldrig hos Skuespillere, som overalt, fundet nogen værre Formastelse, end naar nogen giør Fordringer paa Aand, saa længe Bogstaven endnu ikke er ham nokſom tydelig og vedhaanden.

Ottende Kapitel.

Wilhelm kom meget tidlig til den første Theaterprøve, og fandt sig eene paa Brædderne. Lokalet overraskede ham, og gav ham de underligste Erindringer. Skov- og Bondeby-Decorationen stod netop ligesaadan, som paa hans Fædrebyes Theater, ogsaa ved en Prøve, da paa hiin Morgen Mariane levende tilstod ham sin Kiærlighed, og tilsagde ham den første lykkelige Nat. Bondehusene lignede hinanden paa Theatret, som paa Landet; den sande Morgensol faldt ind igiennem et halvaabent Vinduesskud, og bestrømmede en Deel af Banken, der var giort meget slet fast ved Siden af Døren, kun desværre skinnede den ikke, som dengang, paa Marianes Skiød og Bryst. Han satte sig, eftertænkte denne underlige Overeenstemmelse, og troede at ane, at han maaskee snart igien skulde see hende paa samme Sted. Ak, det var ikke andet, end at et Efterstykke, den-

ne Decoration horte til, den Tiid meget ofte blev givet paa det tydske Theater.

I disse Betragtninger forstyrredes han af de ovrige Skuespillere, der kom til, og med hvem tillige to Theater- og Garderobe-Venner traadde ind, og hilste paa Wilhelm med Enthusiasmus. Den eene var paa en vis Maade Madam Melina attachert; men den anden en fuldkommen reen Ven af Skuespilkunsten, og begge af det Slags, som ethvert godt Selskab skulde ønske sig Venner af. Man kunde ikke sige, om de kiændte eller elskede Theatret meest. De elskede det for meget til at kiænde det ret, de kiændte det nok til at sætte Priis paa det Gode, og forjage det Slette. Men med deres Tilbøjelighed var det middelmaadige dem ikke utaaleligt, og den herlige Nydelse, hvormed de før og siden smagte det Gode, var over ethvert Lidtryk. Det Mechaniske giorde dem Glade, det Aandige henrykte dem, og deres Tilbøjelighed var saa stor, at selv en sondret Prøve satte dem i en Slags

Illusion. Manglerne forekom dem altiid at træde langt tilbage, det Gode berørte dem, som en nær Gienstand. Kort sagt, de vare Kunstelskere, som hver Kunstner ønsker dem i sit Fag. Deres kiæreste Vandring var fra Coulisserne i Parterret, fra Parterret i Coulisserne; deres ivrigste Syssel at sætte noget i Lave paa Skuespillernes Stilling, Klædning, Recitation, og Declamation; deres meest levende Samtale var om den Effekt, man havde frembragt, og deres stadigste Bestræbelse, at holde Skuespilleren opmærksom, virksom og nøiagtig, giøre ham noget til Gode eller til Glæde, og uden Ødselhed skaffe Selskabet mangen Nydelse. De have begge skaffet sig den udelukkende Ret, ved Prøver og Opførelser at møde paa Theatret. De vare, hvad Forestillingen af Hamlet angik, ikke alle Stæder eenige med Wilhelm; hist og her gav han efter, men for det meeste stod han paa sin Mening, og i det Hele tiente denne Samtale meget til at danne hans Smag. Han lod de to Venner see, hvor

høit han agtede dem, og de spaaede igien af disse forenede Bestræbelser intet mindre, end en ny Epoke for det tydske Theater.

Disse to Mænds Nærværelse var meget nyttig ved Prøverne. Især overtydede de vore Skuespillere, at man ved Prøven bestandig maatte forbinde Stilling og Action, som man agtede at vise dem ved Forestillingen, med Talen, og ved Vanen mechanisk forene alt sammen. Især med Hænderne skulde man for alting ved en Tragedieprøve ikke foretage nogen gemeen Bevægelse; en tragisk Skuespiller, der tog Tobak paa Prøven, giorde dem altiid bange; thi høist sandsynlig vilde han ved saadant et Sted ved Opførelsen savne sin Priis. Ja! de holdt endog for, at ingen skulde prøve i Støvler, naar Rollen skulde spilles i Skoe; men intet, forsikrede de, smertede dem mere, end naar Fruentimmerne paa Prøverne giemte deres Hænder i Kiolefolderne.

Desuden virkede disse Mænd ved deres Tilskyndelser endnu een meget god Ting, at nemlig alle Mandspersoner lærte at exercere. Da der kommer saamange Militairroller for, sagde de, saae ingen Ting ynkeligere ud, end at see Mennesker, der ikke have mindste Dressur, slingre omkring paa Theatret i Captains og Majors Uniform.

Wilhelm og Laertes vare de første, der underkastede sig Undercrofficerens Pædagogik, og fortsatte derhos deres Fægtøvelser med megen Iver.

Saa megen Umage gav de to Mænd sig ved at uddanne et Selskab, der saa lykkelig var truffet sammen. De sørgede for Publikums tilkommende Tilfredshed, medens dette ved Leilighed opholdt sig over deres afgiorte Lysthaverie. Man vidste ikke, hvormegen Aarsag man havde at være dem taknemmelig, især da de ikke forsømte tit at indskiærpe Skuespillerne den Hovedpunkt, at det nemlig var deres Pligt at tale ty-

delig og forstaaelig. De fandt herved mere Modstand og Fortrydelse, end de i Begyndelsen havde tænkt. De fleste vilde høres, som de talte, og faa giorde sig Umage for at tale, saa man kunde høre dem. Nogle gav Bygningen Skyld, andre sagde, man kunde dog ikke skraale, naar man skulde tale naturlig, hemmelig, eller omt.

Vore Theatervenner, der havde usigelig Taalmodighed, søgte paa alle Maader at løse denne Forvirring, at forekomme denne Egensindighed. De sparte hverken Grunde eller Smiggrerier, og naaede dog tilsidst deres Maal, hvorved Wilhelms gode Exempel især kom dem til Fordeel. Han udbad sig af dem at sætte dem ved Prøverne i de fierneste Vraaer, og saasnart de ikke fuldkommen forstod ham, at banke med en Nogle paa Bænken. Han articulerede godt, talte med Maade, lod Tonen gradviis stige, og overskreg sig ikke i de hæftigste Stæder. De bankende Nogler hørtes ved hver Prøve mindre; lidt efter lidt fandt de andre sig i samme Operation,

og man kunde haabe, at Stykket endelig i alle Vraaer af Huset vilde blive forstaaet af enhver.

Man seer af dette Exempel, hvor gierne Menneskene ville naae deres Maal blot paa deres egen Maade; hvor Ondt man har ved at giøre dem begribeligt, hvad egentlig forstaaer sig selv, og hvor tungt det er, at bringe den, der ønsker at frembringe noget, til at erkiende de første Betingelser, under hvilke hans Forehavende eene bliver mueligt.

Niende Kapitel.

Man blev nu ved, at føje de fornødne Anstalter til Decorationer, Klæder, og hvad ellers behøvedes. I Henseende til nogle Scener og Stæder havde Wilhelm egne Griller, som Serlo gav efter for, deels i Hensyn paa Contracten, deels af Overbeviisning, og fordi han haabede at vinde Wilhelm ved denne Føielighed og siden desbedre at læmpe ham efter sine Hensigter.

Saaledes skulde f. Ex. Konge og Dronning ved første Audients sees siddende paa Theatret, med Hoffolkene ved Siderne og Hamlet staae ubetydelig iblandt dem. Hamlet, sagde han, maae forholde sig roelig; hans sorte Klædning udmærker ham allerede nok. Han maae før skiule sig, end komme tilsyne. Kun da, naar Audientsen er forbi, og naar Kongen taler med ham som Søn, da kan han træde til, og Scenen gaae sin Gang.

Endnu een Hovedvanskelighed giorde de to Malerier, som Hamlet i Scenen med sin Moder saa heftig beraaber sig paa. Efter mine Tanker, sagde Wilhelm, maae de begge i Legemsstørrelse være synlige i Fonden af Værelset ved Siden af Hoveddøren, og maae den gamle Konge i fuld Rustning, ligesom Aanden, hænge paa den Side, hvor denne kommer frem. Jeg ønsker, at Figuren med den høire Haand antager en befalende Stilling, er noget vendt, og ligesom seer over Skulderen, at den ganske kan ligne Aanden i det Øieblik, denne gaaer ud af Døren. Det vil giøre en meget stor Virkning, naar i dette Øieblik Hamlet seer efter Aanden og Dronningen efter Billedet. Stifaderen kan da være forestilt i Kongesmykke, men af mindre Ansеende end hos den anden.

Saaledes gaves der endnu forskiællige Punkter, som vi maaskee faae Leilighed at tale om.

Er De og saa ubevægelig, at Hamlet maae see til Slutning? spurgde Serlo.

Hvor kan jeg holde ham i Live, sagde Wilhelm, da det heele Stykke trykker ham til døde. Vi har jo alt talt saa vidtleftig derom.

Men Publikum ønsker ham levende.

Jeg vil gierne vise det enhver anden Foielighed, kun denne Gang er det umueligt. Vi ønske og, at en brav nyttig Mand, der døer af en epidemisk Sygdom, maatte leve længere. Familien græder, og besværger Lægen, der ikke kan holde paa ham: og ligesaalidet, som denne formaaede at modstaae en Naturnødvendighed, saa lidet kunne vi byde over en erkiendt Kunstnødvendighed. Det er en falsk Eftergivenhed mod Mængden, naar man vækker dem de Følelser, de vil, og ikke dem de skal have.

"Den der giver Pengene, kan forlange Varene efter sit Hoved."

I visse Maader; men et stort Publikum fortiener, at man skal agte det, at man ikke skal behandle det, som Børn, man vil skille af med

deres Penge. Man bibringe det lidt efter lidt ved det Gode — Følelse og Smag for det Gode, og det vil give sine Penge med dobbelt Fornøielse, da Forstanden, ja Fornuften selv, har intet at bebreide det ved denne Udgift. Man kan kiæle for det, som for et elsket Barn, kiæle for det for at forbedre det, for at oplyse det med Tiden; ikke som for en fornem og riig Mand, for at forevige den Vildfarelse, man har Fordeel af.

Saaledes afhandlede de endnu mange Ting, som især gik ud paa det Spørgsmaal: hvad man vel endnu kunde forandre ved Stykket, og hvad man maatte lade være urørt. Vi indlade os ikke videre herpaa, men fremlægge maaskee med Tiden den nye Bearbeidelse af Hamlet selv, for den Deel af vore Læsere, der kanskee kunde interessere sig derfor.

Tiende Kapitel.

Generalprøven var forbi. Den havde varet over al Maade længe. Serlo og Wilhelm fandt endnu mangehaande at besørge, thi uagtet den megen Tiid, de havde anvendt paa Tilberedelsen, vare dog meget nødvendige Anstalter blevne udsatte til det sidste Øieblik.

Saaledes var f. Ex. Portrætterne af de to Konger endnu ikke færdige, og Scenen mellem Hamlet og hans Moder, som man haabede saa stor Effekt af, saae endnu meget mager ud, da hverken Aanden eller hans malede Billede var tilstæde derved. Serlo spøgte ved denne Leilighed og sagde: vi var dog i Grunden ret ilde narrede, hvis Aanden udeblev, Vagten virkelig maatte fægte med Luften, og vor Souffleur fra Coulissen supplere Aandens Foredrag.

Vi ville ikke ved vor Vantro kyse den under-

fulde Ven bort, svarede Vilhelm; han kommer sikkerlig til rette Tiid, og vil overraske os ligesaavel som Tilskueren.

Sikkerlig, raabte Orlo, jeg vil være glad naar Stykket i Morgen er spilt, det gior os flere Omstændigheder, end jeg havde ventet.

Men ingen i Verden skal være gladere end jeg, naar Stykket er spilt i Morgen, svarte Philine, saa lidt min Rolle trykker mig. Thi altid og evig at høre tale om een Ting, som der dog ikke kommer andet ud af end en Forestilling, der, som saamange hundrede andre, vil blive forglemt, det vil min Taalmodighed ikke forslaae til. Gior dog for Himlens Skyld ikke saa mange Omstændigheder! Giæsterne, der staae fra Bordet, have siden noget at sætte ud paa hver Ret; ja naar man hører dem snakke sammen, saa kan de knap begribe, hvor de har kundet holde saadant Kram ud.

Lad De mig bruge Deres Lignelse til min Fordeel, min Smukke! svarede Vilhelm, betænk De, hvad Natur og Kunst, hvad Handel,

Haandværk, og Haandtering maae skaffe sammen, inden et Gjæstebud kan gives. Hvor mange Aar maae Hjorten tilbringe i Skoven, Fisken i Floden eller Søen, førend den er værdig at komme paa vort Bord, og hvad har ikke Husmoderen, Kokkepigen alt at gjøre i Kiøkkenet; med hvilken Skiødesløshed føber man den fierneste Vinsgaardsmands, Skipperens, Kieldermesterens Sorg ned ved Deserten, ret som det skulde saa være. Og skulde derfor alle disse Mænd ikke arbeide, ikke skaffe, og tillige skulde Husherren ikke bringe og holde alt det omhyggelig sammen, fordi Nydelsen tilsidst kun er forbigaaende! men ingen Nydelse er forgiængelig, thi det Indtryk, den efterlader, er varigt, og hvad man gjør med Flid og Anspænding, meddeler Elskeren selv en skiult Kraft, som man ikke kan vide om, hvor langt den virker.

Alt det kommer mig paa eet ud, sagde Philene, kun maae jeg ogsaa denne Gang erfare, at Mandfolkene altid er i Modsigelse med sig selv.

Med al eders Samvittighedsfuldhed for ikke at vilde iemlæste den store Forfatter udelade I dog den skiønneste Tanke af Stykket.

Det skiønneste! raabte Vilhelm.

Sikkert den skiønneste, som Hamlet selv giør sig noget tilgode paa.

Og det var! raabte Serlo.

Havde De en Paryk paa, svarte Philene, vilde jeg tage den ganske pent af Dem; thi det synes, som De har nødig, at man aabner Forstanden paa Dem.

De andre tænkte efter, og Samtalen gik istaae. Man var staaet op, det var silde, man lod til at vilde gaae fra hinanden. Som man stod der saa raadvild, begyndte Philene at synge en lille Vise paa en meget nydelig og behagelig Melodie.

Synger ei saa sørgelige
Nattens skiønne Eensomhed!
Nei den er, o huldе Pige
Den er skabt til Selskab med.

Qvinden blev til Manden giver,
Som hans bedste Halvedeel,
Saa er Natten halve Liver,
Og dets bedste Halvedeel.

Kan du dig ved Dagen glæde,
Som kun bryder Glæder af
Den er god sig at adsprede,
Andet har man ei deraf.

Men naar Lampens Skumring flyder
Sød i nattelige Stund,
Og naar Spøg og Ømhed gyder
Sig fra Mund til næste Mund.

Naar den raske Amss, der iiler
Ellers fyrig, kaad og vild,
Ved en liden Gave hviler
Dvæler tit ved Leeg og Spil.

Og naar Philomele fryder
Med sin Sang de Elskende,

Skiondt for mangen Sorgfuld lyder
Sangen kun som ak og vee.

Ak med hvor bevæget Hierte,
Lytte I til Klokkens Slag,
Som tolv Gange repeterte
Love Sikkerhed og Mag.

Derfor paa de lange Dage
Mærk dig dette, kiære Siæl:
Haver hver en Dag sin Plage
Haver Natten Fryd og Held.

Hun giorde et flygtig Knix, da hun holdt op, og Serlo tilraabte hende et lydeligt Bravo. Hun sprang ud af Døren, og iilte bort med Latter. Man hørte hende ned af Trappen synge, og klappre med Hælene.

Serlo gik ind i Sideværelset, og Aurelia blev endnu nogle Øieblik staaende for Wilhelm, som bød hende god Nat; hun sagde:

Hvor hun er mig modbydelig; ret mit Inderste modbydelig! indtil de mindste Tilfældigheder. Det højre brune Øienbryn til det blonde Haar, som min Broder finder saa indtagende, gider jeg ikke seet for mine Øine, og den Skramme paa Panden har mig noget saa modbydeligt, noget saa gemeent, at jeg altid gad traadt ti Skridt tilbage fra hende. Hun fortalte nylig som Leier, hendes Fader havde i hendes Barndom kastet hende en Tallerken i Hovedet, som hun havde det Mærke af endnu. Vel er hun ret mærket paa Pande og Øie, at man skal tage sig iagt for hende.

Wilhelm svarte intet, og Aurelia syntes med foreget Uvillie at blive ved: Det er mig næsten umuelig at tale et venligt høfligt Ord med hende, saameget hader jeg hende, og dog er hun saa paahængende. Jeg vilde ønske, vi vare hende qvit. Ogsaa De, min Ven, har en vis Følelighed imod dette Kreatur, en Opførsel, som kræn-

ker mig i Sielen, en Opmærksomhed, der grænder til Agtelse, og som hun ved Gud ikke fortiener.

Saadan som hun er, er jeg hende Tak skyldig, svarte Wilhelm, hendes Opførsel er at laste, hendes Karacter maae jeg lade vederfares Ret.

Karacter! rabbte Aurelia, troer De, at saadant et Kreatur har en Karacter? O I Mænd! det kiender jeg eder paa. Saadanne Fruentimmer fortiener I.

Skulde De have mig mistænkt, Veninde? svarte Wilhelm. Jeg vil giøre Regnskab for hver Minut, jeg har tilbragt med hende.

Nu nu! sagde Aurelia, det er silde, vi vil ikke trættes. Alle som een, een som Alle! god Nat min Ven! god Nat min vakkre Paradiisfugl!

Wilhelm spurgte, hvor hun kom til denne Ærestitel?

En andengang, svarte Aurelia, en andengang. Man siger, de har ingen Fødder, de svæver kun i Luften, og nære sig af Æther; men det er kun et Eventyr, blev hun ved, en-

poetisk Fiction. God Nat! drøm noget smukt, om I har Lyst.

Hun gik paa sit Værelse, og lod ham være eene; han ilte paa sit.

Halv uvillig gik han op og ned. Aurelias spøgende, men bestemte Tone havde fornærmet ham; han følte dybt, hvor meget hun havde giorde ham Uret. Philine kunde han ikke begegne uartig, ikke uvenlig; hun havde intet forbrudt imod ham, og desuden følte han sig saa langt fra en hver Tilbøielighed for hende, at han kunde bestaae ret stolt og standhaftig for sig selv

Just var han i Begreb med at klæde sig af, gaae til sin Seng, og slaae Gardinerne tilsides, da han til sin store Forundring blev et Par Fruentimmertøfler vaer udenfor Sengen; den ene stod, den anden laae. — Det var Philines Tøfler, som han kun kiendte alt forvel; han troede ogsaa at see en Uorden paa Gardinerne, ja det lod, som de bevægede sig; han stod, og saae til med ufravendte Øine.

En ny Sindsbevægelse, som han holdt for Fortrydelse, tog Vairet fra ham; og efter en kort Pause, hvori han var kommet til sig selv, raabte han fattet:

Staae op, Philine! hvad skal det sige? hvor er Deres Klogskab? Deres gode Opførsel? skal vi i Morgen blive en Fabel for heele Huset.

Der rørte sig intet.

Jeg spøger ikke, blev han ved, dette Fias er ilde anbragt hos mig.

Ingen Lyd, ingen Bevægelse!

Bestemt og fortrydelig gik han endelig til med Sengen, og rev Gardinerne fra hinanden. Staae op, sagde han, saafremt jeg ikke skal overlade Dem Værelset i Nat.

Med stor Forundring fandt han sin Seng tom, Puder og Tæppe i skiønneste Roe. Han saae sig om, han søgte alting igiennem, og fandt intet Spor af Skalken. Bag Sengen, bag Kakkelovnen, bag Skabene, var intet at see; han søgte ivrigere og ivrigere, ja en ondskabs-

fuld Tilskuer torde have troet, han søgte for at finde.

Ingen Søvn indfandt sig; han satte Tøfflerne paa sit Bord, gik op og ned, blev mangengang staaende ved Bordet, og en skielmsk Genius der beluurede ham, vil forsikkre, han havde sysselsat sig en stor Deel af Natten med de allerkiæreste Smaastykker; han havde med en vis Interesse betiet dem, haandteret dem, leget med dem, og først mod Morgen i sine Klæde kastet sig paa Sengen, hvor han under de sælsomste Phantasier slumrede ind.

Og virkelig sov han endnu, da Serlo traadte ind, og raabte: hvor er De? Endnu i Sengen? Umuelig! jeg søgte Dem paa Theatret, hvor der endnu er saa mangehaande at giøre.

Ellevte Kapitel.

For- og Eftermiddag henrandt hastig. Huset var alt fuldt, og Wilhelm skyndte sig at klæde sig paa. Ikke med den Velbehagelighed, hvormed han prevede Dragten første Gang, kunde han nu tage dem paa; han klædte sig paa for at blive færdig. Da han kom ned til Fruentimmerne i Samlingsstuen, raabte de eenstemmig til ham, at ingen Ting sad rigtigt; den deilige Federbusk var skudt galt, Spændet passede ikke; man begyndte igien at sprette op, at sye, at stikke sammen. Symphonien begyndte, Philine havde noget at indvende mod Kraven, Aurelia havde noget at indvende mod Kappen. Lad mig være, I Børn! raabte han, denne Skiødesløshed vil først giøre mig til Hamlet. Fruentimmerne slap ham ikke, og blev ved at pynte paa ham. Symphonien var forbi, og Stykket begyndte. Han saae

sig i Speilet, trykkede Hatten dybere ned i Ansigtet, og lagde ny Sminke paa.

I samme Øieblik styrtede man ind, og raabte: Aanden! Aanden! Wilhelm havde heele Dagen ikke havt Stunder at tænke paa den Hovedsorg, om Aanden ogsaa vilde komme. Nu var denne Sorg reent bortrydder, og man havde Feie at vente den underligste Giæsterolle. Theatermesteren kom og spurgde om eet og andet. Wilhelm havde ikke Tiid at see sig om Gienfærdet, og skyndte sig kun at indfinde sig ved Thronen, hvor alt Konge og Dronning omgivne af deres Hof glimrede i al deres Herlighed; han hørte kun endnu de sidste Ord af Horatio, der over Aandens Komme talte ganske forvirret, og syntes næsten at have glemt sin Rolle.

Mellemvækket gik i Værket, og han saae det fulde Huus for sig. Efter at Horatio havde holdt sin Tale, og var afferdiget af Kongen, trængte han sig frem til Hamlet, og ligesom han forestil-

lede sig for ham, sagde han: Diævlen er i Hav-nisket, han har jaget Frygt i os alle.

I Mellemtiden saae man kun to store Mandfolk i hvide Kapper og Hætter staae i Koulisserne, og Wilhelm, som i den Forvirring, Uroe, og Forlegenhed troede, den første Monolog var mislykket ham, traadde, skiøndt et levende Bifald havde fulgt ham, da han gik ud, i den kolde Vinternat virkelig ret utilfreds frem. Dog samlede han sig, og sagde det saa hensigtpassende anbragte Sted om Nordboernes Snus og Drik med den vedbørlige Ligegyldighed, glemde, ligesom Tilskuren, Aanden derover, og forskrækkedes virkelig, da Horatio raabte: see der, den kommer! Han foer omkring med Hæftighed, og den ædle store Gestalt, det sagte uhørlige Trin, den lette Bevægelse i den tungladende Rustning, gjorde saa stærkt et Indtryk paa ham, at han stod der som forsteenet, og kun med halv Stemme kunde raabe: Beskytter os Engle og himmelske Aander! Han stirrede paa ham, trak nogle Gan-

ge Væsret, og fremførte Tiltalen til Aanden saa forvirret, stykket, og tvunget, at den største Kunst ikke kunde have udtrykt den saa fortræffelig.

Hans Oversættelse af dette Sted kom ham meget tilpas. Han havde holdt sig nær til Originalen, hvis Ordstilling syntes ham uligneelig at udtrykke et overrasket, forskrækket, af Raadsel grebet Sinds Forfatning.

"Vær du en god Aand, vær en fordømt! bring Himmeldufter eller Helveddampe med, Godt eller Ondt være din Id, du kommer i saa værdig en Gestalt; ja jeg taler til dig, kalder dig Hamlet, Konge, Fader! svar mig!"

Man spurede i Publikum den største Virkning. Aanden vinkede, Prindsen fulgte ham under det lydeligste Bifald.

Theatret forvandledes, og da de kom paa den afsides Plads, standsede Aanden uventet, og vendte sig om; derved kom Hamlet til at staae ham noget for nær. Med Længsel og Nysgierrighed saae Wilhelm strax ind mellem det nedslag-

ne Visir, men kunde kun sine dybtliggende Øine og en veldannet Næse. Frygtsom speidende stod han for ham; men da de første Toner trængte frem af Hielmen, da en veltilsingende, kun lidt rue Stemme lod sig høre med de Ord: jeg er din Faders Aand! traadte Wilhelm gysende nogle Skridt tilbage, og heele Publikum gios. Stemmen syntes enhver bekiendt, og Wilhelm syntes i den at finde nogen Lighed med sin Faders Stemme. Disse undersuide Følelser og Erindringer, Begiærligheden efter at opdage den sælsomme Ven, og Frygten for at fornærme, selv det upaaseligeei at træde ham som Skuespiller for nær i denne Situation, bevægede Wilhelm til modsatte Sider. Han forandrede under Aandens lange Fortælling sin Stilling saa ofte, syntes saa ubestemt, og forlegen, saa opmærksom og saa bespendt, at hans Spil opvakte almeen Beundring ligesom Aanden almeen Rædsel. Denne talte meere med dyb Følelse af Fortrydelse end af Jammer, men en aandelig langsom uoverskuelig Fortrydelse. Det

var en stor Sjæls Mismod, der er skilt fra det jordiske, og dog ligger under for uendelige Lidelser, Tilsidst sank Aanden, men paa en besynderlig Maade; thi et let, graat, giennemsigtigt Slør, der syntes at stige som en Damp op fra Synkningen, lagde sig hen over ham, og trak sig ned med ham.

Nu kom Hamlets Venner tilbage, og svor paa Sværdet. Der var den gamle Muldvarp saa driftig under Jorden, at han, hvor de saa stod, bestandig raabte under Fødderne paa dem: svær g! og at de, som Jorden brændte under dem, hurtig ilte fra et Sted til det andet. Ogsaa kom der, hvor de stod, hvergang en liden Lue op af Jorden, forøgede Virkningen, og efterlod det dybeste Indtryk hos Tilskueren.

Nu gik Stykket uden Standsning sin Gang, intet mislykkedes, alt var heldigt; Publikum tilkiendegav sin Tilfredshed; Skuespillernes Lyst og Mod syntes ved hver Scene at tiltage.

Tolvte Kapitel.

Forhænget faldt, og det meest levende Bifald lød fra alle Sider og Kroger. De fire syvstelige Liig sprang behændig i Veiret, og omfavnede hinanden af Glæde. Polonius og Ophelia kom ogsaa frem af deres Grave, og hørte endnu med levende Fornøjelse, hvorledes Horatius, da han traadde ud at annoncere, blev paa det hæftigste beklappet. Manglede ikke lade ham komme til at annoncere noget andet Stykke, men begjærte med Hæftighed Dagsstykket igien.

Nu have vi vundet Spil, raabte Serlo, men nu heller ikke et fornuftigt Ord meer i Aften. Alting kommer an paa det første Indtryk. Man skal for Alting ikke tage nogen Skuespiller ilde op, om han er forsigtig og egensindig ved sine Debuter.

Kassereren kom, og leverede ham en tung

Kasse. Vi har debutert godt, raabte han, og Fordommen vil komme os til Gavn. Hvor er da nu det belovede Aftensmaaltiid? I Dag have vi Lov til at lade det smage os.

De havde aftalt, at de vilde blive sammen i deres Dragter, og holde dem selv en Fest. Wilhelm havde paataget sig at besørge Localet, og Madam Melina Maden.

Et Værelse, hvor man ellers plejede at male i, var giort godt reent, og besadt rundtenom med alleslags smaae Decorationer, og pyntet op, saa det saae haiv ud, som en Hauge, halv som en Stettegang. I det de traadde ind, blændedes Selskabet af Gilandsen af mange Lys, der udbredte et højtideligt Skiær giennem Dampen af den sødeste Rogelse, som man ikke havde sparet paa, over et vel pyntet og besat Bord. Med Udraab roste man Anstalten, og tog virkelig Plads med Anstand, det saae ud, som en kongelig Familie kom sammen i Aandernes Rige. Wil-

Helm sad mellem Aurelia og Madam Melina. Berlo mellem Philine og Emilie; ingen var misfornøjet med sig selv eller med sin Plads.

De to Theatervenner, der ligeledes havde indfundet sig, forøgede Selskabets Lykke. De var under Forestillingen nogle Gange kommet op paa Theatret, og kunde ikke sige nok om Publikums og deres egen Tilfredshed; men nu gik det i det enkelte, og hver blev rigelig belønnet for sin Deel.

Med en utrolig Oprigtighed blev en Fortieneste efter den anden, et Sted efter det andet, trukket frem. Souffleuren, der beskeeden sad ved nederste Bordende, fik megen Roes for sin haarde Pyrrhus, Hamlets og Laertes Fægtøvelse kunde man ikke nokſom berømme. Ophelias Sorg var skjøn og ophøjet over al Beskrivelse; Polonios Spilmaate man slet ikke tale om; hver tilstædeværende hørte sin Roes i den anden og med ham.

Men ogsaa den fraværende Aand fik sin Deel Roes og Beundring. Han havde sagt Rollen med et meget lykkeligt Organ, og i en stor Aand, og man undrede sig meest, at han syntes underret-ret om alt, hvad der foregik ved Selskabet. Han lignede fuldkommen Skilderiet, som han havde siddet for det, og de to Theatervenner kunde ikke noksom rose, hvor gyseligt det havde seet ud, da han traadde frem ikke langt fra Skilderiet, og skreed forbi sit Billede. Sandhed og Vildfarelse havde derved blandet sig saa besynderlig, og man havde virkelig overtydet sig, at Dronningen ikke saae den eene Figur. Madam Melina blev ved denne Leilighed meget roest, at hun ved dette Sted havde stirret i Vairet paa Billedet, medens Hamlet viiste nedad paa Aanden.

Man erkyndigede sig, hvorledes Aanden havde kundet liste sig ind, og fik vide af Maskinmesteren, at der ad en Dør, der ellers altid stod Decorationer for, men som den Aften var blevet frie, da man brugte den gothiske Sal, var kommet to

store Figurer i hvide Kapper med Hætter, og som man ikke havde kundet skille fra hinanden, og ligeledes var de rimeligviis efter, at tredie Akt var forbi, ogsaa gaaet ud igjen.

Serlo roeste især hos ham, at han ikke havde jamret saa skrædderagtig, og endog tilsidst anbragt et Sted, der bedre anstod saa stor en Helt til at opflamme sin Søn. Wilhelm havde beholdt Stedet i Hukommelsen, og lovede at føre det til i Manuskriptet.

Man havde i Gjæstebudets Glæde ikke lagt Mærke til, at Børnene og Harpespilleren fattedes, men snart lode de sig paa en meget behagelig Maade see. Thi de traadde ind sammen meget eventyrlig udpyntede; Felix slog Trianglen, Mignon Tambourinen, og den Gamle havde hængt den tunge Harpe om, og slog den, i det han bar den. De trak om Bordet, og sang allehaande Viser. Man gav dem at spise, og Gjæsterne troede at vise Børnene en Godhed, naar de gav dem saamegen sød Viin, som de kun vilde drikke.

Thi Selskabet havde selv ikke skaanet de kostelige Flasker, der denne Aften var kommet i nogle Kurve, som en Foræring fra Theatervennerne. Børnene sang og sprang fort, og især var Mignon overgiven, som man aldrig havde seet hende. Hun slog Tambourinen med al muelig Hurtighed og Livlighed, da hun snart med trykkende Finger snurrede frem og tilbage ad Skindet, snart pikkede derpaa med Bagen af Haanden, snart med Knoerne; ja i afvexlende Rhytmer snart slog Pergamentet mod Knæerne, snart mod Hovedet, snart rystede Bjelderne, og lod dem lyde allene, og saaledes af det simpleste Instrument fremlokkede saare forskiællige Toner. Da de længe havde støiet, satte de dem i en Lænestol, der just ligeover for Wilhelm var bleven staaende ledig ved Bordet.

Bliv fra den Stoel, raabte Serlo: den staaer formodentlig til Aanden; kommer han, kan det gaae Eder ilde.

Jeg er ikke bange for ham, raabte Mignon, kommer han, staae vi op. Det er min Farbroder; han gior mig ikke noget. Denne Tale forstod ingen, uden hvem der vidste, at hun havde kaldt sin formeente Fader den store Diævel.

Selskabet saae paa hinanden, og bestyrkedes endnu mere i den Mistanke, at Serlo have vidst af Aandens Komme at sige. Man sladdrede, og drak, og Pigerne saae nu og da frygtsomme til Døren.

Børnene, der i den store Sal, hvor de sad, kun stak frem over Bordet, som Polichineldukker af Kisten, begyndte paa denne Maade at føre et Stykke op. Mignon eftergiorde meget artig den snærrende Tone, og tilsidst stødte de Hovederne saaledes mod hinanden, og mod Bordkanten, som egenlig kun Trædukker kunde holde det ud. Mignon blev lystig indtil Vildhed, og saameget Selskabet i Begyndelsen havde leet af den Spøg, maatte de gisre en Standsning i den tilsidst. Men det hialp kun lidt, at man talte hende til,

thi nu sprang hun op, og raste med Bieldetrommen i Haanden rundt om Bordet. Hendes Haar fløi, og da hun kastede Hovedet tilbage, og alle sine Lemmer ligesom i Luften, lignede hun en Mænade, hvis vilde og næsten umuelige Stillinger paa gamle Monumenter endnu tit sætte os i Forundring.

Opmuntrede ved Børnenes Talent og deres Støi søgte hver at bidrage noget til Selskabets Moroe. Fruentimmerne sang nogle Canonner, Lacrtes lod en Nattergal høre, og Pedanten gav en Concert pianissimo paa Mundharpe. Midlertid leegede Naboer og Naboerske alle Slags Lege, hvorved Hænder mødes og blandes, og mangt et Par fattedes ikke paa Udtryk af en haabefuld Ømhed. Især syntes Madam Melina ikke at dølge en levende Tilbøielighed til Wilhelm. Det var seent ud paa Natten, og Aurelia, der næsten var den eeneste, der havde beholdt noget Herredom over sig selv, formanede de øvrige, da hun stod op, at gaae hver til sit.

Serlo gav endnu til Afsked et Fyrværkerie, da han paa en næsten ubegribelig Maade forstod at giøre Lyden af Rakketter, Sværmere og Ildhiul efter med Munden. Man behøvede blot at lukke Øinene, saa var Bedraget fuldkomment. Midlertid var alle staaet op, og man gav Fruentimmerne Armen for at følge dem hiem. Wilhelm gik tilsidst med Aurelia. Paa Trappen mødte de Machinmesteren, der sagde: her er det Sløv, Aanden forsvandt i, det er blevet hængende i Faldlugen, og vi fandt det just nu. En underlig Reliqvie! raabte Vilhelm, og tog det.

I samme Øieblik følte han, noget tog ham i venstre Arm, og tillige en meget hæftig Smerte. Mignon havde forstukket sig, taget ham fat, og bidt ham i Armen. Hun fløi ham forbi ned ad Trappen, og forsvandt.

Da Selskabet kom i frie Luft, mærkede næsten enhver, at man i Aften havde nydt formeget af det Gode. Uden at tage Afskeed forsvandt man fra hinanden.

Wilhelm havde neppe naaet sin Stue, før han kastede sine Klæder af, slukkede sit Lys, og skyndte sig i Seng. Sovnen vilde strax bemestre sig ham; men en Allarm, der syntes at reise sig bag Kakkelovnen i hans Værelse, giorde ham opmærksom. Just svævede for hans Phantasie den harniskklædte Konges Billede, han reiste sig for at tiltale Spegelset, da han følte sig omslynget af fine Arme, sin Mund lukket med levende Kys, og ved sit Bryst et Bryst, han ikke havde Mod til at bortstøde.

Trettende Kapitel.

Wilhelm foer anden Morgen med en ubehagelig Følelse i Veiret, og fandt sin Seng tom. Hans Hoved var mørkt af den ikke ret udsovede Ruus, og Erindringen om det ubekiendte Nattebesøg giorde ham uroelig. Hans første Mistanke faldt paa Philine, og dog syntes den yndige Krop, han havde sluttet i sine Arme, ikke at være hendes. Under levende Kiærtegn var vor Ven faldet i Søvn ved Siden af dette sælsomme stumme Besøg, og nu var intet videre Spor deraf at opdage. Han sprang op, og i det han klædde sig paa fandt han sin Dør, som han ellers pleiede at lukke i Laas, kun paa Klem, og vidste ikke at erindre sig, om han Aftenen før havde lukket den i.

Men underligst forekom ham Aandens Slør, som han fandt paa sin Seng. Han havde bragt det op med sig, og rimeligviis selv kastet det der-

hen. Det var et graat Flor; og i Sømmen saae han en Skrift udsyet med sorte Bogstaver. Han brødte det ud, og læste de Ord: Første og sidste Gang! fly Yngling! fly! Han var overrasket, og vidste ikke, hvad han skulde sige.

I samme Øieblik traadte Mignon ind, og bragte ham Frokosten. Wilhelm studsede over at see Barnet; ja man kan sige, han blev forskrækket. Hun syntes paa den Nat at være bleven større, hun traadde med en høi ædel Anstand hen for ham, og saae ham meget alvorlig i Øinene, saa han ikke kunde udholde hendes Øiekast. Hun rørte ikke ved ham, som hun pleiede, da hun gierne trykte hans Haand, og kyssede ham paa Kind, Mund, Arm eller Skulder, men saasnart hun havde bragt hans Ting i Orden, gik hun taus igien.

Tiden kom, der var ansat til en Læseprøve; man samlede sig, og alle vare forstemte ved Gaarsdagshøitiden. Wilhelm samlede sig saa

godt, som han kunde, for ikke strax i Begyndelsen at støde an mod sine saa levende prækede Grundsætninger. Hans store Øvelse hialp ham igiennem; thi Øvelse og Vane maa i hver Kunst udfylde de Gab, Genie og Lune saa tit vilde lade være aabne.

Men egentlig kunde man ved denne Leilighed finde den Anmærkning ret sand, at man ikke maa begynde nogen Tilstand, der skal vare længere, ja der egentlig skal blive et Kald, en Levemaade, med en Høideligheд. Man høitideligholde blot, hvad der er lykkelig fuldbragt; alle Ceremonier i Begyndelsen udtømme Lyst og Kræfter, som skulle frembringe Bestræbelsen, og staae os bi ved en fortsat Reise. Blandt alle Høitider er Brylupshøitiden den upasseligste; ingen burde mere holdes i Stilhed, Ydmyghed, og Haab, end denne.

Saaledes sneeg nu Dagen sig videre, og aldrig var nogen forekommet Wilhelm saa hverdags. Istædenfor den sædvanlige Roroe om Aftenen

begyndte man at gabe. Interressen for Hamlet var udtømt, og man fandt det snarere umageligt, at den næste Dag skulde spilles andengang. Wilhelm foreviiste Aandens Slør; man maatte deraf slutte, at han ikke kom igien. Serlo var især af denne Mening. Han syntes at være meget fortroelig med den underfulde Skikkelses Raad; men derimod lod de Ord: fly Yngling! fly! sig ikke forklare. Hvor kunde Serlo være enig med nogen, der syntes at have til Hensigt, at bortfierne den ypperste Skuespiller i hans Selskab?

Nu var det nødvendigt, at give Bulderbassen Aandens, og Pedanten Kongens Rolle. Begge erklærede, de vare alt indstuderede, og det var intet Under; thi ved de mange Prøver, og den vidtløftige Behandling af dette Stykke, vare alle blevne saa bekiændte dermed, at de samtlig meget let kunde have skiftet Roller. Dog prøvede man eet og andet i Hurtighed, og da man silde nok gik fra hinanden, hvidskede Philine ved Afskeden til Wilhelm. Jeg maa hente mine Baboucher;

du slaaer dog ikke Slaaen for? Disse Ord satte ham, da han kom paa sit Værelse, i temmelig Forlegenhed; thi den Formodning, at den forrige Nats Giæst havde været Philine, blev bestyrket derved; og vi ere ogsaa nødsagede at slaae os til denne Meening, især da vi ikke kunne aabenbare de Aarsager, der giorde ham tvivlraadig herom, og maatte indskyde ham en anden besynderlig Mistanke. Han gik uroelig nogle Gange op og ned af sit Værelse, og havde virkelig endnu ikke skudt Slaaen for.

Med eet styrtede Mignon ind i Værelset, greb i ham, og raabte: Meister, ved Huset, det brænder. Wilhelm sprang ud af Døren, og en voldsom Røg trængte sig ned af den øverste Trappe ham imøde. Paa Gaden hørte man alt raabe Brand, og Harpespilleren kom med sit Instrument i Haanden aandeløs giennem Røgen ned ad Trappen. Aurelia styrtede ud af sit Værelse, og kastede den lille Felix i Wilhelms Arme.

Red De Barnet! raabte hun: vi ville gribe efter Resten.

Wilhelm, der ikke holdt Faren for saa stor, tænkte først paa at trænge sig hen, hvor Ilden kom fra, for maaskee endnu at faae den qvalt i Begyndelsen. Han gav den Gamle Barnet, og befalte ham at skynde sig ned af den Steenvindeltrappe, der giennem en lille Haugebygning førte ud i Haugen, og at blive i den frie Luft med Børnene. Mignon tog et Lys for at lyse ham. Wilhelm bad derpaa Aurelia at redde hendes Ting ad samme Vei. Han selv trængte op igiennem Røgen; men forgiæves udsatte han sig for denne Fare. Luen syntes at bryde derover fra Nabohuset, og havde allerede taget fat i Træværket paa Loftet, og en let Trappe; andre, der iilte til for at redde, leed som han af Qvalme og Ild. Dog satte han Mod i dem, og raabte efter Vand; han besvoer dem, kun Skridt for Skridt at vige for Luen, og lovede at blive hos dem. I det Øieblik sprang Mignon op, og raabte: Meister!

ved din Felix; den Gamle er rasende; den Gamle tager Livet af ham! Wilhelm sprang uden at betænke sig ned af Trappen, og Mignon fulgte ham i Hælene.

Paa det sidste Trin, der førte ind i Haugebygningen, blev han med Forskrækkelse staaende. Store Knipper Halm og Riisbrænde, som man der havde opdynget, brændte i lys Lue. Felix laae paa Gulvet, og skreeg; den Gamle stod med nedslaaet Hoved ved Væggen. Hvad gior du, Ulykkalige? raabte Wilhelm. Den Gamle taug; Mignon havde løftet Felix op, og slæbte ham med Møie ud i Haugen, medens Wilhelm stræbte at træde Ilden ud, og dæmpe den; men blot derved forøgede Luens Magt og Liv. Endelig maatte han med sveedne Øienbryn og Haar ogsaa flye ud i Haugen, og rev den Gamle ud giennem Luen, der med svedet Skiæg endelig fulgte ham.

Wilhelm skyndte sig strax at søge Børnene op i Haugen. Han fandt dem paa Dørtrinnet af et lidet afsides Lysthuus, og Mignon giorde

sin yderste Flid for at faae den Lille roelig. Wilhelm tog ham paa Skiødet, spurgte ham ud, befølte ham, og kunde ikke faae noget sammenhængende ud af de to Børn.

Midlertid havde Ilden grebet voldsom om sig i flere Huse, og oplyste heele Stroget. Wilhelm besaae Drengen ved Luens røde Skiær; han kunde ikke blive noget Saar, noget Blod, ja ikke engang nogen Bule vaer. Han befølte det overalt; det gav ikke noget Tegn til Smerte; tvertimod blev det lidt efter lidt roeligt, og begyndte at forundre sig over Luen, ja at glæde sig over de skiønne Lægter og Biælker, der brændte saa ordenlig som en Illumination.

Wilhelm tænkte ikke paa, hvad Klæder og andet han kunde have mistet, han følte stærkt, hvor dyrebare disse to menneskelige Skabninger vare ham, som han saae undslupne fra saa stor en Fare. Han trykkede den lille med en ganske ny Følelse til sit Hierte, og vilde ogsaa med glad Ømhed omfavne Mignon, men hun afværgede

det blidelig, tog ham ved Haanden, og holdt den fast.

Meister! sagde hun (endnu havde hun aldrig før denne Aften givet ham dette Navn; thi i Begyndelsen pleiede hun at kalde ham Herre, og siden Fader) Meister! vi ere undgaaede en stor Fare; din Felix var nær Døden.

Ved megen Spørgen fik endelig Wilhelm at vide, at Harpespilleren, da han var kommen i Haugehuset, havde revet hende Lyset af Haanden, og strax sat Ild i Halmen. Derpaa havde han sat Felix ned, med underlige Gebærder lagt Hænderne paa Barnets Hoved, og trukket en Kniv, som han vilde offre ham. Hun var sprunget til, og havde revet ham Kniven af Haanden; hun havde skreget om Hielp, og een af Huset, der havde reddet noget Tøi hen i Haugen, var kommet hende til Hielp; men han maatte i den Forvirring være gaaet igien, og ladt Barnet og den Gamle være eene.

To til tre Huse stode i Flamme. I Haugen havde ingen kundet reddet sig for Ilden i Hausgebygningen. Wilhelm var forlegen for sine Venner, mindre for sit Tøi. Han troede sig ikke til at forlade Børnene, og saae Ulykken bestandig tage til.

Han tilbragde nogle Timer i en ængstlig Forfatning. Felix var faldet i Søvn paa Skiødet af ham, og holdt fast paa hans Haand. Endelig havde de feiede Anstalter standset Ilden. De udbrændte Bygninger styrtede sammen, Morgenen kom, Børnene begyndte at fryse, og ham selv var i hans lette Paaklædning den faldende Dug næsten utaalelig. Han førte dem til Ruinerne af den sammenstyrtede Bygning, og de fandt ved Siden af en Kul- og Aske-hob en meget behagelig Varme.

Den frembrydende Dag bragde nu alle Venner og Bekiændte lidt efter lidt sammen. Enhver havde reddet sig. Ingen havde mistet meget.

Wilhelms Kuffert fandtes ogsaa igien, og Serlo drev, da Klokken gik mod ti, til Prøve paa Hamlet, i det mindste af nogle Scener, der vare besatte med nye Personer. Han havde derpaa endnu nogle Debatter med Politiet. Geistligheden forlangte, at efter en saadan Guds Straffedom Skuespilhuset skulde være lukket; og Serlo paastod: at deels til Erstatning for, hvad han havde mistet den Nat, deels til Opmuntring for de forskrækkede Gemytter, var det mere end nogensinde passende at opføre et interessant Stykke. Den sidste Mening trængte igiennem, og Huset var fuldt. Skuespillerne spilte med en ualmindelig Ild, og mere lidenskabelig Friehed end første Gang. Tilskuerne, hvis Følelse ved den skrækkelige Natscene var forhøiet, og ved en adspredt og spildt Dags Keedsomhed endnu mere spændt efter en interessant Underholdning, havde mere Aabenhed for det Overordentlige. Den største Deel var nye ved Stykkets Ry sammentrukne Tilskuere, der ingen Sammenligning med første Af-

ten kunde anstille. Bulderbassen spilte ganske i den ubekiendte Aands Tanke, og Pedanten havde ligeledes passet godt paa sin Forgiænger; derhos kom hans Jammerlighed ham meget tilpas, saa Hamlet virkelig ikke giorde ham Uret, naar han trods hans Purpurkaabe og Hermelins Krave skiældte ham for en sammenlappet Pialtekonge.

Synderligere end han var maaskee ingen kommen til sin Throne, og hvorvel de Øvrige, men især Philine, giorde sig overmaade lystige over hans nye Værdighed, lod han sig dog mærke med, at Greven, som en stor Kiænder, havde ved første Øiekast sagt det og endnu meget mere forud om ham. Derimod formanede Philine ham til Ydmyghed, og forsikkrede, hun ved Leilighed skulde puddre hans Kioleærmer, at han kunde erindre sig hiin ulykkelige Nat paa Slottet, og bære sin Krone med Beskeedenhed.

Fiortende Kapitel.

Man havde i Hast seet sig om Værelser, og Selskabet var derved blevet meget adspredt. Wilhelm havde faaet Godhed for det Lysthuus i Haugen, som han havde tilbragt Natten ved; han fik lettelig Nøglerne dertil, og indrettede sig der; men da Aurelia boede meget knapt i sin nye Boelig, maatte han beholde Felix hos sig, og Mignon vilde ikke forlade Drengen.

Børnene havde et artigt Værelse ovenpaa; Wilhelm havde indrettet sig i Haugestuen. Børnene sov, men han kunde ingen Rolighed finde.

Ved Siden af den yndige Hauge, som den nys opgaaede Fuldmaane herligt oplyste, stod de sørgelige Ruiner, hvoraf hist og her Dampen opsteeg. Luften var behagelig, og Natten overmaade skiøn. Philine havde, i det hun gik ud af Theatret, stødt ham sagte med Albuen, og hvisket ham nogle Ord, men som han ikke havde

forstaaet. Han var forvirret og fortræden, og vidste ikke, hvad han skulde vente, eller giøre. Philine havde nogle Dage skyet ham, og kun denne Aften igien givet ham et Tegn. Desværre var den Dør brændt, han ikke skulde lukke, og Dametøflerne vare gaaede op i Røg. Hvorledes den Smukke vilde komme i Haugen, om det var hendes Hensigt, vidste han ikke. Han ønskede ikke at see hende, og dog vilde han nok saa gierne have en Forklaring med hende. Men hvad der endnu laae ham tungere paa Hierte, var Harpespillerens Skiæbne, hvem man ikke siden havde seet. Wilhelm var bange for, man vilde, naar man kom til at rydde op, finde ham under Grusset. Wilhelm havde dulgt enhver den Mistanke, han gik med, at den Gamle var Skyld i Ildløsen. Thi han var den første, der kom ham imøde fra det brændende og røgende Loft, og Fortvivlelsen i Haugehuset syntes at være Følgen af en saadan ulykkelig Begivenhed. Dog var det ved den Undersøgelse, Politiet strax anstillede,

blevet sandsynligt, at Ildlesen ikke var omkommet i det Huus, hvor de boede, men i det træde derfra, og havde strax sneget sig videre under Tagene.

Wilhelm overlagde alt dette stiltiende i en Løvhytte, da han hørte en liste sig hen af en nærliggende Gang. Paa den sørgmodige Sang, der strax istemtes, erkiændte han Harpespilleren. Visen, som han ret vel kunde forstaae, indeholdt en Ulykkeligs Trøst, der finder sig ganske nær ved Vanvittighed. Desværre har Wilhelm kun beholdt den sidste Strophe i Hukommelsen

Dør fra Dør jeg mig vil snige,
Stille, ærbar vil jeg staae;
Frommes Haand vil Næring række,
Og jeg længere vil gaae.
Hver sig lykkelig vil finde,
Naar mit Billed for ham staaer,
Han vil da en Taare fælde
Og jeg fatter ei, hvorfor.

Ved disse Ord var han kommet til Haugedøren, som gik ud til en afsides Gade, han vilde, da han fandt den lukket, krybe over paa Espalererne, men Wilhelm holdt ham tilbage, og talte venlig til ham. Den Gamle bad ham at lukke op, da han vilde og maatte flye. Wilhelm forestillede ham, at han vel kunde komme ud af Haugen, men ikke af Byen, og viiste ham, hvor mistænkelig han giorde sig ved et saadant Skridt; men forgiæves! Den Gamle blev ved sit Forsæt; Wilhelm gav ikke efter, og drev ham endelig halv med Magt ind i Haugehuset, lukkede sig derinde med ham, og førte en underlig Samtale, men som vi, for ikke at piine vore Læsere med usammenhængende Ideer, og ængstlige Følelser, hellere vil fortie end udførlig meddeele.

Femtende Kapitel.

Af den store Forlegenhed, Wilhelm befandt sig i, hvad han skulde tage sig for med den ulykkelige Gamle, der viste saa tydelige Spor til Vanvittighed, hialp Laertes ham endnu samme Morgen. Denne, der efter sin gamle Vane pleiede at være overalt, havde paa Kaffehuset seet en Mand, der for nogentid siden leed de hæftigste Anstød af Melankolie. Man havde betroet ham til en Landsbypræst, der giorde sig en egen Syssel af at behandle deslige Folk. Ogsaa denne Gang lykkedes det ham; endnu var han i Byen, og den helbrededes Familie giorde megen Ære af ham.

Wilhelm iilte strax at søge denne Mand op, betroede ham Tilfældet, og blev eenig med ham. Man vidste under visse Paaskud at overgive ham den Gamle. Skilsmissen smertede Wilhelm dybt, og kun det Haab, igien at see ham

helbredet, kunde giøre ham denne nogenlunde taalelig, saa vant var han til at see Manden om sig, og høre hans aanderige og hiertelige Toner. Harpen var brændt med; man søgte en anden, som man gav ham med paa Reisen.

Ogsaa havde Ilden fortæret Mignons liden Garderobe, og da man igien vilde skaffe hende noget Nyt, giorde Aurelia det Forslag, at man dog omsider skulde klæde hende som Pige.

Nu slet ikke! raabte Mignon, og paastod med megen Fyrighed sin gamle Dragt, hvori man endelig ogsaa maatte føie hende.

Selskabet havde ikke megen Tid til at tænke sig om; dets Forestillinger gik deres Gang.

Wilhelm lyttede ofte i Publikum, og kun sielden mødte ham en Stemme, som han ønskede at høre den; ja oftere hørte han, hvad der bedrøvede eller fortrød ham. Saaledes fortalte f. Ex. et ungt Menneske med megen Fyrighed strax efter den første Forestilling af Hamlet, hvor han den Aften havde fornøiet sig paa Skuespilhuset.

Wilhelm lyttede efter, og hørte til sin store Beskiæmmelse, at den unge Mand til Ærgrelse for dem, der stod bag ham, havde beholdt Hatten paa, og haardnakket heele Stykket igiennem ikke taget den af, hvilken Heltegierning han med største Forneielse erindrede sig.

En anden forsikkrede: Wilhelm havde spilt Laertes Rolle meget godt; derimod den Skuespiller, der havde taget sig Hamlet paa, kunde man ikke være saa fornøiet med. Denne Forbyining var ikke ganske unaturlig; thi Wilhelm og Laertes lignede hinanden, skiondt temmelig langt ude.

En tredie roste hans Spil, især i Scenen med Moderen, meget levende, og beklagede blot: at just i dette fyrige Øieblik et hvidt Baand havde keeget frem under Vesten, hvorved Illusionen høilig var bleven forstyrret.

I det Indre af Selskabet foregik imidlertid allehaande Forandringer. Philine havde siden hiin Aften efter Branden ikke givet Wilhelm det allerringeste Tegn til Nærmelse. Hun havde,

som det lod, forsætlig, leiet et fiernere Logis, forligtes med Elmire, og kom sjældnere til Serlo, hvormed Aurelia var vel tilfreds. Serlo, der bestandig blev hende gunstig, besøgte hende undertiden, især da han haabede at finde Elmire hos hende, og tog een Aften Wilhelm med sig. Begge blev, i det de kom ind, meget forundrede, da de i det andet Værelse saae Philine i Armene paa en ung Officeer, der havde en rød Mundering og hvide Underklæder paa, og der vendte Ansigtet bort, saa de ikke kunde see det. Philine kom sine besøgende Venner imøde i det yderste Værelse, og lukkede det andet i. De overraske mig ved et underligt Eventyr, raabte hun.

Saa underligt er det ikke, sagde Serlo, lad De os see den vakkre unge misundelsesværdige Ven; De har saa rettet os saaledes af, at vi ikke tør være skinsyge.

Jeg maae endnu en Tid lade Dem beholde denne Mistanke, sagde Philine spøgende: dog

kan jeg forsikkre Dem, at det kun er en god Veninde, der vil opholde sig nogle Dage uktændt hos mig. De skal faae hendes Skiæbne at vide med Tiden, ja maaskee selv lære at kiende denne interressante Pige, og jeg vil rimeligviis da faae Aarsag til, at øve min Beskeedenhed og Overbærelse; thi jeg er bange for, Herrerne over deres nye Bekiændtskab vil glemme deres gamle Veninde.

Wilhelm stod der forsteenet; thi strax ved første Øiekast havde den røde Mundering erindret ham om Marianes saa elskede Kiole; det var hendes Skabning, hendes blonde Haar; dog syntes ham denne Officeer noget større.

For Himlens Skyld! raabte han: lad De os vide mere om Deres Veninde, lad De os see den forklædte Pige. Vi ere nu engang deelagtige i Hemmeligheden; vi vil love, vi vil sværge; men lad De os see Pigen.

O hvor han er i Fyr! raabte Philene: kun rolig, taalmodig; i Dag bliver der engang ikke af-

Saa lad De os blot vide hendes Navn! raabte Wilhelm.

Saa var det en deilig Hemmelighed! svarte Philine.

I det mindste kun Fornavnet.

Giætter De det, saa for mig gierne; tree Gange maae De giætte, men ikke tiere; De kunde ellers føre mig heele Almanakken igiennem.

Godt! sagde Wilhelm: altsaa Cecilie!

Ikke Cecilie.

Henriette!

Vist ikke! tag Dem i Agt. Deres Nysgiærrighed kommer til at sove paa det.

Wilhelm dvælede, og bævede; han vilde aabne Munden; men han kunde ikke faae Ordet frem. Mariane! stammede han endelig: Mariane!

Bravo! raabte Philine: truffet; og dreiede sig efter sin Vane om paa Hælen.

Wilhelm kunde ikke faae et Ord frem, og Gerlo der ikke mærkede hans Sindsbevægelse, blev ved at plage Mariane, at hun skulde lukke Døren op.

Hvor undredes derfor begge, da Wilhelm paa engang hæftig afbrød deres Fiasen, kastede sig for Philines Fødder, og med Lidenskabens hæftigste Udtryk bad, og besvoer hende. Lad mig see Pigen, raabte han: hun er min, det er min Mariane; hun, som jeg alle mine Livs Dage længtes efter, hun som er mig endnu stedse over alle Fruentimmer i Verden! Gaae i det mindste ind til hende, sig hende, at jeg er her, at det Menneske er her, der knyttede sin første Kiærlighed og sin heele Ungdoms Lykke til hende. Han vil retfærdiggiøre sig, fordi han uvenlig forlod hende; han vil bede hende om Forladelse, hvad hun end kan have forseet sig imod ham, han vil endog ingen Fordringer mere giøre paa hende, naar han blot kan see hende endnu engang, blot see, at hun lever, og er lykkelig.

Philine rystede med Hovedet, og sagde: min Ven! tal sagte! tage vi ikke feil, og er det Fruentimmer virkelig Deres Veninde, saa maae vi skaane hende; thi hun venter sig aldeles ikke at see Dem her. Ganske andre Anliggender førte hende hid, og saameget veed De dog, at man tit hellere vilde see et Spøgelse end en gammel Elsker til urette Tid for Øine. Jeg vil spørge hende, forberede hende, og vi vil overlægge, hvad der er at giøre. Jeg skriver Dem en Seddel i Morgen, hvad Klokkeslet De skal komme, eller om De maae komme; lyd De mig til Punkt og Prikke; thi jeg sværger Dem til, ingen skal mod min og min Venindes Villie see denne elskværdige Skabning med sine Øine. Mine Dørre skal jeg holde bedre lukkede, og Øxe og Brækkejern vil De dog ikke besøge mig med.

Wilhelm besvoer hende, Serlo talte hende til; forgiæves! begge Venner maatte tilsidst give efter, romme Værelset og Huset.

Hvilken uroelig Nat Wilhelm tilbragte, kan enhver tænke sig. Hvor langsom Dagens Timer hengleed, hvort han ventede paa Philines Sedvel, lader sig begribe. Til Ulykke maatte han spille samme Aften; aldrig havde ihan udstaaet større Pine.

Da Stykket var forbi, skyndte han sig til Philine, uden engang at spørge, om han var blevet indbudet. Han fandt hendes Dør lukket, og Husfolkene sagde: Jomfrnen var i Morges tidlig kiørt bort med en ung Officeer; hun havde vel sagt, hun kom igien om nogle Dage, men man troede det ikke, da hun havde betalt, og taget sit Tøj med.

Wilhelm var ude af sig selv over denne Efterretning. Han iilte til Laertes, og foreslog ham at sætte efter hende, og, hvad det skulde koste, at faae Vished om hendes Ledsager. Laertes satte derimod sin Ven irette for hans Lidenskab og Lettroenhed. Jeg vil vædde, sagde han, det ingen anden var end Fredrik. Drengen er af god

Familie, det veed jeg ret godt; han er afsindig forelsket i Pigen; og har rimeligviis snakket sine Paarørende saamange Penge fra, at han igien kan leve en Tidlang med hende.

Ved disse Indvendinger blev Wilhelm ikke overtydet, men dog tvivlraadig. Laertes forestilte ham, hvor usandsynligt det Eventyr var, Philine havde bundet ham paa Ærmet, hvor Haar og Figur passede meget godt paa Fredrik, hvor de med tolv Timers Forspring ikke vilde være saa let at hente ind, og især hvorledes Serlo ingen af Dem begge kunde undvære ved Skuespillet.

Ved alle disse Grunde blev Wilhelm endelig bragt saavidt, at han opgav selv at sætte efter. Laertes vidste endnu samme Nat at skaffe en dygtig Mand, som man kunde overdrage det. Det var en sat Mand, der havde tient adskillige Herskaber paa Reiser, som Coureer og Conducteur, og just nu laae stille uden Tieneste. Man gav ham Penge, man underrettede ham om heele Sagen,

med Commission, at han skulde indhente og opsøge Flygtningerne, derpaa ikke slippe dem af Sigte, og strax lade Vennerne vide, hvor og hvorledes han fandt dem. Han satte sig paa Timen til Hest, og reed efter det tvetydige Par, og Wilhelm var ved denne Anstalt i det mindste i nogen Maade beroliget.

Sextende Kapitel.

Philines Bortgang giorde ingen paafaldende Sensation hverken ved Theatret, eller i Publikum. Det var ikke synderlig hendes Alvor med nogen Ting; Fruentimmerne hadede hende overhoved, og Mændene havde hellere seet hende under fire Øine, end paa Theatret; og saaledes var hendes skiønne selv for Skuepladsen lykkelige Talent tabt. De øvrige Lemmer af Selskabet giorde sig desmere Umage; især udmærkede Madam Melina sig ved Flid og Paapassenhed. Hun mærkede, som forhen, Wilhelm hans Grundsætninger af, rettede sig efter hans Theorie og hans Exempel, og havde paa nogen Tid, noget, jeg veed ikke hvad, i hendes Væsen, der giorde hende mere interessant. Hun fik snart et rigtigt Spil, og vandt Samtalens naturlige Tone fuldkommen, og Følelsens til en vis Grad. Hun vidste at skikke sig i Serlos Luner, og lagde sig

ham til Behag efter at synge, hvori hun da ogsaa snart kom saavidt, som man til selskabelig Moroe har behov.

Ved nogle nyankomne Skuespillere var Selskabet blevet endnu fuldstændigere, og medens Wilhelm og Serlo virkede hver paa sin Maade, hiin ved hvert Stykke drev paa det Heeles Aand og Gang; denne samvittighedsfuld giennemarbeidede de enkelte Deele, beskæftede en roesværdig Iver ogsaa Skuespillerne, og Publikum tog levende Deel i dem.

Vi ere paa en god Vei, sagde Serlo engang, og naar vi blive saaledes ved, kommer og Publikum snarlig paa rette Vei. Man kan meget let ved galne og usømmelige Forestillinger forvilde Menneskene, men man forelægge dem paa en interessant Maade det fornuftige og sømmelige, og de vil sikkerlig gribe derefter.

Hvad især fattes vort Theater, og hvorfor hverken Skuespillere eller Tilskuere komme til Besindelse, er, at det i det heele seer saa broget ud

derpaa, og at man ingensteds har en Grændse, hvortil man kunde hælde sin Dom. Det synes mig ingen Fordeel at være, at vi have udvidet vort Theater ligesom til en uendelig Naturskues plads; dog kan nu hverken Directeur eller Skuespiller trække sig igien inden snævrere Grænser, førend maaskee Nationens Smag i Tiden selv betegner den rette Kreds. Hvert godt Samfund er kun til under visse Betingelser, saaledes ogsaa et godt Theater. Visse Maneer og Talemaader, visse Gienstande og Handlemaader maa være udelukkede. Man bliver ikke fattigere, fordi man indskrænker sin Husholdning.

Herom var de mere eller mindre eenige og uenige. Wilhelm og de fleeste vare paa det engelske, Serlo og nogle andre paa det franske Theaters Side.

Man blev eenig, i arbeidsløse Timer, som en Skuespiller desværre har saamange af, i Selskab at giennemgaae de berømteste Skuespil fra begge Theatre, og anmærke det bedste og efterlignevær-

dige deri. Man giorde og virkelig en Begyndelse med nogle franske Stykker. Aurelia gik hver gang bort, saasnart Forelæsningen begyndte. I Begyndelsen holdt man hende for at være syg, men engang spurgte Wilhelm, som det var faldet paa, hende derom.

Jeg bliver ikke tilstæde ved nogen saadan Forelæsning, sagde hun, thi hvorledes skal jeg høre og dømme, naar mit Hierte er sønderrevet? Jeg hader det franske Sprog af min hele Siel.

Hvorledes kan man være fiendsk paa et Sprog, udbrød Wilhelm, som man skylder den største Deel af sin Dannelse, og som vi endnu komme til at skylde meget, inden vort Væsen kan faae en Form.

Det er ingen Fordom! svarte Aurelia; et ulykkeligt Indtryk, en forhadt Erindring om min troeløse Ven, har rovet mig Lysten til dette skiønne og uddannede Sprog! Hvor jeg nu hader det af ganske Hierte! Medens vor venskabelige Forbindelse varede, skrev han tydsk, og hvilket hiers

teligt, sandt, kraftigt tydsk! nu da han vilde være mig qvit, begyndte han at skrive fransk, som han tilforn kun nu og da af Spøg havde giort. Jeg følte, jeg mærkede, hvad det skulde betyde. Hvad han rødmede ved at sige i sit Modersmaal, kunde han nu med god Samvittighed skrive hen. Til Reservationer, Halvheder og Løgne er det et fortrefligt Sprog; det er et perfid Sprog; jeg finder Gudskeelov intet tydsk Ord til at udtrykke perfid i heele dets Omfang. Vort usle troeløs er et uskyldigt Barn derimod. Perfid er troeløs med Nydelse, med Overmod, og Skadefryd. O Uddannelsen er at misunde hos en Nation, der i eet Ord veed at udtrykke saa fine Skatteringer. Fransk er ret Verdens Sprog, værdt at være Almeensproget, paa det de ret alle indbyrdes kan bedrage og belyve hinanden. Hans franske Breve lod sig endnu bestandig vel nok læse. Naar man vilde bilde sig det ind, klang de varmt og endog lidenskabelig; dog nøie beseet var det Phraser! fordømte Phraser! han har fordærvet mig al

min Glæde af det heele Sprog, af den franske Litteratur, selv af ædle Sieles skiønne og kostelige Udtryk i dette Tungemaal; jeg gyser, naar jeg hører et fransk Ord.

Paa denne Maade kunde hun heele Timer blive ved at vise sin Fortrødenhed, og afbryde eller forstemme enhver anden Moroe. Serlo giorde tidligere eller sildere Ende paa hendes luunefulde Ytringer med nogen Bitterhed; men gemeenlig var Samtalen for denne Aften forstyrret.

Overalt er det desværre Tilfældet, at alt, hvad der skal frembringes ved flere sammentræffende Mennesker og Omstændigheder, ikke kan holde sig lang Tid fuldkomment. Med et Theaterselskab, saa godt som med et Rige, med en Vennekreds, saa godt som med en Armee, lader i Almindelighed det Moment sig angive, da de staae paa den høieste Grad af deres Fuldkommenhed, deres Overeenstemmelse, deres Tilfredshed og Virksomhed; men tit forandrer Personalet sig i en Hast, nye Lemmer træde til; Personerne

passe ikke meer til Omstændighederne; Omstændighederne ikke meer til Personerne; alt bliver anderledes, og hvad før var forbundet, falder nu snart fra hinanden. Saaledes kunde man sige, at Berlos Selskab en Tidlang var saa fuldkomment, som noget i Tydskland kunde rose sig af at være. De fleste Skuespillere vare paa deres Plads; alle havde nok at giøre, og alle giorde gierne, hvad der var. Deres personlige Forhold vare taalelige, og enhver syntes i sin Kunst at love meget, fordi enhver giorde de første Skridt med Ild og Munterhed. Men snart viste det sig, at endeel kun var Automater, der blot kunde opnaae, hvad man uden Følelse kan komme til, og snart blandede Lidenskaberne sig deri, der gemeenlig staae enhver god Indretning i Veien, og saa let trække det fra hinanden, som fornuftige og veltænkende Mennesker ønske at holde sammen.

Philines Afgang var ikke saa ubetydelig, som man i Begyndelsen troede. Hun havde med

ſtor Snildhed vidſt at underholde Serlo, og ægge de andre mere eller mindre. Hun bar Aurelias Hæftighed med ſtor Taalmodighed, og hendes eeneſte Forretning var at ſmigre Wilhelm. Saaledes var hun et Slags Bindingsmiddel for det heele, og hendes Tab maatte ſnart blive føleligt.

Serlo kunde ikke leve uden en liden Elſkovshandel. Elmire, der paa en kort Tid var voxet til, og man kunde næſten ſige, var blevet deilig, havde alt længe vakt hans Opmærkſomhed, og Philine var klog nok til at begunſtige denne Lidenſkab, ſom hun mærkede. Man maa, pleiede hun at ſige, itide lægge ſig efter at kobble, der bliver ſaa intet andet tilovers for os, naar vi blive gamle. Derved havde Serlo og Elmire ſaaledes nærmet ſig hinanden, at de efter Philines Afſkeed ſnart blev eenige, og den liden Roman intereſſerede dem begge ſaa meget mere, da de havde al Aarſag til at holde den hemmelig for den Gamle, der ingen Spøg havde forſtaaet med en ſaadan Uſkik. Elmires Søſter var med i Hem-

meligheden, og Serlo maatte derfor see meget giennem Fingre med begge Pigerne. En af deres ſtørſte Udyder var et umaadeligt Gnaſkerie, ja om man ſaa vil, en utaalelig Ædeſyge, hvori de ingenlunde lignede Philine, der fik et nyt Skin af Elſkværdighed ved det, hun ligeſom levede af Luften, ſpiiſte meget lidet, og med den ſtørſte Ziirlighed bortſøbede Skummet af et Glas Champagne.

Men nu maatte Serlo, naar han vilde behage ſin Smukke, forbinde Frokoſten med Middagsmaaltidet, og ved en Mellemmad knytte Aftensmaaltidet til dette. Derhos havde Serlo en Plan, hvis Udførelſe foruroeligede ham. Han troede at opdage en vis Tilbøielighed mellem Wilhelm og Aurelia, og ønſkede, den maatte blive alvorlig. Han haabede at læſſe heele den mechaniſke Deel af Theateroeconomien paa Wilhelm, og i ham ſom i ſin førſte Svoger at finde et troe og flittigt Redſkab. Alt havde han lidt efter lidt umærkelig overdraget ham den ſtørſte Deel at be-

sørge, Aurelia førte Kassen, og Serlo levede igien som i tidligere Aar, ganske efter sit Sind. Dog var der noget, der lønlig krænkede saavel ham som hans Søster.

Publikum har en egen Maade at gaae frem mod Mennesker af erkiendte Fortieneſter; det begynder efterhaanden at blive ligegyldigt imod dem, og begunstiger langt ringere, men ny fremkommende Talenter, giør de meest overdrevne Fordringer til hine, og lader sig alt behage af disse.

Serlo og Aurelia havde Leilighed nok til at anstille Betragtninger herover. De Nykomne, især de unge og velskabte, havde draget al Opmærksomheden, alt Bifaldet til sig, og begge Sødskende maatte den meeste Tid efter deres ivrigste Bestræbelser gaae bort uden den velkomne Klang af de klappende Hænder. Vist nok kom ogsaa dertil særdeles Aarsager. Aurelias Stolthed var paafaldende, og om hendes Foragt for Publikum vare mange underrettede. Serlo smigrede vel enhver enkelt, men hans spidse Taler

om det heele blev dog tit bragt omkring, og gienstagne. De nye Lemmer derimod vare deels fremmede og ubekiendte, deels unge elskværdige og trængende til Hielp, og havde altsaa og samtlig fundet Velyndere.

Nu gaves der og snart indvortes Uroeligheder, og mangen Misfornøielse; thi neppe mærkede man, at Wilhelm havde paataget sig Regisseurforretningerne, før de fleste Skuespillere begyndte at blive desmere uartige, da han efter sin Maade ønskede at bringe nogen mere Orden og Nøiagtighed ind i det heele, og især drev paa, at alt mechanisk for alting skulde gaae punktlig og ordentlig.

Inden kort Tid blev heele Forholdet, som virkelig en Tidlang havde næsten holdt sig idealsk, saa hverdags, som man kun nogensinde kan finde det hos noget omreisende Theater. Og desværre i det Øieblik, da Wilhelm ved Møie, Flid og Anspænding havde giort sig kiendt med alle Metieens Fordringer, og fuldkommen dannet saa vel

sin Person, som sin Driftighed dertil, forekom det ham endelig i mørke Timer, som om dette Haandværk mindre end noget andet fortiente den fornødne Opoffrelse af Tid og Kræfter. Arbeidet var byrdefuldt, og Belønningen ringe. Han havde heller foretaget sig nogen anden Ting, hvorved man dog, naar det er forbi, kan nyde Sindsroe, end dette, hvor man efter overstaaede mechaniske Mesommeligheder endnu ved den høieste Anspænding af Aand og Følelse først skal naae sin Virksomheds Maal. Han maatte høre paa Aurelias Klager over Broderens Ødselhed, han maatte misforstaae Serlos Vink, naar denne langt udefra søgte at lede ham til et Giftermaal med Søsteren. Han havde derhos sin Kummer at skiule, som trykkede ham overmaade dybt, da det Bud, der blev sendt efter den tvetydige Officeer, ikke kom igien, og ikke lod høre fra sig, og vor Ven derfor maatte frygte at have anden Gang mistet sin Mariane.

Paa samme Tid indtraf en almindelig Sorg, hvorved man blev nødt til at lukke Theatret nogle Uger. Han greb denne Mellemtid for at besøge den Geistlige, som Harpespilleren var i Kost hos. Han fandt ham i en behagelig Egn, og det første, han i Præstegaarden blev vaer, var den Gamle, der gav en Dreng Undervisning paa sit Instrument. Han viiste megen Glæde over at see Wilhelm igien, stod op, rakte ham Haanden, og sagde: De seer, jeg dog endnu duer til noget i Verden; De tillader, at jeg bliver ved, thi her ere Timerne inddeelte.

Den Geistlige helste Wilhelm paa det venligste, og fortalte ham, at den Gamle tegnede sig alt ret godt, og at man havde Haab om, han skulde komme sig fuldkommen.

Deres Samtale faldt naturligviis paa Methoden at curere Vanvittige.

Naar jeg undtager det physiske, sagde den Geistlige, der tit lægger os uovervindelige Vanskeligheder i Veien, og hvorom jeg raadsporger

en tænkende Læge, finder jeg Midlerne til at curere for Vanvittighed meget simple. Det er de samme, hvorved man hindrer friske Mennesker fra at blive vanvittige. Man vække deres Selvvirksomhed, man vænner dem til Orden, man giver dem et Begreb om, at de have deres Tilværelse og Skiæbne fælles med saa mange, at det overordentlige Talent, den største Lykke, og den største Ulykke ere blot smaa Afvigelser fra det sædvanlige; saa vil ingen Vanvittighed indsnige sig, og er den der, vil den efterhaanden igien forsvinde. Jeg har inddeelt den gamle Mands Timer, han underviser nogle Børn paa Harpe, han hielper at arbeide i Haugen, og er allerede meget muntrere. Han ønsker at nyde af den Kaal, han planter, og ønsker ret ivrig at underviise min Søn paa Harpen, som han har skiænket ham, ifald han skulde døe, at Drengen saa ogsaa kunde bruge den. Som Geistlig søger jeg kun at sige hans lidet om hans underlige Skrupler; men et virksomt Liv medfører saa mange Begivenheder, at

han snart maa føle, at hvert Slags Tvivl kun kan hæves ved Virksomhed. Jeg gaaer sagte til, værks; men kan jeg endnu faae hans Skiæg og hans Hætte af ham, har jeg vundet meget; thi intet bringer os nærmere til Vanvid, end naar vi udmærke os fra andre, og intet bevarer saa meget den almindelige Forstand, som paa almindelig Viis at leve med mange Mennesker. Hvormeget er der desværre ikke i vor Opdragelse og vore borgerlige Indretninger, hvorved vi forberede os og vore Børn til Daarekisten.

Wilhelm opholdt sig hos denne fornuftige Mand nogle Dage, og fik de interessanteste Historier at vide, ikke blot om vanvittige Mennesker, men og om saadanne, som man pleier at holde for kloge, ja for viise, og hvis Egenheder grændse nær til Vanvid.

Men trefold oplivedes Samtalen, da Lægen kom ind, der pleiede at besøge sin Ven, den Geistlige, og staae ham bi ved hans menneskekierlige Bestræbelser. Det var en gammelagtig

Mand, der med en svagelig Helbred havde tilbragt mange Aar i Udøvelsen af de ædelste Pligter. Han var en stor Ven af Landlevnet, og kunde næsten ikke være uden i fri Luft; derhos var han overmaade selskabelig og virksom, og havde alt i mange Aar en synderlig Tilbøielighed til at indgaae Venskab med alle Landsbyepræster. Enhver, som han vidste, var nyttig sysselsat, søgte han paa enhver Maade at hielpe; andre, der endnu vare ubestemte, søgte han at snakke et Lysthaverie paa; og da han tillige stod i Forbindelse med Herremændene, Amtsforvalterne, og Herredsfogderne, havde han i en Tid af tyve Aar i Stilhed bidraget meget til Kultur af mange Greene i Landhusholdningen, og bragt alt, hvad der er Mark, Dyr, og Mennesker gavnligt, i Bevægelse, og saaledes fremmet den sandeste Oplysning. For Menneskets, sagde han, var eene det en Ulykke, naar een eller anden Idee satte sig fast hos ham, der paa det virksomme Liv ingen Indflydelse havde, eller vel endog drog ham

ud fra det virksomme Liv. Jeg har, sagde han, just nu saadant et Tilfælde med et fornemt og rigt Ægtepar, hvor hidtil endnu al Kunst er mislykket mig; næsten hører dette Tilfælde til Deres Fag, kiære Pastor, og denne unge Mand fortæller det ikke videre omkring.

I en fornem Mands Fraværelse forklæder man med en ikke ganske roesværdig Spøg, et ungt Menneske i Herrens daglige Klæder. Hans Gemalinde skulde fixeres derved, og hvorvel man blot har fortalt mig det, som et Gøglerie, er jeg dog meget bange for, man havde den Hensigt at bringe den ædle elskværdige Dame fra den rette Vei. Hendes Gemal kommer uventet tilbage, træder ind i sit Værelse, troer at see sig selv, og falder fra den Tid af i en Melancholie, hvori han nærer den Overbeviisning, han skal snart døe.

Han overlader sig til Personer, der smiggre ham med religieuse Ideer, og jeg seer ikke, hvorledes han er at holde fra, at gaae med sin Gemal-

inde over til Herrnhuterne, og unddrage sine Paarørende den største Deel af sin Formue, da han ingen Børn har.

Med sin Gemalinde? brød Wilhelm, som denne Fortælling ikke lidet havde forskrækket, med Hæftighed ud.

Og desværre, vedblev Lægen, som i Wilhelms Udraab kun troede at høre menneskekiærlig Deeltagelse, er denne Dame behæftet med en endnu dybere Kummer, der gior hende det ikke modbydeligt at forsage Verden. Det samme unge Menneske tager Afskeed fra hende, hun er ikke forsigtig nok til at dølge en fremspirende Tilbøielighed; han bliver dristig, slutter hende i sine Arme, og trykker hendes Gemals store med Brillanter besatte Portrait voldsomt mod hendes Bryst. Hun føler en hæftig Smerte, der efterhaanden gaaer over, efterlader sig først en liden Rødme, og siden ikke mindste Spor. Jeg er som Menneske overbeviist, at hun intet videre har at bebreide sig; jeg er som Læge vis paa, at dette Tryk

ingen slemme Følger vil have; men hun lader sig ikke snakke af med, at der er en Haardhed, og naar man ved Følelsen vil betage hende denne Indbildning, saa paastaaer hun, kun i dette Øieblik var der ingen Ting at føle; hun har fast indpræget sig, dette Onde vilde endes med en Kræfiskade, og saaledes er hendes Ungdom, hendes Elskværdighed, fuldkommen tabt for hende og for andre.

Jeg ulykkalige! raabte Wilhelm: i det han slog sig for Panden, og løb fra Selskabet ud i Marken. Han havde endnu aldrig befundet sig i saadan en Tilstand.

Lægen og den Geistlige, forundrede over denne sælsomme Opdagelse, havde nok at giøre med ham om Aftenen, da han kom tilbage, og ved den omstændeligere Bekiendelse af denne Begivenhed anklagede sig overmaade levende. Begge Mændene tog største Deel i ham, især da han nu og-

saa malede dem sin øvrige Forfatning med Øiebliksstemningens sorteste Farver.

Den anden Dag lod Lægen sig ikke længe bede om at gaae med ham til Byen, og giøre ham Selskab, for at skaffe Aurelia, som hendes Ven havde forladt i betænkelige Omstændigheder, om mueligt nogen Hielp.

De fandt hende og virkelig slettere, end de formodede. Hun havde et Slags overspringende Feber, som man saa meget mindre kunde komme til, som hun efter sin Maade selv forsætlig underholdt og styrkede Anfaldene. Den fremmede blev ikke indført som Læge, og førte sig meget artig og klogt op. Man talte om hendes Aand og Legems-Tilstand, og den nye Ven fortalte mange Historier, hvorledes Personer, uagtet en saadan Sygelighed, kunde opnaae en høi Alder; men intet var i slige Tilfælde skadeligere end forsætlig Fornyelse af lidenskabelige Følelser. Især skiønte han ikke, at han havde fundet Personer meget lykkelige, der ved et ikke ganske afhielpeligt Sygeligheds

Anlæg, vare bestemte, at nære virkelig religieuse Tanker hos sig. Han sagde det paa en meget besskeeden Maade, og ligesom historisk, og lovede derhos sine nye Venner at skaffe dem en meget interessant Lecture i et Manuskript, han havde faaet af en nu hensovet fortreflig Venindes Hænder. Det er mig uendelig dyrebart, sagde han, og jeg betroer dem Originalen selv. Kun Titelen er fra min Haand: en skion Siels Bekiændelser.

Om den ulykkelige spændte Aurelias diætiske og medicinske Behandling betroede Lægen endnu Wilhelm sit bedste Raad, lovede at skrive, og om mueligt selv at komme igien.

Midlertid havde der i Wilhelms Fraværelse forberedet sig en Forandring, som han ikke kunde formodet. Wilhelm havde i sin Regieretid behandlet heele Tingen med en vis Friehed og Liberalitet; fornemmelig seet paa Tingen, og iser ved Klæder, Decorationer, og Requisiter anskaffet alt rigelig og anstændig; ogsaa for at vedlige-

holde Folkenes gode Villie smiggret deres Egennytte, da han ikke kunde komme til dem ved ædlere Motiver, og han fandt sig saameget mere berettiget dertil, som Serlo selv ingen Fordringer giorde paa at være en nøiagtig Huusholder, gierne hørte sit Theaters Glands rose, og var tilfreds, naar Aurelia, som førte heele Huusholdningen, efter alle Omkostningernes Afdrag forsikkrede, at han ingen Gield havde, og endnu gav til, hvad der behøvedes at afbetale den Gield, Serlo imidlertid ved overordenlig Gavmildhed til sine Smukke eller paa anden Maade havde paadraget sig.

Melina, som imidlertid besørgede Garderoben, havde kold og lumsk, som han var, seet til i Stilhed, og vidste ved Wilhelms Fraværelse og Aurelias tiltagende Sygdom, at giøre Serlo følelsigt, at man egentlig kunde tage mere ind, give mindre ud, og endnu lægge noget op, eller dog tilsidst efter Godtbefindende endnu leve lystigere.

Det hørte Serlo gierne, og Melina vovede sig frem med sin Plan.

Jeg vil, sagde han, ingenlunde paastaae, at nogen af Skuespillerne for nærværende Tid har formegen Gage; det er Folk af Fortieneſter, og de vilde ethvert Sted være velkomne, men for den Indtægt, de skaffe, saae de dog formeget. Mit Forslag var at indrette en Opera, og hvad Skuespillet angaaer, maa jeg sige Dem, De er Mand til, eene at udgisre et heelt Skuespil. Maae De ikke nu selv erfare, at man ikke erkiender Deres Fortieneſter? Ikke fordi Deres Medspillere ere fortreflige, men fordi de ere gode, lader man ikke mere Deres overordentlige Talent vederfares Ret.

Stil De Dem, som vel for er skeet, kun hen ganske eene, seg De at trække middelmaadige, ja, jeg tør sige, slette Folk til Dem for ringe Gage, studs De de Mennesker, som De saa godt forstaaer, til i det Mechaniske, anvend Resten paa Operaen, og De skal see, De med samme Umage og samme Omkostninger vil skaffe

mere Tilfredshed, og tiene ulige mere Penge, end hidtil.

Serlo var for meget smiggret til, hans Indvendinger skulde have havt nogen Styrke. Han tilstod Melina gierne, at han med sit Lysthaverie til Musik for længe siden havde ønsket noget sligt; dog indsaae han rigtig nok, at Publikums Tilbøielighed derved endnu mere lededes paa Afveie, og at ved saadan en Blanding af et Theater, der var ikke rigtig Opera, og ikke rigtig Skuespil, nødvendig den Rest af Smag for et bestemt og udførligt Kunstværk ganske maatte tabe sig.

Melina spegte ikke saa ganske fiint over Wilhelms pedantiske Idealer af dette Slags, over den Fordring at danne Publikum, istæden for at lade sig danne af det, og begge eenedes med stor Overtydning, at man skulde kunde tage Penge ind, blive rig, og giøre sig lystig, og dulgte knap for hinanden, at de kun ønskede at være hine Personer qvit, der stod deres Planer i Veien. Melina beklagede, at Aurelies skrøbelige Helbred

ikke lovede hende nogen lang Levetid; men ved sig selv tænkte han lige det modsatte. Serlo syntes at beklage, at Wilhelm ingen Sanger var, og han gav derved at forstaae, han ansaae ham for snart undværlig. Melina traadde frem med et heelt Register af Besparelser, der var at giøre, saa Serlo saae i ham sin første Svoger trefold erstattet. De følte nok, at de om denne Samtale maatte love hinanden Taushed, blev derved blot endnu mere knyttede til hinanden, og tog Leilighed til, at tale hemmelig sammen om alt, hvad der faldt for, dadle alt, hvad Aurelia og Wilhelm foretog, og i Tankerne bestandig mere udarbeide deres nye Project.

Saa tause end begge kunde være med deres Plan, og saalidet de forraadde sig med Ord, var de dog ikke politiske nok til at dølge deres Sindelag i deres Handlemaade. Melina satte sig mod Wilhelm i mange Tilfælde, der laae i hans Fag, og Serlo, der aldrig Hevde omgaaedes vaerlig med sin Søster, blev blot bittrere, jo mere hen-

des Sygelighed tiltog, og jo mere hun ved sine ulige lidenskabelige Luner havde fortient Skaansel.

Paa samme Tid tog man Emilia Galotti for. Dette Stykke var meget lykkelig besat, og alle kunde i dette Sorgespils indskrænkede Kreds vise hele Mangfoldigheden af deres Spil. Serlo var som Marinelli paa sit Sted, Odoardo blev meget vel foredraget, Madam Melina spilte Moderens Rolle med megen Indsigt, Elmire udmærkede sig som Emilie til sin Fordeel, Laertes fremtraadde med megen Anstand, som Appiani, og Wilhelm havde anvendt flere Maaneders Studium paa Prindsens Rolle. Ved denne Leilighed havde han tit saavel med sig selv, som med Serlo og Aurelia afhandlet det Spørsmaal: hvad Forskiel, der viiste sig mellem et ædelt og et fornemt Adfærd, og hvorvidt hiint behøvede at være indbefattet i dette; men dette ikke i hiint.

Serlo, der selv som Marinelli forestillede Hofmanden reen, uden Carrikatur, ytrede mangen god Tanke om denne Punkt. Den fornem-

me Anstand, sagde han, er tung at efterligne, da den egenlig er negativ, og forudsætter en lang vedholdende Øvelse. Thi man skal ikke f Ex. i sin Adfærd fremstille noget, der viser Værdighed, da man let derved falder i et stivt stolt Væsen; men skal meget mere blot skye alt, hvad der er uværdigt og gemeent, man skal aldrig glemme sig, altid give Agt paa sig og andre; ikke giere for lidt, og ikke formeget af andre; ikke synes rørt ved noget, ikke bevæges ved noget, aldrig overile sig, i hvert Moment vide at fatte sig, og saaledes bevare en udvortes Ligevægt, det storme indvortes som det vil. Det ædle Menneske kan i Øieblikke forsømme sig, det fornemme aldrig. Denne er som en meget velklædt Mand, han lægger sig ikke op af noget, og enhver vil tage sig vare for, at stryge sig op af ham; han udmærker sig fra Andre, og dog tør han ikke blive staaende ene; thi som i enhver Kunst, skal ogsaa i denne det tungeste tilsidst udføres med Lethed, saaledes skal den Fornemme, uagtet al Fraskillelse,

stedse synes forbundet med andre, ingensteds synes stiv, allevegne smidig, stedse synes den første, og ingensteds paanøde sig som det.

Man seer altsaa, at man for at synes fornem, maa virkelig være det; man seer, hvorfor Fruentimmer i det heele før kan give sig dette Udseende, end Mandfolk, hvorfor Hoffolk og Soldater snarest naae denne Anstand.

Wilhelm mistvivlede nu snart om sin Rolle; men Serlo ophialp ham igien, i det han meddeelte ham de fineste Anmærkninger over det Enkelte, og saaledes udstyrede ham, at han ved Forestillingen i det mindste i Mængdens Øine gav en ret fiin Prinds.

Serlo havde lovet ham efter Forestillingen at meddele ham de Anmærkninger, han endnu i al Fald kunde have at gisre over ham; men en ubehagelig Strid mellem Broder og Søster hindrede enhver critisk Samtale. Aurelia havde spilt Orsinas Rolle paa en Maade, som man vel aldrig mere faaer at see. Hun var

overalt meget bekiendt med Rollen, og havde behandlet den ligegyldig paa Proverne; men ved Opførelsen selv aabnede hun, kunde man fristes at sige, alle sin individuelle Kummers Sluser, og det blev derved en Fremstilling, som ingen Digter i Følelsens første Ild har kundet tænke sig den. Et umaadeligt Bifald af Publikum lønnede hendes smertelige Bestræbelser; men hun laae ogsaa halv afmægtig i en Stoel, da man efter Forestillingen søgte hende op.

Serlo havde alt givet sin Uvillie tilkiende over hendes overdrevne Spil, som han kaldte det, og hendes inderste Hiertes Blottelse for Publikum, der dog mere og mindre var bekiendt med hiin fatale Historie, og som han i Vrede pleiede at giøre, skaaret Tænder, og stampet i Gulvet: Lad hende være! sagde han, da han fandt hende omgivet af de øvrige i Stolen; hun kommer endnu med det første engang splitternøgen paa Theatret; og da bliver først Bifaldet ret velkommen.

Utaknemmelige! raabte hun: Umenneskelige! snart skal man nogen bære mig did, hvor intet Bifald kommer os mere for Øre! Med disse Ord sprang hun op, og ilte til Døren. Pigen havde glemt at bringe hendes Kaabe; Portechaisen var der ikke; det havde regnet, og en meget skarp Vind trak giennem Gaderne. Man talte forgiæves til hende, thi hun var overmaade heed; hun gik forsætlig langsomt, og roste Kiølingen, som hun ret begiærlig syntes at indaande. Knap var hun kommet hiem, før hun neppe kunde tale et Ord for Hæshed; men hun tilstod ikke, at hun følte en fuldkommen Stivhed i Nakken og langs ned ad Ryggen. Ikke længe efter overfaldt hende en Lamhed i Tungen, saa hun sagde eet Ord for et andet, man bragde hende til Sengs; ved hyppig anvendte Midler laae et Onde stig, medens et andet viiste sig. Feberen blev stærk, og og hendes Tilstand farlig.

Anden Morgen havde hun en roelig Time. Hun lod Wilhelm kalde, og skyede ham et Brev.

Dette Blad, sagde hun, bier alt længe paa dette Øieblik. Jeg føler, at dette Livs Ende snart nærmer sig; lov mig, De selv vil aflevere dette og ved faa Ord hævne mine Lidelser paa den Utroe. Han er ikke følesløs, og i det mindste skal min Død smerte ham et Øieblik.

Wilhelm modtog Brevet, men trøstede hende dog, og vilde bortskyde Dødstanken fra hende.

Nei! svarte hun, betag mig ikke mit nærmeste Haab. Længe har jeg ventet Døden, og vil glad slutte den i mine Arme.

Kort derpaa kom det af Lagen lovede Manuskript. Hun bad Wilhelm at læse hende for deraf, og hvad Virkning, det gjorde, vil Læseren bedst kunde bedømme, naar han har giort sig kiendt med følgende Bog. Vor arme Venindes hæftige og trodsige Væsen blev med eet blødere. Hun tog Brevet tilbage, og skrev et andet, som det lod, i meget sagmodig Stemning; ogsaa opfordrede hun Wilhelm, saafremt hendes Ven i nogen Maade skulde blive bedrøvet ved Efterret-

ningen om hendes Død, da at trøste ham, forsikkre ham, at hun havde tilgivet ham, og ønskede ham al Lykke.

Fra den Tid af var hun meget stille, og syntes kun at sysselsætte sig med saa Ideer som hun søgte at giøre sig egne af Manuskriptet, hvoraf Wilhelm Tid efter anden maatte forelæse hende. Hendes Kræfters Aftagende var ikke synligt, og uformodentlig fandt Wilhelm hende død en Morgen, da han vilde besøge hende.

Ved den Agtelse, han havde havt for hende, og den Vane, at leve med hende, var hendes Tab ham meget smerteligt. Hun var det eeneste Menneske, der egenlig meente ham det godt; og Sorlos Kulde havde han paa de sidste Tider alt formeget følt.

Han skyndte sig derfor at udrette det ham overdragne Ærinde, og ønskede paa nogen Tid at tage bort. Paa den anden Side var denne Afreise Melina meget velkommen; thi han havde ved den vidtløftige Brevvexling han førte, strax

indladt sig med en Sanger og Sangerinde, der til videre ved Mellemspil skulde forberede Publikum til den tilkommende Opera. Aurelias Tab og Wilhelms Fraværelse skulde i den første Tid saaledes bødes paa; og vor Ven var tilfreds med alt, hvad der lettede ham hans Forlov paa nogle Uger.

Han havde giort sig en synderlig vigtig Idee om sit Ærinde. Hans Venindes Død havde rørt ham dybt, og da han saa tidlig saae hende træde af fra Skuepladsen, maatte han nødvendig være fiendsk sindet mod den, der havde forkortet hendes Liv, og giort hende dette korte Liv saa martерfuldt.

Uagtet den Døendes sidste milde Ord foretog han sig dog ved at overgive Brevet at lade gaae en streng Dom over den utroe Ven, og da han ikke vilde betroe sig en tilfældig Stemning, tænkte han paa en Tale, der i Udarbeidelsen blev

mere pathetisk end billig. Efter at han fuldkommen havde overtydet sig om sit Arbeides gode Composition, giorde han Anstalter til sin Afreise, medens han lærte det udenad. Mignon var tilstæde, medens han pakkede ind, og spurgde ham om han reiste mod Syd eller mod Nord; og da hun hørte det sidste af ham, sagde hun: saa vil jeg oppebie dig her. Hun bad ham om Marianes Perlesnor, som han ikke kunde nægte den kiære Skabning; Halsklædet havde hun alt. Derimod puttede hun ham Aandens Slør i hans Vadsæk, skiøndt han sagde hende, at dette Flor var ham til ingen Nytte.

Melina paatog sig Regien, og hans Kone lovede at have et moderligt Øie med med Børnene, som Wilhelm ugierne rev sig los fra. Felix var meget lystig ved Afskeeden, og da man spurgde ham, hvad han vilde have bragt med, sagde han: hør! bring mig en Fader med! Mignon tog den bortdragende ved Haanden, og i det hun løftede

sig paa Tæerne, og gav ham et trohiertigt og levende Kys, dog uden Ømhed, sagde hun: Meister! glem os ikke, og kom snart igien.

Og saaledes lade vi vor Ven under tusend Tanker og Følelser tiltræde sin Reise, og optegn endnu her til Slutning et Digt, som Mignon nogle Gange med meget Udtryk havde fremsagt, og som vi ved saamange synderlige Begivenheders Trængen ere hindrede at meddeele tidligere.

Byd mig at tie, ei at tale;
Thi Lønsom er en Pligt for mig;
Mit heele Indre vilde jeg dig male,
Men det forbyder Skiebnen mig.

Til rette Tiid oplyses mørke Nat,
Som Solens høye Himmelgang fordriver;
Selv Klippens haarde Barm opladt
De dybt forborgne Vælb til Jorden giver.

I Vennearm enhver sig søger Fred,
Der Hiertet sig i Klager kan udøse.
Men mine Læber bindes ved en Eed;
Dem er ikkun en Gud istand at løse.

Ende paa femte Bog.

Wilhelm Meisters

Læreaar.

Siette Bog.

En kiøn Siæls Bekiendelser.

Indtil mit ottende Aar var jeg et ganske friſk og ſundt Barn, men veed ligeſaalidet, at erindre mig fra den Tid, ſom fra min Fødſelsdag. Med Begyndelſen af mit ottende Aar fik jeg en Blodſtyrtning, og i det Øieblik var min Siæl idel Følelſe og Hukommelſe. De mindſte Omſtændigheder ved dette Tilfælde ſtaae mig endnu for Øinene, ſom det var indtruffet i Gaar.

I det Nimaaneders Sygeleie, jeg med Taalmodighed udholdt, blev, ſaavidt jeg ſynes, Grunden lagt til heele min Tankemaade, da de første Hielpemidler raktes min Aand til at udvikle ſig efter ſin egen Maade.

Jeg leed og elskede, det var mit Hiertes egenlige Gestalt. I den hæftigste Hoste og afsmattende Feber var jeg stille, som en Snegl, der trækker sig ind i sit Huus; saasnart jeg havde en Smule Luft, vilde jeg føle noget behageligt, og da al anden Nydelse var nægtet mig, søgte jeg ved Pine og Øren at holde mig skadeslos. Man bragte mig Dukketoy og Billedbøger, og den, der vilde have Plads ved min Seng, maatte fortælle mig noget.

Af min Moder hørte jeg de bibelske Historier gierne; min Fader underholdt mig med Gienstande af Naturen. Han havde et artigt Naturalie Cabinet. Deraf bragte han mig ved Leilighed een Skuffe ind efter den anden, viiste mig Tingene og forklarede mig dem, som de vare. Tørrede Planter og Insecter, og mange Slags anatomiske Præparater. Menneskehud, Been, Mumier, og deslige kom paa den lille Piges Sygeseng; Fugle og Dyr, som han fik paa Jagten, blev mig foreviiste, inden de kom til Kiøkkenet,

og paa det dog ogsaa Verdens Fyrste skulde have Stemme i denne Forsamling, fortalte min Tante mig Kiærlighedshistorier og Fe-Eventyr; alt blev antaget, og alt fæstede Rod. Jeg havde Timer, hvori jeg levende talte med det usynlige Væsen, jeg kan endnu nogle Vers, jeg dengang dicterte min Moder i Pennen.

Tit fortalte jeg min Fader igien, hvad jeg havde lært af ham. Jeg tog ikke gierne noget Medicin, uden at spørge, hvor voxer de Ting, den er lavet af? hvorledes seer de ud? hvad hedder de? Men min Tantes Fortællinger vare heller ikke faldne paa en Steen. Jeg tænkte mig i smukke Klæder, og mødte den allerkiæreste Prinds, der ikke kunde enten have Roe eller Hvile, inden han vidste, hvo den ubekiendte Skionne var. Et lignende Eventyr med en indtagende liden Engel, der i hvid Dragt og med gyldne Vinger havde meget travelt omkring mig, fortsatte jeg saalænge,

at min Indbildningskraft næsten ophøiede Billedet til et Syn.

Efter et Aars Forløb var jeg temmelig kommet mig igien; men jeg havde ingen Vildskab beholdt tilbage af min Barndom. Jeg kunde ikke engang lege med Dukker; jeg længtes efter Væsner, der giengieldte min Kiærlighed. Hunde, Katte, og Fugle, som min Fader holdt alle Slags af, fornøiede mig meget, men hvad havde jeg ikke givet for at eie en Skabning, der i et af min Tantes Eventyr spilte en meget vigtig Rolle. Det var et lidet Lam, som en Bondepige havde fanget i Skoven, og opfødt, men i dette vakkre Dyr, var der skiult en forhexet Prinds, der endelig igien viiste sig som en skiøn Yngling, og belønnede sin Velgiverinde med sin Haand. Saadant et Lam vilde jeg altfor gierne have havt.

Men nu vilde intet indfinde sig, og da alting omkring mig gik saa ganske naturlig til, maatte efterhaanden Haabet om saa kostelig en Eiendom næsten forgaae mig. Midlertid trøstede

jeg mig, idet jeg læste saadanne Bøger, hvori underfulde Begivenheder bleve beskrevne. Blandt alle var den christelige tydske Herkules mig den kiæreste; den andægtige Kiærlighedshistorie var ret efter mit Sind. Mødte der hans Valiska noget — og der mødte hende græsselige Ting — saa giorde han først sin Bøn, inden han ilte hende til Hielp, og Bønnerne stod udførlig i Bogen. Hvor vel behagede det mig! Mit Hæng til den Usynlige, som jeg altid føler paa en utydelig Maade, blev blot forøget derved; thi eengang for alle, skulde Gud og være min Fortroelige.

Da jeg voxte til, veed Gud, alt, hvad jeg læste mellem hinanden, men den romerske Octavia beholdt Prisen for alle. De første Christnes Forfølgelser indklædte i en Roman, opvakte den meest levende Interesse hos mig.

Nu begyndte min Moder at skiænde over den bestandige Læsning, af Kiærlighed til hende, tog min Fader Bøgerne fra mig den eene Dag og

gav mig dem igien den anden. Hun var klog nok til at mærke, at derved intet var at giøre, og drev blot paa, at Bibelen ogsaa blev læst ligesaa flittig. Det lod jeg mig heller ikke drive til, og jeg læste de hellige Bøger med megen Deeltagelse. Derhos var min Moder altid omhyggelig for, at ingen forføriske Bøger kom mig i Hænder, og jeg vilde selv have kastet ethvert skammeligt Skrift af Haanden; thi mine Prindser og Prindsesser vare alle overmaade dydige, og jeg vidste forresten mere af Menneskeslægtens Naturhistorie, end jeg lod mig mærke med, og havde for det meeste lært det af Bibelen. Betænkelige Stæder sammenholdt jeg med Ord og Ting, der kom mig for Øine, og fik ved min Videlyst og Combinationsgave Sandheden lykkelig ud. Havde jeg hørt tale om Hexer, havde jeg ogsaa maattet blive kiendt med Hexerie.

Min Moder og denne hæftige Videlyst havde jeg at takke for, at jeg uagtet det hæftige Hæng til Bøger, dog ogsaa lærte at lave Mad. Derved

var meget at see. At skiære en Høne, en Griis op, var en Høitid for mig. Jeg bragte min Fader Indvoldene, og han talte med mig om det, som med en ung Student, og pleiede ofte med inderlig Glæde at kalde mig sin forulykkede Søn.

Nu havde jeg tilbagelagt det tolvte Aar. Jeg lærte fransk, at dandse og tegne, og fik den sædvanlige Religionsunderviisning. Ved denne sidste vaktes mange Tanker og Følelser, men intet, der havde havt Hensyn paa min Tilstand. Jeg hørte gierne tale om Gud, jeg var stolt af at kunde tale bedre om ham end mine Jævnaarige; jeg læste nu ivrigen mange Bøger, der satte mig istand til at snadre om Religion, men aldrig faldt det mig ind at tænke, hvorledes det da stod til med mig? om min Siæl ogsaa var saaledes beskaffen, om den lignede et Speil, hvorfra den evige Soel kunde straale tilbage, Alt det havde jeg allerede forudsat eengang for alle.

Fransk lærte jeg med megen Begiærlighed. Min Sprogmester var en brav Mand. Han

var ingen letsindig Empiriker, ingen tør Grammatiker, han besad Videnskaber, han havde seet Verden. Tilligemed Sprogunderviisningen mætte han min Videlyst paa mangehaande Maader. Jeg holdt saameget af ham, at jeg altid med bankende Hierte ventede paa hans Komme. Tegning faldt mig ikke vanskelig, og jeg vilde have bragt det videre, havde min Mester havt Hoved og Kundskaber, men han havde kun Hænder og Øvelse.

At dandse var i Begyndelsen det, der fornoiede mig mindst; mit Legeme var for ømfindtligt, og jeg lærte det blot i Selskab med min Søster. Men ved et Indfald af vor Dandsemester, at give alle sine Disciple og Discipelinder et Bal, fik Lysten til denne Øvelse et ganske andet Liv.

Mellem mange Drenge og Piger udmærkede to Sønner af Hofmarschallen sig; den yngste saa gammel, som jeg, den anden to Aar ældre, Børn af en saadan Skionhed, at de efter den

almindelige Tilstaaelse overgik Alt, hvad man nogensinde havde seet af smukke Børn. Ogsaa havde jeg neppe seet dem, før jeg ingen mere saae af den hele Hob. I det Øieblik dandsede jeg med Opmærksomhed, og ønskede at dandse smukt. Hvor det kom, at ogsaa disse Drenge blandt alle andre fornemmelig lagte Mærke til mig? — Nok! i den første Time vare vi de bedste Venner, og den liden Forlystelse var endnu ikke forbi, før vi alt havde aftalt, hvor vi med det første vilde sees igien. En stor Glæde for mig! men ganske henrykt var jeg, da anden Morgen begge i en galant Sædde, hvormed fulgte en Bouqvet, spurgte til mit Befindende. Det følte jeg aldrig mere, hvad jeg følte da! Artigheder besvaredes med Artigheder, Smaabreve med Smaabreve. Kirke og Promenader blev nu til Stevnemøder. Vore unge Bekiendte indbøde os altid sammen; men vi vare fiine nok til, saaledes at skiule Tingen, at Forældrene ikke indsaae mere deraf, end vi fandt for godt.

Nu havde jeg paa eengang faaet to Elskere. Jeg var ikke bestemt for nogen af dem; de stod mig begge an, og vi stod overmaade godt med hinanden. Med eet blev den Ældste overmaade syg, jeg havde selv alt tit været meget syg, og vidste at fornøie den Lidende ved at sende ham mange Artigheder og Lækkerheder, der passede for en Syg, saa hans Forældre taknemmelig erkiendte min Opmærksomhed, hørte den kiære Sons Bøn, og indbød mig og mine Søstre til ham, saasnart han kun kunde være oven Senge. Den Ømhed, han modtog mig med, var ikke barnagtig, og fra den Dag af var jeg bestemt for ham, han advarede mig strax, at være hemmelighedsfuld mod hans Broder; men Ilden var ikke mere at dølge, og den Yngstes Skinsyge giorde Romanen fuldkommen. Han spilte os tusinde Stræger, med Lyst giorde han vor Glæde til Intet, og forsøgede derved den Lidenskab, som han søgte at forstyrre.

Nu havde jeg virkelig fundet det ønskede Lam, og denne Lidenskab havde, ligesom ellers en Sygdom, den Virkning paa mig, at den giorde mig stille, og drog mig tilbage fra den sværmende Glæde. Jeg var eensom og vært, og Gud faldt mig igien ind. Han blev min fortrolige, og jeg veed nok, med hvilke Taare jeg vedblev at bede for Drengen, der skrantede bestandig.

Saa meget barnagtigt der var i denne Begivenhed, saameget bidrog den til mit Hiertes Dannelse. Vor franske Sprogmester maatte vi daglig, istæden for den ellers sædvanlige Oversættelse, skrive Breve af vor egen Opfindelse til. Jeg bragte min Kiærlighedshistorie til Torvs under Navnene Phyllis og Damon. Den Gamles Øie trængte snart igiennem, og for at giøre mig ret trohiertig, roste han mit Arbeide overmaade. Jeg blev bestandig dristigere, udlod mig aabenhiertig, og var indtil Smaaomstændigheder Sandheden troe. Jeg veed ikke mere, ved hvad Sted det engang var, han tog Leilighed til at sige mig:

hvor det er artigt! hvor det er naturligt? Men den gode Phillis kan kun tage sig i Agt, det kan snart blive Alvor.

Det fortrød mig, at han ikke alt tog Tingen for Alvor, og jeg spurgte ham stødt, hvad han forstod ved Alvor? Det lod han sig ikke spørge to Gange om, og forklarede sig saa tydelig, at jeg neppe kunde dølge min Angest. Dog da strax derpaa Fortrødenheden indfandt sig hos mig, og jeg tog ham ilde op, han kunde have saadanne Tanker, fattede jeg mig, vilde retfærdiggiøre min Skionne, og sagde med blussende Kinder: men min Herre! Phillis er en ærbar Pige.

Nu var han ondskabsfuld nok til, at drille mig med min ærbare Heltinde, og da vi talte fransk, spille med dette honnete, og føre Phillis Ærbarhed giennem alle Betydninger. Jeg følte det Latterlige, og var yderlig forvirret. Han der ikke vilde giøre mig frygtsom, brød af, men bragte Historien ved andre Leiligheder igien paa Bane. Skuespil og Smaahistorier, som jeg læste

og oversatte hos ham, gav ham Anledning til at viise, hvor svagt et Værn den saakaldte Dyd var mod en Affekts Opfordringer. Jeg modsagde ikke mere, men ærgrede mig hemmelig, og hans Anmærkninger vare mig til Besvær.

Med min gode Damon kom jeg efterhaanden ud af al Forbindelse. Den Yngstes Chicaner havde afbrudt vor Omgang. Ikke længe derefter døde begge de blomstrende Ynglinge. Det gjorde mig ondt; men snart var de glemte.

Phyllis voxte nu hurtig til, var ganske frisk, og begyndte at see Verden. Arveprindsen formælede sig, og tiltraadte kort derpaa Regieringen efter sin Faders Død. Hof og Bye vare i levende Bevægelse. Nu havde min Nysgiærrighed mangehaande Næring. Nu gaves der Comedier, Baller, og hvad dertil hører, og hvorvel vore Forældre holdt os tilbage saameget muligt, maatte man dog lade sig see til Hove, hvor jeg var forestilt. De Fremmede strømmede til; i alle Huse var stor Verden; til os selv vare nogle Cavalierer

recommanderte, og andre introducerte, og hos min Onkel var alle Nationer at treffe.

Min ærlige Mentor blev ved at advare mig paa en beskeden, og dog træffende Maade, og jeg optog ham det bestandig hemmelig ilde. Jeg var ingenlunde overtydet om Sandheden af hans Paastand, og maaskee havde jeg ogsaa den Gang Ret, maaskee havde han Uret i, at holde Fruentimmer under alle Omstændigheder for saa skrøbelige; han talte saa indtrængende, at jeg engang blev bange for, han torde have Ret, hvorpaa jeg sagde meget levende til ham, siden Faren er saa stor, og det menneskelige Hierte saa skrøbeligt, vil jeg bede Gud, han vil bevare mig.

Det naive Svar syntes at fornøie ham; han roste mit Forsæt; men hos mig var det intet mindre end alvorlig meent, den Gang var det kun et tomt Ord; thi Følelserne for den Usynlige vare næsten ganske udslukkede hos mig. Den store Sværm, jeg var omgivet af, adspredte mig, og rev mig med sig, som en stærk Strøm. Det var

mit Livs tommeste Aar. Hele Dage at tale om ingen Ting, ikke at have nogen fornuftig Tanke, og blot sværme om, det var min Sag; ikke engang de elskede Bøger blev der tænkt paa. De Folk, jeg var omgivet med, havde ikke mindste Tanke om Videnskaber; det var tydske Hoffolk, og denne Classe havde den Gang ikke mindste Cultur.

En saadan Omgang, skulde man have tænkt, maatte have ført mig til Fordærvelsens Rand. Jeg levede i sandselig Munterhed saaledes hen, jeg samlede mig ikke, jeg bad ikke, jeg tænkte hverken paa mig eller paa Gud; men jeg anseer det som en Gudsstyrelse, at ingen af de mange smukke rige og velklædte Mandfolk stod mig an. De vare liderlige, og dulgte det ikke, det kiøs mig tilbage; deres Samtale udsmykkede de med Tvetydigheder, der fortørnede mig, og holdt mig kold imod dem; deres Uartighed overgik undertiden alt, hvad man kan troe, og jeg tillod mig at være grov.

Desuden havde min Gamle engang i Fortroelighed aabenbaret mig, at hos de fleste af de Karle, ikke blot en Piges Dyd, men ogsaa hendes Helbred var i Fare. Nu gios jeg først for dem, og jeg var alt ængstlig, saasnart een paa nogen Maade kom mig nær. Jeg vogtede mig for Kopper og Glas, som for den Stoel, een var staaet op af. Paa denne Maade var jeg moralsk og physisk meget isolert, og alle de Artigheder, de sagde mig, optog jeg stolt, som Rosgelse, der skyldtes mig.

Blandt de Fremmede, der dengang opholdt sig hos os, udmærkede sig især en ung Mand, som vi for Spøg kaldte Narcis. Han havde i den diplomatiske Løbebane erhvervet sig et godt Rygte, og haabede ved de forskiellige Forandringer, der foregik ved vort nye Hof, at blive fordeelagtig ansat. Han blev snart kiændt med min Fader, og hans Kundskaber og hans Opførsel aabnede ham Veien til et sluttet Selskab af de værdigste Mænd. Min Fader talte meget til hans

Forsømmelse, og hans skiønne Skabning vilde endnu have giort mere Indtryk, naar hans hele Væsen ikke havde vidnet om en Slags Selvtilfredshed. Jeg havde seet ham, og tænkte vel om ham, men vi havde endnu aldrig talt sammen.

Paa et stort Bal, hvor han ogsaa var, dandste vi en Menuet sammen, ogsaa det gik af uden nærmere Kiændskab. Da de volbsomme Dandse begyndte, som jeg af Kiærlighed til min Fader, der var bange for min Helbred, pleiede at skye, gik jeg ind i et Sideværelse, og talte med ældre Veninder, der havde sat sig til at spille.

Narcis, der en Stund var sprunget omkring med, kom ogsaa engang ind i det Værelse, hvor jeg var, og da han var kommet sig af en Næseblod, der var kommet over ham, gav han sig til at snakke med mig om mangehaande Ting. Inden en halv Time var Samtalen saa interessant, at, hvorvel intet Spor af Ømhed blandede sig deri, kunde ingen af os mere dandse. Snart

Snart bleve vi drillede af de andre derover, men uden at lade os forvirre ved. Den anden Aften kunde vi knytte vor Samtale til igien, og skaante meget vor Helbred.

Nu var Bekiændtskabet giort; Narcis giorde mig og min Søster sin Opvartning, og nu først begyndte jeg igien at blive vaer, hvad Alt jeg vidste, hvad jeg havde tænkt over, hvad jeg havde følt, og hvorom jeg forstod at udtrykke mig i Selskab. Min nye Ven, der bestandig havde været i det bedste Selskab, havde, foruden det historiske og politiske Fag, som han fuldkommen oversaae, meget udbredte litterariske Kundskaber, og intet Nyt, især hvad der udkom i Frankrig, blev ham ubekiendt. Han bragte og sendte mig mangen behagelig og nyttig Bog, dog maatte det holdes mere hemmeligt end en forbuden Kiærlighedshistorie. Man havde giort de lærde Fruentimmer latterlige, og man vilde heller ikke lide de oplyste; rimeligviis fordi man ansaae det for uhøfligt, at giøre saamange vankundige Mænd

til Skamme. Selv min Fader, hvem denne nye Leilighed, at uddanne min Aand, var meget ønskelig, forlangte udtrykkelig, at denne litterariske Mellemhandel skulde blive en Hemmelighed.

Saaledes varte vor Omgang henved Aar og Dag, og jeg kunde ikke sige, at Narcis paa nogen Maade havde yttret Kiærlighed eller Ømhed imod mig. Han blev artig og forbindtlig, men viiste ingen Lidenskab, tvertimod syntes min yngste Søsters Yndigheder, da hun den Tid var overordentlig smuk, ikke at lade ham være ligegyldig. Han gav hende i Spøg alleslags haande venlige Navne af fremmede Sprog, hvoraf han talte adskillige meget vel, og blandede gierne deres egne Talemaader i den tydske Samtale. Hun besvarte ikke hans Artigheder synderlig; hun var bundet med en anden Traad, og da hun overalt var meget fyrig og han ømfindtlig, blev de ikke sielden ueenige om Smaating. Med Moderen og Tanterne vidste han at holde sig i

godt Venskab, og saaledes var han Tid efter anden blevet et Lem af Familien.

Hvo veed, hvor længe vi endnu havde levet hen paa denne Maade, havde ikke et synderligt Tilfælde med eet forandret vore Forhold. Jeg blev bedet med min Søster i et vist Huus, hvor jeg ikke gierne kom. Selskabet var forblandet, og der indfandt sig tit Mennesker, om ikke af det raaeste, saa af det slaueste Slags; denne Gang var Narcis ogsaa budet med, og for hans Skyld havde jeg Lyst til at tage derhen; thi jeg var dog sikker paa at finde een, som jeg paa min Maade kunde underholde mig med. Alt ved Bordet havde vi adskilligt at udholde; tht nogle Mænd havde drukket stærkt; efter Bordet skulde og maatte der leges Juul. Det gik meget larmende og levende til derved. Narcis havde et Pant at løse, man dømte ham, at hviske hele Selskabet noget i Øret, der var hver især behageligt. Han opholdt sig formodentlig vel længe hos min Naboerske, en Kap-

tains Kone. Med eet gav Capitainen ham et Øresigen, saa Pudderet fløi i Øinene paa mig, der sad lige ved Siden. Da jeg havde tørt mine Øine, og nogenlunde forvundet min Skræk, saae jeg begge Mændene med dragen Kaarde. Narcis blødte, og den anden, der var ude af sig selv, af Viin, Vrede og Skinsyge, kunde knap holdes tilbage af hele det øvrige Selskab. Jeg tog Narcis ved Armen, og førte ham ud af Døren en Trappe i Veiret op i et andet Værelse, og da jeg ikke troede min Ven i Sikkerhed for sin afsindige Modstander, slog jeg strax Slaaen for Døren.

Vi ansaae begge ikke Saaret for alvorligt, thi vi saae kun et let Hug over Haanden; men snart blev vi en stor Strøm Blod vaer, der løb ham ned ad Ryggen, og vi saae et stort Saar i Hovedet. Nu blev jeg bange. Jeg løb ud for at sende efter Hielp, men kunde ikke faae Øie paa nogen; thi alle vare blevne nede for at styre det rasende Menneske. En-

delig kom en Datter af Huſet ſpringende op, og hendes Munterhed ængſtede mig ikke lidet, da hun var færdig at lee ſig ihiel over det gale Spectakel, og den fordømte Comedie. Jeg bad hende indſtændig at ſkaffe mig en Saarlæge, og hun, efter ſin vilde Maneer, ſprang ſtrax ned ad Trappen, at hente een ſelv.

Jeg gik igien til min Qvæſtede, bandt ham mit Torklæde om Haanden, og et Haandklæde, der hang ved Dørren, om Hovedet. Han blødte endnu beſtandig ſtærkt, ingen Saarlæge kom, den Qvæſtede blegnede, og lod til at beſvime: Der var ingen i Nærheden, der kunde ſtaae ham bi, jeg tog ham meget utvungen i min Arm, og ſøgte ved at klappe og kiæle for ham, at muntre ham. Det ſyntes at virke ſom en Spiritus; han blev ved ſin Samling, men ſad bleeg ſom et Liig.

Nu kom endelig den driftige Frue i Huſet; og hvor blev hun ikke forſkrækket, da hun ſaae Vennen i denne Skikkelſe ligge i mine Arme, og

os begge overblødte; thi ingen havde forestilt sig, at Narcis var saaret; alle stod i den Tanke, jeg havde faaet ham lykkelig ud.

Nu var Viin, vellugtende Vand, og alt, hvad der kan qvæge og styrke, i Overflod tilrede, nu kom ogsaa Saarlægen, og jeg kunde gierne gaaet til Side, men Narcis holdt mig i Haanden, og jeg var blevet staaende uden at være holdt paa. Jeg blev ved, medens han blev forbunden, at gnide ham med Viin, og bekymrede mig lidet om, at hele Selskabet nu stod omkring os. Saarlægen var færdig; den Saarede tog en stum forbindtlig Afskeed med mig, og blev baaret hiem.

Nu førte Fruen i Hnset mig ind i sit Soveværelse; hun maatte klæde mig reent af, og jeg maa ikke fortie, at jeg, da man toede hans Blod af mig, første Gang tilfældigviis blev vaer i Speilet, at jeg ogsaa uden Dække kunde anse mig for smuk. Jeg kunde ingen af mine Klæder igien tage paa, og da alle der i Huset enten var mindre eller fyldigere end jeg, kom jeg i en sælsom

Forklædning til mine Forældres største Forundring hiem. De vare høist fortrædelige over min Skræk, over vor Vens Saar, over Capitainens affindige Opførsel, over den hele Begivenhed. Der feilede kun lidet i, at min Fader havde, for at hævne sin Ven paa Stædet, selv fordret Capitainen ud. Han skiældte de tilstædeværende Herrer, at de ikke paa Stedet havde revset saadant et Stiemands Adfærd; thi det var kun alt for sienſynligt, at Capitainen, i det samme han havde slaaet, havde trukket Kaarden, og saaret Narcis bagfra; Hugget over Haanden var først skeet, da Narcis selv greb til Kaarden. Jeg var ubeskrivelig altereret og afficeret, eller, hvorledes skal jeg udtrykke det? den Affekt, der laae i Hiertets dybeste Grund, var med eet brudt løs, som en Lue, der faaer Luft. Og hvis Lyst og Glæde ere meget skikkede til at avle og i Stilhed nære Kiærligheden, da bliver denne, som af Naturen er behiertet, ved Skræk letteſt drevet til at bestemme, og erklære sig. Man gav den lille Datter Medicin,

og bragte hende til Sengs. Ganske tidlig om Morgenen ilte min Fader til den saarede Ven, der laae ret syg af en meget stærk Vundefeber.

Min Fader sagde mig intet om, hvad han havde talt med ham, og søgte at berolige mig i Henseende til de Følger, denne Begivenhed vilde have. Spørgsmaalet var, om man kunde noies med en Afbigt, om Sagen maatte for Retten, og saa videre. Jeg kiendte min Fader for vel til, jeg skulde troet ham, at han ønskede at see denne Sag tilendebragt uden Tvekamp; men jeg holdt mig roelig; thi jeg havde tidlig lært af min Fader, at Fruentimmer ikke havde at blande sig i slige Sager. I øvrigt lod det ikke til, der mellem de to Venner var forefaldet noget mig vedkommende, dog snart betroede min Fader Indholdet af sin videre Samtale til min Moder. Narcis, sagde han, var overmaade vært over den Bistand, jeg havde viist ham, havde omfavnet min Fader, erklæret sig for min evige Giældner, bevidnet, at han ingen Lykke forlangte, naar han

ikke skulde dele den med mig, havde udbedet sig Tilladelse, at torde ansee ham som Fader. Mama sagde mig troehiertig alt dette igien, men føiede den velmeente Erindring til, at sligt, der blev sagt i første Bevægelse, maatte man ikke agte saa meget paa. Vist ikke! svarte jeg med paatagen Kulde, og følte, Himlen veed, hvad og hvor meget derved!

Narcis blev syg i to Maaneder, kunde for Saaret i den høire Haand ikke engang skrive, men bevidnede mig inderlig sin Erindring ved den forbindtligste Opmærksomhed. Alle disse mere end sædvanlige Høfligheder sammenholdt jeg med, hvad jeg havde erfaret af min Moder, og bestandig var mit Hoved fuldt af Griller. Hele Byen snakkede om denne Begivenhed. Man talte med mig i en egen Tone derom, man uddrog Følger deraf, der, saameget jeg søgte at bortskyde dem, bestandig gik mig meget nær. Hvad der før havde været Fias og Vane, blev nu Alvor og Tilbøielighed. Den Uroe, jeg levede i, var

saameget hæftigere, jo omhyggeligere jeg søgte at dølge den for alle Mennesker. Tanken om at tabe ham skrækkede mig, og Mueligheden af en nær Forbindelse bragte mig til at zittre. Tanken om Ægtestand har for en halvklog Pige sikkerlig noget Skrækkeligt.

Ved disse hæftige Rystninger erindredes jeg igien om mig selv, Et adspredt Livs brogede Billeder, der ellers Dag og Nat svævede mig for Øie, vare paa engang bortveirede. Min Siæl begyndte igien at rore sig; men det meget afbrudte Bekiændtskab med den usynlige Ven var ikke saa let at oprette igien. Vi blev endnu bestandig i temmelig Frastand; det var igien noget, men en stor Forskiæl mod ellers.

En Tvekamp, hvori Capitainen blev stærk saaret, var forbi, uden at jeg havde faaet noget derom at vide, og den offentlige Mening var i enhver Betydning paa min Elskedes Side, som endelig igien kom tilsyne. Fremfor alting lod

han sig med forbundet Hoved og indsvøbt Haand bære hen til vores; hvor bankede mit Hierte ved dette Besøg? Heele Familien var nærværende; det blev paa begge Sider blot ved almindelige Taksigelser og Høfligheder, dog fandt han Leilighed til at give mig nogle hemmelige Tegn paa sin Ømhed, hvorved min Uroe kun alt formeget forøgedes. Efter at han fuldkommen var kommet sig igien, besøgte han os hele Vinteren paa selvsamme Fod, som forhen, og med alle sagte Tegn paa Følelse og Kiærlighed, han gav mig, blev dog alt uafgiort.

Paa denne Maade holdtes jeg i bestandig Øvelse. Jeg kunde ikke betroe mig til noget Menneske, og Gud var jeg for langt fra. Ham havde jeg i disse fire vilde Aar reent glemt, nu tænkte jeg meget paa ham; men Kiendskabet var kiølnet; det var kun Ceremonievisiter, jeg giorde ham, og da jeg desuden, naar jeg lod mig see for ham, altid tog smukke Klæder paa; med Tilfredshed forevisste ham min Dyd, Ærbarhed, og de For-

trin, jeg troede at have fremfor andre, syntes han i den Pynt slet ikke at lægge Mærke til mig.

En Hofmand vilde foruroeliges meget, naar hans Fyrste, som han ventede sin Lykke af, teede sig saaledes mod ham. Men jeg var ikke ilde tilmode derved, jeg havde, hvad jeg behovede, Helbred og Magelighed, vilde Gud lade sig min Erindring behage, var det godt, hvis ikke, troede jeg dog at have giort min Skyldighed.

Saaledes tænkte jeg rigtig nok ikke den Gang om mig; men det var dog min Siæls sande Skikkelse. Men til at forandre og rense min Tankemaade vare og alt Anstalterne giorte.

Vaaren kom, og Narcis besøgte mig uanmældt paa en Tid, da jeg var ene hiemme. Nu viiste han sig som Elsker, og spurgte mig, om jeg vilde skiænke ham mit Hierte, og engang, naar han fik en æresuld vel aflagt Post, ogsaa min Haand?

Vel havde man antaget ham i vor Tieneste; men til Begyndelse, holdt man, da man var bange for hans Ærgierrighed, ham mere tilbage, end man skulde hurtig hiulpet ham i Veiret, og lod ham, da han selv havde Formue, staae paa liden Løn.

Med al min Tilbøielighed for ham vidste jeg, at han ikke var den Mand, man kunde handle ganske ligefrem med. Jeg samlede mig derfor, og henviiste ham til min Fader, paa hvis Samtykke han ikke syntes at tvivle, og først paa Stæ- det vilde være eenig med mig. Endelig sagde jeg Ja, men giorde mine Forældres Samtykke til en nødvendig Betingelse. Han talte formelig med dem begge, de viiste dem tilfreds, man gav hinanden sit Ord, i det Tilfælde, der snart var at haabe, at man vilde forfremme ham videre. Søstre og Tanter bleve underrettede derom, og dem paa det strængeligste anbefalet at holde det hemmeligt.

Nu var Elskeren blevet til en Brudgom. Forskiælligheden mellem begge viiste sig meget stor. Kunde man forvandle alle veltænkende Pigers Elskere til Brudgomme, var det en stor Velgierning for vort Kiøn, selv om intet Ægteskab skulde følge paa denne Forbindelse. Kiærligheden mellem de to Personer tager ikke af derved, men den bliver fornuftigere. Utallige smaa Daarskaber, alle Coqvetterier og Luner falde bort. Ytrer Brudgommen os, at vi behage ham mere i et Morgensæt, end i det deiligste Hovedtøi, bliver sikkerlig Frisuren en veltænkende Pige ligegyldig; og intet er naturligere, end at han ogsaa tænker solid, og hellere ønsker at danne sig en Husstrue, end Verden en Pyntedukke. Og saaledes gaaer det giennem alle Fag.

Har ensaadan Pige derhos den Lykke, at hendes Brudgom besidder Forstand og Kundskaber, saa lærer hun mere, end Høiskoler, og fremmede Lande kunde give. Hun antager ikke blot gierne al Dannelse, han giver hende; men hun søger

ogsaa at bringe sig saaledes alt videre paa denne Vei. Kiærlighed giør mange umuelige Ting muelige, og endelig begynder den for Qvindekiønnet saa fornødne og sømmelige Undergivenhed strax; Brudgommen hersker ikke som Ægtemanden; han beder kun, og hans Elskede søger at mærke ham af, hvad han ønsker, for at fuldbringe det, endnu inden han beder derom.

Saaledes har Erfaring lært mig, hvad jeg ikke for Meget vilde savne. Jeg var lykkelig, virkelig lykkelig, som man i Verden kan være det, det er, for en kort Tid.

Een Sommer hengik i disse stille Glæder. Narcis gav mig ikke den mindste Leilighed til Besværing; han blev mig stedse kiærere, min hele Siæl hang ved ham; det vidste han nok, og vidste at sætte Priis derpaa. Midlertid spandt der sig af tilsyneladende Smaating noget sammen, der efterhaanden blev vort Forhold til Skade.

Narcis omgikkes med mig som Brudgom, og aldrig vovede han at begiære af mig, hvad

endnu var os forbudet. Men om Dydens og Sædelighedens Grændser vare vi af høistforskiellig Mening. Jeg vilde gaae sikker, og tillod aldeles ikke nogen Friehed, som ikke den hele Verden maatte vide. Han vant til Gnaskerie, fandt denne Diet meget stræng; her gaves nu bestandig Modsigelser; han roste mit Forhold, og søgte at undergrave min Beslutning.

Mig faldt min gamle Sprogmesters Tale alvorlig ind igien, og tillige det Hielpemiddel jeg dengang havde angivet derimod.

Med Gud var jeg igien blevet en Smule mere bekiændt. Han havde givet mig saa kiær en Brudgom, og derfor var jeg ham taknemmelig. Den jordiske Kiærlighed concentrerte min Aand, og satte den i Bevægelse, og min Syslen med Gud modsagde den ikke. Ganske naturlig klagede jeg for ham, hvad der giorde mig bange, og lagde ikke Mærke til, at jeg selv ønskede og begiærte det, der giorde mig bange. Jeg forekom mig selv meget stærk, og bad ikke: leed mig

ikke i Fristelse; Fristelsen var jeg i mine Tanker langt over. I dette løse Glimmerstads af egen Dyd viiste jeg mig dristig for Gud; han stødte mig ikke bort; paa den ringeste Bevægelse til ham efterlod han et blidt Indtryk i min Siæl, og dette Indtryk bevægede mig stedse til at søge ham op igien.

Hele Verden, paa Narcis nær, var mig død, intet uden for ham havde Tillokkelse for mig. Selv min Kiærlighed til Pynt havde det Øiemed at behage ham; vidste jeg, at han ikke fik mig at see, kunde jeg ingen Umage anvende derpaa. Jeg dandste gierne, men naar han ikke var tilstæde, kom det mig for, som jeg ikke kunde taale Bevægelsen. Til en brillant Fest, hvor han ikke var med, kunde jeg hverken anskaffe mig noget Nyt, eller pudse det gamle op efter Moden. Een var mig saa kiær som den anden; dog kunde jeg snarere sige, een var mig saa besværlig som den anden. Jeg troede at have tilbragt min Aften ret vel, naar jeg med ældre Personer kunde giøre

et Spillepartie, hvortil jeg ellers ikke havde mindste Lyst, og naar en gammel god Ven hændelsesviis i Spog fixerede mig dermed, smilte jeg maaskee første Gang den hele Aften. Saaledes gik det med Promenader og alle selskabelige Forlystelser, der lade sig tænke:

Ham havde jeg allene mig udkaaret;
Jeg syntes mig for ham kun fød og baaret;
Begierte intet uden blot hans Gunst.

Saaledes var jeg tit i Selskab eensom, og den fuldkomne Eensomhed var mig for det meeste kiærere. Men min travle Aand kunde hverken sove eller drømme; jeg følte, og tænkte, og opnaaede efterhaanden en Færdighed i at tale om mine Følelser og Tanker med Gud. Da udviklede sig et andet Slags Følelser i min Siæl, som ikke modsagde hine. Thi min Kiærlighed til Narcis var overeensstemmende med hele Skabningsplanen, og stødte ingensteds an mod mine Pligter. De modsagde ikke hinanden, og vare dog uendelig

forskiællige; Narcis var det eeneste Billede, der svævede mig fore, hvorpaa hele min Kiærlighed gik ud; men den anden Følelse gik ikke ud paa noget Billede, og var uudsigelig behagelig. Jeg har den ikke mere, og kan ikke give mig den.

Min Elskede, der ellers vidste alle mine Hemmeligheder, fik intet heraf at vide. Jeg mærkede snart, at han tænkte anderledes, han gav mig ofte Skrifter, der med lette og tunge Vaaben bekiæmpede Alt, hvad man kan kalde Sammenhæng med den Usynlige. Jeg læste Bøgerne, fordi de kom fra ham, og vidste til Slutning ikke eet Ord af alt, hvad der havde staaet i.

Om Videnskaber og Kunster gik det heller ikke af uden Modsigelser; han giorde, som alle Mænd, spottede over lærde Fruentimmer, og dannede uafladelig paa mig. Alle Gienstande, Lovkyndighed undtagen, pleiede han at tale med mig om, og i det han bestandig bragte mig alle Slags Skrifter, gientog han tit den betænkelige Lære: at et Fruentimmer maatte holde hemme-

ligere, hvad hun vidste, end Calviniſten i katholſke Lande ſin Troe; og da jeg virkelig paa en ganſke naturlig Maade ikke pleiede for Verden at viiſe mig klogere og kyndigere end ellers, var han den første, der ved Leilighed ikke kunde modſtaae den Forfængelighed, at tale om mine Fortrin.

En berømt, og den Tid for ſin Indflydelſe, ſine Talenter og ſin Aand meget agtet Mand af Verden, fandt ſtort Bifald ved vort Hof. Han udmærkede Narcis iſær, og havde ham beſtandig om ſig. De tviſtedes ogſaa om Qvindedyd. Narcis betroede mig vidtloftig deres Samtale, jeg udeblev ikke med mine Anmærkninger, og min Ven forlangte en ſkriftlig Udarbeidelſe. Jeg ſkrev temmelig flydende franſk; jeg havde lagt en god Grund hos min Gamle. Brevvexlingen med min Ven var fort paa det Sprog, og en finere Dannelſe kunde man overalt dengang kun faae af franſke Bøger. Min Udarbeidelſe havde ſtaaet Gyven an; jeg maatte ud med nogle ſmaa Sange, jeg

for kort siden havde digtet. Nok, Narcis syntes uden Tilbageholdenhed at bilde sig noget ind paa sin Kiæreste, og Historien endtes til hans store Tilfredshed med en sindrig Epistel paa franske Vers, som Greven ved sin Bortreise sendte ham, hvori deres venskabelige Strid omtaltes, og min Ven tilsidst pristes lykkelig, at han efter saa mange Tvivl og Vildfarelser i en indtagende og dydig Mages Arme, sikkerst vilde erfare, hvad Dyd var.

Dette Digt blev viist mig fremfor alle, men saa og næsten Hvermand, og hver tænkte ved det, hvad han vilde. Saaledes gik det i flere Tilfælde, og saaledes maatte alle Fremmede, som satte Priis derpaa, blive kiendte i vort Huus.

En grevelig Familie opholdt sig for vor dues lige Læges Skyld her en Tidlang. Ogsaa i dette Huus holdtes Narcis som en Søn; han førte mig ind der, man fandt hos disse værdige Personer en behagelig Næring for Aand og Hierte, og end og de sædvanlige Selskabstidsfordriv syntes i dette Huus ikke saa tomme, som andensteds. Enhver

vidſte, hvorledes vi ſtod ſammen, man omgikkes os, ſom Omſtændighederne medførte, og lod Hovedforholdet uberørt. Jeg omtaler dette ene Bekiændtſkab, fordi det i mit følgende Liv havde mangen Indflydelſe paa mig.

Nu var næſten et Aar af vor Forbindelſe gaaet, og med det var ogſaa vor Vaar forbi. Sommeren kom, og alt blev alvorligere og hedere.

Ved nogle uventede Dødsfald var der blevet Embeder ledige, ſom Narcis kunde giøre Forbring paa. Det Øieblik var nær, hvori min hele Skiæbne ſkulde afgiøres, og medens Narcis og alle Venner giorde ſig ved Hove mueligſte Umage for at udſlette viſſe ham ugunſtige Indtryk, og ſkaffe ham den ønſkede Plads, vendte jeg mig i mit Anliggende til den uſynlige Ven. Jeg blev ſaa venlig modtaget, at jeg gierne kom igien. Ganſke frit tilſtod jeg mit Ønſke, at Narcis maatte opnaae det Embede; men min Bøn

var ikke hæftig, og jeg fordrede ikke, at det for min Bons Skyld skulde skee.

Pladsen blev besat med en meget ringere Concurrent. Jeg forskrækkedes hæftig over denne Tidende, og ilte paa mit Værelse, som jeg lukkede fast i efter mig. Den første Smerte opløste sig i Taare, den nærmeste Tanke var: men det er dog ikke skeet af en Hændelse; og strax paafulgte den Beslutning, at lade det anstaae mig ret vel, da ogsaa dette tilsyneladende Onde vilde falde ud til mit sande Bedste. Nu trængte de blideste Følelser til, og adspredte alle Kummerens Skyer; jeg følte, at ved denne Hielp alt lod sig udstaae. Jeg gik blid til Bords til mine Huussindes største Forundring.

Narcis havde mindre Kraft end jeg, og jeg maatte trøste ham. Ogsaa i hans Familie mødte ham Gienvordigheder, der trykkede ham meget, og ved den sande Fortroelighed, der fandt Sted imellem os, betroede han mig alt. Hans Undershandlinger for at gaae i fremmed Tieneste, vare

ikke lykkeligere; alt det følte jeg dybt for hans og min Skyld, og alt bar jeg tilsidst til det Sted, hvor mit Anliggende optoges saa vel.

Jo blidere disse Erfaringer vare, jo tiere søgte jeg at fornye dem, og søgte altid Trøst der, hvor jeg saa tit havde fundet den; men jeg fandt den ikke altid, det gik mig som een, der vil varme sig i Solen, og som noget staaer i Veien, og skygger for. Hvad er det? spurgte jeg mig selv. Jeg efterspurede Sagen ivrig, og mærkede tydelig, at Alt kom an paa min Sials Beskaffenhed; naar den ikke ganske i ligeste Retning var hen vendt til Gud, blev jeg kold; jeg følte ikke hans Tilbagevirkning, og kunde ikke fornemme hans Svar. Nu var det andet Spørgsmaal: hvad hindrer denne Retning? her var jeg paa en vid Mark, og forknyttede mig i en Undersøgelse, som vedvarede næsten hele min Kiærlighedshistories andet Aar. Jeg havde tidligere kundet faae Ende derpaa, thi jeg kom snart paa Spor, men jeg

vilde ikke tilstaae mig det, og søgte tusinde Udflugter.

Jeg fandt snart, at min Siæls lige Retning forstyrredes ved daarlig Adspredelse, og Syslen med uværdige Ting; hvorledes, og hvor var mig snart tydeligt nok. Men nu, hvorledes jeg skulde komme ud af det, i en Verden, hvor Alt er ligegyldigt eller galt; Gierne havde jeg ladt Tingen staae hen, og levet hen paa Slump som andre Folk, jeg saae, var ganske vel tilmode; men jeg torde ikke; mit Inderste modsagde mig for tit. Vilde jeg unddrage mig fra Selskabet, og forandre mine Forhold, kunde jeg ikke. Jeg var nu eengang indspærret i en Kreds, visse Forbindelser kunde jeg ikke blive qvit, og i den mig saa magtpaaliggende Sag opdyngede og forøgede Fataliteterne sig. Jeg lagde mig tit med Taarer til Engs, og stod efter en søvnløs Nat ligeledes op igien; jeg trængte til en kraftig Understøttelse, og den unde Gud mig ikke, naar jeg løb om med Bieldekappen.

Nu gik det ud paa at afveie alle og enhver Handling; Dands og Spil toges først i Undersøgelse. Aldrig er noget talt, tænkt, eller skrevet for eller imod disse Ting, at jeg jo søgte det op, omtalte, læste, overveiede, forøgede, forkastede det, og plagede mig uafladelig. Lod jeg disse Ting være, saa var jeg vis paa at støde Naveis. Thi han var overmaade bange for det Latterlige, Udseendet af en ængstlig Samvittighedes Strængshed giver os for Verden. Da jeg nu ikke engang af Smag, men blot for hans Skyld giorde, hvad jeg ansaae for Daarskab, for skadelig Daarskab, blev alting mig skrækkelig tungt.

Uden ubehagelige Vidtløftigheder og Gientagelser vilde jeg ikke kunde fremstille de Bestræbelser, jeg anvendte, før saaledes at forrette hine Handlinger, der nu engang adspredte mig og forstyrrede min indvortes Fred, at mit Hierte derhos blev aabent for det usynlige Væsens Paavirkninger, og hvor smertelig jeg maatte føle, at

Striden ikke paa denne Maade kunde bilægges. Thi saasnart jeg klædte mig i Daarskabs Klædebon, blev det ikke blot ved Maasken, men Daarligheden giennemtrængte mig strax ganske.

Tør jeg her overskride Loven for en blot historisk Fremstilling, og giøre nogle Betragtninger over det, der foregik i mig! Hvad kunde det være, der saaledes forandrede min Smag og min Tankemaade, at jeg i mit to og tyvende Aar, ja tidligere, ingen Fornøielse fandt i Ting, der uskyldig kunne forlyste Folk af den Alder? Hvorfor vare de ikke uskyldige for mig? Jeg tør vel svare: Just fordi de ikke vare uskyldige for mig, fordi jeg ikke som andre mine Liige var ubekiændt med min Siæl. Nei, jeg vidste af Erfaringer, jeg usøgte havde opnaaet, at der gives høiere Følelser, der virkelig give os en Fornøielse, som man forgiæves søger ved Forlystelser, og at i disse høiere Glæder tillige bevares en lønlig Skat til at styrke i Ulykker.

Men de selskabelige Forlystelser, og Ungdoms Lidsspredelser, maatte dog nødvendig have en stærk Tillokkelse for mig, da det ikke var mig mueligt, at giøre dem med, som jeg ikke giorde dem. Hvormeget kunde jeg nu giøre med megen Kulde, naar jeg blot vilde, som den Gang forstyrrede mig, ja truede med at blive Mester over mig. Her kunde ingen Middelvei holdes, enten maatte jeg savne de tillokkende Forlystelser eller de gvægende indvortes Følelser. Men alt var Striden afgiort i min Siæl, uden jeg egentlig var mig det bevidst. Var der endog noget i mig, der længtes efter de sandselige Glæder, kunde jeg dog ikke nyde dem mere. Den, der længtes nok saameget efter Viin, vil al Lyst til at drikke forgaae, naar han ved fulde Viinfade var i en Kiælder, hvor den fordærvede Luft truede at qvæle ham. Reen Luft er mere end Viin, følte jeg kun alt for levende, og det havde strax fra Begyndelsen af kun kostet lidet Overlæg hos mig at foretrække det Gode for det Tillokkende, naar

Frygt for at tabe Narcisses Ynde ſt ikke havde holdt mig tilbage. Men da jeg endelig efter tu ſindfold Strid, efter ſtedſe gientagen Betragtning, ogſaa kaſtede ſkarpe Blik paa det Baand, der fæſtede mig til ham, opdagede jeg, at det kun var ſvagt, at det lod ſig ſønderrive. Jeg erkiendte med eet, at det blot var en Glasklokke, der indſpærrede mig i det luftfomme Rum; blot endnu ſaamegen Kraft, at ſlaae den i Stykker, og du er reddet.

Tænkt og vovet! Jeg tog Maſken af, og handlede hvergang, ſom jeg var tilmode. Narcis havde jeg beſtandig hiertelig kiær; men det Thermometer, der før havde ſtaaet i hedt Vand, hængte nu i den naturlige Luft, det kunde ikke ſtige høiere, end Athmoſphæren var varm til. Ulykkeligviis kiolnedes den meget. Narcis begyndte at trække ſig tilbage, og ſyntes fremmed, det ſtod ham frit; men mit Thermometer faldt, alt ſom han drog ſig tilbage. Min Familie lagde Mærke dertil, man ſpurgte mig ud; man vilde

undre sig. Jeg erklærede med mandig Trods, at jeg havde hidtil opoffret mig nok, at jeg vare rede endnu fremdeles og til mit Livs Ende, at deele alle Gienvordigheder med ham; men at jeg forlangte fuldkommen Friehed for mine Handlinger, og det maatte beroe paa min egen Overtydning, hvad jeg havde at giøre og lade; at jeg vel aldrig egensindig vilde paastaae min Mening; men tvertimod gierne høre enhvers Grunde; men da det angik min egen Lykke, maatte Afgiørelsen staae til mig, og jeg vilde ingen Slags Tvang taale. Saalidet den største Læges Raisonnement vilde bevæge mig til, at tage en ellers maaskee sund og af mange meget afholdt Spise til mig, saasnart min Erfaring beviiste mig, jeg altid havde Ondt af den, som jeg kunde give Caffeen til Exempel paa, saalidet, og endnu langt mindre vilde jeg lade nogen Handling, der forvirrede mig, demonstrere mig paa som mig moralsk tienlig.

Da jeg saalænge havde forberedet mig i Stilhed, vare Debatterne herover mig snarere behagelige end fortrædelige. Jeg skaffede mit Hierte Luft, og følte min Beslutnings hele Vardie. Jeg veeg ikke et Haarsbred, og hvem jeg ikke skyldte barnlig Ærbødighed, blev dygtig affærdiget. Ja hiemme seirede jeg snart. Min Moder havde fra Ungdom af lignende Tanker, kun vare de ikke komne til Modenhed hos hende; ingen Nød havde betrængt hende og forhøiet hendes Mod til at sætte hendes Overtydning igiennem. Hun glædede sig, at see sine stille Ønsker opfyldte ved mig. Den yngre Søster syntes at hænge sig til mig; den anden var opmærksom og stille. Tanten havde meest at indvende. De Grunde, hun forebragte, syntes hende ugiendrivelige, og var det ogsaa, da de var ganske almindelige. Endelig var jeg nød til at viise hende, at hun i ingen Henseende havde nogen Stemme i denne Sag, og hun lod sig kun mærkden mærke, at hun blev ved sin Mening. Ogsaa

var hun den eneste, der saae denne Begivenhed nærved, og blev ganske uden Følelse. Jeg gior hende ingen Uret, naar jeg siger, hun havde intet Hierte, og de meest indskrænkede Begreber.

Min Fader forholdt sig ganske efter sin Tænkemaade. Han talte lidet, men oftere med mig om Tingen, og hans Grunde vare forstandige, og som hans Grunde ugiendrivelige; kun den dybe Følelse af min Ret gav mig Styrke til at disputere mod ham. Men snart forandredes disse Scener, jeg maatte vende mig til hans Hierte. Vragt i Knibe af hans Forstand, brød jeg ud i de affektfuldeste Forestillinger. Jeg lod min Tunge, og mine Taarer have frit Løb. Jeg viiste ham, hvor høit jeg elskede Narcis, og hvilken Tvang jeg i to Aar havde paalagt mig, hvor vis jeg var paa, at jeg handlede ret, at jeg var reede, at besegle denne Vished med Tabet af en elsket Brudgom, og en tilsyneladende Lykke, ja om det giordes fornødent, med alt, hvad jeg eiede og havde; at jeg hellere vilde forlade Fædreland,

Forældre og Venner, og tiene mit Brod blandt Fremmede, end handle mod mit bedre Vidende. Han dulgte sin Bevægelse, taug nogentid stille, og erklærede sig endelig offentlig for mig.

Narcis skyede fra den Tid af vort Huus, og nu opgav min Fader det ugentlige Selskab, denne var i. Tingen giorde Opsigt ved Hove og i Byen. Man talte om det som sædvanlig i slige Tilfælde, som Publikum pleier at tage hæftig Deel i, fordi det er forvant med at have nogen Indflydelse paa svage Gemytters Beslutninger. Jeg kiændte nok til Verden, og vidste, at man tit af de selvsamme Personer blev lastet for det, man har ladt sig overtale til af dem, og endog desuden vilde ved min indvordes Forfatning alle svage forbigaaende Meninger været mig mindre end intet.

Derimod nægtede jeg mig ikke at hænge efter min Tilbøielighed for Narcis. Han var blevet usynlig for mig, og mit Hierte havde ikke forandret sig mod ham. Jeg elskede ham omt, lige-

som paa ny, og meget mere sat, end tilforn. Naar han ikke vilde forstyrre min Overbeviisning, var jeg hans; uden denne Betingelse havde jeg afslaaet et Kongerige med ham. Adskillige Maaneder gik jeg med disse Følelser og Tanker, og da jeg endelig følte mig stille og stærk nok til at gaae sat og roelig tilværks, skrev jeg ham en høflig, ikke kiærlig Billet, og spurgte ham: hvorfor han ikke mere kom til mig?

Da jeg kiændte hans Maade, selv i ringere Ting ikke gierne at erklære sig, men stiltiende at giøre, hvad han fandt for godt, saa trængte jeg nu forsætlig ind paa ham. Jeg fik et langt, og saavidt jeg syntes, urimeligt Svar, i en vidtløftig Stiil, og intet signede Phraser: at han uden bedre Post ikke kunde indrette sig, og tilbyde mig sin Haand; at jeg bedst vidste, hvor hinderlig det hidtil var gaaet ham, at han troede, en saalænge fortsat frugtesløs Omgang kunde skade mit Rygte; at jeg vilde tillade ham, at holde sig i den

hidtilværende Afstand; saasnart han var istand til at giøre mig lykkelig, vilde det Ord, han havde givet mig, være ham helligt.

Jeg svarte ham paa Stedet: da Tingen var hele Verden bekiændt, torde det være for silde, at skaane mit Renommee, og for dette var min Samvittighed, og min Uskyld mig den sikkerste Borgen; ham gav jeg derimod hans Ord uden Betænkning tilbage, og ønskede, at han maatte finde sin Lykke derved. I samme Time fik jeg et kort Svar, der i det væsentlige var fuldkommen ligelydende med det første. Han blev ved, at han, naar han havde faaet en Post, vilde forhøre hos mig, om jeg vilde dele hans Lykke med ham.

For mig var nu det saameget som Intet sagt. Jeg erklærede mine Paarørende og Bekiændte, den Sag var forbi; og det var den og virkelig. Thi da han ni Maaneder derefter paa det ønskeligste blev befordret, lod han mig nok engang tilbyde sin Haand, rigtig nok med den

Betingelse, at jeg som Ægtefælle af en Mand, der maatte giøre et Huus, kom til at forandre min Tænkemaade. Jeg takkede høflig, og iilte med Hierte og Sind bort fra denne Historie, som man længes efter at komme ud af Skuespilhuset, naar Forhænget er faldet. Og da han, hvad nu var ham meget let, kort derpaa havde fundet et rigt og anseeligt Partie, og jeg vidste ham efter hans Maade lykkelig, saa var min Vervligelse ganske fuldkommen.

Jeg tør ikke gaae stilliende forbi, at nogle Gange, endnu inden han fik Beriining, og ogsaa siden giordes mig anseelige Ægteskabstilbud, men som jeg ganske uden Betænkning afslog, saameget ogsaa Fader og Moder havde ønsket mere Eftergivenhed fra min Side.

Nu syntes efter en stormig Marts og April det skiønneste Majveir mig beskiæret. Jeg nød ved en god Helbred en ubeskrivelig Sindsroe; jeg maatte see mig om, som jeg vilde, saa havde jeg

endnu vundet ved mit Tab. Ung og fuld af Følelse, som jeg var, forekom Skabningen mig tusinde Gange skionnere end før, da jeg maatte have Selskab og Spil, naar Tiden i den smukkeste Hauge ikke skulde blive mig lang. Da jeg eengang ikke skammede mig ved min Gudsfrygt, havde jeg Hjerte til ikke at dølge min Kiærlighed til Kunster og Videnskaber. Jeg tegnede, malte, og fandt Mennesker nok, der understøttede mig; istæden for den store Verden, jeg havde forladt, eller rettere, der forlod mig, dannede der sig omkring mig en anden, der var langt rigere, og mere underholdende. Jeg havde en Tilbøelighed til det selskabelige Liv, og nægter ikke, at da jeg opgav mine ældre Kiendskaber, gruede jeg for Eensomhed. Nu fandt jeg mig noksom, ja maaskee alt for meget skadeslos. Mine Bekiændtskaber blev først ret udbredte, ikke blot med Indenlandske, hvis Tænkemaade stemmede overeens med min, men ogsaa med Fremmede. Min Historie var rygtet, og mange Mennesker vare nysgiær-

rige, at see den Pige, der agtede Gud mere end sin Brudgom. Der var engang overalt en vis religieus Stemning mærkelig i Tydskland. I adskillige fyrstelige og grevelige Huse var Omsorg for Siælens Frelse levende. Der fattedes ikke paa Adelsmænd, der nærede en lige Opmærksomhed, og i de ringere Stænder var denne Tænkemaade almindelig udbredt.

Den grevelige Familie, jeg før omtalte, drog mig nu nærmere til sig. Den havde imidlertid forstærket sig, da nogle Paarørende havde vendt sig til Byen. Disse agtværdige Personer søgte min Omgang, som jeg deres. De havde et stort Slægtskab, og jeg lærte i dette Huus at kiænde en stor Deel af Rigets Fyrster, Grever, og Herrer. Mit Sindelag var ingen en Hemmelighed, og enten man nu ærede, eller blot skaante det, saa naaede jeg dog mit Maal, og blev uanfægtet.

Endnu paa en anden Maade skulde jeg igien føres ind i Verden. Paa samme Tid opholdt

en Halvbroder af min Fader, der ellers kun havde besøgt os en passant, sig længere hos os. Han havde blot forladt sit Hofs Tieneste, hvor han var i Ære og af Indflydelse, fordi alt ikke gik efter hans Sind. Hans Forstand var rigtig, og Hans Caracter streng, og deri var han min Fader meget liig; kun havde denne derhos en vis Grad af Blødhed, hvorved det blev ham lettere i Forretninger at give efter, og ikke handle mod sin Overbeviisning, men lade handle derimod, og lade sin Fortrydelse derover enten hendunste i Stilhed hos sig selv, eller fortroelig koge ud hos sin Familie. Min Onkel var meget yngre, og hans Selvstændighed blev ved hans udvortes Omstændigheder ikke lidet stadfæstet. Han havde havt en meget riig Moder, og havde efter hendes Paaværende nær og fiern endnu en stor Formue at haabe; han behøvede intet fremmed Tilskud, istæden for min Fader med sin maadelige Formue var ved Lønnen bundet til Tieneften.

Endnu ubeieligere var min Onkel blevet ved huusligt Uheld. Han havde tidlig mistet en elskværdig Kone og en haabefuld Søn, og han syntes fra den Tid at vilde bortsierne Alt fra sig, hvad der ikke var afhængigt af hans Villie.

I Familien hvidskede man ved Leilighed med nogen Selvtilfredshed hinanden i Ørene, at han rimeligviis ikke giftede sig igien, at vi Børn alt kunde ansees os som Arvinger af hans store Formue. Jeg agtede ikke videre derpaa; men de øvriges Adfærd blev ikke lidet stemt efter disse Forhaabninger. Ved Fasthedeu af hans Caracter havde han vant sig til i Samtalen ingen at sige imod; meget mere! venlig at høre enhvers Meening, og endnu selv ved Argumenter og Exempler at hæve den Maade, hvorpaa enhver tænkte sig en Ting. Den, der ikke kiændte ham, troede altid, at være af Meening med ham; thi han havde en overvægtig Forstand, og kunde sætte sig ind i alle Forestillingsmaader. Mig gik det ikke saa lykkelig med; thi her handledes om Fo-

lelser, som han ikke havde den dunkleste Forestilling af, og saa skaansomt deeltagende og forstandig han talte med mig om mit Sindelag, var det mig dog paafaldende, at han aabenbar intet Begreb havde om det, der laae til Grund ved alle min Handlinger.

Saa hemmelighedsfuld han forresten var, opdagede Piemedet af hans usædvanlige Ophold hos os sig dog efter nogen Tid. Han havde, som man tilsidst kunde mærke, udseet sig den yngste Søster iblandt os, for at gifte hende bort, og giøre hende lykkelig efter sit Hoved, og sikkerlig kunde hun efter sine Legems og Aands Gaver, især naar en anseelig Formue kom paa Vægtskaalen med, giøre Fordring paa de første Partier. Hans Sindelag mod mig gav han ligeledes pantomimisk tilkiænde, da han skaffede mig Plads som Stiftsdame, hvoraf jeg meget snart ogsaa nød Indkomsterne.

Min Søster var ikke saa tilfreds med hans Forsorg, og ikke saa taknemmelig som jeg. Hun

aabenbarede mig et Hiertensanliggende, som hun hidtil saare viselig havde fortiet mig; thi hun frygtede nok, hvad ogsaa virkelig skeete, at jeg paa alle Maader vilde fraraade hende Forbindelsen med en Mand, som ikke burde have staaet hende an. Jeg giorde alt mueligt, og det lykkedes mig. Onklens Hensigter vare for alvorlige og for tydelige; og Udsigten for min Søster ved hendes verdslige Sindelag for fristende til, hun ikke skulde have havt Kraft at opgive en Tilboielighed, som hendes Forstand misbilligede.

Da hun nu ikke mere som forhen undveeg sin Onkels blide Ledning, var Grunden til hans Plan snart lagt. Hun blev Hofdame ved et Nabohof, hvor han kunde overgive en Veninde, der som Oberhovmesterinde stod i stor Anseelse, hende til Opsyn og Uddannelse. Jeg ledsagede hende til hendes nye Opholdssted. Vi kunde begge være meget vel tilfreds med den Modtagelse, vi fandt, og mange Gange maatte jeg hemmlig smile ad

den Person, jeg nu som Stiftsdame, som en ung og gudfrygtig Stiftsdame, spilte i Verden.

I tidligere Dage vilde et saadant Forhold have forvirret mig meget, ja maaskee forrykket mit Hoved; men nu var jeg meget roelig ved alt det, der omgav mig. Jeg lod mig i megen Stilhed frisere et Par Timers Tid, pyntede mig, og tænkte intet andet derved, end at jeg i mine Forhold var forpligtet at tage det Gallaliberie paa. I de fulde Sale talte jeg med alle og enhver, men uden at nogen Gestalt eller noget Ansigt efterlod noget stærkt Indtryk hos mig. Naar jeg igien kom hiem, var trætte Been for det meeste al den Følelse, jeg bragte tilbage med. Min Forstand havde Gavn af de mange Mennesker, jeg saae, og som Mynstere paa alle menneskelige Dyder i et ædelt og godt Forhold lærte jeg at kiende nogle Damer, især den Overhofmesterinde, min Søster havde den Lykke at danne sig under.

Dog følte jeg ved min Hiemkomst ikke saa lykkelige legemlige Følger af denne Reise. Med

den største Afholdenhed, og den nøiagtigste Diet, var jeg dog ikke, som ellers, Herre over min Tid og mine Kræfter. Næring, Bevægelse, at staae op, og gaae i Seng, klæde mig paa og klæde mig af, beroede ikke, som hiemme paa min Villie og mine Følelser. I den selskabelige Kredses Løb kan man ikke standse, uden at være uhøflig; og alt hvad fornødent var, giorde jeg gierne, siden jeg ansaae det for Pligt, siden jeg vidste, det snart vilde gaae over, og siden jeg følte mig friskere end nogensinde. Desuagtet maa dette fremmede urolige Liv have virket stærkere paa mig, end jeg fornam. Thi neppe var jeg kommet hiem, og havde fornøiet mine Forældre med en fyldestgiørende Fortælling, saa overfaldt der mig en Blodstyrtning, der, skiøndt den ikke var farlig, og gik snart over, dog i lang Tid efterlod mig en mærkelig Svaghed.

Her havde jeg nu igien en ny Lectie, at fremsige. Jeg giorde det med Glæde; intet fangslede mig til Verden, og jeg var overtydet, at jeg

Her aldrig vilde finde det rette, og saaledes var jeg i den muntreste og blideste Tilstand, og blev i det jeg havde opgivet Livet, holdt i Live.

En nye Prøve havde jeg at udstaae, da en trykkende Besværing overfaldt min Moder, som Hun endnu fem Aar maatte bære, inden hun betalte Naturen sin Giæld. I den Tid gaves der mangen Øvelse. Tit, naar Engstligheden blev hende for stærk, lod hun os om Natten kalde alle udenfor sin Seng, for i det mindste at faae Adspredelse om ikke Hielp ved vor Nærværelse. Tungere, ja neppe at bære, var Byrden, da min Fader ogsaa begyndte at blive elendig. Fra Ungdom af havde han idelig hæftig Hovedpine, men der i det længste kun varede 36 Timer. Men nu blev den vedvarende, og naar den steeg til en høi Grad, sønderrev den Jammer mit Hierte. Ved disse Storme følte jeg mest min legemlige Svaghed, da den hindrede mig at opfylde mine helligste kiæreste Pligter, eller dog giorde mig deres Udøvelse høist besværlig.

Nu kunde jeg prøve mig, om der paa den Vei, jeg havde taget, var Sandhed, eller Phantasie, om jeg maaskee blot havde tænkt bag efter andre, eller om Gienstanden for min Troe havde Realitet, og til min største Understøttelse fandt jeg bestandig det sidste. Mit Hiertes lige Henvendelse til Gud, Omgangen med the beloved ones havde jeg søgt og fundet; og det var det, der lettede mig Alt. Som Vandreren i Skyggen, saaledes iilte min Siæl efter dette Fristed, naar alt udenfra trykkede mig, og aldrig kom den tom tilbage.

I nyere Tider have nogle Forfægtere af Religionen, der synes at have mere Nidkiærhed end Følelse for den, opfordret deres Medtroende, at bekiændtgiøre Exempler paa virkelige Benhørelser, rimeligviis fordi de ønskede sig Brev og Segl, for ret diplomatisk og juridisk at kunde gaae deres Modstandere til Livs. Hvor ubekiændt maa den sande Følelse være dem, og hvor faa ægte Erfaringer maa de selv have giort!

Jeg tør sige, jeg kom aldrig tom tilbage, naar jeg under Trængsel og Nød havde søgt Gud. Det er uendelig meget sagt, og dog kan og tør jeg ikke sige mere. Saa vigtig i dette critiske Øieblik hver Erfaring var for mig, saa mat, saa ubetydende, usandsynlig vilde Fortællingen blive, naar jeg vilde anføre enkelte Tilfælde. Hvor lykkelig var jeg, at tusinde smaa Begivenheder tilsammentagne, saa sikkert, som Aandedrag er Livstegn, beviiste mig, at jeg ikke uden Gud var i Verden. Han var mig nær, jeg var for hans Ansigt. Det er, hvad jeg med forsætlig Undvigelse af alt theologisk Systemsprog med største Sandhed kan sige.

Hvor høilig ønskede jeg, at jeg ogsaa dengang havde befundet mig reent uden System, men hvo kommer tidlig til den Lykke, uden fremmede Former i rene Sammenhæng, at være sig sit eget Selv bevidst? Min Alvor var det med min Sagligheed. Jeg satte bestandig Liid til Fremmede; jeg overgav mig ganske til det halliske Omvendel-

ſesſyſtem, og mit hele Væſen vilde paa ingen Maade paſſe ind deri.

Efter denne Læreplan maa Hiertets Forandring begynde med en dyb Rædſel over Synden; Hiertet maa i denne Nød ſnart mere ſnart mindre erkiænde den forſkyldte Straf og føle en Forſmag paa Helvede, der forbittrer Syndens Glade. Endelig maa man føle en meget mærkelig Forvisning om Naade, men der ſiden ofte dølger ſig, og med Alvor igien maa ſøges.

Alt det indtraf hverken hos mig nær eller fiern. Naar jeg oprigtig ſøgte Gud, lod han ſig finde, og bebreidede mig intet af det forbigangne. Jeg indſaae nok bag efter, hvor jeg havde været uværdig, og vidſte ogſaa, hvor jeg var det endnu; men mine Skrøbeligheders Erkiændelſe var uden Angſt. Ikke et Øieblik er Frygt for Helvede kommet over mig; ja Foreſtillingen om en ond Aand, og et Straffe- og Pineſted efter Døden kunde ingenlunde finde Plads i min Idekreds. Jeg fandt de Mennesker, der levede uden Gud,

Hvis Hierte var tillukket for Kiærlighed og Tiltroe til den Usynlige, allerede saa ulykkelige, at et Helvede og udvortes Straffe hellere syntes at love mig en Lindring for dem, end true med Skiærpeise af Straf. Jeg behøvede kun at see paa Mennesker her i Verden, der give Følelser af Had Rum i deres Barm, der forhærde sig mod noget Slags af det Gode, og ville paatvinge sig og andre det Slette, der heller ved lys Dag lukke Øinene til, for blot at kunne paastaae, Solen giver intet Skin fra sig! hvor uudsigelig elendige forekom disse Mennesker mig! hvo havde kundet skabe et Helvede for at forværre deres Tilstand.

Denne Sindsbeskaffenhed beholdt jeg den eene Dag som den anden i hele ti Aar. Den holdt sig giennem mange Prøver, ogsaa ved min elskede Moders smertefulde Dødseng. Jeg var aabenhiertig nok til ikke ved denne Leilighed at dølge gudfrygtige, men ganske skolerette Mennesker min muntre Sindsforfatning, og jeg maatte taale mangen venskabelig Irretesættelse derfor.

Man troede just til rette Tid at forestille mig, hvad Alvor man havde at anvende, for i sunde Dage at lægge en god Grund.

Alvor vilde jeg heller ikke lade det mangle paa. Jeg lod mig for det Øieblik overtyde, og vilde saa gierne, som jeg vilde leve, gierne været sørgmodig og fuld af Skræk. Men hvor forunsdret var jeg, at det engang for alle ikke var mueligt. Naar jeg tænkte paa Gud, var jeg munter og fornøiet, og endog ved min kiære Mosders smertefuide Endeligt gios jeg ikke for Døden. Dog lærte jeg meget, og ganske andet end mine ubudne Læremestere troede, i disse store Timer.

Efterhaanden blev jeg tvivlsom om saamange høiberømte Menneskers Indsigter, og bevarede mine Tanker i Stilhed. En vis Veninde, som jeg først havde indrømmet for meget, vilde bestandig blande sig i mine Anliggender; ogsaa hende var jeg nødsaget at rive mig løs fra, og engang sagde jeg hende bestemt, hun skulde ingen Umage giøre sig, jeg behøvede ikke hendes Raad,

jeg kiændte min Gud og vilde have ham ganske eene til Leder. Hun fandt sig meget fornærmet, og jeg troer, hun har aldrig tilfulde tilgivet mig det.

Denne Beslutning, i aandelige Ting at undrage mig mine Venners Raad og Indflydelse, havde den Følge, at jeg ogsaa i udvortes Forhold fik Mod til at gaae min egen Vei. Uden min troe usynlige Leders Bistand kunde det bekommet mig ilde, og endnu maae jeg undres over den viise og lykkelige Førelse. Ingen vidste egentlig, hvad det kom an paa hos mig, og jeg vidste det ikke selv.

Den Ting, den endnu aldrig forklarede onde Ting, der skiller os fra det Væsen, som vi have faaet Livet af, og hvoraf alt det, der skal kaldes Liv, maa opholdes, den Ting man kalder Synd, kiændte jeg slet ikke endnu.

I Omgangen med den usynlige Ven følte jeg den sødeste Nydelse af alle mine Livskræfter. Min Attraae stedse at nyde denne Lykke var saa

ſtor, at jeg gierne efterlod, hvad der forſtyrrede denne Omgang, og heri var Erfaring min troeſte Læremeſter. Men det gik mig, ſom de ſyge, der ingen Medicin have, og ſøge at hielpe ſig med Diet. Det giør noget, men langt fra ikke nok.

I Eensomhed kunde jeg ikke blive beſtandig, ſkiøndt jeg i den fandt det bedſte Middel mod den mig ſaa egne Tankers Adſpredelſe. Kom jeg ſiden i Sværmen, giorde det et ſaameget ſtørre Indtryk paa mig. Min egenligſte Fordeel beſtod i, at Kiærlighed til Stilhed var herſkende hos mig, og at jeg beſtandig tilſidſt trak mig tilbage deri igien. Jeg erkiændte, ſom i et Slags Skumring, min Uſelhed og min Svaghed, og jeg ſøgte at hielpe mig ved at ſkaane mig, og ikke udſætte mig.

Syv Aar havde jeg udøvet min diætetiſke Forſigtighed. Jeg anſaae mig ikke for ſlem, og fandt min Tilſtand ønſkværdig. Uden ſynderlige Omſtændigheder og Forhold var jeg blevet ſtaaende paa det Trin, og kun ad en ſynderlig Vei kom

jeg videre; imod alle mine Venners Raad, knyttede jeg et nyt Forhold. Deres Indvendinger bragte mig i Begyndelsen til at studse. Strax vendte jeg mig til min usynlige Leder, og da han tilstædte mig det, gik jeg uden Betænkning frem ad min Vei.

En Mand af Aand, Hierte og Talenter havde kiøbt sig et Gods i vort Nabolag. Blandt de Fremmede, jeg lærte at kiende, var ogsaa han og hans Familie. Vi stemmede meget overeens i Sæder, huuslig Forfatning og Vaner, og kunde derfor snart klynge os til hinanden.

Philo, saaledes vil jeg kalde ham, var alt kommet til en vis Alder, og min Fader, hvis Kræfter begyndte at tage af, var han i visse Forretninger til største Hielp. Han blev snart Hussets inderlig noie Ven, og da han, som han sagde, i mig fandt en Person, der ikke havde den store Verdens Udsvævende og Tomme, og ikke det Tørre og Ægstlige, som de Stille i Landet,

saa var vi snart fortroelige Venner. Han var mig meget behagelig, og meget brugbar.

Hvorvel jeg ikke havde mindste Anlæg eller Tilbøielighed at blande mig i verdslige Forretninger, eller søge nogen Indflydelse, vilde jeg dog gierne høre tale derom, og gierne vide, hvad der foregik nær og fiern, om verdslige Ting holdt jeg af at skaffe mig en vis følelsløs Tydelighed. Følelse, Indelighed, Tilbageholdenhed bevarede jeg til min Gud, til Mine, og til mine Venner.

Disse sidste vare, om jeg tør sige, avindsyge over min nye Forbindelse med Philo, og havde derhos fra mere end een Side Ret, naar de advarede mig derfor. Jeg leed meget i Stilhed; thi jeg kunde selv ikke anse deres Indvendinger ganske for egennyttige eller tomme. Jeg var bestandig vant til, at underordne mine Indsigter, og dog vilde denne Gang min Overbeviisning ikke give efter. Jeg bad til min Gud, ogsaa her at advare mig, hindre, og lede mig, og da derpaa

mit Hierte ikke fraraadede mig, gik jeg trøstig min Gang.

Philo havde i det Hele en fiern Liighed med Narcis, kun havde en gudfrygtig Opdragelse mere sammenholdt og oplivet hans Følelse. Han havde mindre Forfængelighed, mere Caracter; og naar hiin i verdslige Forretninger var fiin, nøiagtig, vedholdende og utrættelig, saa var denne klar, skarp, hurtig, og arbeidede med en utroelig Letshed. Ved ham erfarede jeg de indvortes Forhold med næsten alle de fornemste Personer, hvis Udvortes jeg i Selskab havde lært at kiænde, og jeg var glad, fra mit Vartaarn, at kunde langt borte see paa Sværmen. Philo kunde intet dølge mig mere, han betroede mig efterhaanden sine udvortes og indvortes Forbindelser. Jeg var bange for ham, thi jeg forudsaae visse Omstændigheder og Forviklinger, og det Onde kom hurtigere, end jeg havde ventet det. Thi visse Bekiændelser havde han altid holdt tilbage med, og endnu tilsidst aabenbarede

han mig ogsaa kun saameget, at jeg kunde formode det værste.

Hvilken Virkning havde det paa mit Hierte! Jeg kom til Erfaringer, der vare mig ganske nye. Jeg saae med ubeskrivelig Vemod en Agathon, der opdragen i Delphos Lunde endnu var Lærepengene skyldig, og nu med svære tilbagestaaende Renter afbetalte dem; og denne Agathon var min nøie forbundne Ven. Min Deeltagelse var levende og fuldkommen; jeg led med ham, og vi befandt os begge i den synderligste Forfatning.

Efter at jeg længe havde sysselsat mig med hans Sindsforfatning, vendte mine Betragtninger sig til mig selv. Den Tanke: du er ikke bedre end han, steeg som en liden Skye op for mig, udbredede sig libt efter libt, og formørkede min hele Siæl.

Nu tænkte jeg ikke mere blot: du er ikke bedre end han; jeg følte det, og følte det saaledes, at jeg ikke nok eengang vilde føle det saaledes: og det var ingen hastig Overgang. Mere

end et Aar maatte jeg føle, at naar en usynlig Haand ikke havde indskrænket mig, kunde jeg blevet en Girard, en Cartouche, en Damiens, og hvilket Uhyre man vil nævne; Anlægget dertil følte jeg i mit Hierte. Gud! hvilken Opdagelse!

Havde jeg nu hidtil ikke engang det allermindste kundet ved Erfaring blive Syndens Virkelighed vaer hos mig, saa var nu dens Mueligheed i Ahnelse blevet mig paa det skrækkeligste tydelig, og dog kiændte jeg ikke det Onde, jeg frygtede det kun; jeg følte, jeg kunde være skyldig, og havde intet at anklage mig for.

Saa dybt jeg var overtydet, at en saadan Aandsbeskaffenhed, som jeg maatte erkiænde min for, ikke kunde passe sig til en Forening med det høieste Væsen, som jeg haabede efter Døden; saalidet frygtede jeg en saadan Skilsmisse. Ved alt det Onde, jeg opdagede hos mig, havde jeg h a m kiær, og hadede det, jeg følte; ja jeg ønskede endnu alvorligere at hade det, og mit hele Ønske var, at blive befriet fra denne Sygdom,

og fra dette Anlæg til Sygdom, og jeg var vis paa, at den store Læge ikke vilde nægte mig sin Hielp.

Det eeneste Spørgsmaal var, hvad helbreder denne Skade? Dydsøvelser? dem kunde jeg ikke engang tænke paa. Thi ti Aar havde jeg udøvet mere end blot Dyd, og de nu erkiændte Vederstyggeligheder havde derhos ligget dybt skiult i min Siæl; havde de ikke ogsaa kundet bryde løs som hos David, da han saae Bathseba, og var han ikke ogsaa en Guds Ven, og var jeg ikke i mit Inderste overtydet, at Gud var min Ven?

Skulde det vel altsaa være en uundgaaelig Skrøbelighed hos Menneskeligheden? maa vi finde os i, at vi en eller anden Gang føle vor Tilbøielighedes Herredom, og bliver der ved den bedste Villie intet andet tilbage for os, end at afskye det Fald, vi have giort, og ved lignende Leilighed falde igien?

Af Sædelæren kunde jeg ingen Trøst hente. Hverken dens Strenghed, hvorved den vil mestre vor Tilbøielighed, eller dens Føielighed, hvormed

den gierne vilde giøre vore Tilbøieligheder til Dyder, kunde være mig nok. De Grundbegreber, som Omgang med den usynlige Ven havde indskudt mig, havde alt en meget mere afgiort Værdie for mig.

I det jeg engang studerede de Sange, David efter hiin hæslige Catastrophe havde digtet, faldt det mig meget paa, at han alt saae det i ham banede Onde i det Stof, hvoraf han var blevet, men at han vilde udfries fra Synd, og paa det indstændigste bad om et reent Hierte.

Men hvorledes skulde jeg nu komme dertil? Svaret af de symboliske Bøger vidste jeg nok; det var mig ogsaa en Bibelsandhed, at Christi Blod rensede fra al Synd. Men nu lagde jeg først Mærke til, at jeg endnu aldrig havde forstaaet dette saa tit gientagne Sprog. De Spørgsmaale: hvad vil det sige? hvorledes skal det gaae til? arbeidede sig Dag og Nat igiennem i mig. Endelig troede jeg ved et Skimt at see, at det jeg søgte, var at søge i Kiødspaatagelsen af det evige Ord, hvorved Alt og ogsaa vi ere skabte.

At han, der var fra Begyndelsen, engang som Beboer har begivet sig i de Dyb, hvor vi ere, er giennemgaaet vore Forhold fra Grad til Grad, fra Undfangelse og Fødsel indtil Graven, at han giennem denne synderlige Omvei igien er opstegen til det lyse Høie, hvor ogsaa vi skulle boe, dette aabenbaredes mig som i en skinnende Fraſtand.

O! hvorfor maa vi, for at tale om slige Ting, bruge Billeder, der kun betegne udvortes Tilstande? hvor er for ham noget Høit eller Dybt, noget Mørkt eller Klart? kun vi have et Oppe og Nede, en Dag, og en Nat. Og just derfor er han blevet os liig, siden vi ellers ingen Deel kunde have i ham.

Men hvorledes kunne vi tage Deel i denne uskatterlige Velgierning? Ved Troen, svarer Skriften os. Hvad er da Troe? at holde Fortællingen af en Begivenhed for sand, hvad kan det hielpe mig? jeg maa kunde tilegne mig dens Virkninger, dens Følger. Denne tilegnende Troe maa være en egen det naturlige Menneske usædvanlig Gemytstilstand.

Nu Almægtige! saa skiænk mig Troe! bad jeg engang grædende i Hiertets største Trængsel. Jeg støttede mig paa et lidet Bord, som jeg sad ved, og skiulte mit taaresulde Ansigt med mine Hænder. Her var jeg i den Forfatning, man maa være, naar Gud skal agte paa vor Bøn, og man sielden er i.

Ja den, der nu kunde skildre, hvad jeg da følte. Et Træk bragte min Siæl hen til det Kors, paa hvilket Jesus engang døde; et Træk var det, jeg kan ikke kalde det anderledes; det fuldkommen liigt, hvorved vor Siæl føres til en fraværende Elsket, en Nærmelse, der maaskee er meget væsentligere og sandere, end vi formode, saaledes nærmedes min Siæl til den Menneskeblevne, og paa Korset døde, og i det Øieblik vidste jeg, hvad Troe var.

Det er Troe, sagde jeg, og sprang, som halv forfærdet, i Veiret. Jeg søgte nu at blive vis paa min Følelse, min Beskuelse; og inden kort Tid var jeg overtydet, at min Aand havde

faaet en Færdighed at svinge sig i Veiret, der var den ganske ny.

Ved disse Følelser forlade Ordene os. Jeg kunde ganske tydelig skielne dem fra al Phantasie; de vare ganske uden Phantasie, uden Billede, og gav dog just samme Vished om en Gienstand, de gik ud paa, som Indbildningskraften, naar den maler os en fraværende Elskets Træk fore.

Da den første Henrykkelse var forbi, lagde jeg Mærke til, at denne Sieletilstand alt for havde været mig bekiendt; men aldrig havde jeg følt den i denne Styrke. Aldrig havde jeg kundet holde den fast, aldrig beholde den til Eie. Jeg troer overalt, at enhver Menneskesiæl en og anden Gang har følt noget deraf. Uden Tvivl er det den, der lærer enhver, at der er en Gud.

Med denne Kraft, der tilforn kun nu og da kom over mig, havde jeg hidtil været meget tilfreds, og var ikke ved synderlig Beskikkelse den uventede Plage hendet mig, var ikke derved min Kunden og Evne kommet ud af al Credit hos

mig selv, var jeg maaskee stedse bleven tilfreds med hiin Tilstand.

Men nu havde jeg siden hiint store Øieblik faaet Vinger. Jeg kunde svinge mig over det, der truede mig tilforn, som en Fugl syngende flyver uden Umage over den hurtigste Strøm, som den lille Hund bliver staaende for med ængstelig Bievfen.

Min Glæde var ubeskrivelig, og skiøndt jeg ingen aabenbarede noget deraf, mærkede Mine dog en usædvanlig Munterhed hos mig, uden at kunde begribe, hvad der var Aarsagen til min Fornøielse! O at jeg altid havde taugt, og søgt at bevare den reene Stemning i min Siæl. O! at jeg ikke ved Omstændighederne havde ladt mig forlede til at komme frem med min Hemmelighed; saa havde jeg atter kunde spart mig en lang Omvei.

Da i mit foregaaende tiaarige Christenløb denne nødvendige Kraft ikke var i min Siæl, saa havde jeg befundet mig i andre ærlige Folks Til-

fælde; jeg havde hiulpet mig med, at jeg opfyldte Phantasien med Billeder, der gik ud paa Gud, og ogsaa dette er alt virkelig nyttigt; thi skadelige Billeder og deres onde Følger holdes borte derved. Da griber vor Siæl tit et eller andet af de aandelige Billeder, og svinger sig en Smule i Veiret derved, som en ung Fugl flagrer fra en Qvist paa den anden. Saa længe man intet bedre har, er denne Øvelse ikke ganske at forkaste.

Billeder og Indtrykke, der sigte paa Gud, skaffe kirkelige Anstalter, Klokker, Orgel, og Sange, og især vore Læreres Foredrag os. Efter dem var jeg ganske usigelig begiærlig; intet Veirligt, ingen Legemssvaghed holdt mig fra at besøge Kirkerne, og blot Søndags Ringningen kunde paa mit Sygeleie giøre mig noget utaalmodig. Vor Overhofpræst, der var en fortreflig Mand, hørte jeg med stor Tilbøielighed, ogsaa hans Colleger vare mig kiære; og jeg vidste at udfinde det guddommelige Ords Guldæbler endog af Leerkar mellem almindelig Frugt. Til de offentlige Øvel-

ser foiedes alle muelige Privatopbyggelser, som man kalder dem, og ogsaa derved næredes Phantasie og finere Sandselighed. Jeg var saa vant til denne Gang, jeg ærede den saa meget, at endog nu intet høiere faldt mig ind. Thi min Siæl har kun Følehorn og ingen Øine! den føler kun, og seer ikke! ak! at den fik Øine, og torde see!

Endog nu gik jeg fuld af Længsel i Prædikenerne; men ak! hvad hændtes mig? Jeg fandt ikke mere, hvad jeg ellers havde fundet. Disse Præster beed deres Tænder sløve paa Skallerne, medens jeg nød Kiærnen. Jeg maatte nu snart blive træt af-dem, men til at holde mig eene til ham, jeg dog vidste at finde, dertil var jeg for forvant. Billeder vilde jeg have, udvortes Indtryk behøvede jeg, og jeg troede at føle en reen aandelig Fornoielse.

Philos Forældre havde staaet i Forbindelse med den hernhuttiske Meenighed; i hans Bibliothek fandtes endnu mange af Grevens Skrifter.

Han havde nogle Gange talt med mig meget klart og billigt derom, og anmodet mig, at blade nogle af disse Skrifter igiennem, om det saa kun var for at lære at kiende det psychologisk Phænomen. Jeg holdt Greven for en alt for flem Kiætter; saaledes lod jeg ogsaa den ebersdorfske Sangbog ligge, som min Ven i lige Henseigt ligesom havde paanødt mig.

I den fuldkomne Mangel paa alle udvortes Opmuntringsmidler, greb jeg som af en Hændelse fat paa nysnævnte Sangbog, og fandt til min Forundring virkelig deri Sange, der, vist nok under saare sælsomme Former, syntes at peege hen paa det, som jeg følte; Udtrykkenes Originalitet og Naivetet tildrog mig. Egne Følelser syntes mig udtrykte paa en egen Maade; ingen Skoleterminologie mindede om Noget stivt eller hverdags. Jeg blev overtyder, at de Folk følte, hvad jeg følte, og jeg fandt mig nu meget lykkelig ved at indpræge et saadant lidet Vers i Hukommelsen; og nogle Dage gaae med det.

Fra hiint Øieblik af, hvori det Sande var mig skiænket, henrandt paa denne Maade omtrent tre Maaneder. Endelig fattede jeg den Beslutning at aabenbare min Ven Philo Alt, og bede ham om Meddeelelse af hine Skrifter, som jeg nu var bleven over al Maade nysgiærrig efter. Jeg giorde det ogsaa virkelig, hvorvel noget i mit Hierte alvorlig raadte mig derfra.

Jeg fortalte Philo den hele Historie omstændelig, og da Han selv var en Hovedperson deri, da min Fortælling ogsaa indeholdt den strængeste Pœnitentsprædiken for ham, var han overmaade truffen og rørt. Han henflød i Taarer. Jeg glædede mig, og troede, ogsaa hos ham var virket en fuldkommen Sindsforandring.

Han forsørgede mig med alle de Skrifter, jeg blot forlangte, og nu havde jeg overflødig Næring for min Indbildningskraft. Jeg giorde store Fremskridt i den Zinzendorfske Maade at tænke og tale paa. Man troe ikke, at jeg ikke ogsaa endnu veed at sætte Priis paa Grevens

Skik og Maade; jeg lader ham gierne vederfares Ret; han er ingen tom Phantaſt; han taler om ſtore Sandheder, for det meeſte med en diærv Flugt af Indbildningskraft, og de, der have haanet ham, vidſte hverken at vurdere eller ſkiælne hans Egenſkaber.

Jeg fik ham ubeſkrivelig kiær. Havde jeg været min egen Herre, havde jeg ſikkerlig forladt Venner og Fædreland, og var taget til ham; ufeilbarlig havde vi forſtaaet hinanden, og vanſkelig vare vi længe komne overeens.

Takket være min Genius, der dengang holdt mig saa indſkrænket i min huuslige Forfatning! det var alt en ſtor Reiſe, naar jeg kun kunde gaae i Haugen ved Huſet; at pleie min gamle og ſvagelige Fader gav mig Arbeide nok, og i Fornoielſes Timerne var den ædle Phantaſie min Tidsfordriv. Det eeneſte Menneſke, jeg ſaae, var Philo, ſom min Fader holdt meget af, men hvis aabne Forhold til mig ved den ſidſte Forklaring havde i nogen Maade liidt. Hos ham var Rø-

relsen ikke trængt dybt, og da nogle Forsøg, at tale i mit Sprog, ikke havde vildet lykkes ham, saa skyede han denne Materie saa meget lettere, som han ved sine udvidede Kundskaber stedse vidste at indbringe nye Gienstande for Samtalen.

Jeg var altsaa en hernhuttisk Søster paa min egen Haand, og maatte især skiule denne mit Sinds og min Tilbøielighed nye Vending for Overhofpræsten, hvem jeg som min Skriftefader havde megen Aarsag at ære, og hvis store Fortieneſter heller ikke nu formindskedes i mine Øine ved hans overvættes Afskye for den hernhuttiske Meenighed. Desværre skulde denne værdige Mand paa mig og andre opleve megen Bedrøvelse.

Han havde for adskillige Aar siden udenlands lært at kiende en Cavalier, som en redelig gudsfrygtig Mand, og var blevet i uafbrudt Brevvexling med ham, som med een, der alvorlig søgte Gud. Hvor smerteligt var det derfor for hans geistlige Ledsager, da denne Cavalier siden

indlod sig med den hernhuttiske Meenighed, og længe opholdt sig blandt Brødrene, hvorudover hiin ivrige Mand triumpherede, da hans Ven igien blev ueens med Brødrene, besluttede at boe i Nærheden af ham, og syntes ganske paa ny at overlade sig til hans Veiledning.

Nu blev den Nykomne ligesom i Triumph forestilt alle Overhyrdens særdeles elskede Faar. Kun i vort Huus blev han ikke indført, da min Fader ikke pleiede at see nogen mere. Cavallieren fandt stor Approbation. Han havde Hoffets Artige, og Meenighedens Indtagende, derhos mange skionne Naturens Egenskaber, og blev snart den store Helgen for alle dem, der lærte at kiende ham, hvorover hans geistlige Veiynder glædede sig overmaade. Desværre var han kun i Uvenskab med Meenigheden om udvortes Omstændigheder, og i Hiertet endnu en fuldkommen Hernhutther. Han hang virkelig ved Sagens Realitet, men ogsaa ham var det Fiaserie, Greven havde hængt derom, høist passende. Han var nu

eengang vant til hiin Foreſtillings- og Talemaade, og naar han nu omhyggelig maatte ſkiule ſig for ſin gamle Ven, var det ham desmere fornødent, ſaaſnart han ſaae en liden Hob fortroelige Perſoner om ſig, at komme frem med ſine Smaavers, Litanier, og Billeder; og han fandt, ſom man let kan tænke, meget Bifald.

Jeg vidſte intet af hele Sagen, og fiaſede fort paa min egen Maade. Længe bleve vi hinanden ubekiændte.

Engang beſøgte jeg i en fri Time en ſyg Ven inde. Jeg traf der flere Bekiændte, og mærkede ſnart, at jeg havde forſtyrret dem i en Samtale. Jeg lod mig intet mærke, men ſaae til min ſtore Forundring paa Væggen nogle hernhuttiſke Billeder i ziirlige Rammer. Jeg fattede hurtig, hvad der maatte være foregaaet i den Tid, jeg ikke havde været der i Huſet, og bød dette nye Syn velkommen med nogle paſſende Vers.

Man tænke sig mine Veninders Forundring. Vi forkiaredе os, og vare paa Stædet enige og fortroelige.

Jeg søgte nu tiere Leilighed at gaae ud. Desværre fandt jeg den kun hver tredie og fierde Uge, blev kiendt med den adelige Apostel og efterhaanden med hele den hemmelige Menighed. Jeg besøgte, naar jeg kunde, deres Forsamlinger; og med mit selskabelige Sind var det mig uendelig behageligt, at forneмme af andre, og meddele andre, hvad jeg hidtil kun havde udarbeidet i og med mig selv.

Jeg var ikke saa indtaget, at jeg ikke skulde have mærket, hvorledes kun faa følte Betydningen af de fine Ord og Udtryk; og hvorledes de derved ikke heller kom videre end tilforn ved det kirkelige symboliske Sprog. Desuagtet gik jeg videre med dem, og lod mig ikke forvilde. Jeg tænkte, at jeg ikke var kaldet til at undersøge og prøve Hierter. Selv var jeg jo dog og ved mangen uskyldig Øvelse bleven forberedet til det bedre.

Jeg tog min Deel, drev, hvor jeg kom til Ord, paa Meeningen, der ved saa fine Gienstande hellere dulgtes, end antydedes ved Ord, og lod i Øvrigt med stille Fordragelighed enhver vandre efter sin Viis.

Paa disse den hemmelige selskabelige Nydelses roelige Tider, fulgte snart offentlige Stridigheders og Gienvordigheders Storme, der ved Hoffet og i Staten vakte store Bevægelser, og næsten kunde jeg sige, foraarsagede mange Skandaler. Den Tidspunkt var kommen, paa hvilken vor Overhofpræst, denne den hernhuttiske Menighed store Modstander, til sin velsignede Ydmygelse skulde opdage, at hans bedste og ellers hengivneste Tilhørere samtlig heldede over paa Meenighedens Side. Han var overmaade kranket, glemte i første Øieblik alt Maadehold, og kunde siden ikke drage sig tilbage, om han ogsaa havde vildet. Der forfaldt hæftige Debatter, hvorved jeg lykkeligviis ikke blev nævnt, da jeg kun var et tilfældigt Medlem af de saa forhadte Sammenkom-

ſter, og da vor ivrige Fører ikke kunde undvære min Fader og min Ven i borgerlige Anliggender. Jeg bevarede min Neutralitet med ſtille Tilfredshed; thi at tale om ſlige Følelſer og Gienſtande endog med velvillige Mennerſker var mig allerede fortrædeligt, naar de ikke kunde fatte den dybeſte Mening, og kun opholdt ſig paa Overfladen. Men nu end ydermere at trættes med Modſtandere om det, man neppe med Venner eenedes om, ſyntes mig unyttigt, ja fordærveligt. Thi ſnart kunne jeg mærke, at kiærlige, ædle Menneſker, der i dette Tilfælde ikke kunde holde deres Hierte reent for Afſkye og Had, ſaare ſnart gik over til Uretfærdighed, og for at forſægte en udvortes Form, næſten forſtyrrede deres bedſte Inderſte.

Saameget endog den værdige Mand i dette Tilfælde torde have Uret, og ſaameget man endog ſøgte at opbringe mig imod ham, kunde jeg dog aldrig nægte ham hiertelig Agtelſe. Jeg kiændte ham nøie, jeg kunde med Billighed ſætte mig ind i hans Maade at betragte Tingene paa. Jeg

havde aldrig seet et Menneske uden Svaghed, kun er den mere paafaldende hos udmærkede Mennesker. Vi ønske og ville nu eengang for alle, at de, der ere saaledes priviligerede, aldeles ingen Tribut, slet ingen Afgivter skulle betale. Jeg ærede ham, som en udmærket Mand, og haabede at nytte Indflydelsen af min stille Neutralitet, om ikke til en Fred, dog til en Vaabenstilstand. Jeg veed ikke, hvad jeg havde udrettet; Gud fattede Sagen kortere, og tog ham til sig. Ved hans Jordefærd græd alle de, der endnu kort før havde stridt med ham om Ord. Hans Retskaffenhed, hans Gudsfrygt havde ingen nogensinde kaldet i Tvivl.

Ogsaa jeg maatte paa samme Tid lægge det Dukketøi ud af Hænderne, der ved disse Stridigheder paa en Maade var forekommet mig i et andet Lys. Onklen havde i Stilhed sat sine Planer med min Søster igiennem. Han forestilte hende en ung Mand af Stand og Formue, som hendes Brudgom, og viiste sig i et rigeligt Ud-

styr, som man kunde vente det af ham. Min Fader samtykkede deri med Glæde; min Søster var fri og forberedet, og forandrede gierne sin Stand; Brylluppet blev holdet paa Onklens Slot, Familie og Venner vare indbudne, og vi kom alle med muntert Sind.

Første Gang i min Levetid opvakte Indtrædelsen i et Huus Beundring hos mig. Jeg havde vel tit hørt tale om Onkels Smag, om hans italienske Bygmester, hans Samlinger og hans Bibliothek; men jeg sammenlignede alt det med, hvad jeg alt havde seet, og giorde mig i Tankerne et meget broget Billede deraf. Hvor forundret blev jeg derfor over det alvorlige og harmoniske Indtryk, som jeg følte, ved at træde ind i Huset, og der i hver Sal og hvert Værelse forstærkedes. Havde Pragt og Zirr tilforn kun adspredt mig, da følte jeg mig her samlet, og bragt tilbage til mig selv. Ogsaa i alle Anstalterne til Høitideligheder og Fester vakte Pragt og Værdighed en stille Velbehag, og det var mig ligesaa ubegribe-

ligt, at eet Menneske havde kundet opfinde og anordne alt det, som at flere kunde foreene sig for at arbeide sammen i saa stor en Aand. Og med alt det syntes Verten og hans, saa naturlige; der var intet Spor af Stivhed eller af tomt Ceremoniel at marke.

Vielsen selv blev uformodentlig indledet paa en hiertelig Maade, en fortreffelig Vocalmusik overraskede os, og den Geistlige vidste at give denne Ceremonie al Sandhedens Høitid. Jeg stod ved Siden af Philo, og istæden for at ønske mig Lykke, sagde han med et dybt Suk: da jeg saae Søsteren give Haanden, var det for mig, som man havde slaaet mig over med kaagheedt Vand. Hvorfor? spurgte jeg. Saaledes gaaer det mig altid, naar jeg seer paa en Vielse, svarte han. Jeg loe af ham, og har siden tit nok havt at tænke paa hans Ord.

Munterheden i Selskabet, hvoriblandt var mange unge Menneskker, syntes nok engang saa glimrende ved det, alt det, der omgav os, var

værdigt og alvorligt. Alt Boeskab, Tafseltøi, Service og Opsatser paa Bordet stemte til det Hele, og istæden for, vel ellers Bygmesterne synstes at være kommet af samme Skole som Conditorne, saa var her Conditor og Tafseldækker gaaet i Skole hos Architecten.

Da man blev adskillige Dage sammen, havde den sindrige og forstandige Vert paa det mangfoldigste sørget for Selskabets Moroe. Jeg gientog ikke her den sørgelige Erfaring, jeg saa tit i mit Liv havde havt, hvor ilde et stort blandet Selskab befinder sig, der overladt til sig selv maa gribe til de almindeligste og slaueste Tidsfordriv, paa det for alting heller de gode end de slette Subjecter skal føle Mangel paa Underholdning.

Ganske anderledes havde Onkel foranstaltet det. Han havde beskikket to tre Marskaller, om jeg saa maa kalde dem; den eene af dem skulde sørge for den unge Verdens Fornøielser. Dandse, Lystture, smaae Leege vare af dennes Opfindelse, og stod under hans Direction; og da unge Men-

neſker gierne leve under aaben Himmel, og ikke ere bange for Luftens Indflydelſe, var Haven og den ſtore Haveſal dem overgivet, hvor der til ſamme Brug endnu var tilbygget nogle Gallerier og Pavillons, vel kun af Brædder og Lærred, men i ſaa ædle Forhold, at man derved kun erindredes om Steen og Marmor.

Hvor ſielden er en Fete, hvorved den, der kalder Giæſterne ſammen, ogſaa føler den Skyldighed paa alle Maader at ſørge for deres Fornødenheder og Bequemmeligheder.

Jagt og Spillepartier, korte Promenader, Leiligheder til fortroelige eenſomme Samtaler vare beredte for de Ældre, og den, der tidligſt gik til Engs, var ſikkert og indqvarteret langt fra al Larm.

Ved denne gode Orden ſyntes det Rum, vi befandt os i, en liden Verden, og dog, naar man betragtede det nærved, var Slottet ikke ſtort, og man vilde uden noie Kiændſkab dertil, og uden

Vertens Aand vel knap der have beværet saa mange Folk, og beværet hver efter sin Maade.

Saa behageligt Synet af et velskabt Menneske er, saa behagelig er os en heel Indretning, hvoraf et forstandigt fornuftigt Væsens Nærværelse bliver os følelig. Alt at komme i et reenligt Huus er en Glæde, om det endog ellers er smaglos bygget og udziret; thi det viser os i det mindste fra een Side dannede Menneskers Nærværelse. Hvor dobbelt behageligt er det os altsaa, naar af en menneskelig Bolig en høiere skiøndt kun ogsaa sandselig Culturs Aand taler os imøde.

Med megen Livagtighed blev dette mig bekiendt paa min Onkels Slot. Jeg havde hørt og læst meget om Kunst, Philo var selv en stor Elsker af Malerier, og havde en skiøn Samling; jeg havde ogsaa selv tegnet meget; men deels var jeg alt for sysselsat med mine Følelser, og tragtede kun efter at faae det eene Nødvendige først ret i Rigtighed, deels forekom mig dog alle de Ting, jeg havde seet, ligesom de øvrige verdslige Ting,

at adsprede mig. Nu var jeg første Gang ved nogen Udvortes bragt tilbage til mig selv, og jeg lærte til min store Forundring først at kiænde Forskiællen mellem Nattergalens naturlige fortræffelige Sang, og et firestemmigt Halleluja af følelsefulde Menneskestemmer.

Jeg dulgte ikke min Glæde over denne nye Beskuelse for min Onkel, der, naar alle andre vare gaaede hver til sit, pleiede at tale med mig i Særdeleshed. Han talte med stor Beskedenhed om, hvad han besad, og havde frembragt, med stor Sikkerhed om den Aand, hvori det var samlet og opstilt, og jeg kunde vel mærke, at han talte med Skaansel for mig, da han efter sin gamle Maade syntes at underordne det Gode, hvorover han troede at være Herre og Mester, under det, der efter min Overtydning var det rette og bedste.

Naar vi, sagde han engang, kunne tænke os som mueligt, at Verdens Skaber selv har antaget sin Skabnings Skikkelse, og paa dens

Art og Maade befundet sig en Tidlang her i Verden; saa maae denne Skabning alt forekomme os uendelig fuldkommen, siden Skaberen kunde foreene sig saa inderlig dermed. Der maa altsaa i Begrebet om Mennesket ikke ligge nogen Modsigelse mod Begrebet om Guddommen, og om vi end ofte føle en vis Ulighed og Fraskillelse derfra, er det dog saameget mere vor Skyldighed, ikke altid, som den onde Aands Advokat blot see paa vor Naturs Blotheder og Skrøbeligheder, men for opsøge alle Fuldkommenheder, hvorved vi kunne hiemle Fordringerne paa vor Liighed med Gud.

Jeg smilte, og sagde: gier mig ikke alt formeget tilskamme, kiære Onkel, ved den Feielighed at tale i mit Sprog! Det, de har at sige mig, er mig af saa stor Vigtighed, at jeg ønsker at høre det i deres egneste Sprog, og jeg skal da nok søge at oversætte, hvad jeg ikke kan tilegne mig ganske.

Jeg vil, sagde han derpaa, ogsaa kunde vedblive paa min egneste Maade, uden at forandre Tonen. Menneskets største Fortieneste bliver vel, naar han saameget mueligt bestemmer Omstændighederne, og saa lidt mueligt lader sig bestemme af dem. Det hele Verdenssystem ligger for os, som et stort Steenbrud for en Bygmester, der kun da fortiener dette Navn, naar han af disse tilfældige Naturmasser med største Oekonomie, Hensigtpassenhed og Fasthed, opstiller et i hans Aand opkommet Ideal. Alting uden for os er kun Element, ja jeg tør vel sige, ogsaa alt paa os; men dybt i os ligger den Skaberkraft, der formaaer at skabe det, der skal være, og ikke lader os have Roe eller Fred, før vi inden for os eller paa os, have paa een eller anden Maade fremstilt det. De kiære Niece! har maaskee valgt den bedste Deel, De har søgt at giøre Deres sædelige Væsen, Deres dybe kiærlighedsfulde Natur overeensstemmende med sig selv, og det høieste Væsen; medens vi andre vel heller ikke ere at

dadle, naar vi søge at kiænde det sandselige Menneske i sin Anfang, og bringe det virksom i Eenhed.

Ved slige Samtaler blev vi efterhaanden mere fortroelige, og jeg fik ham til, at han uden Condescendents talte med mig, som med sig selv. Troe De ikke, sagde Onkel til mig, at jeg smigrer Dem, naar jeg roser Deres Maade at tænke og handle paa. Jeg ærer det Menneske, der tydeligen veed, hvad han vil, uafladelig gaaer fremad, kiænder Midlerne til sit Maal, og veed at gribe og bruge dem; hvorvidt hans Formaal er stort eller lidet, fortiener Roes eller Daddel, kommer først siden i Betragtning hos mig. Troe De mig, kiære Niece! den største Deel Ulykker, og det, man kalder Onde i Verden, kommer blot af, at Menneskene ere for efterladne til, ret at lære deres Formaal at kiænde, og naar de kiænde dem, alvorlig at arbeide løs derpaa. De komme mig for, som Folk, der have det Begreb, at der

kan og maa bygges et Taarn, og der dog ikke paa Grunden anvendes meer Arbeid og Steen, end man heit tog til en Hytte. Havde De, min Veninde! hvis høieste Trang var at komme i Rigtighed med Deres sædelige Natur, istæden for de store og dristige Opoffrelser, kun saaledes hiulpen sig frem mellem Deres Familie, en Brudgom, maaske en Mand, De vilde, i evig Modsigelse med Dem selv aldrig have nydt et tilfreds Øieblik.

De bruger, svarte jeg, Ordet Opoffrelse, og jeg har ofte tænkt, hvorledes vi bringe en høiere Hensigt, ligesom en Guddom det ringere til Offer, hvorvel, det ligger os paa Hierte, ligesom man for en æret Faders Sundhed gierne og villig bragte et elsket Lam til Altret.

Hvad det og er, svarte han, Forstand eller Følelse, som lader os hengive det eene for det andet, vælge et for det andet, saa er Bestemthed og Sammenhæng efter min Mening det agtværdigste hos Mennesket. Man kan ikke paa eengang

have baade Vare og Penge! og den er ligesaa ilde faren, der er altid i Lyst efter Varene, uden at han har Hierte til at give Pengene derfor, som den, der angiver Kiøbet, naar han har Varene i Hænde. Men jeg er langt fra at dadle Menneskene derfor; thi egentlig er ikke de Skyld, men den forknyttede Forfatning, de befinde dem i, og hvor de ikke veed at styre dem. Saaledes vil De i Giennemsnit finde færre slette Hushol-dere paa Landet end i Stæderne, og igien i smaa Stæder færre end i store, og hvorfor? Menneskét er fød til en indskrænket Forfatning; ligefrem uden bestemte Formaal er han istand til at indsee, og han vænner sig til at nytte de Midler, der ere ham lige for Haanden; men saasnart han kommer vidt ud, veed han hverken, hvad han vil, eller hvad han skal, og det er fuldkommen det samme, enten han adspredes ved Mængden af Gienstande, eller ved deres Høihed og Værdighed bringes ud af sig selv. Det er altid hans Ulykke, naar han foranlediges til, at tragte efter noget,

som han ikke ved en regelrigtig Selvvirksomhed kan forbinde sig med.

I Sandhed! blev han ved, uden Alvor er intet mueligt i Verden, og mellem de vi kalde dannede Mennesker, er egentlig liden Alvor at finde; mod Arbeider og Forretninger, mod Kunster, ja mod Forlystelser gaae de blot med et Slags Nødværge tilværks, man lever, som man læser en Pakke Aviser, blot for at blive dem qvit; og derved falder den unge Engelskmand i Rom mig ind, der en Aften fortalte meget fornøiet i et Selskab, at han dog i Dag havde faaet sex Kirker og to Gallerier fra Haanden. Man vil vide og kiænde mangehaande, og just det, der mindst kommer een ved, og man lægger ikke Mærke til, at ingen Hunger stilles ved det, man snapper efter Luft. Naar jeg lærer at kiænde et Menneske, spørger jeg strax: hvad sysselsætter han sig med? og hvorledes og i hvilke Sammenhæng? og med Besvarelsen af det Spørgsmaal er ogsaa min Interesse for Livstid afgiort.

Maaskee, kiære Onkel! svarte jeg, er De for streng, og unddrager mangt et godt Menneske, De kunde være nyttig, Deres hielperige Haand.

Er det, svarte han, at fortænke den, der saalænge forgiæves har arbeidet for dem, og paa dem. Hvormeget lider man ikke i Ungdommen af Mennesker, der troe at indbyde os til et behageligt Lystpartie, naar de love at føre os i Danaidernes eller Sisyphi Selskab. Gud være lovet, jeg har revet mig løs fra dem, og naar en ulykkeligviis kommer i min Kreds, søger jeg paa den høfligste Maade at complimentere ham ud igien; thi just af disse Mennesker hører man de bittreste Klager om Tingenes forvirrede Løb i Verden, om Videnskabernes liden Grundighed, Kunstnerens Lethed, Digterens Tomhed, og alt saa videre. De betænke mindst, at just de selv, og den Mængde, der ligner dem, netop ikke vilde læse den Bog, der var skrevet, som de fordrede, at ægte Digtning er dem fremmed, og at selv et godt

Kunstværk kun ved Fordom kan faae deres Bifald. Dog lad de os bryde af, her er ingen Tid at skiænde eller klage.

Han ledede min Opmærksomhed paa de forskiællige Malerier, der hang paa Væggen, mit Øie holdt sig til dem, hvis Syn var indtagende, eller hvis Gienstand betydende; han lod et en Tidlang gaae, og sagde derpaa: und nu ogsaa den Genius, der har frembragt disse Værker, nogen Opmærksomhed. Gode Gemytter see saa gierne Guds Finger i Naturen, hvorfor skulde man ikke ogsaa skiænke hans Efterligners Haand nogen Betragtning? han giorde mig nu opmærksom paa Billeder, der slet ikke faldt i Øinene, og søgte at giøre mig begribeligt, at egentlig Kunstens Historie blot kan give os et Begreb om et Kunstværks Værd og Vardighed, at man først maa kiende Mechanismens og Haandværkets besværlige Trin, som det duelige Menneske hele Aarhundrede arbeider sig opad, for at begribe, hvor det er mueligt, at Genie frit og glad kan bevæge

sig paa den Spidse, ved hvis blotte Syn vi svimle.

Han havde i denne Tanke samlet en skion Rad, og jeg kunde ikke holde mig for, da han udtydede mig dem, at see den moralske Dannelse ligesom i en Lignelse for mig. Da jeg yttrede ham mine Tanker, sagde han: De har fuldkommen Ret, og viser deraf, at man ikke gior vel i, eensom indelukt i sig selv at hænge efter den sædelige Dannelse; meget mere vil man finde, at den, hvis Aand stræber efter en moralsk Cultur, har al Aarsag til at uddanne tillige sin finere Sandselighed, at han ikke skal komme i Fare at glide ned fra sin moralske Høide i det han overgiver sig til en regelløs Phantasies Tillokkelser, og sætter sig i Fare at fornedre sin ædlere Natur ved Fornøielse i smagløse Fiaserier, om ikke i noget værre.

Jeg havde ham ikke mistænkt for at sigte paa mig, men jeg følte mig truffet, naar jeg tænkte tilbage paa, at iblandt de Sange der havde

opbygget mig, mangen affmagelig torde have været, og at de Billeder, der hæftede sig til mine aandelige Ideer, vel neppe vilde have fundet Naade for min Onkels Øine.

Philo havde midlertid ofte ophodlt sig i Bibliotheket, og førte nu ogsaa mig derind. Vi beundrede Bøgernes Valg, og derhos deres Mængde. De vare i hver Henseende samlede; thi der var næsten og kun saadanne at finde, der føre os til tydelig Erkiændelse, eller anvise os til rigtig Orden, der enten give os rette Materialier, eller overtyde os om vor Aands Eenhed.

Jeg havde læst usigelig meget i mine Dage, og i visse Fag var næsten ingen Bog blevet mig ubekiændt; des behageligere var det mig her at tale om Oversynet af det Hele, og lægge Mærke til Gud, hvor jeg ellers kun havde seet en indskrænket Forvirring, eller en uendelig Udstrækning.

Tillige giorde vi Kiændskab med en meget interessant stille Mand. Han var Læge og Naturforsker, og syntes mere at høre til Husets

Penater end Beboere. Han viiste os Naturaliecabinettet, der ligesom Bibliotheket i lukkede Glasskabe baade prydede Værelsets Vægge, og forædlede Rummet uden at indknibe det. Her erindrede jeg mig med Glæde, min Ungdom, og viiste min Fader adskillige Gienstande, han forudum havde bragt paa sit neppe ind i Verden tigende Barns Sygeseng. Derhos dulgte Lægen lige saalidet som ved de følgende Samtaler, at han i Henseende til religieust Sindelag nærmede mig; roste derhos min Onkel overordentlig for hans Tolerance, og Agtelse for Alt, hvad der viiste og fremmede den menneskelige Naturs Værd og Eenhed; kun forlangte han rigtig nok det samme af alle andre Mennesker, og pleiede ikke at fordømme eller flye nogen Ting saa meget, som individuel Indbildskhed, og udelukkende Indskrænkning.

Fra min Søsters Vielse af, lyste Glæden ud af Øinene paa min Onkel, og han talte adskillige Gange med mig om, hvad han agtede at giøre

for hende og hendes Børn. Han havde skionne Godser, som han selv forvaltede, og som han i den bedste Forfatning haabede at overgive sin Neveu. Det lille Gods vi var paa, syntes han at have egne Tanker med, jeg vilde, sagde han, overlade det til en Person, der veed at kiænde, skatte, og nyde, hvad det indeholder, og der nu seer, hvormeget en fornem og riig især i Tydskland har Aarsag til at fremstille noget mynsterværdigt.

Alt var den største Deel af Giæsterne lidt efter skiet bort, vi berædede os til Afskeed, og troede at have oplevet Høitidelighedens sidste Scene, da vi paa ny overraskedes ved hans Opmærksomhed at skiænke os en værdig Fornøielse. Vi havde ikke kunne dulgt ham den Fornøielse, vi følte, da ved min Søsters Vielse et Chor af Menneskestemmer lod sig høre uden al Ledsagning af noget Instrument. Vi lagde ham det nær nok, endnu eengang at skaffe os denne Fornøielse, han lod ikke at lægge Mærke dertil. Hvor over-

raskede blev vi da, da han en Aften sagde til os: Dandsemusiken var borte, de unge flygtige Venner have forladt os, Ægteparret selv seer alt alvorligere ud, end for nogle Dage siden, og at skilles fra hinanden i en saadan Epoke, da vi maaskee aldrig, i det mindste anderledes, sees igien, vækker os til en høitidelig Stemning, som jeg ikke kan adlere nære, end ved en Musik, hvis Gientagelse, De alt før har ladt til at ønske.

Han lod nu ved det midlertid forstærkede og i Stilhed endnu mere øvede Chor forebrage os fire- og ottestemmige Sange, der, tør jeg sige, virkelig gav os et Forsmag paa Saligheden. Jeg havde hidtil kun kiændt den gudelige Sang, hvori gode Siæle ofte med høse Stemmer, som Skovens Fugle, tone for at prise Gud, fordi de skaffe sig selv en behagelig Følelse, som den forsængelige Musik paa Concerter, hvor man høit henrives til at beundre et Talent, men sielden engang til en flygtig Fornøielse. Nu hørte jeg Musik udvældet af de herligste menneskelige Naturers dy-

beste Sands, og som ved bestemte og harmoniske Organer i harmonisk Eenhed igien talte til Menneskets dybeste, bedste Sands, og virkelig i dette Øieblik lod ham levende føle sin Liighed med Gud. Alt var latinske aandelige Sange, der tog sig ud som Juveler i et sædeligt verdsligt Selskabs Guldring, og uden Fordring paa saakaldet Opbyggelse paa det aanderigeste hævede mig og giorde mig lykkelig.

Ved vor Afreise bleve vi alle paa det ædleste overøste med Foræringer. Mig overgav han mit Stifts Ordenskors kunstigere og skiønnere udarbeidet og emailleredet, end man var ellers vant til at see det. Det hængte ved en stor Brillant, hvorved det tillige befæstedes til Baandet, og som han lod mig ansee som en Naturaliesamlings ædelste Stene.

Min Søster tog nu med sin Gemal paa sine Godser, vi andre toge hver hiem til sit, og forekom os selv, hvad vore udvortes Omstændigheder angik, at være vendte tilbage til et ganske

Hverdagsliv. Vi vare ligesom af et Feeslot satte ned paa den flade Jord, og maatte igien sukke og hielpe os efter vor Viis.

Den synderlige Erfaring, jeg i hiin nye Kreds havde giort, efterlod et skiønt Indtryk hos mig, dog blev det ikke længe i hele sin Livagtighed, hvorvel Onklen syntes at vedligeholde og nære den, da han fra Tid til Tid sende mig af sine bedste og meest behagende Kunstværker, og naar jeg længe nok havde nydt dem, igien ombyttede dem med andre.

Jeg var alt formeget vant til, at sysselsætte mig med mig selv, at bringe mit Hiertes og mit Sinds Anliggender i Orden, og tale derom med ligesindede Personer, til jeg havde skulde betragtet et Kunstværk med Opmærksomhed, uden snart at komme tilbage til mig selv. Jeg var vant til at anse et Malerie og et Kobberstik blot som Bogstaverne i en Bog. En smuk Tryk behager nok, men hvo vil tage en Bog i Haanden for Trykkens Skyld? Saaledes skulde ogsaa en billedlig Frem-

stilling sige mig noget; den skulde underviſe, røre, forbedre mig, og Onklen maatte i sine Breve, hvormed han oplyste sine Konstværker, sige, hvad han vilde, saa blev det dog ved det Gamle.

Dog mere end min egen Natur, drage udvortes Begivenheder, Forandringer i min Familie mig af fra slige Betragtninger, paa en Tidlang fra mig selv; jeg maatte lide og virke meer, end mine svage Kræfter syntes at taale.

Min ugifte Søster havde hidtil været min høire Haand; frisk, stærk, og usigelig god havde hun paataget sig at besørge Huusholdningen, ligesom vor gamle Faders personlige Pleie sysselsatte mig. Der overfalder hende en Cathare, som bliver til en Brystsyge, og paa tre Uger ligger hun paa Liigbøren; hendes Død slog mig Saar, hvis Arr jeg endnu ikke gierne seer paa.

Jeg laae paa min Sygeseng, inden hun endnu var jordet; den gamle Skade for mit Bryst syntes at vaagne, jeg hostede heftig, og var saa hæs, at jeg ingen lydelig Tone kunde faae frem.

Den gifte Søster kom af Skræk og Bedrø-velse for tidlig i Barselseng. Min gamle Fader frygtede for, paa eengang at miste sine Børn, og Haab om Afkom. Hans retfærdige Taare forøgede min Jammer; jeg bad Gud at skiænke mig en taalelig Helbred igien, og bad ham kun at unde mig Livet, til efter min Faders Død. Jeg kom mig, og var efter min Maade vel, kunde igien, skiøndt kun kummerlig opfylde mine Pligter.

Min Søster kom igien paa gode Veie. Mangehaande Sorger, der i slige Tilfælde betroes Moderen, bleve mig meddeelte, hun levede ikke ganske lykkelig med sin Mand, det skulde blive skiult for min Fader, jeg maatte være Voldgifts-mand, og kunde det saa meget heller, da min Svoger havde Tiltroe til mig, og begge virkelig var gode Mennesker, kun at begge, istæden for at bære over med hinanden, gik i Rette med hin-anden, og af Attraae at leve fuldkommen eenige, aldrig kunde eenes. Nu lærte jeg ogsaa at tage

alvorlig fat paa verdslige Ting, og udøve, hvad jeg hidtil kun havde sunget.

Min Søster fødde en Søn, min Fadders Upasselighed holdt ham ikke fra, at reise til hende. Da han saae Barnet, var han utroelig munter og glad, og ved Daaben forekom han mig imod sin Maade som begeistret, at jeg kunde næsten sige, som en Genius med tvende Ansigter. Med det ene saae han glad fremad i hine Regioner, hvori han snart haabede at indtræde; med det andet paa det ny haabefulde jordiske Liv, der var oprundet i den Dreng, der nedstammede fra ham. Han blev ikke træt af paa Hiemveien at snakke med mig om det Barn, om dets Udseende, dets Helbred, og det Ønske, at denne nye Verdens Borgers Anlæg maatte lykkelig blive uddannede. Hans Betragtninger herover vedvarede, da vi kom hiem, og først nogle Dage derefter mærkede man en Slags Feber, der efter Bordet yttrede sig uden Kulde, og ved en meget mattende Heede. Han lagde sig midlertid ikke, kiørte ud om Morgenen,

og besørgede sine Embedsforretninger troelig, indtil endelig vedholdende alvorlige Symptomer holdt ham derfra.

Aldrig glemmer jeg den Aands Roe, den Klarhed og Tydelighed, hvormed han i sidste Orden foretog sit Huus Anliggender, og Foranstaltningen af sin Begravelse, som det var en andens Sager.

Med en Munterhed, der ellers ikke var ham saa egen, og der steeg til en levende Glæde, sagde han til mig: hvor er den Dødsfrygt bleven af, som jeg vel endnu ellers følte? skulde jeg være bange for at døe? jeg har en naadig Gud, Graven vækker ingen Skræk hos mig, jeg har et evigt Liv.

At tilbagekalde mig Omstændighederne ved hans Død, der fulgte strax derpaa, er i min Eensomhed een af mine behageligste Tidsfordriv, og de synlige Virkninger af en høiere Kraft derved demonstrerer ingen mig bort.

Min kiære Faders Død forandrede min hidtilværende Levemaade. Fra den strængeste Lydighed, fra den største Indskrænkning kom jeg i den største Friehed, og jeg nød den, som en Spise, man længe har undværet. Ellers var jeg sielden to Timer ude af Huset, nu tilbragte jeg neppe een Dag paa mit Værelse. Mine Venner, som jeg ellers kun kunde giøre afbrudte Besøg, vilde glæde sig ved min vedholdende Omgang, som jeg mig ved deres, tit blev jeg budet til Bords, Lysture og smaa Lystreiser kom til, og jeg blev ingensteds tilbage. Men da denne Cirkel var giennemløbet, saae jeg, at Friehedens uskatterlige Lykke ikke bestaaer i, at man giør alt, hvad man vil, og hvad Omstændighederne indbyde os til, men at man uden Tilbageholdt og Hindring ad den lige Vei kan giøre, hvad man holde for ret og passeligt, og jeg var gammel nok til, at komme i dette Tilfælde uden Lærepenge til den skionne Overbeviisning.

Hvad jeg ikke kunde nægte mig, var saasnart som mueligt at fortsætte Omgang med Lemmerne

af den hernhuttiske Menighed, og knytte den fastere; og jeg iilte at besøge een af deres nærmeste Indretninger; men der fandt jeg heller ingenlunde, hvad jeg havde forestilt mig. Jeg var ærlig nok til at lade mig mærke med min Mening, og man søgte igien at underrette mig, at denne Forfatning var slet intet mod en ordentlig indrettet Menighed. Jeg kunde lade det saa være; dog maatte efter min Overtydning den sande Aand have fremlyst af en lille Anstalt, saa godt som af en stor.

En af deres Biskopper, der var tilstæde, en umiddelbar Discipel af Greven gav sig meget af med mig, han talte fuldkommen godt engelsk, og da jeg forstod det en Smule, meente han, det var et Vink, at vi horte sammen; men det meente jeg aldeles ikke, hans Omgang kunde ikke i mindste Maade behage mig. Han var en Knivsmed, en fød Mæhrer, hvis Tænkemaade kunde ikke fornægte det haandværksagtige. Bedre kom jeg tilrette med Hr. von L * *, der havde været Major

i fransk Tieneste; men den Underdanighed, han viiste sine Foresatte, følte jeg mig aldrig istand til; ja det var, som een gav mig et Ørefigen, naar jeg saae Majorinden og andre, mere eller mindre ansete Fruentimmer kysse Biskoppen paa Haanden. Midlertid blev der dog aftalt en Reise til Holland, men der, og sikkerlig til min Lykke, aldrig blev af.

Min Søster var kommet ned med en Datter, og nu var Raaden til os Fruentimmer at være tilfreds, og tænke paa, hvorledes hun i Tiden skulde opdrages os liig. Min Svoger var derimod meget utilfreds, da der Aaret derpaa igien kom en Datter; han ønskede med sine store Godser at have Drenge om sig, der engang kunde gaae ham tilhaande i Forvaltningen.

Jeg holdt mig ved min svagelige Helbred stille, og ved en roelig Levemaade saa temmelig i Ligevægt; jeg frygtede ikke Døden, ja jeg ønskede at døe, men jeg følte i Stilhed, at Gud undte mig Tid til at randsage min Siæl, og stedse komme

ham nærmere. I de mange søvnløse Nætter har jeg især følt noget, som jeg just ikke tydelig kan beskrive.

Det var, som min Siæl tænkte uden Legemets Selskab; den ansaae Legemet selv, som et den fremmed Væsen, som man omtrent anseer en Klædning. Den forestilte sig med en overordentlig Livagtighed de forgangne Tider og Begivenheder, og følte deraf, hvad der vilde følge paa. Alle disse Tider ere forbi, hvad derpaa følger, gaaer ogsaa forbi, Legemet vil sønderrives som et Klæde, men Jeg, det velbekiændte Jeg, Jeg er.

Saa lidet som mueligt, at hænge efter disse store ophøiede og trøstelige Følelser, lærte en ædel Ven mig, der stedse forbandt sig nærmere med mig, det var den Læge, jeg i min Onkels Huus havde lært at kiende, og der havde underrettet sig meget vel om min Siels og Legemstilstand; han viiste mig, hvormeget disse Følelser, naar vi

afhængig af andre Gienstande nære dem i os, paa en vis Maade sulte os ud og undergrave vor Tilværelses Grund. At være virksom, sagde han, er Menneskets første Bestemmelse, og alle de Mellemtider, hvori det er nødsaget at udhvile sig, skulde det anvende til at faae en tydelig Erkiændelse af de udvortes Ting, der igien siden letter ham hans Virksomhed.

Da min Ven kiændte min Vane, at anse mit Legeme som en udvortes Gienstand, og da han vidste, at jeg temmelig kiændte min Constitution, mit Onde, og de medicinske Hielpemidler, og jeg virkelig ved vedholdende egne og fremmede Lidelser var blevet en halv Læge, saa ledede han min Opmærksomhed for Kundskab om det menneskelige Legeme og Specerierne til Skabningens øvrige Nabogienstande, og førte mig omkring ligesom i Paradiis, og nu til Slutning, om jeg tør forsætte min Lignelse, lod han mig i Frastand ane den i Aftenkiøling i Haugen vandrende Skaber.

Hvor gierne saae jeg nu Gud i Naturen, da jeg bar ham med saadan Vished i Hiertet, hvor interessant var mig nu hans Hænders Gierning, og hvor taknemmelig var jeg, at han havde vildet oplive mig med sin Munds Aande.

Vi haabede paa ny med min Søster paa en Dreng, som min Svoger saa længselfuld saae imøde, og hvis Fødsel han desværre ikke oplevede. Den vakkre Mand døde af Følgerne af et ulykkeligt Fald af Hesten, og min Søster fulgte ham, efter at have givet Verden en deilig Dreng. Hendes fire efterladte Børn kunde jeg ikke betragte uden med Veemod. Saa mangen karsk Person var gaaet herfra forved mig Syge, skuide jeg ikke maaskee see mangen af disse haabefulde Blomster affalde? jeg kiændte Verden nok til at vide, mellem hvor mange Farer et Barn, især i høiere Stand voxer op, og det forekom mig, som om de siden mine unge Dage endnu havde forøget sig hos den nuværende Verden. Jeg følte, at jeg

med min Svaghed kun var istand til at giøre lidet eller intet for Børnene; des ønskeligere var mig Onklens Beslutning, der naturligviis udsprang af hans Tænkemaade, at henvende hele sin Opmærksomhed paa disse elskværdige Skabningers Opdragelse. Og sikkerlig, de fortiente det i enhver Henseende; de vare velskabte, og lovede med al deres store Forskiællighed, samtlig at blive godartede og forstandige Mennesker.

Siden min gode Læge havde giort mig opmærksom, betragtede jeg gierne Familieligheden i Børn og Paarørende. Min Fader havde omhyggelig bevaret sine Forfædres Billeder, og ladt sig selv og sine Børn male af taalelige Mestere, ikke heller var min Moder og hendes Paarørende glemte. Vi kiænde hele Familiens Caracterer nøie, og da vi tit havde sammenlignet dem indbyrdes, søgte vi nu hos Børnene Liighederne udvortes og indvortes igien. Min Søsters ældste Søn syntes at ligne sin Bedstefader paa Fædrene

Side, af hvem et meget godt malet Ungdoms-billede var opstilt i vor Onkels Samling, ogsaa elskede han ligesom hiin, der altid havde viist sig som en brav Officier intet saa høit, som Geværet, som han bestandig, saa tit han besøgte mig, sysselsatte sig med. Thi min Fader havde efterladt et meget skiønt Gevørskab, og den Lille havde ikke Roe, før jeg forærede ham et Par Pistoler og en Jagtflint, og tit var han kommet efter, hvordan en Flintelaas skulde spændes op. Forresten var han i sine Handlinger og sit hele Væsen intet mindre end barsk, men snarere blid og forstandig.

Den ældste Datter havde fængslet min hele Tilbøielighed, og det torde vel komme af, at hun saae mig liig, og af alle fire holdt sig meest til mig. Men jeg kan vel sige, jo mere jeg gav Agt paa hende, da hun voxte til, desmere giorde hun mig tilskamme, og jeg kunde ikke see paa det Barn uden Beundring, ja jeg kunde snart sige, uden Ærbødighed. Man kunde ikke let see en ædlere

Skabning, et roligere Gemyt, og en bestandig lig til ingen Gienstand indskrænket Virksomhed. Hun var intet Øieblik i sit Liv usysselsat, og hver Syssel blev under hendes Hænder en værdig Handling. Alt syntes hende lige, naar hun kun kunde forrette det, der var til Tid og Sted, og ligesaa kunde hun blive roelig uden Utaalmodighed, naar hun intet fandt at giøre. Denne Virksomhed uden Tvang til Syssel har jeg i mine Dage ikke seet Mage til. Mageløs var fra hendes Ungdom af hendes Forhold mod Nødlidende og Trængende. Jeg tilstaaer gierne, at jeg aldrig havde det Talent, at giøre mig en Syssel af Velgiørenhed; jeg var ikke karrig mod Fattige, ja jeg gav ofte i mit Forhold for meget bort; men paa en vis Maade kiøbte jeg mig kun fra dem, og en maatte været mig paasød, naar han skulde vende min Omsorg. Netop det modsatte roser jeg hos min Søsterdatter. Aldrig har jeg seet hende give en Fattig Penge, og hvad hun fik af mig til dette Øiemeed, forvandlede hun bestandig først til den

nærmeste Fornødenhed. Aldrig forekom hun mig elskværdigere, end naar hun plyndrede mine Klæde- og Linnedskabe; bestandig fandt hun noget, som jeg ikke gik med, og at skiære disse gamle Ting om, og giøre det istand til et eller andet pialtet Barn var hendes største Lyksalighed.

Hendes Søsters Sindelag viiste sig allerede anderledes, hun havde meget efter Moderen, og lovede alt tidlig at blive meget ziirlig og meget indtagende, og synes at vilde holde sit Løvte, hun er meget sysselsat med sit Udvortes, og vidste fra tidligere Aar af, at pynte og føre sig paa en i Øine faldende Maade. Jeg husker endnu bestandig, med hvilken Henrykkelse hun som et lille Barn besaae sig i Speilet, da jeg maatte binde de deilige Perler, min Moder havde efterladt mig og hun hændelseviis fandt, paa hende.

Naar jeg betragtede disse forskiællige Tilbøieligheder var det mig behageligt at tænke, hvorle-

des mine Eiendomme efter min Død vilde tilfalde dem til Deeling, og igien blive levende ved dem. Jeg saae alt min Fabers Jagtflinter igien vandre om i Marken paa Dattersønnens Ryg, og alt Høns igien falde ud af hans Jagttaster, jeg saae hele min Garderobe ved Paaskeconformationen, giort om til lutter Smaapiger, komme ud af Kirken; og en sædelig Borgerpige paa sin Bryllupsdag pyntet med mit bedste Tøi; thi til at udstyre saadanne Børn, og skikkelige fattige Piger, havde Natalia en særdeles Tilbøielighed, skiøndt hun, som jeg her maa anmærke, ikke paa nogen Maade lod mærke nogen Slags Kiærlighed, og om jeg tør sige, nogen Trang til nogen Vedhængenhed ved et synligt eller usynligt Væsen, der i min Ungdom saa levende havde viist sig hos mig.

Naar jeg nu tænkte, at den Yngste paa selv samme Dag vilde bære mine Perler og Juveler til Hove, saae jeg med Roe mine Eiendomme, ligesom mit Legeme, givne Elementerne tilbage.

Børnene voxte til, og ere til min Glæde sunde, smukke og vakkre Skabninger. Jeg bærer med Taalmodighed, at Onklen holder dem langt fra mig, og seer dem sielden, naar de ere i Nærheden eller endog i Byen.

En underlig Mand, som man holder for en fransk Geistlig, uden at man ret er underrettet, hvor han er fra, har Opsynet over samtlige Børn, der opdrages paa forskiællige Stæder, og ere snart her, snart der i Kost.

Jeg kunde i Begyndelsen ingen Plan see i denne Opdragelse, indtil min Læge tilsidst aabenbarede mig: Onklen havde af Abbeen ladt sig overtyde, at, naar man vilde giøre noget ved et Menneskes Opdragelse, maatte man see, hvorhen dets Tilbøieligheder og Ønsker gik? saa maatte man sætte det i den Forfatning, saasnart mueligt at tilfredsstille hine, saasnart mueligt at opnaae disse, paa det Mennesket, naar det har taget feil,

tidsnok kan indsee sin Vildfarelse, og naar han har truffet det, der passer for ham, des ivrigere skal holde derpaa, og des driftigere uddanne sig. Jeg ønsker, at dette synderlige Forsøg maa lykkes; med saa gode Naturer er det maaskee mueligt.

Men det, jeg ved denne Opdragelse ikke kan billige, er, at de søge at bortfierne fra disse Børn alt, hvad der kunde lede dem til Omgang med sig selv og med den usynlige endog troe Ven. Ja det fortryder mig tit af Onkel, at han derfor anseer mig som farlig for Børnene. I det practiske er dog intet Menneske tolerant! thi selv den, der forsikrer, han gierne vil tilstæde hver hans Maade og Væsen, søger dog altid fra Virksomhed at udelukke dem, der ikke tænke som han.

Denne Maade at holde Børnene borte fra mig, bedrøver mig desmere, jo mere jeg kan være overtydet om min Troes Realitet. Hvorfor skulde

den ikke have en guddommelig Oprindelse, ikke en virkelig Gienstand, da den i det practiske viser sig saa virksom. Ved det practiske bleve vi dog først ret visse paa vor egen Tilværelse, hvorfor skulde vi ikke ad samme Vei kunde overtyde os om det Væsen, der rækker os Haand til alt Godt.

At jeg altid gaaer fremad, aldrig tilbage, at mine Handlinger bestandig blive den Idee lige re, jeg har giort mig om Fuldkommenheden, at jeg daglig føler mere Lethed at giøre det, jeg holder for Ret, selv med mit svage Legeme, der nægter mig saa mangen Tieneste, lader det sig altsammen forklare af den menneskelige Natur, hvis Fordærvelse jeg saa dybt har indseet? for mig nu eengang ikke.

Jeg erindrer mig neppe et Bud, intet forekommer mig i Skikkelse af en Lov, det er en Drift der leder mig, og stedse fører mig ret; jeg følger med Friehed min Tankemaade, og veed

saalidet af Indskrænkning som af Anger. Gud være lovet, at jeg erkiender, hvem jeg er denne Lykke skyldig, og at jeg kun med Ydmyghed maa tænke paa disse Fortrin. Thi aldrig kommer jeg i Fare, at blive stolt paa min egen Evne og Formue, da jeg saa tydelig har erkiendt, hvilket Uhyre, der, naar en høiere Kraft ikke bevarer os, kan fremavle og nære sig i hver menneskelig Barm.

Ende paa tredie Bind.

Wilhelm Meisters Læreaar.

En Roman

af

Gøthe.

Oversat af

K. L. Rahbek,

Professor.

Fierde Bind.

Kiøbenhavn, 1802.
Trykt paa Arntzens og Hartiers Forlag,
hos M. J. Sebbelow.

ธรรมศาสตร์ แห่งชาติ

Wilhelm Meisters

Læreaar.

Syvende Bog.

Første Capitel.

Vaaren var kommet i heele sin Herlighed. Et tidligt Tordenveir, som havde truet heele Dagen, gik stormig ned ved Biergene, Regnen drog hen ad Landet, Solen fremtraadde igien i sin Glands, og paa den graa Grund viste sig den herlige Bue. Wilhelm reed den imøde, og saae paa den med Veemod. Ak! sagde han til sig selv: vise da just Livets skiønneste Farver sig kun for os paa mørk Grund! og maa der falde Taarer, naar vi skulle være henrykte? en blid Dag er som en graa, naar vi urørte betragte den, og hvad kan røre os uden det stille Haab, at vort Hiertes medfødde Tilbøyelighed ikke vil blive uden Gienstand? Os rører Fortællingen

af hver god Handling, os rører Beskuelsen af hver harmonisk Gienstand; vi føle derhos, at vi ikke ere ganske i fremmed Land, vi indbilde os at være nærmere et Hiem, hvorefter vort Bedste, Inderste utaalmodigen stræber.

Midlertid havde en Fodgiænger hentet ham ind, gav sig i Selskab med ham, blev med stærke Skridt ved Siden af Hesten, og sagde efter nogen ligegyldig Tale til Ryttеren: tager jeg ikke Feil, maae jeg have seet Dem før etsteds.

Jeg erindrer mig ogsaa Dem, svarte Vilhelm, have vi ikke giort en lystig Spetour sammen? — Ganske rigtig! svarte den anden.

Wilhelm betragtede ham nøiere, og sagde efter nogen Taushed: jeg veed ikke, hvad Forandring der maa være foregaaet med Dem; den Gang holdt jeg Dem for en lutherск Landsbypræst, og nu synes jeg, De snarere ligner en catholsk.

I Dag tager De i det mindste ikke Feil, sagde den anden, i det han tog Hatten af, og lod Tonsuren see. Hvor er Deres Selskab blevet af? blev De længe ved det?

Længere end jeg skulde; thi desværre, naar jeg tænker tilbage paa hiin Tiid, som jeg tilbragde med det, troer jeg at see ind i et uendeligt Tomt; der er intet deraf blevet mig tilbage.

Deri tager De feil; thi Alt, hvad der møder os, efterlader Spor, alt bidrager umærkelig til vor Dannelse; dog det er farligt at vilde gjøre sig Regnskab derfor. Enten blive vi stolte og lade, eller nedslagne og mismodige derved; og det eene er i Tiden ligesaa hinderligt, som det andet. Det sikkerste bliver altiid, kun at gjøre det, der ligger nærmest for os; og det er nu, blev han smilende ved, at vi skynde os at komme til Huus.

Wilhelm spurgde, hvor langt der endnu var til Lotharios Gaard; den anden svarte,

den laae bag Bierget; maaskee træffer jeg Dem der, blev han ved; jeg har kun endnu noget i Nabolauget at besørge. Lev De vel saalænge! og med disse Ord gik han en steil Fodstie, der syntes at føre hurtigere over Bierget.

Vel havde han Ret! sagde Vilhelm ved sig selv, i det han reed videre; det nærmeste skal man tænke paa, og mig er vel nu intet nærmere, end det sørgelige Ærende, jeg skal forrette. Lad see, om jeg endnu fuldkommen husker den Tale, der skal giøre den utroe Ven til Skamme?

Han begyndte derpaa at fremsige dette Kunstværk for sig selv; og der fattedes ham end ikke een Stavelse; og jo mere hans Hukommelse stod ham bi, jo mere voxte hans Lidenskab og hans Mod. Aurelias Lidelser og Død vare levende tilstæde for hans Siæl.

Min Veninides Aand! raabte han: omsvæv mig! og er det dig mueligt, saa giv mig et Tegn, at du er formildet, forsonet.

Under disse Ord og Tanker var han kommet paa Spidsen af Bierget, og saae paa dets Skraaning paa den anden Side en underlig Bygning ligge, som han strax holdt for Lotharios Boelig. Et gammelt uregelret Slot, med nogle Taarne og Gavler synes at have været det første Anlæg dertil; men endnu uregelrettere vare de nye Tilbygninger, der deels nær derved, deels i nogen Frastand vare opførte, og ved Gallerier og bedækkede Gange hang sammen med Hovedbygningen. Al udvortes Symmetrie, hver architektonisk Anseelse syntes at være opoffret for den indre Bequemmeligheds Tarv. Der var hverken Spor at see af Vold eller Grave, ligesaalidt som af kunstige Hauger og store Alleer. En Kiøkken- og Frugthauge trængte lige op til Husene, og nyttige Smaahauger vare endog anlagte i Mellemrum-

mene. En liden munter Bondebye laae i nogen Frastand; Hauger og Marker syntes aldeles i den bedste Stand.

Fordybet i sine egne lidenskabelige Betragtninger reed Wilhelm videre, uden at gisre sig megen Tanke om, hvad han saae, satte sin Hest i et Værtshuus, og ilede ikke uden Bevægelse ad Slottet til.

En gammel Tiener modtog ham ved Dørren, og fortalte ham med megen Godmodighed, at han i Dag vel neppe vilde komme hans Herre i Tale; Herren havde mange Breve at skrive, og alt ladt nogle af sine Betiente afvise. Wilhelm blev mere paatrængende, og endelig maatte den Gamle give efter og mælde ham. Han kom tilbage, og førte Wilhelm ind i en stor gammeldags Sal. Der bad han ham at have Taalmodighed, da Herren maaskee endnu blev en Tid borte. Wilhelm gik uroelig op og ned, og kastede nogle Blik paa de Riddere og Fruer,

hvis gamle Skilderier hang omkring paa Væggene, han gientog Begyndelsen af sin Tale, og den syntes ham i disse Harniskers og Kravers Nærværelse først ret paa sit Sted. Saa tit han hørte noget rasle, satte han sig i Positur, for med Værdighed at modtage sin Kontrapart, først levere ham Brevet, og derpaa anfalde ham med Bebreidelsens Vaaben.

Adskillige Gange var han alt blevet skuffet, og begyndte virkelig at blive fortrædelig og forstemt, da endelig af en Sidedør en velskabt Mand i Støvler og en simpel Overkiole traadde ind. Hvad Godt bringer De mig? sagde han med venlig Stemme til Wilhelm. Forlad, at jeg har ladt Dem vente.

Medens han sagde dette, lagde han et Brev sammen, som han havde i Haanden. Wilhelm rakte ham ikke uden Forlegenhed Aurelias Blad og sagde: Jeg bringer Dem en Venindes sidste Ord, som De ikke uden Bevægelse vil læse.

Lothario tog Brevet, og gik strax tilbage i Værelset, hvor han, som Vilhelm giennem den aabne Dør ret godt kunde see, først endnu forseglede, og skrev uden paa nogle Breve, derpaa aabnede, og læste Aurelias Brev. Han syntes nogle Gange at have giennemlæst Bladet, og Wilhelm, uagtet efter hans Følelse den pathetiske Tale ikke vilde passe ret til den naturlige Modtagelse, samlede sig dog, gik mod Døren, og vilde begynde sin Præken, da en Tapetdør i Kabinettet gik op, og den Geistlige traadde ind.

Jeg faaer her den underligste Depeche af Verden, raabte Lothario ham imøde; forlad mig, blev han ved, i det han vendte sig om mod Vilhelm, om jeg i dette Øieblik ikke er stemt til at tale videre med Dem. De bliver hos os i Nat, og De sørger for vor Giæst, Abbé, at han ingen Ting fattes.

Med disse Ord giorde han et Buk for Wilhelm, den Geistlige tog vor Ven ved Haanden, der ikke uden Ulyst fulgte ham.

Stiltiende gik de igiennem underlige Gange, og kom i et meget artigt Kammer. Den Geistlige førte ham ind, og forlod ham uden videre Undskyldning. Strax derpaa indfandt sig en munter Dreng, der anmældte sig hos Wilhelm, som hans Opvarter, og bragde Aftensmaden, og imedens han vartede op, fortalte meget om Husets Orden, hvorledes man pleiede at tage Frokost, spise, arbeide, og fornøie sig, og især frembragde meget til Lotharios Berømmelse.

Saa behagelig Drengen var, saa snart søgte Wilhelm dog at blive ham qvit. Han ønskede at være eene, thi han følte sig overmaade bespændt og beklemt i sin Forfatning. Han giorde sig Bebreidelser, at han saa slet havde fuldført sit Forsæt, kun halv forrettet sit Ærende. Snart foresatte han sig, næste Morgen at indhente det forsømte, snart følte han, at Lotharios Nærværelse stemte hen til ganske andre Følelser. Det Huus, han befandt sig i,

kom ham ogsaa saa underligt for; han vidste ikke at finde sig i sin Forfatning. Han vilde klæde sig af, og aabnede sin Vadsæk; tillige med sit Nattøi fik han ogsaa Aandens Slør frem, som Mignon havde pakket ind. Dette Syn forøgede hans sørgelige Stemning: flye, Yng-lind! flye! raabte han, hvad skal dette mystiske Ord sige? hvad skal jeg flye? hvorhen? Langt bedre havde Aanden tilraabt mig: vend tilbage i dig selv! han betragtede de engelske Kaab-berstykker, der hang i Rammer paa Væggen, ligegyldig oversaae han de fleeste; endelig fandt han paa det eene forestillet et ulykkelig stran-dende Skib; en Fader med sine deilige Døttre ventede Døden af de indbrydende Bølger. Det eene Fruentimmer syntes at have Liighed med hiin Amazone; en uudsigelig Medlidenhed greb vor Ven, han følte en uimodstaaelig Trang til at skaffe sit Hierte Luft, Taarer trængte sig frem af hans Øie, og han kunde ikke fatte sig igien, før Søvnen overmandede ham.

Synderlige Drømmebilleder forekom ham henimod Morgenstunden. Han fandt sig i en Hauge, han som Barn tit havde besøgt, og saae med Fornøielse de kiændte Alleer, Hekker og Blomsterbede igien, Mariane mødte ham, han talte kiærlig med hende, og uden at erindre nogen foregaaende Misforstaaelse. Strax derpaa traadde hans Fader til dem i sine daglige Klæder; og med en fortroelig Mine, der var sielden hos ham, bad han Sønnen hente to Stole fra Haugehuuset, tog Mariane ved Haanden, og førte hende ind i en Løvhytte.

Vilhelm iilte til Haugesalen, men fandt den ganske tom, kun saae han Aurelia staae ved det modsatte Vindue; han gik hen at tale til hende; men hun blev staaende uden at vende sig, og endskiøndt han stillede sig lige ved Siden af hende, kunde han dog ikke see hendes Ansigt. Han saae ud af Vinduet, og saae i en fremmed Hauge mange Menneske samlede, hvoraf han strax kiændte nogle. Madam Melina

sad under et Træe, og legede med en Rose, hun havde i Haanden; Laertes stod ved Siden af hende, og talte Penge af den eene Haand i den anden. Mignon og Felix laae i Græsset, den første udstrakt paa Ryggen, den anden paa Ansigtet. Philine traadde frem, og klappede i Hænderne over Børnene, Mignon blev ubevægelig, Felix sprang op, og løb for Philine. Først loe han, og løb, og Philine løb efter ham; men saa skreeg han ængstlig, da Harpespilleren gik efter ham med store langsomme Skridt. Barnet løb lige ad en Dam til; Wilhelm ilede efter ham, men for silde, Barnet laae i Vandet; Wilhelm stod som rodfæstet. Nu saae han den deilige Amazone paa den anden Side af Dammen; hun udstrakte sin høire Haand mod Barnet, og gik hen ad Bredden, Barnet giennemstrøg Vandet i lige Linie efter Fingren, og fulgte hende, som hun gik; endelig rakte hun ham Haanden, og trak ham op af Dammen. Wilhelm var imidlertid kommet nærmere; Barnet brændte over sin heele Krop,

og der faldt Ildbraaber af det. Wilhelm blev endnu mere bekymret, men Amazonen tog hurtig et hvidt Slør af Hovedet, og dækkede Barnet med det. Strax var Ilden slukket. Da han tog Sløret op, sprang to Drenge frem, og legede overgivne frem og tilbage, da Wilhelm Haand i Haand med Amazonen gik igiennem Haugen, og i Frastand saae sin Fader spadsere med Mariane i en Allee, der syntes at omgive den heele Hauge med høie Træer; han tog nu Veien hen ad dem begge, og skiød med sin skiønne Ledsagerinde tvertigiennem Haugen, da med eet den blonde Fredrik traadde dem i Veien, og holdt dem op med megen Latter og mange Narrestreger. Desuagtet vilde de fortsætte deres Vei; da iilte han bort, og løb ad hiint fierne Par til, Faderen og Mariane syntes at flygte for ham, han løb kun deshurtigere, og Wilhelm saae hiine næsten i Flugt at svæve igiennem Alleen; Natur og Tilbøielighed opfordrede ham, at komme dem til Hielp, men Amazonens Haand holdt ham tilbage. Hvor

gierne lod han sig holde? Med denne blan-dede Følelse vaagnede han op, og fandt sit Væ-relse alt oplyst af den klare Soel.

Andet Kapitel.

Drengen indbød Wilhelm til Frokost; denne fandt allerede Abbeen i Salen; Lothario, hedde det, var redet ud; Abbeen var ikke meget snaksom, og syntes snarere at være tankefuld; han spurgde om Aurelias Død, og hørte med Deeltagelse paa Wilhelms Fortælling. Ak! raabte han, hvem det er levende og nærværende, hvilke uendelige Operationer Natur og Kunst maa giøre, inden et dannet Menneske fremstaaer; den, der tager selv saa meget mueligt Deel i sine Brødres Dannelse, han kunde fortvivle, naar han seer, hvor formastelig ofte Menneskет ødelægger sig selv, og saa ofte kommer i det Tilfælde, med eller uden sin Brøde at ødelægges. Naar jeg betænker det, synes mig Livet selv en saa tilfældig Gave, at jeg kunde rose enhver, der ikke sætter større Priis derpaa, end billigt er.

Neppe havde han udtalt, før Dørren blev med Hæftighed revet op, et ungt Fruentimmer styrtede ind, og stødte den gamle Tiener tilbage, der stillede sig i Veien for hende. Hun iilede lige løs paa Abbeen, tog ham i Armen, og kunde neppe for Graad og Hulken faae de faa Ord frem: hvor er han? hvor har I ham? det er et græsseligt Forræderie! tilstaae kun! jeg veed, hvad der foregaaer! jeg vil efter ham! jeg vil vide, hvor han er.

Slaa Dem til Roelighed, min Pige! sagde Abbeen med paatagen Roelighed, kom De paa Deres Værelse, De skal erfare alt; kun maa De kunne høre, naar jeg skal fortælle Dem. Han bød hende sin Haand for at følge hende bort. Jeg gaaer ikke paa mit Værelse, raabte hun: jeg hader de Vægge, I alt saalænge har holdt mig fangen imellem; og dog har jeg faaet Alting at vide, Obersten har fordret ham ud, han er redet ud at opsøge sin Modstander, og maaskee just i dette selv samme Øieblik! det kom

mig nogle Gange for, som jeg hørte skyde. Lad De spænde for, og kiør De med mig, eller jeg fylder Huset, heele Bondebyen med mit Skrig.

Hun ilede under de hæftigste Taarer ad Vinduet, Abbeen holdt hende tilbage, og søgte forgiæves at stille hende tilfreds.

Man hørte en Vogn kiøre; hun rev Vinduet op; han er død! raabte hun: der kommer de med ham — han staaer af, sagde Abbeen. De seer, han lever — Han er saaret; faldt hun hæftigen ind, ellers kom han til Hest! de føre ham, han er farlig saaret! Hun rendte ud af Dørren, og ned af Trappen; Abbeen iilte efter hende, og Vilhelm fulgte dem, han saae, hvorledes den Skiønne mødte sin Elskede, i det han kom op.

Lothario støttede sig paa sin Ledsager, som Wilhelm strax kiændte for sin gamle Velynder

Jarno; han talte meget venlig og trøstende til den trøstesløse Pige, og i det han ogsaa støttede sig paa hende, kom han langsom op af Trappen; han helste Wilhelm og blev bragt ind i sit Kabinet.

Ikke længe efter, kom Jarno ud igien, og traadde hen til Wilhelm: De synes, sagde han, prædestineret til at finde Skuespillere og Theater allevegne; vi er just iferd med et Drama, der ikke er saa ganske lystigt.

Jeg glæder mig, svarte Wilhelm, ved at finde Dem igien i dette synderlige Øieblik, jeg er forundret, forskrækket, og Deres Nærværelse giør mig strax roelig og fattet. Siig mig, har det Fare! er Baronen haardt saaret? — Jeg troer det ikke, svarte Jarno.

Efter nogen Tiid traadde den unge Saarlæge ud af Værelset. Nu! hvad siger De? raabte Jarno ham imøde — at det staaer me-

get farlig til, svarte denne, og stak nogle Instrumenter i sin Skindpose.

Wilhelm betragtede Baandet, som hang ud af Taſken; han troede at kiende det. Levende modsigende Farver, et sælsomt Mynster, Guld og Sølv i underlige Figurer, udmærkede dette Baand fra al Verdens Baand. Wilhelm var overbeviist, at den Instrumenttaske han saae, var den gamle Chirurgs, der havde forbundet ham i hiin Skov, og det Haab, efter saa lang Tiid igien at finde et Spor af sin Amazone, slog, som en Lue giennem hans heele Væsen.

Hvor har De faaet den Taske fra, raabte han. Hvem hørte den til, før Dem? — Jeg beder Dem, siig De mig det. — Jeg har kiøbt den paa en Auction, svarte den anden, hvad bryder det mig, hvem den har hørt til? med disse Ord gik han bort, og Jarno sagde: naar der dog bare kom eet sandt Ord af det unge Menneskes Mund. — Saa har han da ikke

kiøbt denne Taske? — afbrød Wilhelm. — Saalidt, som det har Fare med Lothario, svarte Jarno.

Wilhelm stod hensunken i mangfoldige Tanker, da Jarno spurgde ham, hvorledes det siden sidst var gaaet ham? Wilhelm fortalte sin Historie i Almindelighed, og da han til Slutning talte om Aurelias Død og sit Budskab, udraabte hiin: det er dog synderligt, meget synderligt.

Abbeen traadde ud af Værelset, vinkede til Jarno, at han skulde gaae ind i hans Sted, og sagde til Wilhelm: Baronen lader Dem bede, at blive her, forøge Selskabet nogle Dage, og hielpe at forslaae ham Tiden under disse Omstændigheder. Behøver De at faae noget Bud til Deres, saa skal Deres Brev strax blive besørget, og paa det De kan forstaae denne synderlige Begivenhed, som De er Øienvidne til, maa jeg fortælle Dem, hvad egentlig ingen

Hemmelighed er. Baronen havde et lidet Eventyr med en Dame, det giorde mere Opsigt, end det med Rette havde skuldet, da hun alt for levende vilde nyde den Triumph, at have revet ham fra en Medbeilerinde. Desværre fandt han efter nogen Tid ikke meere samme Moroe hos hende; han skyede hende; men med hendes hæftige Sind var det hende umueligt med Roelighed at bære sin Skiæbne. Ved et Bal kom det til et offentligt Brud; hun troede sig yderlig fornærmet, og ønskede at blive hævnet; der fandtes ingen Ridder, der tog sig hende an, til omsider hendes Mand, som hun længe havde skilt sig fra, fik Sagen at vide, antog sig hende, fordrede Baronen ud, og saarede ham i Dag; dog er Obersten, som jeg hører, endnu kommet værre derfra.

Fra dette Øieblik af, blev vor Ven behandlet i Huset, som han hørte til Familien.

Tredie Capitel.

Man havde nogle Gange læst den Syge for, Wilhelm viiste denne liden Tieneste med Glæde. Lydia kom ikke fra Baronens Seng, hendes Omsorg for den Saarede opslugte al hendes øvrige Opmærksomhed; men den Dag syntes ogsaa Lothario adspredt, ja han bad, at man ikke vilde læse videre.

Jeg føler i Dag saa levende, sagde han, hvor daarlig Menneskket lader sin Tiid gaae hen. Hvor meget har jeg foresat mig, hvor meget har jeg giennemtænkt, og hvor nøler man ikke ved sine bedste Forsætter. Jeg har læst Forslagene angaaende de Forandringer, jeg vil giøre paa mine Godser, og jeg kan sige, jeg især derfor glæder mig, at Kuglen ikke har taget nogen farlig Vei.

Lydia saae ømt, ja med Taarene i Øinene til ham, som hun vilde spørge ham, om da hun, om hans Venner ikke ogsaa kunde fordre nogen Deel i hans Livs Glæde. Jarno derimod svarte, Forandringer, som de, De har for, maa billig først overlægges fra alle Sider, før man beslutter sig til dem.

Langt Overlæg, svarte Lothario, viiser gemeenlig, at man ikke har den Punkt, der handles om, ret i Sigte, overilte Handlinger, at man slet ikke kiender den. Jeg overseer meget tydelig, at jeg i mange Henseender ved Oekonomien paa mine Godser, ikke kan undvære mine Bønders Hoverie, og at jeg stærkt og strængt maa holde over visse Rettigheder; men jeg seer ogsaa, at andre Adkomster vel ere mig fordeelagtige, men ikke saa uundværlige, at jeg ogsaa kan unde mine Folk noget af dem, og at man ikke altiid taber, naar man undværer. Nytter jeg ikke mine Godser langt bedre, end min Fader? vil jeg ikke drive mine Indtægter

endnu høiere? og skal jeg nyde denne voxende Fordeel alleene? Skal jeg ikke unde den, der arbeider med og for mig, i Sit de Fordeele, som udvidede Kundskaber, som en fremrykkende Tiid tilbyder os?

Menneskет er nu eengang saaledes, raabte Jarno, og jeg dadler mig ikke, naar jeg ogsaa griber mig selv i denne Egenhed; Menneskеr attraaer at rive Alt til sig, blot for at kunne skalte og valte dermed efter Behag; de Penge, han ikke selv giver ud, forekomme ham sielden at være vel udgivne.

O ja! svarte Lothorio, vi kunde undvære meget af Kapitalen, naar vi omgikkes mindre vilkaarlig med Renterne.

Det eeneste, jeg har at erindrer sagde Jarno, og hvorfor jeg ikke kan raade til, at De just nu giør disse Forandringer, hvorved De i det mindste for Øieblikket taber, er, at De

selv har endnu Gield, hvis Afbetaling indskrænker Dem; jeg vilde raade Dem, at udsætte Deres Plan, til De ere fuldkommen i Rigtighed.

Og imidlertiid overlade til en Kugle, eller en Tagsteen, om den vilde giøre Resultaterne af mit Liv og af min Virksomhed til intet forstedse! o! min Ven, blev Lothario ved, det er en Hovedfejl hos dannede Mennesker, at De gierne anvende Alt paa en Idee, lidt eller intet paa en Gienstand. Hvortil har jeg giort Gield? hvorfor har jeg lagt mig ud med min Oncle, overladt mine Sødskende saalænge til sig selv! uden for en Idees Skyld. I America troede jeg at virke; paa hiin Side Havet troede jeg at være nyttig og nødvendig; var en Handling ikke omgivet med tusende Farer, syntes den mig ikke betydende, ikke værdig. Hvor meget anderledes seer jeg nu Tingene, og hvor er det, der er mig nærmest, blevet mig saa kiært og saa dyrebart.

Jeg erindrer mig vel det Brev, svarte Jarno, som jeg endnu fik fra hiin Side Havet. De skrev mig: jeg vil vende tilbage, og i mit Huus, i min Frugthauge, midt iblandt Mine sige: her eller ingensteds er America.

Ja min Ven! og jeg gientager endnu bestandig det samme, og dog skjænder jeg tillige paa mig selv, at jeg ikke her er saa virksom, som jeg var der. Til en vis jævn vedholdende Virksomhed behøve vi kun Forstand, og vi blive og kun til Forstand, saa at vi ikke mere see det overordentlige, enhver ligegyldig Dag fordrer af os, og naar vi erkiende det, dog finde tusende Undskyldninger for ikke at giøre det. Et forstandigt Menneske er meget for sig selv, men han er lidet for det hele.

Vi vil, sagde Jarno, ikke være Forstanden for nær, og tilstaae, at det overordentlige, der skeer, er for det meeste Daarskab.

Ja! og just netop for det, Menneskene gisr det overordentlige uden for Orden; saaledes giver min Svoger sin Formue, forsaavidt han kan afhænde den, til Brødremenigheden, og troer, derved at fremme sin Siæls Salighed; havde han opofret en ringe Deel af sine Indkomster, kunde han have giort mange Mennesker lykkelige, og skaffet sig og dem, Himmel paa Jorden. Siælden er vore Opoffrelser virksomme, vi give strax Slip paa det, vi bortgive. Ikke bestemte, men fortvivlede frasige vi os, hvad vi besidde. I disse Dage, tilstaaer jeg, svæver Greven mig bestandig for Øie, og jeg er fast besluttet, at gisre af Overbeviisning, hvad en ængstlig Indbildning drev ham til; jeg vil ikke oppebie, at jeg kommer mig. Her er Papirerne, de behøve kun at reenskrives; tag De Birkedommeren dertil, vor Giæst hielper Dem ogsaa, De veed, saa godt som jeg, hvad det kommer an paa, og jeg vil her helbredet eller døende, blive ved det, og udraabe: her eller ingensteds er Herrnhut.

Da Lydia hørte sin Ven tale om at døe, styrtede hun ned for hans Seng, hang ved hans Arme, og græd bitterlig, Saarlægen kom ind, Jarno gav Wilhelm Papirerne, og nødde Lydia til at gaae bort.

For Himlens Skyld! raabte Vilhelm, da de vare eene i Salen: hvad er det mod den Greve? hvor er det for en Greve, der gaaer til Broddemeenigheden?

En, De meget godt kiænder, svarte Jarno. De er det Gienfærd, der jager ham i Andagtens Arme; De er den Udaadsmand, der sætter hans vakkre Kone i en Forfatning, saa hun finder det raaleligt at følge sin Mand.

Og hun er Lotharios Søster? raabte Wilhelm.

Ja vist!

Og Lothario veed?

Alt.

O lad mig flye, raabte Wilhelm! hvor kan jeg staae for ham? hvad kan han sige?

At ingen skal løfte en Steen mod den anden, og at ingen skal componere lange Taler for at giøre Folk tilskamme; uden han vilde holde dem for Speilet.

Det veed De ogsaa?

Som meget andet! svarte Jarno; dog denne Gang slipper jeg dem ikke saalet, som forrige, og mine Hvervepenge behøver De heller ikke mere at være bange for. Jeg er ikke mere Soldat; og heller ikke som Soldat skulde jeg have indjaget Dem denne Mistanke. I den Tiid, jeg ikke har seet Dem, har meget forandret sig. Efter at min Fyrste var død, min Ven, og eeneste Velgiører, har jeg revet mig ud fra Verden og fra alle verdslige Forhold. Jeg forfremmede gierne, hvad fornuftigt var, fortaug ikke, naar jeg fandt noget urime-

ligt, og man havde bestandig at snakke om mit uroelige Hoved og min slemme Mund. Det Menneskepak er ikke mere bange for nogen Ting end for Forstand; Dumhed skulde de være bange for, naar de begreb, hvad der var frygteligt; men Forstanden er til Uleilighed, og man maa skaffe den til Side. Dumheden er kun fordærvelig, og det kan man oppebie. Dog det kan saa være, jeg har det, jeg kan leve af, og min Plan skal De videre høre om. De skal tage Deel deri, hvis De skiotter om det; men sig mig, hvorledes er det gaaet Dem? Jeg troer, jeg føler, De har ogsaa forandret Dem? hvorledes staaer det med Deres gamle Grille at frembringe noget Skiønt og Godt i Taterselskab?

Jeg er noksom straffet! raabte Wilhelm: huk De mig ikke paa, hvor jeg kommer fra og hvor jeg gaaer hen. Man snakker meget om Theater, men hvo der ikke selv var derpaa, kan ikke giøre sig nogen Foreſtilling der-

om. Hvor fuldkommen ubekiendte de Mennesker ere med dem selv, hvor de drive deres Dont uden Eftertanke, det har man intet Begreb om. Ikke blot vil enhver være den første, men og den eeneste; enhver vilde gierne udelukke alle de andre, og seer ikke, det er knap, han i Foreening med dem frembringer noget; enhver tröer sig selv forunderlig original, og er ikke istand til at finde sig i noget, der er uden for den gamle Slendrian, og derhos en stedsevarende Uroe efter noget Nyt. Med hvilken Heftighed virke de mod hinanden! og kun den usleste Egenkiærlighed, den meest indskrænkede Egennytte giør, at de forbinde dem med hinanden. Om gienſidigt Forhold kan man slet ikke snakke; en evig Mistroe næres med lumske Ränker, og skiændig Snak; den, der ikke lever liderlig, lever flaut. Hver giør Fordring paa den meest ubetingede Agtelse, hver er ømfindtlig mod den mindste Daddel. Det har han alt vidst altsammen bedre selv? Og hvorfor har han da altiid giort lige tvertimod?

Altiid trængende og uden Tillid, synes det, som der var intet, de var saabange for, som for Fornuft og god Smag, og intet de søgte saameget at bevare, som deres personlige Egenraadigheds Majestetsrettigheder.

Wilhelm trak Aande, for endnu at fortsætte Litaniet videre, da en umaadelig Latter af Jarno afbrød ham. De stakkels Skuespillere! raabte han, kastede sig i en Stoel og loe fort; de stakkels gode Skuepillere! Veed De da, min Ven! blev han ved, da han nogenlunde havde fattet sig igien, at De ikke har beskrevet Theatret, men Verden, og at jeg af alle Stænder vilde finde dem Figurer og Handlinger nok til Deres haarde Penselstrøg. Forlad mig, jeg maa atter lee af, at De troede, disse skiønne Egenskaber vare blot hexede paa Theaterbredderne.

Wilhelm fattede sig, thi virkelig havde Jarnos umaadelige og utidege Latter fortrudt

ham. De kan, sagde han, ikke ganske skiule Deres Menneskehad, naar De paastaaer, at disse Feil ere almindelige.

Og det vidner om Deres Ubekiændtskab til Verden, naar De regner Theatret disse Phænomener saa høit. Sandelig! jeg tilgiver Skuespilleren enhver Feil, der kommer af Selvbedrag, og Lyst til at behage; thi naar han ikke synes sig og andre noget, saa er han intet. Til at synes er han kaldet, han maae sætte høi Priis paa Øiebliksbifaldet, thi han faaer ingen anden Belønning; han maa søge at glimre; thi derfor staaer han der.

De tillader, svarte Wilhelm, at jeg paa min Side i det mindste smiler. Aldrig skulde jeg troet, at De kunde være saa billig, saa overbærende.

Nei ved Gud! det er mit fuldkomne, veloverlagte Alvor. Alle Menneskets Feil tilgiver

jeg Skuespilleren; ingen af Skuespillerens Feil tilgiver jeg Menneſket. Lad mig ikke iſtemme mine Klagesange herom, de vilde klinge heftigere som Deres.

Saarlægen kom ud af Cabinettet, og paa Foreſpørgſel, hvorledes den Syge befandt ſig? ſagde han med levende Venlighed: ret meget vel! jeg haaber ſnart at ſee ham fuldkommen reſtitueret; ſtrax ilede han ud af Salen, og oppebiede ikke Wilhelms Spørgsmaal, der alt aabnede Munden, for endnu eengang og indſtændigen at foreſpørge ſig om Taſken. Attraaen efter igien at høre noget fra hans Amazone, gav ham Tilliid til Jarno; han aabenbarede ham ſit Tilfælde, og bad om hans Hielp. De veed ſaameget, ſagde han, ſkulde De ikke ogſaa kunne erfare det?

Jarno var et Øieblik tankefuld; derpaa ſagde han til ſin unge Ven! vær De roelig, og lad Dem ikke videre mærke; vi ſkal nok

komme paa Spor af den Skiønne. Nu forurroliger blot Lothorios Tilstand mig; Tingen staaer farlig, det siger Saarlægens Venlighed og gode Trøst mig. Jeg havde gierne skaffet Lydia af Veien; thi hun er til ingen Gavn her; men jeg veed ikke, hvorledes jeg skal bære mig ad med det. I Aften, haaber jeg, skal vor gamle Medicus komme, og saa vil vi raadslaae videre.

Fierde Capitel.

Lægen kom, det var den gode gamle liden Doctor, som vi alt kiende, og have at takke for Meddelingen af det interessante Manuskript. Han besøgte for alle Ting den Saarede, og syntes ingenlunde tilfreds med hans Befindende. Derpaa havde han en lang Samtale med Jarno, dog lod de dem ikke mærke med noget, da de om Aftenen kom til Bords.

Wilhelm helste ham overmaade venlig, og spurgde til sin Harpespiller. — Vi have endnu Haab, at bringe den Ulykkelige tilrette! svarede Lægen. — Dette Menneske var en sørgelig Tilgift til Deres indskrænkede og -underlige Levnet, sagde Jarno, hvorledes er det siden gaaet ham? lad mig vide det.

Efter at man havde tilfredsstillet Jarnos Nysgiærrighed, blev Lægen ved: aldrig har jeg seet et Sind i en saa synderlig Forfatning. Paa mange Aar har han ikke taget mindste Deel i noget, der var uden for ham; ja næsten ikke givet Agt paa noget, blot hensunket i sig selv, betragtede han sit huule tomme Jeg, der forekom ham, som en umaalelig Afgrund. Hvor rørende var det, naar han talte om denne sørgelige Tilstand! jeg seer intet for mig, intet bag mig, udraabte han: uden en uendelig Nat, hvor jeg befinder mig i den skrækkeligste Ensomhed; ingen Følelse har jeg tilbage, uden Følelsen af en Brøde, der dog kun som et fiernt og uformeligt Spøgelse bagfra lader sig see. Dog, der er ingen Høyde, intet Dyb, intet Frem eller Tilbage, intet Ord udtrykker denne stedse lige Tilstand; mange Gange raaber jeg i denne Ligegyldigheds Nød: Evig! evig! med Hæftighed, og dette sælsomme ubegribelige Ord er klart og lyst mod min Tilstands Mørke. Ingen Guddoms Straale

oprinder for mig i denne Nat, jeg græder alle mine Taare ved mig selv, og for mig selv. Intet er mig grusommere end Venskab og Kiærlighed, thi disse ene aflokke mig det Ønske, at de Syner, der omgave mig, maatte være virkelige. Men ogsaa disse tvende Spøgelser ere kun opstegne af Afgrunden for at ængste mig, og for tilsidst ogsaa at røve mig den dyrebare Bevidsthed om denne uhyre Tilværelse.

De skulde høre ham, blev Lægen ved; naar han i fortrolige Timer paa denne Maade letter sit Hierte; med største Bevægelse har jeg nogle Gange hørt paa ham. Naar noget paatrænger sig ham, der nøder ham til et Øjeblik at tilstaae, en Tiid er gaaet, synes han, som studsende, og saa forkaster han igien Tingenes Forandring, som et Syners Syn. En Aften sang han en Sang om sine graa Haar, vi sad alle om ham, og græd.

O skaf De mig den! raabte Wilhelm.

Men, har De da ikke, spurgde Jarno, opdaget noget af det, han kalder sin Forbrydelse, ikke Aarsagen til hans synderlige Dragt, hans Adfærd ved Ildløsen, hans Rasenhed mod Barnet?

Kun ved Gisninger kunne vi komme hans Skiæbne nærmere; umiddelbar at spørge ham, vilde være mod vore Grundsætninger. Da vi nok mærke, han er catholsk opdraget, have vi troet, at skaffe ham Lindring ved et Skriftemaal; men han gaaer paa en synderlig Maade bort hver Gang, vi søge at bringe ham nærmere til den Geistlige. Men for ikke at lade Deres Ønske, at vide noget om ham, være ganske utilfredsstillet, vil jeg i det mindste aabenbare Dem vore Formodninger. Han har tilbragt sin Ungdom i den geistlige Stand, og derfor synes han at vilde beholde sin lange Kappe og sit Skiæg. Kiærligheds Glæder bleve

ham den største Deel af hans Levetiid ukiændte. Først seent torde et Feiltrin med et ham meget nær beslægtet Fruentimmer, torde hendes Død, der gav en ulykkelig Skabning Livet, fuldkommen have forrykket hans Hierne.

Hans største Indbildning er, at han bringer Ulykke med sig overalt; og at Døden forestaaer ham ved en uskyldig Dreng; først var han bange for Mignon, inden han vidste, det var en Pige; nu ængstede Felix ham, og da han med al sin Elendighed elsker Livet usigelig, synes hans Modbydelighed mod Barnet at have reist sig deraf.

Hvad Haab har De da til hans Bedring? spurgde Wilhelm.

Det gaaer langsomt fremad, svarte Lægen, men dog ikke tilbage. Hans bestemte Syssler fortsætter han, og vi have vant ham at læse Aviserne, som han nu altid med megen Begiærlighed venter paa.

Jeg er nysgiærrig efter hans Sange; sagde Jarno.

Dem kan jeg give Dem adskillige af, sagde Lægen. Præstens ældste Søn, der er vant til at skrive sin Faders Prædikener efter, har, uden at mærkes af den Gamle, tegnet mange Stropher op, og Tiid efter anden sat adskillige Sange sammen.

Anden Morgen kom Jarno til Wilhelm, og sagde til ham: De maa giøre os en Tieneste; Lydia maae nogentiid bort herfra; hendes hæftige, og jeg tør nok sige, ubeleilige Kiærlighed og Lidenskab hindrer Baronens Helbredelse. Hans Saar kræver Roe og Stilhed, skiøndt det ved hans gode Natur ikke er farligt. De har seet, hvorledes Lydia piner ham med stormende Omhyggelighed, ubetvingelig Angest, og aldrig hentørrende Taare, og — nok, føjede han efter en Pause til med et Smiil, Lægen forlanger udtrykkelig, hun paa nogen

Tiid skal forlade dette Huus. Vi have bildt hende ind, at en meget god Veninde opholder sig her i Nærheden, forlanger at see hende, og venter hende hvert Øieblik. Hun har ladet sig overtale til, at kiøre hen til Birkedommeren, der boer kun en Miil herfra. Denne er underrettet, og vil hiertelig beklage, at Frøken Therese i samme Øieblik er kiørt bort; han vil giøre det sandsynligt, at man endnu kan hente hende ind, Lydia vil ile efter hende, og naar Lykken er god, vil hun blive ført fra eet Sted til et andet. Tilsidst, naar hun paastaaer, at hun vil vende om igien, maa man ikke sige hende imod; man maa tage Natten til Hielp, Kudsken er en klog Karl, som man endnu maa giøre Aftale med. De sætter Dem i Vognen til hende, holder hende med Selskab, og styrer Eventyret.

De giver mig et besynderligt og betænkeligt Ærende, svarede Wilhelm, hvor ængstelig er en krænket troefast Kiærligheds Nærværelse!

og jeg skal selv være Redskabet? Det er første Gang i mine Dage, jeg bedrager nogen paa denne Maade. Thi jeg har altid troet, at det kunde lede os for langt, naar vi for det Godes og Gavnliges Skyld engang begynde at bedrage.

Børn kan vi dog ikke opdrage, uden paa denne Maade! svarte Jarno.

Børn fik det endda at gaae hen med, sagde Wilhelm, da vi elske dem saa ømt, og aabenbar overse dem; men med vore Liige, for hvem Hiertet ikke altiid raaber saa høyt i os om Skaansel, torde det ofte blive farligt. Dog troe ikke, blev han efter en kort Eftertanke ved, at jeg derfor afviiser dette Tilbud. Ved den Ærbødighed, Deres Forstand indskyder mig, ved den Tilbøielighed, jeg føler for Deres fortreflige Ven, ved det levende Ønske, at fremme hans Helbredelse, ved hvad Midler, den end var muelig, vil jeg gjerne glemme mig

selv. Det er ikke nok, at man kan vove sit Liv for en Ven, man maa ogsaa i Nødsfald fornægte sin Overbeviisning for ham. Vor kiæreste Lidenskab, vore bedste Ønsker ere vi skyldige at opoffre for ham. Jeg paatager mig dette Ærende, hvorvel jeg forudseer den Qval, jeg af Lydias Taarer, af hendes Fortvivlelse, vil have at udstaae.

Derimod venter heller ingen liden Belønning Dem, svarede Jarno, i det De lærer at kiende Frøken Therese, et Fruentimmer, som der kun gives faa af; hun giør hundrede Mænd tilskamme, og jeg kunde kalde hende en sand Amazone, naar andre kun som artige Hermaphroditer gaae om i denne tvetydige Klædning.

Wilhelm blev truffet; han haabede i Therese at finde sin Amazone igien, saameget meere, som Jarno, hvem han forlangte nogen Oplysning af, brød kort af, og begav sig bort.

Det nye nære Haab, at see hiin hædrede og elskede Skabning, frembragde de synderligste Bevægelser hos ham. Han holdt nu det Erende, der var givet ham, for et Værk af en udtrykkelig Beskikkelse, og den Tanke, at han var i Begreb at bringe en stakkels Pige paa en listig Maade bort fra Gienstanden for hendes oprigtigste og hæftigste Kiærlighed, forekom ham kun i Forbigaaende, som Skyggen af en Fugl svæver hen over den oplyste Jord.

Vognen holdt for Dørren; Lydia nølede et Øieblik med at staae i den: Hels hans Herre nok engang, sagde hun til den gamle Tiener, inden Aften er jeg her igien. Taarer stod hende i Øinene, da hun i det, de kiørte bort, nok engang vendte sig om. Hun vendte sig derpaa til Wilhelm, samlede sig, og sagde: De vil i Frøken Therese finde en meget interessant Person. Jeg undres, hvor hun kommer i denne Egn; thi De veed nok, at hun og Baronen elskede hinanden hæftig. Uagtet

Fraſtanden var Lothario tit hos hende; jeg var dengang om hende, det lod, ſom de blot vilde leve for hinanden. Men paa engang gik det tilbage, uden at noget Menneſke kunde begribe, hvorfor; han havde lært at kiende mig, og jeg nægter ikke, at jeg hiertelig misundte Thereſe, at jeg neppe dulgte min Tilbøyelighed for ham, og at jeg ikke ſtødte ham tilbage, da han paa eengang ſyntes at vælge mig iſtæden for Thereſe. Hun opførte ſig mod mig, ſaa jeg ikke kunde ønſke det bedre, hvorvel det næſten maatte ſynes, ſom jeg havde røvet hende ſaa dyrebar en Elſker. Men hvor mange tuſend Taarer og Smerter har denne Kiærlighed alt koſtet mig? først ſaaes vi kun undertiden hemmelig paa tredie Sted; men længe kunde jeg ikke udholde det Liv; kun i hans Nærværelſe var jeg lykkelig, fuldkommen lykkelig! langt fra ham havde jeg intet tørt Øie, intet roeligt Pulſeſlag. Engang blev han adſkillige Dage borte; jeg var i Fortvivlelſe, gav mig paa Vejen, og overraſkede ham her. Han

modtog mig kiærlig, og var ikke denne ulykkelige Ting kommet imellem, havde jeg ført et himmelsk Levnet; og hvad jeg har udstaaet, siden han er i Fare, siden han lider, siger jeg ikke, og endnu i dette Øieblik giør jeg mig levende Bebreidelser, at jeg kun een Dag har kundet forlade ham.

Wilhelm vilde just nærmere forespørge sig om Therese, da de kiørte udenfor Birkedommerens, der kom til Vognen, og hiertelig beklagede, at Frøken Therese alt var kiørt. Han tilbød de Reisende Frokost; men sagde tillige: Vognen vilde være at indhente i næste Bondeby. Man besluttede at kiøre efter, og Kudsken var ikke seen; alt havde man lagt nogle Landsbyer tilbage, og ingen truffet. Lydia paastod, man skulde vende om, Kudsken kiørte til, som han ikke forstod det. Endelig forlangte hun det med største Hæftighed; Wilhelm raabte ham til, og gav det aftalte Tegn. Kudsken svarede: Vi behøve ikke at kiøre samme Vey

tilbage; jeg veed en nærmere, der tillige er mageligere. Han kiørte nu ad Siden, gien-nem en Skov, og over lange Overdrev. En-delig, da ingen bekiændt Gienstand kom tilsy-ne, tilstod Kudsken, han uhældigviis var kiørt feil, men skulde snart finde tilrette igien, da han hist saae en Bondebye. Natten kom paa, og Kudsken giorde sine Ting saa klogt, at han spurgde overalt, og ingensteds oppebiede Sva-ret. Saaledes kiørte man heele Natten. Ly-dia lukkede ikke et Øie; ved Maanskinnet fandt hun overalt Liigheder, og bestandig forsvandt de igien. Om Morgenen syntes Gienstanderne hende bekiændte, men desmere uventede. Vog-nen holdt udenfor et lidet artig bygget Land-sted, et Fruentimmer traadde af Dørren, og aabnede Slaget. Lydia saae stivt paa hende, saae sig om, saae igien paa hende, og laae afmægtig i Wilhelms Arme.

Femte Capitel.

Wilhelm blev ført ind i et lidet Mansardværelse, Huset var nyt, og saa lidet, som det næsten var mueligt, overmaade reenligt og ordenligt. I Therese, der havde taget imod ham og Lydia ved Vognen, fandt han ikke sin Amazone igien; det var et andet, himmelvidt fra hende forskiælligt Væsen. Velbygt uden at være stor, bevægede hun sig med megen Livlighed, og hendes lyse, blaa, aabne Øine, syntes intet, som foregik, at blive skiult for.

Hun traadde ind i Wilhelms Værelse, og spurgde, om han havde noget fornøden; forlad mig, sagde hun, at jeg lægger dem ind paa et Værelse, som Olielugten gior ubehageligt; mit lidet Huus er just nu blevet færdigt, og De indvier denne liden Stue, som er bestemt for mine Giæster. Naar det kun var i en beha-

geligere Anledning, De var her! den arme Lydia! hun vil ingen gode Dage giøre os; og overalt maa De tage tiltakke, min Kokkepige er just nu ganske i Ulide løbet fra mig, og en Karl har slaaet sin Haand fordærvet. Det kunde giøres nødigt, jeg forrettede alting selv, og endelig, naar man inderettede sig efter det, maatte det ogsaa gaae an. Ingen er man mere plaget med, end med Tieneſtefolkene; der vil ingen tiene, ikke engang sig selv.

Hun sagde endnu mangehaande om adskillige Gienstande; overalt lod hun til at gierne snakke. Wilhelm spurgde efter Lydia, om han ikke kunde faae den gode Pige at see, og undskylde sig hos hende?

Det vil nu ikke virke hos hende, svarte Thereſe; Tiden undskylder, som den trøster; Ord er i begge Tilfælde af liden Kraft. Lydia vil ikke see Dem. — Lad ham endelig ikke komme mig for Øinene! raabte hun, da jeg forlod

hende; jeg kunde fortvivle om Menneskeheden! saa ærligt et Ansigt, saa aabent et Adfærd, og denne hemmelige Lumskhed! Lothario er gandske undskyldt hos hende; ogsaa siger han i et Brev til den gode Pige: mine Venner overtalte, mine Venner nødde mig. Blandt disse regner Lydia Dem med, og fordømmer Dem med de andre.

Hun viser mig formegen Ære, naar hun skiælder paa mig, svarte Wilhelm, jeg tør endnu ingen Fordring giøre paa denne fortreflige Mands Venskab, og er denne Gang kun et uskyldigt Redskab; jeg vil ikke rose min Handling; nok! at jeg kunde giøre den! det gieldte en Mands Helbred, en Mands Liv, hvem jeg maa agte høyere, end nogen, jeg hidtil har kiændt. O! hvilken Mand det er, Frøken! hvilke Mennesker omgive ham! i dette Selskab har jeg, tør jeg nok sige, første Gang ført en Samtale, første Gang kom mine Ords eganeste Mening mig af en andens Mund riigholdigere,

fuldere, og i større Omfang igien imøde; hvad jeg anede, blev mig klart, og hvad jeg mente, lærte jeg at skue. Desvære afbrødes denne Nydelse først med allehaande Sorger og Griller, og saa ved det ubehagelige Ærende. Jeg paatog mig det med Hengivelse, thi jeg holdt det for Skyldighed, selv med Opoffring af min Følelse at afdrage denne fortreflige Kreds Mennesker mit Tilbagestaaende.

Therese havde under disse Ord seet meget venlig paa sin Giæst. O hvor sødt! udraabte hun, at høre sin egen Overbeviisning af en fremmed Mund! hvor vi først ret blive til os selv, naar en anden giver os fuldkommen Ret. Ogsaa jeg tænker om Lothario fuldkommen som De; ikke enhver lader ham vederfares Ret; men derimod sværme ogsaa alle de for ham, der kiænde ham nærmere, og den smertelige Følelse, der i mit Hierte blander sig med hans Minde, kan ikke holde mig fra, daglig at tænke paa ham. Et Suk skaffede hendes Bryst

Luft, i det hun sagde dette, og i hendes høyre Øie blinkede en skiøn Taare. De maae ikke troe, blev hun ved, at jeg er saa blød, saa let at røre! det er kun Øiet, der græder. Jeg havde en liden Vorte paa det nederste Øielaag, man har lykkeligt bundet mig den af; men Øiet er siden den Tiid altiid blevet svagt; den ringeste Anledning driver mig en Taare frem; her sad Vorten. De seer intet Spor af den mere.

Han saae intet Spor, men han saae ind i hendes Øie; det var klart, som Christal; han troede at see indtil Grunden af hendes Siæl.

Vi have sagde hun, nu sagt vor Forbindelses Løsensord, lad os nu saa snart mueligt blive fuldkommen kiændte med hinanden. Menneskets Historie er hans Caracter. Jeg vil fortælle Dem, hvorledes det er gaaet mig, skiænk mig en Smule Fortroelighed, og lad

ogsaa adskilte være foreenede. Verden er saa tom, naar man blot tænker sig Bierge, Floder og Stæder i den; men hist og her at vide nogen, der stemmer overeens med os, som vi ogsaa stiltiende leve fremad med, det gior os denne Jordklode først til en beboet Hauge.

Hun iilte bort, og lovede snart at hente ham af til en Spadseregang. Hendes Nærværelse havde virket meget behagelig paa ham, han agtede at erfare hendes Forhold til Lothario. Han blev kaldt ind, hun kom ham imøde fra sit Værelse.

Da de een for een maatte gaae ned ad den snævre, og næsten steile Trappe, sagde hun: alt det kunde være videre og bredere, naar jeg havde vildet høre Deres ædelmodige Vens Tilbud; dog for at blive ham værdig, maatte jeg bevare det hos mig, hvad giorde ham mig saa kiær. Hvor er Forvalteren, spurgde hun, i det hun kom rendende ned ad Trap-

pen. De maae ikke tænke, blev hun ved, at jeg er saa riig, at behøve en Forvalter, de faa Marke ved min liden Selveiergaard kan jeg nok selv drive. Forvalteren hører min nye Naboe til, der har kiøbt den deilige Gaard, som jeg kiænder ind og ud; den gode Gamle Mand ligger syg af Podagra, hans Folk er ny her i Egnen, og jeg hielper dem gierne at giøre deres Indretninger.

De giorde en Spadseregang giennem Agre, Enge, og nogle Frugthauger. Thereſe sagde Forvalteren Beskeed i Alting, hun kunde giøre ham Rede for hver Smaating, og Wilhelm havde Aarsag nok at undre sig over hendes Indsigt, Bestemthed, og den Snuhed, hvorledes hun i ethvert Tilfælde vidste at angive Midler. Hun opholdt sig ingensteds, iilede bestandig til de betydende Puncter, og saaledes var Sagen snart afgiort. Hels hans Herre! sagde hun, da hun afferdigede Manden; jeg skal saasnart mueligt besøge ham, og

ønsker fuldkommen Bedring. Det kunde jeg nu ogsaa, sagde han med et Smiil, da han var borte, snart blive riig og bemidlet; thi min gode Naboe var ikke utilbøielig til at give mig sin Haand.

Den Gamle med hans Podagra? raabte Wilhelm: jeg kan ikke vide, hvor De i Deres Aar kunde komme paa saa fortvivlet et Indfald? — Jeg er heller slet ikke fristet! svarte Therese. Velhavende er enhver, der veed at forestaae det, han eyer; at være bemidlet er en besværlig Ting, naar man ikke forstaaer det.

Wilhelm viiste sin Forundring over hendes Huusholdningskundskaber. — Afgiort Tilbøyelighed, tidlig Leilighed, udvortes Drift, og en fortsat Sysslen med en nyttig Ting giør endnu meget mere mueligt i Verden, svarte Therese, og naar De først faaer at vide, hvad der har besiælet mig dertil, vil De ikke mere

undre Dem over det saa synderligladende Talent.

Hun forlod ham, da de kom hiem, i hendes liden Hauge, hvor han knap kunde vende sig, saa smalle var Gangene, og saa rigelig var alt beplantet. Han maatte smile, da han gik tilbage over Gaarden, thi der laae Brændeveddet saa accurat sauget, hugget, og favnsat, som det var en Deel af Bygningen, eller skulde blive bestandig saaledes liggende. Reene stod alle Kar paa deres Sted, det lidet Huus selv var hvidt og rødt anstrøget, og lysteligt at see til. Hvad Haandarbeid kan frembringe, der ingen skiønne Forhold kiender, men arbeider for Behov, Varighed og Munterhed, synes foreenet her. Man bragte ham Maden paa hans Værelse, og han havde Tiid nok at anstille Betragtninger. Især faldt ham paa: at han nu igien lærte at kiende en saa interessant Person, der havde staaet i nært Forhold med Lothario. Billigt er det, sagde

han ved sig selv, at en saa fortreflig Mand ogsaa drager fortrefflige Qvindesiæle til sig! hvor langt udbreder Mandighedens og Værdighedens Virkning sig? Naar kun andre ikke kom saa meget tilkort derved! Ja! tilstaae dig kun din Frygt! naar du engang igien træffer din Amazone, denne alle Skikkelsers Skikkelse, finder du hende trods alle dine Forhaabninger og Drømme til din Beskiæmmelse og Ydmygelse, endda tilsidst, som hans Brud.

Siette Capitel.

Wilhelm havde tilbragt en uroelig Eftermiddag ikke ganske uden, at Tiden var faldet ham lang, da hans Dør henimod Aften gik op, og en ung vakker Jægerdreng traadde ind, og helste. Skal vi nu gaae ud og spadsere? sagde dette unge Menneske, og i samme Øieblik kiændte Wilhelm Thereſe paa hendes smukke Øine.

Forlad mig denne Maskerade! begyndte hun, thi desværre er det nu kun Maskerade. Dog da jeg eengang skal fortælle Dem om den Tiid, da jeg saa gierne saae mig i denne Vest, vil jeg og paa enhver Maade gisre mig hiine Dage nærværende. Kom da; selv den Plads, hvorpaa vi saa tit udhvilede os fra vore Jagter og Spadseregange, skal bidrage dertil.

De gik, og paa Veyen sagde Therese til sin Ledsager: det er ikke billigt, at De lader mig tale alleene; allerede veed De nok om mig, og jeg veed endnu ikke det mindste om Dem; fortæl De mig midlertid noget om Dem selv, at jeg kan fatte Mod til ogsaa at forelægge Dem min Historie, og mine Forhold. Desværre har jeg, svarte Wilhelm, intet andet at fortælle, end Vildfarelser paa Vildfarelser, Feiltrin paa Feiltrin, og jeg vidste ingen, jeg heller vilde fortie de forvirrede Omstændigheder, jeg har befundet og befinde mig i, end Dem; Deres Blik, og Alt, hvad der omgiver Dem, Deres heele Væsen, og Deres Forhold viser mig, at De kan glæde Dem over Deres forbigangne Liv, at De i en sikker Følge er gaaet frem ad en skjøn reen Vei, at De ingen Tiid har spildt, at De intet har at bebreide Dem.

Therese smilte, og svarte: vi maae oppebie, om De endnu tænker saaledes, naar De faaer min Historie at høre. De gik videre,

og under nogle almindelige Samtaler, spurgde Thereſe ham: er De fri? jeg troer at være det, svarte han: men jeg ønsker det ikke. Godt! sagde hun: det peger hen paa en forvikklet Roman, og viser mig, De har ogsaa noget at fortælle.

Under disse Ord gik de op ad Høyen, og leirede sig ved en stor Eeg, der udbredte sin Skygge vidt omkring. Her! sagde Thereſe, under dette tydske Træe vil jeg fortælle en tydsk Piges Historie. Hør mig taalmodig: Min Fader var en velhavende Adelsmand i denne Provinds, en munter, lys, virksom, vakker Mand, en kiærlig Fader, en redelig Ven, en ypperlig Husholder, og hos hvem jeg ingen anden Feil kiændte, end at han var for overbærende mod en Kone, der ikke forstod at sætte Prits paa ham. Desværre maa jeg sige det om min egen Moder! hendes Væsen var ligetvertimod hans. Hun var fremfuusende, ubestandig, uden Tilbøjelighed enten for sit Huus

eller for mig, hendes eeneste Barn, ødsel, men deilig, fuld af Aand, fuld af Talenter, den Kreds Fortryllelse, hun vidste at samle omkring sig. Vist nok var hendes Selskab aldrig stort, eller blev det ikke længe. Denne Kreds bestod for det meeste af Mænd, thi intet Fruentimmer befandt sig vel ved Siden af hende, heller ikke kunde hun taale noget Fruentimmers Fortieneste. Jeg lignede min Fader af Udvortes og Tænkemaade. Ligesom en ungÆlling strax søger Vandet, saa var fra første Ungdom af Kiøkkenet, Spisekammeret, Lader og Lofter mit Element. Huses Orden og Reenlighed, syntes endog i den Tiid jeg legede endnu, at være min eeneste Instinct mit eeneste Diemærke. Min Fader glædede sig derover, og gav min barnagtige Bestræbelse gradviis de passeligste Ryster; min Moder holdt derimod ikke af mig, og lagde intet Dieblik Dølgsmaal derpaa.

Jeg voxte til, med Aarene tiltog min Virksomhed, og min Faders Kiærlighed til mig. Naar vi var eene, gik i Markerne, naar jeg hialp ham at giennemsee Regningerne, da kunde jeg vel føle paa ham, hvor lykkelig han var. Naar jeg saae ham i Øinene, var det, som jeg saae ind i mig selv; thi det var just Øinene, der giorde mig ham fuldkommen liig. Men samme Mod, samme Udtryk beholdt han ikke i min Moders Nærværelse; han undskyldte mig sagtmodig, naar hun dadlede mig hæftig og uretfærdig, han tog sig mig an, ikke som han vilde beskytte mig, men som han kun kunde undskylde mine gode Egenskaber. Saaledes lagde han selv ikke Hindringer i Veien for nogen af hendes Tilbøieligheder; hun begyndte med største Lidenskab at slaae sig til Skuespillet; der blev bygget et Theater; Mandfolk fattedes ikke af alle Classer og Skikkelser; der fremstilte sig paa Theatret, men Fruentimmer fattedes derimod ofte. Lydia en vakker Pige, der var opdraget

med mig, og der strax i hendes første Ungdom tegnede til at blive indtagende, maatte paatage sig anden Rolle, og en gammel Kammerfrue forestille Mødrene og Tanterne, medens min Moder forbeholdt sig de første Elskerinder, Heltinder, og Hyrdinder af alle Slags. Jeg kan slet ikke sige Dem, hvor latterligt det forekom mig, naar de Mennesker, som jeg kiændte alle ret godt, havde forklædt sig, stod deroppe, og vilde ansees for noget andet, end de var. Jeg saae bestandig min Moder, og Lydia, den Baron og den Secretair, enten de saa lod dem see, som Fyrster og Grever, eller som Bønder, og jeg kunde ikke begribe, hvor de vilde anmode mig at troe, at de var vel eller ilde tilmode, at de var forelskede eller ligegyldige, giærrige eller gavmilde, da jeg dog for det meeste nøje var underrettet om det Modsatte. Derfor blev jeg ogsaa kun sielden blandt Tilskuerne; jeg pudsede altiid Lysene for dem, blot for at have noget at giøre; besørgede Aftensmaden, og havde anden Mor-

gen, medens de endnu havde længe at sove, alt bragt deres Garderobe i Orden, som de om Aftenen gemeenlig gik fra slængt mellem hinanden.

Denne Virksomhed syntes at være min Moder ganske vel tilmaade, men hendes Godhed kunde jeg ikke vinde, hun foragtede mig, og jeg veed, at hun mere end eengang gientog med Bitterhed: naar Moderen kunde være saa uvis som Faderen, vilde man vel neppe holde den Tiennestepige for min Datter. Jeg nægter ikke, at hendes Forhold jo efterhaanden reent drev mig fra hende; jeg betragtede hendes Handlinger, som en fremmed Persons, og da jeg var vant til, som en Falk at have Die med Folkene — thi i Forbigaaende at sige, derpaa beroer Grunden i al Huusholdning — saa faldt naturligviis min Moders og hendes Selskabs Forhold mig ogsaa paa. Det lod sig nok mærke, at hun ikke saae alle Mandfolk med samme Øine, jeg gav skarpere Agt, og

opdagede snart, at Lydia var den Fortroelige, og ved denne Leilighed blev selv mere kiændt med en Lidenskab, hun fra sin første Ungdom af saa tit havde forestilt. Jeg vidste alle hendes Sammenkomster, men jeg taug, og sagde intet til min Fader, som jeg og var bange for at bedrøve; men endelig blev jeg nødt til det. Mange Ting kunde hun ikke foretage uden at bestikke Folkene. Disse begyndte at trodse mig, forsømme min Faders Anordninger, og ikke udføre mine Befalinger; de Uordener, som deraf flød, vare mig utaalelige, jeg aabenbarede, jeg klagede Alting til min Fader.

Han hørte roelig paa mig; gode Barn! sagde han endelig smilende, jeg veed alt, vær roelig, bær det med Taalmodighed, thi det er blot for din Skyld, jeg lider det.

Jeg var ikke roelig, jeg havde ingen Taalmodighed. I Stilhed skiældte jeg paa min Fader; thi jeg troede ikke, at han for nogen

Aarsags Skyld behøvede at taale det; jeg drev paa Orden, og var besluttet til at lade det komme til det yderste.

Min Moder havde Midler af sig selv; men fortærede dog mere, end hun skulde, og dette voldte, mærkede jeg nok, mangen Forklaring mellem mine Forældre. Længe blev der ikke raadet Bod paa den Sag, til endelig min Moders Lidenskaber selv frembragte en Slags Udvikling.

Den første Elsker blev paa en eklatant Maade troløs; Huset, Egnen, hendes Forhold var hende imod. Hun vilde rage paa et andet Gods; der var det hende for ensomt, hun vilde til Byen, der gieldte hun ikke nok. Jeg veed ikke, alt hvad der foregik imellem hende og min Fader; nok han besluttede sig til endelig under Betingelser, jeg ikke fik at vide, til at samtykke i en Reise, hun vilde giøre til det sydlige Frankrig.

Vi vare nu fro, og levede som i Himlen, ja jeg troer, at min Fader intet har tabt, om han endog med en anseelig Summe frakiøbte sig hendes Nærværelse. Alle unyttige Tieneſtefolk blev afſkaffede, og Lykken ſyntes at være vor Orden gunſtig; vi havde nogle meget gode Aar; alt lykkedes efter Ønſke. Men desværre denne glade Tilſtand varede ikke længe, ganſke uformodentlig blev min Fader overfaldet af et Slagflod, der gierte ham lam i den høire Side, og betog ham det reene Brug af Talen. Man maatte giætte sig til alt, hvad han forlangte, thi han fik aldrig det Ord frem, han havde i Tanke. Meget ængſtlige var mig derfor mange Øieblikke, hvori han udtrykkelig vilde være eene med mig, han pegede med hæftig Gebærde at enhver ſkulde forføie sig bort, og naar vi da ſaae os eene, var han ikke iſtand til at faae det rigtige Ord frem, hans Utaalmodighed ſteeg til det høieſte, og hans Tilſtand bedrøvede mig i mit inderſte Hierte. Saameget forekom mig ſikkert, at

han havde noget at betroe mig, der angik mig i Særdeleshed. Hvilken Længsel følte jeg ikke efter at faae det at vide! ellers kunde jeg see Alting paa hans Øine; men nu var det forgiæves; selv hans Øine talte ikke mere; kun saa meget var mig tydeligt, han vilde intet, begiærte intet; han stræbte kun at aabenbare mig noget, som jeg desværre ikke fik at vide. Hans Onde kom igien; han blev kort derpaa ganske uvirksom og uskikket; og ikke længe efter, var han død.

Jeg veed ikke, hvorledes den Tanke havde sat sig fast hos mig, at han etsteds havde nedlagt en Skat, som han efter sin Død hellere vilde unde mig end min Moder; jeg søgte alt i hans levende Live, men jeg fandt intet, og efter hans Død blev alting forseglet. Jeg skrev til min Moder, og tilbød hende, at blive som Forvalter i Huset; hun afslog mig det, og jeg maatte forlade Godset. Der kom et indbyrdes Testament frem, hvor-

ved hun blev i Besiddelse og Nydelse af Alt og jeg, i det mindste saalænge hun levede, afhængig af hende. Nu troede jeg først ret at forstaae min Faders Vink; jeg beklagede ham, at han havde været saa svag, ogsaa efter sin Død at være uretfærdig imod mig. Thi nogle af mine Venner vilde endog paastaae, det var snart ikke bedre, end om han havde giort mig arveløs, og forlangte jeg skulde gribe Testamentet an, men som jeg ikke kunde beslutte mig til. Jeg ærede formeget min Faders Minde; jeg stolede paa Skiæbnen; jeg stolede paa mig selv.

Jeg havde altiid staaet i god Forstaaelse med en Dame i Naboelauget, der havde store Godser, hun tog med Fornøjelse imod mig, og det blev mig let, snart at forestaae hendes Huusholdning. Hun levede meget regulair, og elskede Orden i Alting; og jeg hialp hende troelig i Kampen med Forvalter og Tyende. Jeg er hverken gierrig eller misundelig, men

vi Fruentimmer holde overalt meget alvorligere, end en Mand selv, over, at intet ødes til Unytte. Hvert Underslæb er os utaaleligt, vi vil, at enhver kun skal nyde, for saavidt han er berettiget dertil.

Nu var jeg igien i mit Element, og sørgede stille over min Faders Død. Min Beskytterinde var tilfreds med mig; kun en liden Omstændighed forstyrrede med Roelighed. Lydia kom tilbage, min Moder var grusom nok til at forskyde den arme Pige, efter at hun var fra Grunden fordærvet. Hun havde hos min Moder lært at ansee Lidenskaber som Bestemmelse, hun var vant til ikke at styre sig i noget. Da hun uformodenlig igien kom frem, tog min Velgiverinde ogsaa mod hende, hun vilde gaae mig til Haande, og kunde ikke skikke sig i nogen Ting.

Paa samme Tid kom min Dames Paarørende og tilkommende Arvinger tit i hendes

Huus, og forlystede dem med Jagten. Ogsaa Lothario var ofte med dem; jeg lagde meget snart Mærke til, hvormeget han udmærkede sig fra alle andre, dog uden mindste Hensyn paa mig selv. Han var høflig mod alle, og snart syntes Lydia at tildrage sig heele hans Opmærksomhed. Jeg havde altid at bestille, og var sielden hos Selskabet; i hans Nærværelse talte jeg mindre end sædvanlig, thi jeg vil ikke nægte, at en levende Samtale altid har været mig Livets Kryderie. Jeg talte gierne meget med min Fader om Alt, hvad der mødte. Hvad man ikke snakker om, betænker man ikke ret. Intet Menneske havde jeg nogensinde hellere hørt paa, end paa Lothario, naar han fortalte om sine Reiser, sine Feldtog. Verden laae saa klar, saa aaben for ham, som den Egn, jeg havde holdt Huus i, for mig. Jeg hørte ikke en Eventyrers underlige Skiæbner, ikke de overdrevne Halvsandheder af en indskrænket Reisende, der altid kun sætter sin Person i Stæden for det Land, han lover at give os

et Billede af; han fortalte ikke; han førte os paa Stæderne selv; jeg har ikke let følt saa reen en Fornøyelse.

Men uudsigelig var min Tilfredshed, da jeg en Aften hørte ham tale om Fruentimmerne. Samtalen kom ganske naturlig; nogle Damer af Nabolauget havde besøgt os, og ført de sædvanlige Taler om Fruentimmernes Dannelse. Man var uretfærdig mod vort Kiøn, hedde det, Mændene vilde beholde al høyere Cultur for dem selv, man vilde ikke tilstæde os Adgang til nogen Videnskab, man forlangte, at vi kun skulde være Fiasedukker eller Hunsholdersker. Lothario talte lidet til alt dette; men da Selskabet blev mindre, sagde han ogsaa sin Mening aabenhiertig herom. Det er besynderligt, sagde han, at man tager den Mand det ilde op, der vil sætte et Fruentimmer paa det høyeste Sted, hun kan beklæde; og hvilket er høyere, end Husregimentet?

Naar Manden plager sig med de udvortes Forhold, naar han maa skaffe Eiendommene tilveie, og beskytte dem, naar han endog tager Deel i Statsforvaltningen, overalt er afhængig af Omstændigheder, og jeg havde Lyst at sige, regierer intet, i det han troer at regiere Alt, altiid kun maa være politisk, hvor han gierne vilde være fornuftig, hemmelighedsfuld, hvor han vilde være aabenhiertig, falsk, hvor han ønskede at være ærlig, naar han for det Maals Skyld, han aldrig naaer, hvert Øieblik maae opgive det skiønneste Maal, Harmonie med sig selv, hersker midlertid en fornuftig Kone virkelig i det Indre, og giør en heel Familie hver Virksomhed, hver Tilfredshed muelig. Hvad er Menneskets høyeste Lykke, undtagen, at vi udføre det, vi ansee som ret og godt? at vi virkelig ere Herrer over Midlerne til vore Maal. Og hvor skal, hvor kan vore nærmeste Maal ligge, uden indenfor Huset? alle stedse tilbagevendende unødværlige Fornødenheder, hvor vente, hvor fordre vi dem, uden

der, hvor vi staae op, og lægge os, hvor Kiøkken, og Kielder, og hvert Slags Forraad altid skal være rede for os og vore? hvilken regelrigtig Virksomhed udkræves for at giennemdrive denne stedse tilbagevendende Orden i en uforrykket levende Følge? hvor faa Mænd er det given, som en Stierne, at komme regelrigtig igien, og forestaae Dagen saavelsom Natten? danne sig sine huuslige Redskaber, plante og høste, bevare og udgive, og stedse med Roe, Kiærlighed og Hensigtspassenhed at vandre Kredsen igiennem. Har et Fruentimmer engang grebet dette indvortes Herredom, da giør hun den Mand, hun elsker, først derved eene til Herre; hendes Opmærksomhed erhverver alle Kundskaber, og hendes Virksomhed veed at nytte dem alle. Saaledes er hun afhængig af ingen, og skaffer sin Mand den sande Uafhængighed, den huuslige, indvordes; det, han ejer, seer han betrygget, det, han erhverver, godt nyttet, og saaledes kan han henvende sit Sind til større Gienstande, og naar Lykken er god;

være det for Staten, der saavel anstaaer hans Kone hiemme.

Han giorde derpaa en Beskrivelse af, hvorvidan han ønskede sig en Kone. Jeg blev rød, thi han beskrev mig, som jeg levede. Jeg nød i Stilhed min Triumph, saameget mere, da jeg af alle Omstændigheder saae, at han ikke personlig havde meent mig, at han egenlig ikke kiændte mig. Jeg erindrer mig ingen behageligere Følelse i min Levetiid, end at en Mand, jeg agtede saa høyt, gav ikke min Person, men min inderste Natur Fortrinnet. Hvilken Belønning følte jeg; hvilken Opmuntring havde jeg faaet!

Da de var borte, sagde min værdige Veninde smilende til mig: det er Skade, at Mandfolkene tit tænke og tale, hvad de dog ikke lade komme til Udførelse, ellers var her ligefrem fundet et ypperligt Partie for min kiære Therese. Jeg spøgte over hendes Yttring, og til-

føjede: at Mændenes Forstand vel saae sig om efter Huusholderinder, men at deres Hierte og Indbildningskraft længtes efter andre Gienstande, og at vi Huusholderinder egenlig ingen Veddestriid mod de elskværdige og indtagende Piger kunde udholde. Disse Ord sagde jeg Lydia til Gehør, thi hun dulgte ikke, at Lothario havde giort meget Indtryk paa hende, og han syntes ogsaa at blive mere opmærksom paa hende ved hvert nyt Besøg. Hun var fattig, hun var ikke af Stand, men hun kunde ikke modstaae den Fryd at indtage og indtages; jeg havde aldrig elsket, og elskede heller ikke nu; hvorvel det var mig uendelig behageligt at see, hvorhen min Natur af en saa hædret Mand blev sat og regnet, vil jeg dog ikke nægte, at jeg ikke var ganske tilfreds. Jeg ønskede nu ogsaa, at han maatte kiende mig, maatte tage personlig Deel i mig. Dette Ønske opkom hos mig uden nogen bestemt Tanke, hvad deraf kunde følge.

Den første Tieneste, jeg viiste min Velgiverinde, var, at jeg søgte at bringe de skiønne Skove paa hendes Godser i Orden. I disse kostelige Besiddelser, hvis store Værdie Tiid og Omstændigheder bestandig forøge, gik det desværre bestandig kun efter den gamle Slendrian, ingensteds var Plan og Orden, og paa Stiælen og Undersløb var der ingen Ende; mange Bierge stod øde; og kun de ældste Hugster havde endnu lige Vært. Jeg gik altdet igiennem selv med en duelig Forstmand; og lod Skovene opmaale; jeg lod hugge, saae, plante, og i kort Tiid var Alting i Gang. Jeg havde, for at komme lettere afsted til Hest, og heller ingensteds at hindres til Fods, ladt mig giøre Mandsklæder; jeg var mange Steder, og man frygtede mig allevegne.

Jeg hørte, at det Selskab unge Venner med Lothario igien havde anstillet en Jagt; første Gang i mit Liv faldt det mig ind at synes; eller for ikke at giøre mig selv Uret, i den herlige

Mands Dine at gielde for, hvad jeg var. Jeg tog mine Mandsklæder paa, fik Flinten paa Nakken, og gik ud med vor Jæger, for at vente Selskabet paa Grændsen. De kom; Lothario kiendte mig ikke strax, en af min Velgiørerinnes Søstersønner forestilte mig for ham, som en duelig Forstmand, spøgte over min Ungdom, og drev sit Spil saalænge med min Roes, at Lothario endelig kiendte mig. Søstersønnen understøttede min Hensigt, som om vi havde aftalt det, omstændelig og taknemmelig fortalte han, hvad jeg havde giort for Tantens Godser, og følgelig ogsaa for ham.

Lothario hørte med Opmærksomhed paa ham, gav sig i Samtale med mig, spurgte om alle Godsernes og Egnens Forhold, og jeg var glad ved, at kunde udbrede mine Kundskaber for ham; jeg stod mig meget vel i min Examen, forelagde ham nogle Forbedringsforslag til Prøvelse, han billigede dem, fortalte mig lignende Exempler, og styrkede mine Grunde

ved den Sammenhæng, han gav dem; min Tilfredshed voxte hvert Øieblik. Men lykkeviis vilde jeg blot være kiændt og ikke elsket; thi — vi kom hiem, og jeg mærkede mere end nogensinde, at den Opmærksomhed, han viiste Lydia, syntes at forraade en hemmelig Tilbøielighed. Jeg havde opnaaet mit Hjemeed, og var dog ikke roelig; han viiste Dag fra Dag sand Agtelse og skiøn Fortroelighed til mig, han talte sædvanlig til mig i Selskab, spurgde mig om min Meening, og syntes især i Huusholdningssager at have den Tiltroe til mig, som jeg vidste Alt. Hans Deeltagelse opmuntrede mig overordentlig; endog naar der taltes om almindelig Landoeconomie og Financer, trak han mig ind i Samtalen med, og jeg søgte i hans Fraværelse at erhverve mig mere Kundskab om Provindsen, ja om heele Landet; det faldt mig let; thi der kom blot igien i det Store, hvad jeg i det Smaa saa noie vidste, og kiændte.

Han kom fra denne Tiid af tiere i vort Huus. Der blev, kan jeg nok sige, snakket om Alt, men paa en vis Maade blev vor Samtale altid tilsidst oeconomisk, om og kun i uegenlig Betydning. Hvad Mennesket ved consequent Anvendelse af sine Evner, sin Tiid, sine Penge, selv ved ringeladende Midler kan frembringe for uhyre Virkninger, derom taltes der meget.

Jeg modstod ikke den Tilbøyelighed, der drog mig til ham, og jeg følte desværre kun for snart, hvor stærk, hvor hiertelig, hvor oprigtig og reen min Kiærlighed var, da jeg troede alt mere at mærke, at hans idelige Besøg gialdt Lydia og ikke mig. Hun var i det mindste overmaade levende overtydet derom, hun giorde mig til sin Fortroelige, og derved fandt jeg mig endnu i nogen Maade trøstet. Det, hun saa meget udlagde til sin Fordeel, fandt jeg paa ingen Maade betydeligt; af Hensigt til en alvorlig varende Forbindelse viste sig

intet Spor; des tydeligere saae jeg den lidenskabelige Piges Hæng efter at blive hans til enhver Priis.

Saaledes stod Tingene, da Fruen i Huset overraskede mig med et uventet Tilbud. Lothario, sagde hun, tilbyder Dem sin Haand, og ønsker at have Dem sin Livstid bestandig ved sin Side. Hun udbredte sig over mine Egenskaber, og sagde mig, hvad jeg saa gjerne hørte, at Lothario var overtydet, i mig at have fundet den Person, han saalænge havde ønsket.

Nu var den høyeste Lykke opnaaet for mig; en Mand begiærte mig, som jeg agtede saa høyt, hos hvem, og med hvem jeg saae en fuldkommen frie udbredet nyttig Virkning af min medfødde Tilbøyelighed, af mit ved Øvelse erhvervede Talent, for mig; Suminen af min heele Tilværelse syntes at have forøget sig i det uendelige. Jeg gav mit Samtykke, han kom

selv, han talte eene med mig, han rakte mig sin Haand, han saae mig i Øinene, han omfavnede mig, og trykte et Kys paa mine Læber. Det var det første og det sidste. Han betroede mig sin heele Forfatning, hvad det amerikanske Feldtog havde kostet ham, hvad Gield han havde trukket paa sine Godser, hvorledes han paa en Maade havde lagt sig ud med sin Grandoncle derover, hvorledes denne værdige Mand tænkte at sørge for ham, men rigtig nok paa sin egen Maade, han vilde give ham en riig Kone, da en veltænkende Mand dog kun var tient med en huusholderisk, han haabede ved sin Søster at overtale den Gamle. Han forelagde mig sin Formuestilstand, sine Planer, sine Udsigter, og udbad sig min Medvirkning. Blot til vi fik hans Onkles Samtykke, skulde det blive en Hemmelighed.

Neppe var han borte, før Lydia spurgte mig, om han havde snakket om hende? Jeg sagde, Nei! og keedede hende med at fortælle

om oeconomiske Gienstande. Hun var urolig, ondlunet, og hans Adfærd, da han kom igien, giorde ikke hendes Tilstand bedre.

Dog jeg seer, at Solen hælder til Nedgang! det er Deres Lykke, min Ven! De havde ellers maattet høre den Historie, jeg saa gierne fortæller mig selv, heelt igiennem med alle dens smaa Omstændigheder. Lad mig skynde mig, vi nærme os til en Epoke, som ikke er god at dvæle ved.

Lothario giorde mig kiendt med sin fortreflige Søster, og hun vidste paa en passelig Maade, at føre mig ind hos Onclen; jeg vandt den Gamle, han samtykkede vore Ønsker, og jeg kom med en lykkelig Efterretning tilbage til min Velgiørerinde. Tingen var nu ingen Hemmelighed mere der i Huset, Lydia fik den at vide, hun troede at høre noget umueligt. Da hun endelig ikke mere kunde tvivle derpaa, forsvandt hun med eet, og man vidste ikke, hvor hun var bleven af.

Vor Forbindelses Dag nærmede sig; jeg havde alt tit bedet ham om hans Portrait, og jeg erindrede ham i det, han vilde ride bort, nok engang om hans Løfte; De har glemt sagde han, at give mig den Portraiteasse, De ønsker det passet ind i. Det var sat; jeg havde en Foræring af en Veninde, jeg holdt meget af. Af hendes Haar var der lagt et Navn i Træk under det yderste Glas; inden i var et tomt Stykke Elfenbeen, hvorpaa just hendes Billede skulde været malet, da hun ulykkeligviis røvedes mig ved Døden. Lotharios Tilbøjelighed gjorde mig lykkelig i det Øieblik, da hendes Tab endnu var mig meget smerteligt, og jeg ønskede ved min Vens Billede at udfylde det Tab, hun havde efterladt mig i sin Foræring.

Jeg iilte op paa mit Værelse, tager mit Pynteskriin, og aabner det i hans Nærværelse; neppe kaster han Øinene deri, før han bliver en Medaillon vaer med et Fruentim-

merportrait, han tager det i Haanden, betragter det med Opmærksomhed, og spørger hastig: hvem skal det Portrait være? — Min Moder — svarte jeg — Nær havde jeg svoret paa, raabte han, Portraitet var en Frue St. Alban, som jeg for nogle Aar siden traf i Schweits — Det er den samme, svarte jeg smilende, og De har altsaa uden at vide det, lært at kiænde Deres Svigermoder. St. Alban er det romantiske Navn, min Moder reiser under, og hun befinder sig under det endnu for nærværende Tiid i Frankerig.

Jeg er det ulykkeligste af alle Mennesker, raabte han, kastede Portraitet i Skrinet, holdt Haanden for Øjnene, og forlod strax Værelset. Han kastede sig paa sin Hest, jeg løb ud paa Altanen, og raabte efter ham; han vendte sig om, viftede ad mig med Haanden — og jeg har ikke seet ham siden.

Solen gik ned, Thereſe ſaae med afvendt Øie ind i den Ild, og begge hendes ſmukke Øine løb fulde af Taarer.

Thereſe taug, og lagde ſin Haand paa ſin nye Vens Hænder, han kyſte den med Deeltagelſe, hun aftørrede ſine Taarer, og ſtod op. Lad os gaae tilbage, ſagde hun, og ſørge for Vores.

Samtalen underveis var ikke levende; de kom ind af Haugedørren, og ſaae Lydia ſidde paa en Bænk, hun ſtod op, gik af Veien for dem, og forſøjede ſig tilbage ind i Huſet, hun havde et Stykke Papiir i Haanden, og der var to Smaapiger hos hende. Jeg ſeer, ſagde Thereſe, hun bærer endnu ſin eeneſte Trøſt, Lotharios Brev, beſtandig hos ſig; hendes Ven lover hende, at hun ſtrax, ſaaſnart han befinder ſig vel, ſkal igien leve ved hans Side; han beder hende ſaalænge at blive roelig hos mig. Diſſe Ord hænger hun ved, diſſe Linier

trøster hun sig med; men hans Venner staae ilde anskrevne hos hende.

Midlertiid vare begge Børnene komne til, helste paa Thereſe, og gierde hende Regnskab for Alt, hvad i hendes Fraværelse var forefaldet i Huset. De seer her endnu en Deel af min Syssel, sagde Thereſe, jeg har giort en Foreening med Lotharios fortreffelige Søster, vi opdrage et Antal Børn i Fællig, jeg danner de levende og tienstfærdige Hunsholderinder, og hun paatager sig dem, hos hvem dem der viiste sig et roligere og fiinere Talent, thi det er billigt, at man paa enhver Maade sørger for Mændenes og Hunsholdningens Lykke. Naar De lærer at kiænde min ædle Veninde, begynder De et nyt Levnet; hendes Skiønhed, hendes Godhed giør hende en heel Verdens Tilbedelse værdig. Wilhelm trøstede sig ikke til at sige, at han desværre alt kiændte den skiønne Grevinde, og at hans flygtige Forhold til hende vilde smerte ham evig; han var meget

tilfreds med, at Thereſe ikke fortſatte Samtalen, og at hendes Forretninger nødde hende at gaae ind i Huſet. Han befandt ſig nu eene, og den Efterretning, at den unge ſkiønne Grevinde ogſaa alt var nødſaget til at bøde ved Velgiørenhed paa Mangel af egen Lykke, giorde ham høieſt ſørgmodig; han følte, at det hos hende kun var en Nødvendighed af at adſprede ſig, og iſteden for glad Livsnydelſe at ſætte Haab om fremmed Lykſalighed. Han priſte Thereſe lykkelig, at, ſelv ved hiin uventet ſørgelige Forandring, ingen Forandring behøvede at foregaae i hende ſelv. Hvor lykkelig er den fremfor Alt, raabte han, der for at ſætte ſig i Enighed med ſin Skiæbne, ikke behøver at kaſte ſit hele forgangne Liv bort.

Thereſe kom paa hans Værelſe, og bad om Forladelſe for, hun forſtyrrede ham; her i dette Skab i Væggen, ſagde hun, ſtaaer hele mit Bibliothek, det er mere, Bøger, jeg ikke kaſter bort, end ſom jeg giemmer. Lydia

forlanger en gudelig Bog, der findes vel een og anden af det Slags deriblandt. De Mennesker, der heele Aaret igiennem er verdslige, bilde dem ind, de i Nødens Tiid maa være Gudelige; De anfee alt godt og fædeligt, som Medicin, som man med Modbydelighed tager ind, naar man befinder fig ilde; i en Geiftlig, en Sædelærer fee de kun en Læge, fom man ikke hurtig nok kan blive qvit af Huset; men jeg tilftaaer gierne, jeg har Begreb om det Sædelige, fom om en Diet, der juft derved kun er Diet, naar jeg gjør den til Leveregel, naar jeg heele Aaret ikke lader den af Sigte.

De føgte blandt Bøgerne, og fandt nogle faakaldte Opbyggelfes Skrifter. At tage Tilflugt til diffe Bøger, fagde Thereſe, har Lydia lært af min Moder. Skuefpil og Romaner var hendes Liv, faalænge Elfkeren blev troe; hans Bortgang bragde ftrax diffe Bøger i Credit igien. Jeg kan overalt ikke begribe, fagde hun, hvor man har kundet troe, at Gud

ved Bøger og Smaahistorier taler til os. Den, som Verden ikke umiddelbar aabenbarer, i hvad Forhold den staaer til ham, den, hvis Hierte ikke siger, hvad han er sig og andre skyldig, han vil vel neppe faae det at vide af Bøger, der egentligen kun ere skikkede til at give vore Vildfarelser Navne.

Hun lod Wilhelm være eene, og han tilbragte sin Aften med at eftersee det lille Bibliothek; det var rigtig nok blot ved Tilfælde kommet sammen.

Therese blev de faa Dage, Wilhelm opholdt sig hos hende, sig bestandig liig, hun fortalte ham Følgerne af hendes Tilbragelse i mange Afsætninger meget omstændelig. Dag og Time, Sted og Navn var stedse nærværende for hendes Hukommelse, og vi sammendrage her i Korthed, hvad vore Læsere behøve at vide.

Aarsagen til Lotharios pludselige Bortgang lod sig desværre let forklare; han havde mødt Thereses Moder paa sin Reise, hendes Yndigheder lokkede ham, hun var ikke paaholden mod ham, og nu skilte dette ulykkelige hastig overgaaede Eventyr ham ved Forbindelsen med et Fruentimmer, som Naturen selv syntes at have dannet for ham. Therese blev i sin Syssels og Pligts reene Kreds, man fik at vide, at Lydia hemmelig havde opholdt sig i Naboeskabet; hun var lykkelig, da Egteskabet, skiøndt af ubekiendte Aarsager, ikke blev fuldbyrdet, hun søgte at nærme sig Lothario, og det syntes, at han, mere af Fortvivlelse end af Tilbøielighed, mere overrasket, end med Overlæg, mere af Kiedsommelighed, end af Forsæt, var kommet hendes Ønsker imøde. Therese var roelig derover; hun giorde ingen videre Fordringer paa ham, og selv, om han havde været hendes Mand, havde hun maaskee havt Mod nok til at taale et saadant Forhold, naar det kun ikke havde forstyrret hendes huus-

lige Orden, i det mindste yttrede hun ofte, at en Kone, der holdt sine Huussager ret sammen, kunde oversee hver lille Phantasie hos sin Mand, og altiid være vis paa, han vendte om igien.

Thereses Moder havde snart bragt sin Formues Anliggender i Uorden, hendes Datter maatte undgiælde det, thi hun fik lidet fra hende; den gamle Dame, Thereses Beskytterinde døde, efterlod hende den lille Ejendomsgaard, og en artig Capital til Legat. Therese vidste strax at skikke sig i den snevre Kreds. Lothario tilbød hende en bedre Ejendom, Jarno var Underhandler, hun afslog det: jeg vil, sagde hun, vise i det Smaa, at jeg var værd at dele det Store med ham; men det forbeholder jeg mig, at naar Tilfældet for min eller andres Skyld skulde sætte mig i Forlegenhed, jeg uden Betænkning først kan tage min Tilflugt til min dyrebare Ven.

Intet bliver mindre skiult og unyttet end hensigtpassende Virksomhed. Neppe havde hun indrettet sig paa sin lille Gaard, saa søgte Naboerne alt hendes nærmere Kiendskab og hendes Raad, og den nye Eier af de tilgrændsende Godser gav ikke utydelig at forstaae, at det kom an paa hende, om hun vilde modtage hans Haand, og blive Arving af den største Deel af hans Formue. Hun havde alt betroet dette Forhold til Wilhelm, og spøgte ved Leilighed med ham om Giftermaal, og Misgiftermaal.

Ingenting, sagde hun, giver Folk mere at snakke om, end naar der eengang skeer et Giftermaal, de efter deres Viis kan kalde et Misgiftermaal, og dog er de meget sædvanligere end Giftermaale, thi desværre seer det efter en kort Tiids Forløb meget misligt ud med de fleeste Forbindelser. Stændernes Blanding ved Giftermaal fortiener kun for saavidt at kaldes Misgiftermaal, som den eene Deel ingen Deel

kan tage i den andens medfødde tilvante og ligesom nødvendig blevne Existents. De forskiællige Classer have forskiællige Maader at leve paa, som de ikke kan deele eller bytte med hinanden, og derfor er det bedre, naar det Slags Giftermaal ikke sluttes; men Undtagelser, og ret lykkelige Undtagelser ere muelige. Saaledes er en ung Piges Giftermaal med en gammel Mand altid misligt, og dog har jeg seet det faldet ret vel ud. For mig, kiænder jeg kun eet Misgiftermaal, naar jeg maatte gaae ørkesløs og repræsentere; heller vilde jeg tage enhver ærlig Forpagterſøn i Naboelauget.

Wilhelm agtede nu at tage bort igien, og bad sin nye Veninde endnu at skaffe ham et Ord til Afskeed fra Lydia. Den lidenskabelige Pige lod sig bevæge, han sagde hende nogle venlige Ord, hun svarte: den første Smerte har jeg overvundet, Lothario vil evig være mig dyrebar; men hans Venner kiænder jeg; det giør mig ondt, han har slige Mennesker

om sig. Abbeen kunde være istand til for en Grilles Skyld at lade Mennesker blive i Nød, eller vel styrte dem deri. Lægen vilde gierne jævne Alting, Jarno har intet Gemyt, og De — i det mindste ingen Caracter! bliv De kun saa ved at lade Dem bruge, som de tree Menneskers Redskab, man vil endnu overdrage Dem mangen Execution. Længe, det er mig ret vel bekiændt, var min Nærværelse dem imod; jeg havde ikke opdaget deres Hemmelighed, men jeg havde lagt Mærke til, at de bevarede en. Hvortil disse tillukte Værelser, disse underlige Gange! hvorfor kan ingen komme til det store Taarn? hvorfor bandlyste de mig, saa tit de blot kunde, paa mit Værelse. Jeg vil tilstaae, at Skinsyge først bragte mig paa denne Opdagelse, jeg frygtede, der var nogensteds en lykkelig Medbeilerinde skiult. Nu troer jeg ikke det mere; jeg er overbeviist, at Lothario elsker mig, at han mener mig det ærlig; men ligesaa viist er jeg overtydet, at han bedrages af sine kunstige og falske Venner. Vil De giøre

Dem fortient af ham; skal det blive Dem forladt, hvad De har forbrudt paa mig, saa frie ham af disse Menneskers Hænder. Dog hvad haaber jeg! overgiv De ham dette Brev, gientag De, hvad det indeholder: at jeg evig skal elske ham, at jeg forlader mig paa hans Ord! Ak raabte hun, i det hun stod op, og græd ved Thereses Hals: han er omgivet af mine Fiender; de vil søge at overtale ham, at jeg intet har opofret ham; o den bedste Mand maa gierne høre at han er erhvert Offer værd, uden at behøve at være taknemlig derfor.

Wilhelms Afskeed fra Therese var muntrere, hun ønskede snart at see ham igien. De kiender mig ganske, sagde hun, De har altiid ladt mig tale, næste Gang er det Deres Pligt at giengielde min Oprigtighed.

Paa hans Hiemreise havde han Tiid nok til at betragte dette nye klare Særsyn levende i Erindringen. Hvilken Tiltroe havde hun

indskudt ham! Han tænkte paa Mignon og Felix, hvor lykkelige disse Børn under et saadant Opsyn kunde blive, saa tænkte han paa sig selv, og følte, hvad Fryd det maatte være, at leve i Nærheden af et saa ganske klart menneskeligt Væsen. Da han nærmede sig Slottet, faldt Taarnet med de mange Gange og Sidebygninger ham mere paa, end ellers, han tog sig for at tale ved første Leilighed til Jarno eller Abbeen derom.

Syvende Capitel.

Da Wilhelm kom til Slottet, fandt han den ædle Lothario fuldkommen paa Veie til Bedring, Lægen og Abbeen vare ikke tilstæde, Jarno eene var blevet. Inden kort Tiid reed Reconvalescenten alt ud igien, snart ene, snart med sine Venner. Hans Samtale var alvorlig og behagelig, hans Omgang undervisende og vedergvægende, tit mærkede man Spor af en øm Følelse, hvorvel han søgte at dølge den, og næsten lod til at misbillige den, naar den yttrede sig mod hans Villie.

Saaledes var han en Aften stille ved Bordet, skiøndt han saae munter ud.

De har i Dag vist havt et Eventyr? sagde omsider Jarno: og det et behageligt.

Hvor De forstaaer Dem paa Deres Folk! svarte Lothario: Ja der er mødt mig et meget behageligt Eventyr. Paa en anden Tiid havde jeg maaskee ikke fundet det saa indtagende, som denne Gang, da det traf mig saa aaben. Jeg reed mod Aften giennem Bondebyerne, en Vei, jeg ofte nok i min tidlige Ungdom havde besøgt. Mine legemlige Lidelser maae have giort mig mørere, end jeg selv troede. Jeg følte mig blød, og ved ny oplevende Kræfter, som nyfød. Alle Gienstande viste sig for mig i samme Lys, som jeg havde seet dem i tidligere Aar, alle saa elskelige, saa yndige, saa indtagende, som de ikke i lang Tiid ere forekomne mig. Jeg mærkede nok, at det var en Svaghed, men jeg lod den behage mig ret vel, reed sagte, og det blev mig begribeligt, hvorledes Mennesker kan faae en Sygdom kiær, der stemmer os til søde Følelser. De veed maaskee, hvad fordum saa ofte førte mig ad den Vei?

Erindrer jeg ret, svarte Jarno, saa var det en liden Elskovshandel, der havde knyttet sig med en Forpagterdatter.

Man kunde gierne kalde den stor, svarte Lothario, thi vi holdt begge meget af hinanden, ret for Alvor, og det temmelig længe. Tilfældigviis stødte Alting sammen i Dag for ret levende at forestille mig vor Kiærligheds første Tider. Drengene rystede netop Oldenborerne ned af Træerne, og Asketræernes Løv var ikke videre, end den Dag, jeg første Gang saae hende. Nu var det længe siden, jeg saae Margarethe; thi hun er gift langt herfra, kun hørte jeg tilfældigviis, hun var for nogle Uger siden kommen med sine Børn at besøge sin Fader.

Saa var vel dette Ridt ikke saa ganske tilfældigt?

Jeg nægter ikke, sagte Lothario, at jeg ønskede at træffe hende. Da jeg ikke var langt

fra Huset, saae jeg hendes Fader sidde uden for Huusdørren, et Barn paa omtrent eet Aar stod hos ham. Da jeg nærmede mig, saae et Fruentimmer hastig ovenpaa ud af Vinduet, og da jeg kom mod Dørren, hørte jeg een komme springende nedad Trappen. Jeg tænkte vist, det var hende, og jeg vil ligesaagodt tilstaae det, jeg smiggrede mig, hun havde kiændt mig, og kom mig hurtig imøde. Men hvor skamfuld blev jeg, da hun sprang ud af Dørren, tog fat paa Barnet, som Hestene kom henimod, og bar det ind i Huset. Det var mig en ubehagelig Følelse, og min Forfængelighed blev blot lidet trøstet, da jeg, i det hun iilte bort, trode at see en mærkelig Rødme paa hendes Hals og det fristaaende Øre.

Jeg holdt stille, og talte med Faderen, og skielede midlertid omkring til Vinduerne, om hun ikke hist eller her skulde lade sig see; men jeg mærkede intet Spor til hende. Spør-

ge vilde jeg heller ikke, og reed altsaa forbi. Min Fortrydelse formildedes i nogen Maade ved Forundring, thi hvorvel jeg knap havde seet Ansigtet, saa forekom hun mig slet ikke forandret, og ti Aar er dog en Tiid, ja hun forekom mig yngre, ligesaa rank, ligesaa let paa Hænder og Fødder, Halsen, om mueligt, endnu ziirligere end før, hendes Kind ligesaa let til at modtage den elskværdige Rødme, derhos Moder til sex Børn, maaskee endnu til flere; dette Syn passede saa godt i den øvrige Trylleverden, der omgav mig, at jeg kun saameget mere med forynget Følelse reed videre, og først vendte om ved næste Skov, da Solen var i Begreb med at gaae ned. Saameget endog den faldende Dug erindrede mig om Lægens Forskrift, og det vel havde været raadeligere, at tage ligehiem, saa tog jeg dog min Vei igien ad den Side, hvor Forpagtergaarden laae. Jeg lagde Mærke til, at en qvindelig Skabning gik op og ned i Haugen, som er omhegnet med en tynd Hække,

Jeg reed paa Fodstien hen ad Hækken til, og jeg fandt mig just ikke langt fra den Person, jeg længtes efter.

Omendskiønt Aftensolen skinnede mig i Øinene, saae jeg dog, hun syslede ved Hækken, der kun løselig bedækkede hende. Jeg troede at gienkiende min gamle Elskede. Da jeg kom til hende, holdt jeg stille, ikke uden, at mit Hierte rørte sig. Nogle høje Qviste vilde Roser, som en sagte Luftning bevægede frem og tilbage, giorde mig hendes Skabning utydelig. Jeg talte til hende, og spurgde, hvorledes hun levede? Hun svarede mig med halv Stemme: ret vel! Midlertid mærkede jeg, at et Barn bag Gierdet havde travlt med at rive Blomster af, og jeg tog Leiligheden til at spørge hende, hvor da hendes andre Børn var? Det er ikke mit Barn, sagde hun, det vilde være tidligt! og i dette Øieblik føyede det sig, at jeg mellem Grenene nøye kunde see hendes Ansigt, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige til dette

Syn. Det var min Elskede, og det var hende ikke. Næsten yngre, næsten smukkere, end jeg for ti Aar siden havde kiendt hende. Er De da ikke Forpagterens Datter? spurgte jeg heel forvirret. Nei! sagde hun: jeg er hendes Cousine.

Men De ligner hinanden saa overordentlig, svarte jeg.

Det siger enhver, der har kiendt hende for ti Aar siden.

Jeg blev ved at spørge hende om adskillige Ting, min Vildfarelse var mig behagelig, skiøndt jeg alt havde opdaget den. Jeg kunde ikke rive mig los fra det levende Billede af fordums Lyksalighed, der stod for mig. Barnet var imidlertid gaaet bort fra hende henad Dammen til, at søge Blomster. Hun tog Afskeed, og iilte efter Barnet.

Midlertid havde jeg dog faaet at vide, at min gamle Elskede endnu var virkelig i sin Faders Huus, og i det jeg reed, sysselsatte jeg mig med Gisninger, om hun selv, eller Cousinen havde sat Barnet i Sikkerhed for Hestene. Jeg gientog nu den hele Historie adskillige Gange i mine Tanker, og jeg vidste ikke lettelig, at nogen Ting havde virket behageligere paa mig. Men jeg føler nok, jeg er syg endnu, og vi vil bede Doctoren, at han forløser os fra Resten af denne Stemning.

Det pleier at gaae med fortroelige Bekiendelser af yndige Kierlighedsbegivenheder, som med Spøgelseshistorier, har man først fortalt een, komme de øvrige af dem selv.

Vort lidet Selskab fandt i forgangne Dages Erindring mangt et saadant Æmne. Lotharios havde meest at fortælle. Jarnos Historier havde alle et eget Præg og, hvad Wilhelm havde at bekiende, veed vi alt. Midlertid var han

bange for, man skulde erindre ham om Histo-rien med Grevinden; men ingen tænkte, endog paa fierneste Maade derpaa.

Det er sandt, sagde Lothario, behageligere kan ingen Følelse i Verden være, end naar Hiertet efter en ligegyldig Pause igien aabner sig for Kierlighed til en ny Gienstand, og dog vilde jeg have undsagt denne Lykke for Livs-tid, havde Skiebnen vildet forbinde mig med Therese. Man er ikke altid Yngling, og man skulde ikke altid være Barn. Den Mand, der kiender Verden, der veed, hvad han i den har at gisre, hvad han af den har at haabe, hvad kan være ham ønskeligere end at finde en Mage, der allevegne virker med ham, og der veed at forberede ham Alt, hvis Virksomhed optager, hvad hans maa lade ligge, hvis Drif-tighed breder sig til alle Sider, naar hans kun tør gaae en lige Vei frem; hvilken en Himmel havde jeg drømt mig med Therese! ikke en sværmisk Lykkes Himmel, men et sikkert Livs

her paa Jorden. Orden i Lykke, Mod i Ulykke, Omsorg for det Ringeste, og en Siæl istand til at fatte det største og igien lade det fare. O jeg saae i hende saare vel de Anlæg, hvis Udvikling vi beundre, naar vi see Qvinder i Historien, der forekomme os langt ypperligere end Mænd; denne Klarhed over Omstændighederne; denne Slughed i alle Tilfælde; denne Sikkerhed i det Enkelte, hvorved det hele altid befinder sig saavel, uden at de nogensinde synes at tænke derpaa. De kan vel, blev han ved, i det han smilende vendte sig mod Wilhelm, tilgive mig, hvis Therese tog mig fra Aurelia; med hiin kunde jeg haabe et blidt Liv, da der med denne, end ikke var at tænke paa en lykkelig Time.

Jeg nægter ikke, svarte Wilhelm, at jeg kom hid med megen Bitterhed i Hiertet imod Dem, og at jeg havde foretaget mig strængt at dadle Deres Opførsel mod Aurelia.

Jeg fortiener ogsaa Daddel, svarte Lothario, jeg skulde ikke have forbyttet mit Venskab for hende med Kierligheds Følelse, jeg havde ikke, i Steden for den Agtelse, hun fortiente, skuldet indtrænge en Tilbøielighed, som hun hverken kunde vække eller vedligeholde. Ak! Hun var ikke elskværdig, naar hun elskede, og det er det største Vanheld, der kan møde et Fruentimmer.

Lad saa være, svarte Wilhelm; vi kan ikke altid undgaae, hvad der er at dadle, ikke undgaae, at vort Sindelag og vore Handlinger paa en synderlig Maade afdrives fra deres naturlige og gode Vending; men visse Pligter skulde vi aldrig sætte ud af Øie. Venindens Aske hvile blidt, vi ville uden at skiælde os, og dadle hende, medynksomme strøe Blomster paa hendes Grav. Men ved den Grav, hvor den ulykkelige Moder hviler, lad De mig spørge, hvorfor De ikke antager Dem Barnet? en Søn, som enhver vilde glæde sig ved, og

ſom De ganſke ſynes at forſømme. Hvor kan De med Deres reene og ømme Følelſer ganſke fornægte en Faders Hiærte? De har denne hele Tid igiennem, ikke med en Stavelſe nævnt den koſtelige Skabning, om hvis Ynde der er ſaameget at ſige.

Hvem taler De om? ſvarte Lothario: jeg forſtaaer Dem ikke.

Hvem anden end Deres Søn, Aurelias Søn, det deilige Barn, der intet andet fattes til ſin Lykke, end at en kiærlig Fader ſkal tage ſig ham an.

De tager meget feil, min Ven, ſvarte Lothario: Aurelia havde ingen Søn, mindſt med mig; jeg veed af intet Barn at ſige, ellers vilde jeg antage mig det med Glæde; men ogſaa i nærværende Tilfælde vil jeg gierne anſee den liden Skabning ſom en Efterladenſkab fra hende, og ſørge for dens Opdragelſe;

Har hun da ladt sig noget mærke med, at Drengen tilhørte hende, tilhørte mig?

Ikke det jeg mindes, at have hørt et udtrykkeligt Ord af hende; men det var engang saaledes antaget, og jeg har ikke tvivlet eet Øieblik derpaa.

Jeg kan, faldt Jarno i Ordet, give nogen Oplysning heri; en gammel Kone, som De tit maae have seet, bragte det Barn til Amelia, hun modtog det med Lidenskab, og haabede at formilde sine Lidelser ved dets Nærværelse; ogsaa har det gjort hende mangt et fornøyet Øieblik.

Wilhelm var ved denne Opdagelse bleve meget urolig; han kom den gode Mignon, og den smukke Felix overmaade levende ihu; han yttrede sit Ønske at faae begge Børnene ud af den Stilling, de befandt dem i.

Det skal vi snart komme ud af, svarte Lothario; den underlige Pige overgive vi til Therese; hun kan umuelig være i bedre Hænder; og hvad Drengen angaaer, ham synes jeg, De skulde selv tage til Dem; thi hvad endog Fruentimmerne lade blive uuddannet tilbage hos os, det uddanne Børnene, naar vi give os af med dem.

Overalt, synes jeg, svarte Jarno, De kort og godt skulde forsage Theatret, som De dog engang intet Talent har til.

Wilhelm var forlegen, han maatte fatte sig; thi Jarnos haarde Ord havde ikke lidet saaret hans Egenkiærlighed. Naar De kan overtyde mig derom, svarte han med et tvunget Smiil, giør De mig en Tieneste, hvorvel det er en sørgelig Tieneste, naar man vækker os op af en Yndlingsdrøm.

Uden at tale meget derom, svarte Jarno, vilde jeg kun drive paa Dem, først at hente Børnene, det andet vil nok finde sig.

Jeg er færdig dertil, svarte Wilhelm, jeg er urolig og nysgierrig, om jeg ikke kan opdage noget nærmere om den Drengs Skiæbne; jeg længes efter at see den Pige igien, der med saa megen Egenhed har klynget sig til mig.

Man blev nu enig, at han snart skulde reise.

Den anden Dag havde han giort sig færdig, Hesten blev sadlet, kun vilde han endnu tage Afskeed med Lothario. Da Spisetid kom, satte man sig, som sædvanlig, til Bords, uden at vente paa ham, han kom først silde, og satte sig til dem.

Jeg vilde vædde, sagde Jarno, De har i Dag igien sat Deres ømme Hierte paa Prøve,

De har ikke kunde modstaaet den Fristelse at see Deres fordums Elskede igien.

Giættet! svarte Lothario.

Lad os høre, sagde Jarno: hvorledes er det løbet af? jeg er overmaade nysgiærrig.

Jeg nægter ikke, svarte Lothario, at det Eventyr laae mig mere paa Hierte, end det skulde, jeg fattede derfor den Beslutning at ride nok engang hen, og virkelig see den Person, hvis foryngede Billede havde giort mig en saa behagelig Illusion. Jeg stod alt af noget fra Huset, og lod Hestene trække tilside, for ikke at forstyrre Børnene, der legede uden for Porten. Jeg gik ind i Huset, og hendelsesviis kom hun mig imøde; thi det var hende selv, og jeg kiendte hende uagtet den store Forandring igien. Hun var blevet fyldigere, og syntes at være større; hendes Ynde skinnede giennem et sat Væsen, og hendes Munterhed

er gaaet over til en stille Eftertanke. Hendes Hoved, som hun ellers bar saa let og saa frit, hang en Smule hældet, og jevne Folder vare dragne over hendes Pande.

Hun slog Øinene ned, da hun saae mig, men ingen Rødme forkyndte nogen indvortes Hiertets Bevægelse. Jeg rakte hende Haanden, hun gav mig sin; jeg spurgte efter hendes Mand, han var fraværende; efter hendes Børn, hun traadte hen i Døren, og kaldte dem hid; alle kom, og samlede sig om hende. Intet er yndefuldere, end at see en Moder med et Barn paa Armen, og intet ærværdigere end en Moder blandt mange Børn. Jeg spurgte, hvad de Smaa hedde, for dog blot at sige noget; hun bad mig trine ind, og vente paa hendes Fader. Jeg tog mod det; hun bragde mig ind i Stuen, hvor jeg næsten endnu fandt alting paa den gamle Plads, og — besynderligt — den smukke Cousine, hendes Billede, sad paa samme Bænk bag Spinde-

rokken, hvor jeg havde saa tit fundet min Elskede i samme Skikkelse. En lille Pige, der fuldkommen lignede sin Moder, var fulgt efter os, og saaledes stod jeg der i den synderligste Nærværenhed, mellem Forgangenhed og Fremtid, som i en Orangeskov, hvor i en liden Omkreds Blomster og Frugter gradviis leve ved Siden af hinanden. Cousinen gik ud, at hente nogen Forfriskning. Jeg gav den fordum saa elskede Skabning min Haand, og sagde: det glæder mig ret, at see Dem igien.

Det er megen Godhed af Dem at sige mig det; men ogsaa jeg kan forsikre Dem, at det glæder mig usigelig. Hvor tit har jeg ønsket mig, kun eengang at see Dem endnu i mine Dage; jeg har ønsket det i Øieblikke, som jeg holdt for mine sidste; hun sagde det med en sat Stemme, uden Rørelse, med hiin Naturlighed, der fordum saa meget fortryllede mig hos hende. Cousinen kom igien

hendes Fader kom til, og jeg overlader Eder selv at tænke, med hvad Hierte jeg blev, og med hvad Hierte jeg tog bort.

Ottende Capitel.

Wilhelm havde paa sin Vey til Byen de ædle qvindelige Skabninger, han kiendte, og havde hørt om, i sine Tanker, deres synderlige Skiæbner, der lidet glædeligt indeholdt, var ham smertelig nærværende. Ak! raabte han: Arme Mariane, hvad vil jeg endnu komme til at erfare om Dig? og Dig herlige Amazone, ædle Skytsaand, som jeg skylder saameget, og som jeg allevegne haaber at møde, og desværre ingensteds finder, i hvilke sørgelige Omstændigheder treffer jeg dig maaskee, naar du eengang møder mig igien.

I Byen var ingen af hans Bekiendte hiemme, han ilte paa Theatret; han troede at finde dem paa Prove. Alt var stille, Huset syntes tomt, dog saae han et Skud aabent.

Da han kom paa Theatret, fandt han Aurelias gamle Opvarterske sysselsat med at sye Lærred sammen til en ny Decoration; der faldt ikke mere Lys ind, end der behøvedes til at oplyse hendes Arbeid; Felix og Mignon sad ved Siden af hende paa Gulvet, begge holdt paa en Bog, Mignon læste høit, og Felix sagde alle Ordene bagefter, som han ogsaa kiændte Bogstaverne, og kunde læse dem.

Børnene sprang op, og hilste paa den Kommende; han omfavnede dem paa det ømmeste, og førte dem nærmere til den Gamle. Er det dig, sagde han alvorlig til hende, der har bragt dette Barn til Aurelia? Hun saae op fra sit Arbeid, og vendte Ansigtet til ham; han saae hende i fuldt Lys, forskrækkedes, traadde nogle Skridt tilbage; det var den gamle Barbara.

Hvor er Mariane? — raabte han. — Langt herfra! svarede den Gamle.

Og Felix?

Er denne ulykkelige kun altfor ømt elskende Piges Søn. Gid De aldrig maa føle, hvad De har kostet os! Gid den Skat, jeg overleverer Dem, maa giøre Dem saa lykkelig, som den har giort os ulykkelige!

Hun stod op, for at gaae bort; Wilhelm holdt fast paa hende: jeg agter ikke at løbe fra Dem, sagde hun, lad De mig hente et Document, der vil glæde og smerte Dem. Hun gik bort, og Wilhelm saae paa Drengen med en ængstlig Glæde; han torde endnu ikke tilegne sig Barnet. Han er din, raabte Mignon, han er din! og trykte Drengen paa Wilhelms Knæe.

Den Gamle kom, og overleverede ham et Brev. Her er Marianes sidste Ord, sagde hun.

Hun er død! raabte han.

Død, sagde den Gamle; gid jeg dog kunde spare Dem for alle Bebreidelser!

Angest og forvirret brød Wilhelm Brevet: men knap havde han læst de sidste Ord, før en bitter Smerte greb ham, han lod Brevet falde, styrtede hen paa en Græsbænk, og blev en Tidlang liggende. Mignon syslede omkring ham. Midlertid havde Felix taget Brevet op, og trak i sin Legesøster saalænge, til hun gav efter, knælede ned hos ham, og læste ham for. Felix gientog Ordene, og Wilhelm var nødsaget at høre dem to Gange. "Hvis dette Blad nogensinde kommer til Dig, saa beklag din ulykkelige Elskede; din Kiærlighed har givet hende Døden; den Dreng, hvis Fødsel jeg kun faa Dage overlever, er din; jeg dør dig tro, saameget end Udseendet kan tale imod mig; med Dig tabte jeg Alt, hvad der hæftede mig til Livet. Jeg dør tilfreds, da man forsikrer mig, Barnet er friskt, og lever. Hør den gamle Barbara, tilgiv hende, glem mig, og lev vel!"

Hvilket smerteligt, og endda til hans Trøst halv gaadefuldt Brev, hvis Indhold først blev ham ret føleligt, da Børnene stammende og stødende foredroge og gientoge ham det.

Der har De det nu, raabte den Gamle, uden at bie, til han havde fattet sig; tak De Himlen, at De, efter at have mistet saa god en Pige, endnu beholder saa fortræfligt et Barn tilbage. Intet vil ligne Deres Smerte, naar De hører, hvor den gode Pige indtil sit Endeligt blev Dem troe, hvor ulykkelig hun blev, og hvad hun Alt opoffrede Dem.

Lad mig paa eengang drikke Jammers- og Glæde-Bæggeret, raabte Wilhelm; overtyd mig, ja overtal mig blot, at hun var en god Pige, at hun fortiente min Agtelse som min Kiærlighed, og overlad mig da til min Smerte over hendes ubodelige Tab.

Det er nu ikke Tid, svarte den Gamle, jeg har at gisre, og ønskede ikke, man skulde finde os sammen. Lad det være en Hemmelighed, at Felix hører Dem til, jeg havde formange Bebreidelser at vente af Selskabet for min Forstillelse hidtil; Mignon forraader os ikke; hun er god, og taus.

Jeg vidste det alt længe, og sagde intet' svarte Mignon. — Hvor er det mueligt? raabte den Gamle. — Hvorfra? faldt Wilhelm i Ordet.

Aanden har sagt mig det.

Hvorledes? Hvor?

I Hvælvingen, da den Gamle trak Kniven, raabte det til mig: Kald paa hans Fader! da faldt De mig ind.

Hvo raabte da?

Jeg veed ikke; i mit Hierte, i mit Hoved; jeg var saa angst; jeg skiælvede, jeg bad; da raabte det, og jeg forstod det.

Wilhelm trykkede hende til sit Hierte, anbefalede hende Felix, og gik bort. Han lagde nu først Mærke til, at hun var bleven meget blegere og mavrere, siden han forlod hende. Madam Melina var den første af hans Bekiændte, han fandt; han helste hende overmaade venskabelig. O gid De dog, raabte hun, maatte finde Alting hos os, som De ønsker det!

Jeg tvivler derpaa, sagde Wilhelm, og jeg ventede det ikke. Tilstaae De kun, man har føiet alle Anstalter til at kunne undvære mig.

Hvorfor reiste De ogsaa bort? sagde hans Veninde.

Man kan ikke tidlig nok giøre den Erfaring, hvor undværlig man er i Verden. Hvilke

vigtige Personer bilde vi os ind at være! Vi troe eene at oplive den Kreds, vi virke i; i vor Fraværelse maa, bilde vi os ind, Liv, Næring, og Aand standse; og det Gab, der bliver, mærkes neppe, det udfylder sig saa hastig igjen, ja ofte bliver det Rum, om ikke til noget bedre, saa dog til noget behageligere.

Og vore Venners Lidelser bringe vi ikke i Regning.

Ogsaa vore Venner gjøre vel, naar de snart finde sig deri, naar de sige sig selv: der hvor du er, der hvor du bliver, virk der, hvad du kan, vær virksom og føyelig, og lad din nærværende Tiid være blid.

Ved nærmere Foresprgsel fandt Wilhelm, hvad han havde formodet: Operaen var indrettet, og tildrog sig Publikums heele Opmærksomhed. Hans Roller vare imidlertid blevne besatte med Laertes og Horatio, og begge afslok-

kede Tilskuerne et langt mere levende Bifald, end han havde nogensinde kunnet opnaae.

Laertes traadde ind, og Madame Melina raabte: See engang her det lykkelige Menneske, der snart vil blive en Capitalist, eller Gud veed, hvad. Wilhelm omfavnede ham, og følte et ypperligt fiint Klæde i hans Kiole; hans øvrige Paaklædning var simpel; men alt af det bedste Tøy.

Løs De mig denne Gaade! udraabte Wilhelm.

Der er endnu Tiids nok, svarte Laertes, til at faae at vide, at jeg nu faaer Betaling for det, jeg løber frem og tilbage, at en Principal for et stort Handelshuus drager Fordeel af min Uroe, mine Kundskaber og Kiendskaber, og overlader mig en Deel af Fordelen. Jeg vilde give meget til, at jeg tillige kunde tilhskre mig Tillid til Fruentrimmere, thi der er en smuk

Søsterdatter i Huset, og jeg mærker nok, naar jeg vilde, kunde jeg snart være en holden Mand.

De veed vel ikke endnu, sagde Madam Melina, at der imidlertid ogsaa har stiftet sig et Giftermaal hos os? Serlo er virkelig offenlig forlovet med den smukke Ottilia, da hendes Fader ikke vilde tage deres hemmelige Fortroelighed for godt.

Saaledes talte de sammen om mange Ting, der havde tildraget sig i hans Fraværelse, og han kunde ret vel mærke, at han virkelig for længe siden var aandelig død for Selskabet.

Med Utaalmodighed oppebiede han den Gamle, der havde bebudet ham sit synderlige Besøg til langt ud paa Natten. Hun vilde komme, naar Alt sov, og forlangte saadanne Forberedelser og Forsigtigheder, som det kunde være den yngste Pige, der vilde snige sig til sin Elskede. Han giennemlæste imidlertid Maria-

nes Bres vel hundredegange, læste med usige-lig Henrykkelse Ordet Troeskab fra hendes elskende Haand, og med Rædsel Anmældelsen af hendes Død, hvis Nærmelse hun slet ikke syn-tes at frygte.

Midnat var forbi, da Noget raslede ved den halvaabne Dør, og den Gamle traadde ind med en liden Kurv. Jeg skal, sagde hun, fortælle Dem vore Lidelsers Historie, og jeg maa vente, at De vil sidde ursørt derved, at De blot venter saa omhyggelig paa mig, for at tilfredsstille Deres Nysgiærrighed, og at De nu, som dengang, indhyller Dem i Deres kolde Egenkiærlighed, naar vort Hierte brister. Men see her, saaledes kom jeg paa hiin lykkelige Af-ten frem med Champagneflasken, saaledes satte jeg de tre Glas paa Bordet, og saaledes be-gyndte De med godmodige Barndomshistorier at skuffe og inddysse os, som jeg nu med sør-gelige Sandheder maa oplyse Dem, og holde Dem vaagen.

Wilhelm vidste ikke, hvad han skulde sige, da den Gamle virkelig lod Proppen springe, og skiænkte Glassene fulde.

Drik! raabte hun, efterat hun hastig tømt sit skummende Glas: drik, inden Aanden dufter bort! Dette tredie Glas skal til min ulykkelige Venindes Minde henskumme unydt. Hvor røde vare hendes Læber, da hun dengang giorde Dem Beskeed! ak og nu for evig blegnede og visnede.

Sibylle! Furie! raabte Wilhelm i det han sprang op, og slog med knyttet Næve i Bordet, hvilken ond Aand besætter og driver dig? Hvem seer Du mig an for, at Du troer, den simpelste Historie om Marianes Død og Lidelser ikke vil krænke mig nok, siden Du endnu bruger saadanne Helvedes Kunstgreb for at hvæsse min Marter. Gaaer dit umættelige Fylderie saavidt, at du ved Liigmaaltid maa drikke, saa drik, og tal! Jeg har altid af-

skyet Dig, og endnu kan jeg ikke tænke mig Mariane uskyldig, naar jeg blot seer paa Dig, hendes Selskab.

Sagte, min Herre! svarte den Gamle: De faaer mig ikke udaf min Fatning. De er endnu meget i vor Gield, og af en Gieldner lader man sig ikke ilde behandle. Men De har Ret, endog min simpelste Fortælling er Straf nok for Dem. Saa hør da Marianes Kamp og Seier for at blive Deres.

Min! raabte Wilhelm; hvad vil Du begynde paa for et Eventyr?

Bryd mig ikke af, faldt hun ham i Ordet, hør De mig, og dom De saa, som De vil; det er saa desuden nu det samme. Har De ikke den sidste Aften, De var hos os, fundet en Sædbel, og taget den med?

Jeg fandt først Bladet, da jeg havde taget det med; det var svøbt ind i det Halskiæde, jeg af brændende Kiærlighed stak i min Barm.

Hvad stod der i det Papiir?

En fortræden Elskers Udsigter til næste Nat at blive bedre modtagen end i Gaar; og at man har holdt ham Ord, har jeg seet med mine egne Øine; thi han listede sig tidlig før Dag bort fra Eder.

De kan have seet ham; men hvad der foregik hos os, hvor sørgmodig Mariane, og hvor fortrædelig jeg tilbragde den Nat, det faaer De først nu at vide. Jeg vil være ganske oprigtig, hverken nægte eller besmykke, at jeg overtalte Mariane til at overgive sig til en vis Norberg; hun fulgte, ja! jeg kan sige, hun adlydede mig med Modbydelighed; han var riig, han lod forelsket, og jeg haa-

bede, han vilde være bestandig. Strax derpaa maatte han giøre en Reise, og Mariane lærte at kiende Dem; hvad havde jeg da ikke at udstaae, hvad havde jeg af hende at taale? o! raabte hun mange Gange, havde Du blot endnu fire Uger skaanet min Ungdom, min Uskyldighed, saa havde jeg fundet en Gienstand, der var min Kierlighed værdig; jeg havde været ham værdig; og Kierlighed havde med en roelig Bevidsthed bortgivet det, jeg nu mod min Villie har solgt. Hun overlod sig ganske til sin Tilbøyelighed, og jeg behøver ikke at spørge, om De var lykkelig? Jeg havde vel uindskrænket Magt over hendes Forstand, thi jeg kiendte alle Midler til at tilfredsstille hendes Smaatilbøyeligheder; jeg havde ingen Magt over hendes Hierte, thi aldrig billigede hun, hvad jeg giorde for hende, hvad jeg fik hende til, naar hendes Hierte sagde imod, kun for den uovervindelige Nød gav hun efter, og Nøden viste sig snart meget trykkende for hende. I hendes Ungdoms første Dage havde

hun intet savnet; hendes Familie mistede ved et Sammenstød af Omstændigheder sin Formue, den arme Pige var vant til mangehaande Fornødenheder, og i hendes lille Gemyt var der indprøget visse gode Grundsætninger, der giorde hende uroelig, uden at hielpe hende synderlig. Hun havde ikke mindste Snildhed i verdslige Ting, hun var uskyldig i egenligste Betydning; hun havde intet Begreb om, at man kunde kiøbe uden at betale; intet var hun mere bange for, end naar hun var i Gield; hun havde altid hellere givet end taget, og kun en saadan Stilling giorde det mueligt, at hun blev nødsaget at hengive sig selv, for at blive en Mængde Smaagield qvit.

Og kunde du — spurgte Wilhelm opfarende — ikke have rædet hende?

O jo! svarte den Gamle, med Sult og Nød, Kummer og Savn; og det var jeg aldrig indrettet efter.

Afskyelige nedrige Kobblerske, saa har du opoffret den ulykkelige Skabning? opoffret hende til dit Slug, til din umættelige Graadighed.

De giorde bedre i at styre Dem, og holde inde med Skieldsord, svarte den Gamle. Vil De skiælde, saa gaae De i Deres store og fornemme Huse, der vil De finde Mødre, der er ret ængstlig besørgede for, hvor de til en elskværdig himmelsk Pige skal finde det allerafskyeligste Menneske, naar han blot tilliger den rigeste. Seer den arme Skabning skiælve og bæve for sin Skiæbne, og ingensteds finde Trøst, førend een eller anden erfaren Veninde giør hende begribeligt, at hun ved Ægtestanden erhverver den Rettighed, for Fremtiden efter Behag at kunde raade over Hierte og Person.

Tie! raabte Wilhelm! troer du da, at een Forbrydelse kan undskyldes ved den anden? fortæl uden at giøre videre Anmærkning.

Saa hør da, uden at dadle mig, Mariane blev mod min Villie Deres. Ved dette Eventyr har jeg i det mindste intet at bebreide mig. Norberg kom tilbage, han iilte at see Mariane, der modtog ham kold og fortræden, og ikke tillod ham et Kys. Jeg behøvede hele min Kunst for at undskylde hendes Opførsel, og lod ham mærke, at en Skriftefader havde skiærpet hendes Samvittighed, og at man maatte ære en Samvittighed, saalænge den talte. Jeg fik ham saavidt, at han gik, og jeg lovede ham at giøre mit Bedste. Han var riig og raa, men var godmodig i Grunden, og elskede Mariane overmaade høit. Han lovede mig Taalmodighed, og jeg arbeidede desmere, for ikke at sætte ham formeget paa Prøve. Jeg havde en haard Dyst med Mariane, jeg overtalte hende, ja jeg kan sige, jeg tvang hende endelig, ved at true hende med, jeg vilde forlade hende, at skrive til sin Elsker, og indbyde ham til den Nat. De kom, og snappede tilfældigviis hans Svar op

i Halsklædet. Deres uformodenlige Nærværelse havde givet mig et slemt Spil. Knap var de borte, saa begyndte Pinen paa ny, hun svor, at hun ikke kunde blive Dem utro, og var saa lidenskabelig, saa ude af sig selv, at hun aflokkede mig hiertelig Medynk; jeg lovede hende endelig, at jeg ogsaa den Nat vilde berolige Norberg, og under alle Slags Paaskud faae ham bort; jeg bad hende gaae til Sengs; men hun syntes ikke at troe mig; hun blev i Klæderne, og faldt tilsidst bevæget og forgrædt, i Søvn i dem.

Norberg kom, jeg søgte at holde ham fra, jeg forestilte ham med de sorteste Farver hendes Samvittighedsnag, hendes Anger; han ønskede blot at see hende, og jeg gik ind i Værelset for at forberede hende; han kom bag efter mig, og vi traadde begge paa eengang for hendes Seng. Hun vaagnede, sprang rasende op, og rev sig ud af vore Arme; hun besvor, og bad, hun græd, truede, og forsik-

krede, hun ikke vilde give efter. Hun var uforsigtig nok til at lade falde nogle Ord om sin sande Lidenskab, dem maatte den arme Norberg udlægge i aandelig Betydning. Endelig forlod han hende, og hun sluttede sig inde. Jeg beholdt ham endnu længe hos mig, og talte med ham om hendes Tilstand, at hun var paa gode Veie, og at man maatte skaane den stakkels Pige. Han følte sig saa stolt af sit Faderskab, han glædede sig saa meget til en Dreng, at han indgik Alt, hvad hun forlangte af ham, og at han lovede, hellere at reise nogen Tid bort, end at ængste sin Elskede, og gjøre hende Fortræd ved disse Sindsbevægelser. Med dette Sindelag listede han sig bort fra mig, og har De staaet Skildvagt, min Herre! saa havde der ikke været mere fornødent til deres Lykkalighed, end at see i Deres Medbeilers Hierte, som De ansaae for saa begunstiget saa lykkelig, og hvis Syn bragte Dem til Fortvivlelse.

Taler Du sandt? spurgte Wilhelm.

Saa sandt, sagde den Gamle, som jeg endnu haaber at bringe Dem til Fortvivlelse.

Ja! sikkerlig, De vilde fortvivle, hvis jeg ret levende kunde fremstille Dem Billedet af vor næste Morgen. Hvor munter vaagnede hun! hvor venlig kaldte hun mig ind! hvor levende takkede hun mig! hvor hiertelig trykkede hun mig til sit Bryst! Nu sagde hun, og traadte smilende for Speilet, tør jeg igien glæde mig ved mig selv, ved mit Udseende, da jeg igien tilhører mig selv, tilhører min ene elskede Ven. Hvor det er sødt at have overvundet! hvilken himmelsk Følelse det er at følge sit Hierte! hvor jeg takker dig, at du har taget dig af mig, at du ogsaa har anvendt din Klogskab din Forstand engang til min Fordeel! staae mig bi, og tænk ud, hvad der kan giøre mig fuldkommen lykkelig.

Jeg gav efter for hende, jeg vilde ikke tærge hende; jeg smigrede hendes Haab og hun kiælede paa det nødigste for mig; gik hun et Øieblik fra Vinduet, maatte jeg staae Skildvagt; thi De skulde nu eengang for alle gaae forbi, saaledes henrandt uroelig den hele Dag. Om Natten, til den sædvanlige Time, ventede vi Dem ganske vist; jeg passede alt paa ved Trappen, Tiden blev mig lang, jeg gik igien ind til hende. Jeg fandt hende til min Forundring i hendes Officeermondering; hun saae ubeskrivelig indtagende ud. Fortiener jeg ikke sagde, hun at lade mig see i Mandsklæder i Dag? har jeg ikke holdt mig brav? Min Elskede skal see mig i Dag, som den første Gang; jeg vil trykke ham ligesaa smt, og med meere Frihed til mit Hierte, end som dengang; thi er jeg ikke nu meget mere hans end den gang, da en ædel Beslutning endnu ikke havde giort mig frie? Men, føjede hun efter nogen Eftertanke til, endnu har jeg ikke vundet ham ganske, endnu maa jeg først vove det Yderste,

for at være ham værd, for at være vis paa hans Besiddelse, jeg maa opdage ham Alt, a benbare ham hele min Tilstand, og da overlade til ham, om han vil beholde eller forskyde mig; denne Scene bereder jeg ham, bereder jeg mig; og var hans Følelse da istand til at forskyde mig; saa vilde jeg igien nu høre mig ganske selv til, jeg vilde finde min Trøst i min Straf, og taale Alt, hvad Skiæbnen vilde paalægge mig.

Med dette Sindelag og med disse Forhaabninger, min Herre! ventede den elskværdige Pige Dem! De kom ikke! hvor skal jeg beskrive denne Forventnings, Forhaabnings Tilstand? Jeg seer dig endnu for mig, med hvilken Kierlighed, med hvilken Ild du talte om den Mand, hvis Grusomhed du endnu ikke havde erfaret.

Gode kiære Barbara! raabte Wilhelm, i det han sprang op, og greb hendes Haand;

det er nu nok Forstillelse, nok Forberedelse! din ligegyldige, din roelige, din tilfredse Tone har forraadet dig. Giv mig Mariane igien; hun lever; hun er i Nærheden. Ikke forgiæves har du valgt denne eensomme sildige Time til dit Besøg; ikke forgiæves har du forberedet mig ved denne Fortælling. Hvor har du hende? hvor skiuler du hende? jeg troer Dig Alt, jeg lover Dig at troe Alt, naar du viser mig hende, naar du giver hende igien i mine Arme. Hendes Skygge har jeg allerede seet i Flugten, lad mig igien fatte hende i mine Arme! Jeg vil knæle for hende; jeg vil bede hende om Forladelse, jeg vil ønske hende til Lykke med hendes Seier over Sig og Dig; jeg vil føre min Felix til hende. Kom, hvor har du skiult hende? lad ikke hende, lad ikke mig være længer i Uvished; dit Diemeed er öpnaaet; hvor har du skiult hende; kom at jeg kan belyse hende med dette Lys! at jeg igien kan see hendes huldе Ansigt.

„Han havde trukket den Gamle op af Stolen; hun saae stivt paa ham. Taarene styrtede hende af Øynene, en uhyre Smerte overfaldt hende. Hvilken ulyksalig Vildfarelse, raabte hun, lader Dem endnu haabe eet Øieblik! — Ja jeg har skiult hende; men under Jorden, hverken Solens Skin, eller et fortroligt Lys skal nogensinde igien belyse hendes huldе Ansigt. Før De den gode Felix til hendes Grav, og siig ham, der ligger din Moder, som din Fader fordømte uhørt. Den elskeliges Hierte slaaer ikke mere af Utaalmodighed efter at see Dem; hun venter ikke i et Naboeværelse paa Udfaldet af min Fortælling eller mit Eventyr; det mørke Kammer har optaget hende, hvorhen ingen Brudgom følger, hvorfra man gaaer ingen Elsker imøde.

Hun kastede sig ned paa Jorden ved en Stoel, og græd bitterlig; Wilhelm var første Gang fuldkommen overtydet, at Mariane var død; han befandt sig i en sørgelig Forfatning.

Den Gamle reiste sig. Jeg har intet videre at sige Dem, raabte hun, og kastede en liden Pakke paa Bordet; disse Brevskaber her kan tilfulde beskiæmme deres Grusomhed, læs De disse Blade igiennem med tørre Øine, om det er Dem mueligt. Hun sneeg sig sagte bort, og Wilhelm havde den Nat ikke Hierte til at aabne Brevtasken; han havde selv foræret Mariane den, han vidste, at hun der omhyggelig giemte hver mindste Lap Papiir, hun havde faaet af ham. Anden Morgen fik han saamegen Magt over sig selv; han løste Baandet, og der faldt ham smaa Sedler skrevne med hans egen Haand imøde, og gienkaldte ham hver Situation fra deres yndige Bekiendtskabs første Dag indtil deres grusomme Skilsmisses sidste. Men ikke uden den meest levende Smerte giennemlæste han en liden Samling Billetter, der vare skrevne til ham, og, som han saae af Indholdet, viste tilbage af Werner.

Intet af mine Blade har kundet trænge igiennem til Dig; min Bøn og Graad har ikke naaet dig; har du selv givet disse grusomme Befalinger! skal jeg aldrig see Dig mere? Forsøg det endnu eengang, jeg beder Dig: kom! o kom! jeg forlanger ikke at beholde Dig, naar jeg kun endnu eengang maa trykke Dig til mit Hierte.

Naar jeg før sad hos Dig, holdt dine Hænder, saae Dig i Øinene, og med Kierligheds og Tillids fulde Hierte, sagde til Dig: kiære, kiære gode Mand! det hørte du saa gierne; jeg maatte saa tit gientage dig det, jeg gientager det endnu eengang, kiære, kiære gode Mand! vær god, som du var, kom, og lad mig ikke gaae tilgrunde i min Elendighed.

Du holder mig for skyldig, det er jeg ogsaa; men ikke, som du tænker. Kom at jeg blot kan have den eneste Trøst, ganske at være kiendt af dig, siden gaae det mig, som det vil.

Ikke for min Skyld, for din egen Skyld anraaber jeg dig at komme. Jeg føler de ulidelige Smerter, du udstaaer, i det du flyer mig; kom, at vor Skilsmisse kan blive mindre grusom! Jeg var dig maaskee aldrig værdig, uden just i det Øieblik, da du stødte mig tilbage i grændseløs Elendighed.

Ved Alt, hvad helligt er, ved Alt, hvad der kan røre et menneskeligt Hierte, anraaber jeg dig! det gielder om en Siæl, om et Liv, om to Liv, af hvilket det ene maa evig være dig dyrebart. Din Mistanke vil heller ikke troe det, og dog vil jeg udsige det i min

Dødsstund: det Barn, jeg bærer under mit Hierte, er dit. Siden jeg elsker dig, har ingen anden engang trykket min Haand; o at din Kiærlighed, at din Retskaffenhed havde været min Ungdoms Ledsagere.

Du vil ikke høre mig, saa maa jeg da vel tilsidst forstumme; men disse Blade skulle ikke forgaae; maaske kunne de endnu tale til Dig, naar Liigklædet alt dækker min Læbe, naar din Angers Stemme ikke mere kan naae mit Hierte. Giennem mit sørgelige Liv indtil mit sidste Øieblik skal det være min eneste Trøst, lat jeg var uden Brøde mod Dig, om jeg end ikke torde kalde mig skyldfrie.

Wilhelm kunde ikke læse videre. Han overlod sig ganske til sin Smerte; men endnu mere bespændtes han, da Laertes traadde ind,

som han søgte at skiule sine Følelser for. Denne trak en Pung med Ducater frem, talte, og regnede, og forsikkrede Wilhelm, der var ingen deiligere Ting til i Verden, end naar man netop var paa Veie at blive riig; da kunde heller intet forstyrre eller afholde os. Wilhelm erindrede sig sin Drøm, og smilte; men tillige erindrede han ogsaa med Gysen: at i hiint Drømmesyn Mariane havde forladt ham for at følge hans afdøde Fader, og at begge tilsidst svævende som Aander havde bevæget sig omkring Haven.

Laertes udrev ham af sine Tanker, og bragte ham paa et Kaffehuus, hvor strax adskillige Personer samledes om ham, der tilforn havde med Fornøielse seet ham paa Skueplad-sen; de glædede sig ved hans Nærværelse, men beklagede, at han, som de hørte, vilde forlade Theatret; de talte saa bestemt og fornuftig om ham, og hans Spil, om hans Grad af Talent, om hans Forhaabninger, at Wilhelm ikke

uden Bevægelse omsider udraabte: O! hvor nendelig dyrebar havde denne Deeltagelse for faa Maaneder siden været mig! hvor lærerig og hvor gladelig! aldrig havde jeg vendt mit Sind saa reent fra Skuepladsen, og aldrig var jeg kommet saa vidt, at mistvivle om Publicum.

Saavidt skulde det overalt aldrig komme, sagde en gammelagtig Mand, der traadte frem, Publicum er stort, sand Forstand, og sand Følelse ere ikke saa sieldne, som man troer, kuns maa Konstneren aldrig forlange ubetinget Bifald for, hvad han frembringer; thi just den ubetingede er mindst værd, og den betingede skiotter de Herrer ikke gierne om. Jeg veed nok, i Livet som i Konsten, maa man gaae irette med sig selv, naar man skal udrette og frembringe noget; men naar det er udrettet eller frembragt, behøver man blot med Opmærksomhed at høre mange, og man kan med nogen Øvelse af disse mange Stemmer

snart sammensætte en heel Dom; thi de, der kunne spare os denne Møye, holde sig for det meste stille nok.

Det skulde de just ikke, sagde Wilhelm; jeg har saa tit hørt, at Mennesker, der selv taug ved gode Værker, dog beklagede og bejamrede, at der blev tiet.

Saa vil vi i Dag blive lydelige, raabte en ung Mand, De skal spise med os, og vi vil indhente alt det, vi ere blevne Dem, og mangengang ogsaa den gode Aurelia, skyldige.

Wilhelm frabad sig Indbydelsen; og gik til Madam Melina, som han vilde tale med om Børnene, da han agtede at tage dem fra hende.

Den Gamles Hemmelighed var ikke paa det bedste forvaret hos ham; Han røbede sig, saasnart han igien fik Øie paa den deilige

Felix. O mit Barn! raabte han: mit elskede Barn, han løftede det op, og trykkede det til sit Hierte. Fader, hvad har du bragt mig med, raabte Barnet. Mignon saae til dem begge, som han vilde advare dem, ikke at forraade dem selv.

Hvad er det for en ny Opdagelse! raabte Madam Melina. Man søgte at faae Barnet tilside, og Wilhelm, der ikke troede at være den Gamle den strængeste Tavshed skyldig, aabenbarede sin Veninde hele Forholdet. Madam Melina saae smilende paa ham. O de lettroende Mandfolk! raabte hun, naar noget blot er paa deres Vei, saa kan man saare let binde Dem det paa Ærmet; men derfor see de dem heller til andre Tider hverken om til høire eller venstre, og veed ikke at sætte Priis paa nogen Ting, uden hvad de i Forveien har betegnet med en vilkaarlig Lidenskabs Stempel. Hun kunde ikke undertrykke et Suk, og havde Wilhelm ikke været ganske blind,

maatte han i hendes Adfærd have opdaget en aldrig ganske undertvungen Tilbøyelighed.

Han talede nu mere med hende om Børnene, hvorledes han agtede at beholde Felix hos sig, og sætte Mignon ud paa Landet. Hvorvel Madam Melina ugierne skiltes fra begge paa eengang, fandt hun dog Forslaget godt, ja fornødent; Felix blev reent vild hos hende, og Mignon syntes at trænge til fri Luft, og andre Forhold; det gode Barn var sygeligt, og kunde ikke komme sig.

Lad det ikke forurolige Dem, blev Madam Melina ved, at jeg letsindig har yttret nogen Tvivl, om Drengen hørte Dem til. Den Gamle er vist nok lidet at troe, dog kan een, der udgrubler Usandhed til sin Fordeel, og eengang tale sandt, naar den finder Sandheden tienlig. Aurelia havde den Gamle sat i Hovedet, Felix var en Søn af Lothario, og

det Egne er der ved os Fruentimmer, at vi ret hiertelig holde af vore Elskeres Børn, om vi skiøndt aldrig kiende Moderen, eller hade hende af Hiertet. Felix kom springende ind, hun trykkede ham til sig, med en Ivrighed, der ellers ikke var hende sædvanlig.

Wilhelm iilede hiem, og bestilte den Gamle, der lovede at besøge ham, dog ikke før i Skumringen, han tog fortrædelig mod hende og sagde, der er intet skiendigere i Verden end at indrette sig paa Løgn og Eventyr; du har allerede stiftet meget Ondt dermed og nu, da dit Ord kunde afgiøre mit Livs Lykke, staaer jeg tvivlsom, og vover ikke at slutte det Barn i mine Arme, hvis uforstyrrede Besiddelse kunde giøre mig uendelig lykkelig. Jeg kan ikke uden Had og Foragt see paa dig, skiendige Kreatur!

Deres Forhold forekommer mig, oprigtig talt, ganske utaaleligt, svarte den Gamle.

Og om det nu aldrig var Deres Søn, saa er det det smukkeste, behageligste Barn af Verden, som man gierne vilde kiøbe til enhver Priis, bare for bestandig at have det om sig. Er det ikke værdt, at De skal tage Dem af det? fortiener jeg for min Møje, min Omsorg for det, ikke en Smule Underholdning for min øvrige Levetid! O I Herrer, som ingen Ting fattes, I kunne sagtens snakke om Sandhed og Redelighed; men hvorledes en stakkels Skabning, hvis ringeste Nødtørft intet kommer imøde, der i sine Forlegenheder ingen Ven, intet Raad, ingen Hielp har, hvorledes hun maa arbeide sig igiennem de egenkierlige Mennesker, og lide Mangel i Stilhed, derom vilde være mange Ting at sige, naar I kunde og vilde høre! Har De læst Marianes Breve? det er de samme, hun skrev i hiin ulykkelige Tid. Forgieves søgte jeg at nærme mig Dem, forgieves at tilstille Dem disse Blade; Deres grusomme Svoger havde saaledes omleiret dem, at al List og Klogskab var forgieves, og

til Slutning, da han truede mig og Mariane med Fængsel, maatte jeg vel opgive alt Haab. Stemmer ikke Alt med, hvad jeg har fortalt, og sætter ikke Norbergs Brev hele Historien uden for al Tvivl!"

Hvilket Brev? spurgte Wilhelm.

Har De ikke fundet det i Brevtasken? svarte den Gamle.

Jeg har endnu ikke giennemlæst Alt.

Kom kun hid med Brevtasken, paa dette Document beroer Alt. Norbergs ulykkelige Sæddel har foraarsaget den sørgelige Forvirring; en anden Sæddel fra hans Haand kan ogsaa løse Knuden, for saavidt der endnu ligger nogen Lag paa Traaden. Hun tog et Brev ud af Brevtasken, Wilhelm gienkiendte hans forhadte Haand, samlede sig, og læste.

"Siig mig kun, Pige! hvor har du den Magt over mig? det havde dog jeg aldrig troet, at eengang en Gudinde kunde have omskabt mig til en sukkende Elsker. Isteden for at ile mig med aabne Arme imøde, trækker du dig tilbage: man kunde sandfærdig have taget det for Afskye, som du bar dig ad. Er det tilladt, at jeg maatte tilbringe hele Natten i et Kammer paa en Kuffert med den gamle Barbara? og min elskede Pige var kun to Døre derfra. Det er for galt, siger jeg dig; jeg har lovet at lade dig have nogen Tid at betænke dig, ikke strax at trænge paa dig; og jeg kunde blive rasende over hvert spildt Qvarteer. Har jeg ikke foræret dig Alt, hvad jeg vidste, og kunde? tvivler du endnu paa min Kierlighed? hvad vil du have? siig det blot. Der skal ikke fattes dig paa noget! Jeg vilde ogsaa den Præst maatte blive baade stum og blind, der har sat dig saadant Tøi i Hovedet. Skulde du ogsaa netop træffe paa saadan een! der er saa mange, der veed at bære

lidt over med unge Mennesker. Nok! jeg siger dig: det maa blive anderledes; om et Par Dage maa jeg vide Svar, for jeg tager snart igien herfra, og er du ikke føjelig og venlig igien, skal du aldrig see mig mere."

Paa denne Maade vedblev endnu Brevet længe; dreiede sig til Wilhelms smertelige Tilfredshed bestandig om samme Punkt, og vidnede for Sandheden af den Historie, han havde hørt af Barbara. Et andet Blad beviste tydelig, at Mariane heller ikke siden havde givet efter, og Wilhelm erfoer af disse og flere Papirer ikke uden dyb Smerte den ulykkelige Piges Historie til hendes Dødstime.

Den gamle havde giort Karlen tam lidt efter lidt, i det hun meldte ham Mariannes Død, og lod ham blive i den Troe, at at Felix var hans Søn; han havde nogle Gange sendt hende Penge, men som hun selv beholdt, da hun havde skaffet Aurelia

paa, at sørge for Barnets Opdragelse. Men desværre varte denne Erhverv ikke længe. Norberg havde ved et vildt Levnet fortæret største Delen af sin Formue, og gientagne Kierlighedshistorier hærdede hans Hierte mod hans første formeente Søn.

Saa sandsynlig Alt det lod, og saa skiønt det traf sammen, troede Wilhelm sig dog ikke til at overlade sig til Glæden; han syntes at være bange for en Gave, en ond Genius bragte ham.

Deres Tvivlsyge, sagde den Gamle, der giettede hans Sindsstemning, kan kun Tiden helbrede. Ansee De Barnet som fremmed, og giv desnøyere Agt paa det, læg Mærke til dets Gaver, dets Natur, dets Evner, og hvis De ikke lidt efter lidt gienkiender Dem selv, maa De have slette Øine. Thi, det forsikrer jeg Dem, var jeg et Mandfolk, mig skulde ingen narre et Barn paa; men det er en

Lykke for Fruentimmerne, at Mændene i disse Tilfælde ikke ere saa skarpsigtige.

Efter alt dette bragte Wilhelm sig i Rigtighed med den Gamle; han vilde tage Felix med sig; hun skulde bringe Mignon til Therese, og siden fortære en liden Pension, han lovede hende, hvor hun vilde.

Han lod Mignon kalde for at forberede hende paa denne Forandring — Mester! sagde hun behold mig hos dig, det vil være mig sødt og bittert.

Han forestilte hende, at hun nu var voxet til, og at der dog maatte giøres noget for hendes videre Dannelse; — jeg er dannet nok, svarte hun, til at elske og sørge.

Han giorde hende opmærksom paa hendes Helbred, at hun trængte til vedvarende Omsorg, og en duelig Læges Styrelse. —

Hvorfor skal man sørge for mig, sagde hun, da der er saa meget at sørge.

Efterat han havde giort sig megen Umage for at overtyde hende, at han nu ikke kunde tage hende med, at han vilde bringe hende til Personer, hvor han tit vilde faae hende at see, syntes hun intet af det Alt at have hørt. Du vil ikke have mig hos dig? sagde hun; maaskee er det bedre, send mig til Harpespilleren; den stakkels Mand er saa ene.

Wilhelm søgte at giøre hende begribeligt, at den Gamle var i gode Hænder; — jeg længes hver Time efter ham; svarte Barnet.

Men jeg har ikke mærket, sagde Wilhelm at du var ham saa hengiven, da han endnu levede med os. — Jeg var bange for ham, naar han var vaagen; jeg kunde blot ikke taale at see hans Øine; men naar han sov, satte jeg mig gierne til ham, jeg jog Fluerne fra

ham, og kunde ikke see mig mæt paa ham. O! han har staaet mig bi i skrækkelige Øieblikke; ingen veed, hvad jeg er ham skyldig. Havde jeg bare vidst Veien, jeg var alt løbet til ham.

Wilhelm forestilte hende vidtløftig Omstændighederne, og sagde: hun var saadant et fornuftigt Barn, hun skulde dog ogsaa denne Gang følge hans Ønsker. — Fornuften er grusom, svarte hun, Hiertet er bedre, jeg vil tage hen, hvor du vil, men lad mig beholde din Felix.

Efter megen Snakken frem og tilbage var hun bestandig blevet ved sin Meening, og Wilhelm maatte tilsidst beslutte sig til at overgive den Gamle begge Børnene, og sende dem sammen til Frøken Therese. Det blev ham saameget lettere, da han endnu stedse var bange for, at tilegne sig den deilige Felix, som sin Søn, han tog ham paa Armene, og

gik omkring med ham, Barnet vilde gierne løftes op for Speilet; uden at tilstaae sig det selv, bar Wilhelm ham gierne for Speilet, og søgte der at udspeide Liigheder imellem sig og Barnet. Blev dette ham da et Øieblik ret sandsynligt, trykkede han Drengen til sit Bryst, men med et skrækket ved den Tanke, at han kunde bedrage sig, satte han Barnet ned, og lod det løbe. O! raabte han, kunde jeg tilegne mig denne uskatteerlige Eiendom, og den da røvedes mig, var jeg det ulykkeligste blandt Mennesker.

Børnene vare kiørte bort, og Wilhelm vilde nu tage sin formelige Afskeed fra Theatret, da han følte, han var alt afskeediget, og blot behøvede at gaae. Mariane var ikke mere; hans to Skytsaander var taget bort, og hans Tanker iilte efter dem. Den deilige Dreng svævede som et indtagende uviist Syn for hans Indbildningskraft, han saae ham ved Thereses Haand løbe giennem Marke og

Skove, danne sig i den frie Luft og hos en fri og munter Ledsagerinde. Thereſe var endnu blevet ham meget dyrebarere, siden han tænkte sig Barnet i hendes Selskab. Selv som Tilskuer paa Theatret mindedes han hende med Smiil; næsten var han i hendes Tilfælde; Forestillingerne illuderede ham ikke mere.

Serlo og Melina vare overmaade høflige mod ham, saasnart de mærkede, han ingen videre Fordring giorde paa sin forrige Plads; en Deel af Publikum ønskede at see ham paa Theatret igien, det vilde været ham umuligt, og af Selskabet ønskede ingen det, uden høist Madam Melina.

Han tog nu virkelig Afskeed fra denne Veninde; han var rørt, og sagde: Naar dog Menneskет ikke vilde formaste sig at love nogen Ting for Fremtiden! end ikke det mindste er han istand til at holde, langt mindre naar hans Forsæt er af Betydenhed. Hvor skam-

mer jeg mig, naar jeg betænker, hvad jeg lovede Dem alle i hiin ulykkelige Nat, da vi plyndrede, syge, beskadigede, og saarede vare sammenpakkede i en elendig Kroe. Hvor forhøjede Ulykken dengang mit Mod, og hvilken Skat troede jeg at finde i min gode Villie; nu er alt det blevet til Intet, slet Intet! Jeg forlader Dem, som Deres Gieldner, og min Lykke er, at man ikke agtede mit Løfte meer, end det var værdt, og at ingen har manet mig for det.

Vær De ikke uretfærdig mod Dem selv, svarede Madam Melina; hvis ingen paaskiønner, hvad De har giort for os, skal jeg ikke miskiende det; thi hele vor Forfatning vilde være fuldkommen anderledes, naar vi ikke havde havt Dem. Gaar det ikke med vore Forsætter, som vore Ønsker? De ligne dem slet ikke selv mere, naar de ere udførte og opfyldte, og vi troe, intet at have udrettet, intet opnaaet.

De faaer, svarede Wilhelm, ved Deres venskabelige Udtydning min Samvittighed ikke beroliget, og jeg vil altid forekomme mig selv, som Deres Gieldner.

Det er vel ogsaa mueligt, De er det, svarede Madam Melina, kun ikke paa den Maade, De tænker. Vi giøre os en Skam af ikke at have opfyldt et Løfte, vi mundtlig have givet. O min Ven! et godt Menneske lover ved sin Nærværelse bestandig formeget! Den Tillid, han fremlokker, den Tilbøjelighed, han indskyder, de Forhaabninger, han vækker, ere uendelige; han er, og bliver en Gieldner uden at vide det. Lev De vel. Have vore udvortes Omstændigheder under Deres Styrelse kommet sig ret heldigen, da bliver derimod ved Deres Bortgang i mit Inderste en Rift, der ikke saa let vil udfyldes igien.

Wilhelm skrev før sin Afreise fra Byen et vidtløftigt Brev til Werner. De havde vel vexlet nogle Breve sammen, men da de ikke kunde blive enige, holdt de tilsidst op at skrive. Nu havde Wilhelm nærmet sig igien; han var i Begreb at gjøre, hvad hiin saa hoitidelig ønskede; han kunde sige: jeg forlader Theatret, og forbinder mig med Mænd, hvis Omgang i hver Henseende maa føre mig til en reen og sikker Virksomhed. Han forespurgte sig om sin Formue, og det forekom ham nu synderligt, at han i saa lang Tid ikke havde bekymret sig derom. Han vidste ikke, at det er alle Menneskers Maade, som der ligger megen Magt paa deres indvortes Dannelse, ganske og aldeles at forsømme de udvortes Forhold. Wilhelm havde befundet sig i dette Tilfælde, han syntes nu første Gang at mærke, at han behøvede udvortes Hielpemidler for at virke varig. Han reiste med en ganske anden Aand end første Gang;

de Udsigter, der frembød sig for ham, vare indtagende, og han haabede paa sin Vei at opleve noget glædeligt.

Niende Capitel.

Da han kom tilbage til Lotharios Gaard fandt han en Forandring. Jarno kom ham imøde med den Efterretning, at Onclen var død, at Lothario var reist hen, at tage de efterladte Godser i Besiddelse. De kommer just til rette Tid, sagde han, for at staae mig og Abbeen bi. Lothario har overdraget os Handelen om vigtige Godser i vort Naboelaug; det var alt længe forberedet, og nu finde vi Penge og Credit til den beleilige Tid; det eneste Betænkelige ved det, er at et udenlandsk Handelshuus ogsaa alt havde Tanke til samme Godser; nu ere vi kort og godt besluttede, at gjøre fælleds Sag med dem, thi ellers havde vi uden Fornødenhed og Fornuft drevet hinanden op. Vi have, synes det, med en klog Mand at gjøre. Nu gjøre vi Bereg-

ninger og Overslag; og saa maa der oeconomisk overlægges, hvorledes vi kunne dele Godserne, saa hver faaer en skiøn Eiendom. Der blev forelagt Wilhelm Papirer, man besaae Markerne, Engene, Sletterne, og hvorvel Jarno og Abbeen syntes at forstaae Sagen overmaade godt, ønskede Wilhelm dog, at Frøken Therese maatte være af Selskabet med.

De tilbragte adskillige Dage med disse Arbeider, og Wilhelm fik knap Tid at fortælle Vennerne sine Eventyrer, og sit tvivlsomme Faderskab, og de behandlede en ham saa vigtig Begivenhed ligegyldig og letsindig.

Han havde lagt Mærke til, at de mange Gange i fortroelige Samtaler ved Bordet, og paa Spadseregange, med eet holdt inde, gav deres Ord en anden Vending, og i det mindste derved gav tilkiende, at de havde meget at afgiøre med hinanden, der blev hemmeligt for ham. Han erindrede sig, hvad Lydia

havde sagt, og troede saa meget mere derpaa, da en heel Side af Slottet altid havde været ham utilgiængelig. Til visse Gallerier, og især til det gamle Taarn, han udenfra ret godt kiendte, havde havde han hidtil forgiæves søgt Vei og Indgang.

En Aften sagde Jarno til ham: vi kan nu saa sikkert ansee Dem, som vores, at det var ubilligt, naar vi ikke førte Dem dybere ind i vore Hemmeligheder. Det er godt, at Menneskет, naar han triner først ind i Verden, giør meget af sig selv, at han agter at erhverve sig mange Fortrin, at han søger at giøre Alt mueligt; men naar hans Dannelse staaer paa en vis Grad, da er det fordeelagtigt, naar han lærer at tabe sig i en større Masse, naar han lærer at leve for andres Skyld, og i en pligtskyldig Virksomhed glemme sig selv. Da lærer han først at kiende sig selv; thi at handle, sammenligner os egenlig med andre. De skal snart erfare, hvilken

liden Verden, der befinder sig i Nærheden af Dem, og hvor godt De i denne liden Verden er kiendt; vær De i Morgen tidlig før Solens Opgang paaklædt og færdig!

Jarno kom til den bestemte Time, og førte ham giennem bekiendte og ubekiendte Værelser paa Slottet, saa giennem nogle Gallerier, og endelig kom de til en stor gammel Dør, der var stærkt beslaaet med Jern. Jarno bankede; Døren aabnede sig lidet, saa netop eet Menneske kunde smutte ind. Jarno stødte Wilhelm ind, uden at følge ham. Denne fandt sig i et mørkt og trangt Indelukke, det var mørkt omkring ham, og da han vilde gaae eet Skridt fremad, stødte han alt paa igien. En ikke ganske ubekiendt Stemme tilraabte ham: kom ind! og nu mærkede han først, at Siderne af det Rum, han befandt sig i, kun vare behængte med Tepper, som et svagt Lys skinnede igiennem. Kom ind! raabte

det nok engang, han løftede Teppet, og traadde ind.

Den Sal, han nu befandt sig i, syntes forhen at have været et Capell; istæden for Alteret stod der et stort Bord paa nogle Trin behængt med et grønt Teppe; over det syntes et sammentrukket Forhæng at bedække et Skilderie; paa Siderne var der deilig udarbeidede Skabe med fine Staaltraadgittere for, som man pleier at see i Bibliotheker; kun saae han istæden for Bøger mange Rulle opstillede. Ingen var i Salen; den opgaaende Sol faldt giennem de farvede Vinduer Wilhelm lige imøde, og hilste ham venlig.

Sæt dig! raabte en Stemme, som syntes at lyde fra Alteret. Wilhelm satte sig i en liden Lænestoel, der stod op til Indgangen, der var intet andet Sæde i hele Værelset; han maatte finde sig deri, hvorvel Morgen-

solen blændede ham. Stolen stod fast; han kunde blot holde Haanden for Øinene.

Midlertid aabnede sig med en liden Allarm Forhænget over Alteret, og viste, indenfor en Ramme, en tom mørk Aabning. En Mand traadde frem i sædvanlig Klædning, helste ham, og sagde til ham: skulde De, blandt andre Ting, De gad vidst, ikke ogsaa vilde erfare, hvor Deres Bedstefaders Konstsamling er nu? Erindrer De ikke mere det Malerie, der var saa indtagende for Dem? hvor mon nu den syge Kongesøn smægter? Wilhelm gienkiendte let den Fremmede, der i hiin betydende Nat havde talt med ham i Vertshuset. Maaskee, blev denne ved, kunne vi nu snarere enes om Skiæbne og Caracteer.

Wilhelm vilde just til at svare, da Forhænget igien trak sig pludselig sammen. Synderligt! sagde han ved sig selv, skulde tilfældige Begivenheder have Sammenhæng, og det

vi kalde Skiebne, skulde det blot være Tilfælde? hvor mon min Bedstefaders Samling vel være? og hvorfor erindrer man mig i disse høitidelige Øieblikke derom?

Han havde ikke Tid at tænke videre; thi Forhænget aabnede sig igien, og for hans Øine stod en Mand, som han strax erkiendte for den Landsbyepræst, der havde giort Søetouren med ham og det lystige Selskab; han lignede Abbeen, skiønt han ikke syntes samme Person. Med et blidt Ansigt og et værdigt Udtryk begyndte Manden: ikke at bevare for Vildfarelse er Menneskeopdragerens Pligt, men at lede den Vildfarende, ja lade ham af fulde Bæggere udsøbe sin Vildfarelse, det er Lærerens Viisdom. Hvo der blot smager paa sin Vildfarelse, holder længe Huus dermed, og glæder sig ved den, som ved en sielden Lykke; men hvo der udtømmer den ganske, maa lære at kiende den, hvis han ikke er vanvittig. Forhænget lukkedes igien, og Wilhelm havde

Tid at tænke efter. Hvilken Vildfarelse kan Manden tale om? sagde han til selv, undtagen den, der hele min Livstid har forfulgt mig, at jeg søgte Dannelse, der hvor ingen var at finde, at jeg indbildte mig at kunne erhverve et Talent, jeg ikke havde ringste Anlæg til.

Forhænget foer hastigere tilside, en Officeer traadde frem, og sagde blot i Forbigaaende: lær De at kiende de Mennesker, man kan have Tillid til. Forhænget gik til igien, og Wilhelm behøvede ikke at besinde sig længe for at erkiende denne Officeer for den, der havde omfavnet ham i Grevens Dyrehauge, og været Skyld i, han holdt Wilhelm for en Hverver. Hvorledes denne var kommet her, og hvo han var, var Jarno en fuldkommen Gaade. — Naar saa mange Mennesker tage Deel i Dig, kiendte din Levevej, og vidste, hvad derpaa var at gjøre, hvorfor ledte de dig ikke strængere? hvorfor ikke alvorligere?

hvorfor begunstigede de dine Leege, istæden for at faae dig derfra.

Gaae ikke irette med os! raabte en Stemme, du er frelst, og paa Veien til Maalet; du vil ingen af dine Daarskaber angre, og ingen ønske tilbage; ingen lykkeligere Skiæbne kan blive et Menneskes Lod. Forhænget fløy fra hinanden, og i fuld Rustning stod den gamle Konge af Danmark i Rummet. Jeg er din Faders Aand, sagde Billedet, og bortvandrer fro, da mine Ønsker for dig, mere, end jeg selv begreb, ere opfyldte. Steile Egne lade sig kun ad Omveje bestige; paa Sletten føre lige Vei fra et Sted til det andet. Lev vel, og kom mig ihu, naar du nyder, hvad jeg har beredet dig.

Wilhelm var overmaade overrasket, han troede at høre sin Faders Stemme, og dog var det ogsaa ikke den, han befandt sig ved Nærværenhed og Erindring, i den meest forvirrede Forfatning.

Ikke længe kunde han eftertænke, da Abbeen traadde frem, og stillede sig bag det grønne Bord. Vil De trine hid! tilraabte han sin forundrede Ven. Han traadde hid, og gik op ad Trinene. Paa Teppet laae en liden Rolle. Her er Deres Lærebrev, sagde Abbeen, læg De det paa Hierte; det er af vigtigt Indhold. Wilhelm tog det op, aabnede det, og læste:

Lærebrev.

Konsten er lang, Livet kort, Dommen vanskelig, Leiligheden flygtig, Handle er let, Tænke tungt, handle efter det Tænkte umageligt. Al Begyndelse er blid; Dørtrinet er Forventningens Sted; Drengen studser, Indtrykket bestemmer ham, han lærer leegende, Alvor overrasker ham; Efterligningen er os medfød, det Efterlignede bliver ikke lettelig erkiendt; sielden findes, sieldnere agtes, det Fortreffelige. Høyden frister os, ikke Trinene; med Spidsen for Øie vandre vi gierne paa

Sletten. Kun een Deel af Konsten læres, og Konstneren behøver den heel. Den, der kiender den halv, er stedse paa Vildspor og snakker meget; den, der kiender den tilfulde, gider kun handlet, og taler sielden eller silde. Hine have ingen Hemmeligheder og ingen Kraft, deres Lære er som bagt Brød, smagfuldt og mættende for een Dag; men Meel kan man ikke saae, og Sædekorn skal ikke males. Ordene ere gode, men de ere ikke det Bedste. Den Aand, vi handle af, er det Høieste, Handlingen bevirkes kun af Aanden, og fremstilles atter af den. Ingen veed, hvad han gier, naar han handler ret; men det Urette ere vi os altid bevidste. Hvo blot virker med Tegn, er en Pedant, en Hykler, eller en Fusker. Af dem er der mange, og de finde dem vel hos hinanden. Deres Snak holder Lærlingen tilbage, og deres vedholdende Middelmaadighed ængster den bedste. Den ægte Konstners Lære aabner Siælen, thi hvor Ordene fattes, taler Handlingen. Den ægte Disci-

vel lærer af det Bekiendte at udvirke det Ubekiendte, og nærmer sig Mesteren.

Nok! raabte Abbeen; Resten til sin Tid. See Dem nu om i de Skabe.

Wilhelm gik hen, og læste Opskriften paa Rullerne. Han fandt med Forundring: Lotharios Læreaar, Jarnos Læreaar, og hans egne Læreaar opstillede der blandt mange andre, hvis Navne vare ham ubekiendte.

Tør jeg haabe, at kaste et Øie i disse Ruller?

For Dem er i dette Værelse intet mere lukket.

Tør jeg giøre et Spørgsmaal?

Uden Betænkning! og de kan vente afgiørende Svar, naar det angaaer et Anliggende, der ligger, og maa ligge Dem nærmest paa Hierte.

Godt da, I synderlige og vise Mennesker, hvis Blik trænger ind i saa mange Hemmeligheder, kunne I sige mig, om Felix er virkelig min Søn?

Held Dem for dette Spørgsmaal! raabte Abbeen, i det han af Glæde slog Haand i Haand, Felix er Deres Søn! ved det Helligste, der mellem os ligger skiult, sværger jeg Dem: Felix er Deres Søn, og af Sindelaug var hans afdøde Moder Dem ikke uværdig; modtag det elskelige Barn af vor Haand, vend Dem om, og vov at være lykkelig.

Wilhelm hørte en Larm bag ved sig, han vendte sig om, og saae et Barneansigt skalkagtig kige frem giennem Indgangens Teppe. Det var Felix! Drengen skiulte sig spøgende

strax, saasnart han blev seet. Kom frem! raabte Abbeen. Han kom løbende, hans Fader styrtede ham imøde, tog ham i sin Arm, og trykkede ham til sit Hierte. Ja! jeg føler det, raabte han; du er min! hvilken Himmelens Gave har jeg mine Venner at takke. Hvor kommer du fra, mit Barn, just i dette Øieblik!

Spørg Du ikke! sagde Abbeen! Held Dig unge Mand: Dine Læreaar er forbi, Naturen har frigivet dig.

Ende paa syvende Bog.

Wilhelm Meisters

Læreaar.

Ottende Bog.

Første Capitel.

Felix var sprunget ud i Haugen, Wilhelm fulgte ham med Henrykkelse, den skiønneste Morgen viste hver Gienstand med ny Yndigheder, og Wilhelm nød det blideste Øieblik. Felix var ny i den frie og herlige Verden, og hans Fader ikke stort mere bekiendt med de Gienstande, den Lille uafladelig og utrættet spurgde efter. Endelig gav de sig i Selskab med Gartneren, der maatte fortælle dem mangen Plants Navn og Brug; Wilhelm saae Naturen giennem et nyt Organ, og Barnets Nysgierrighed, dets Videlyst lod ham først føle, hvor svag en Interesse han havde taget

i Tingene uden for sig, hvor lidet han kiendte og vidste. Paa denne Dag, den meest fornøjende i hans Liv, syntes ogsaa hans egen Dannelse først at begynde, han følte Nødvendheden i at underviises, i det han opfordredes til at undervise.

Jarno og Abbeen havde ikke ladet sig see siden; om Aftenen kom de, og havde en Fremmed med; Wilhelm gik ham med Forundring imøde; han troede ikke sine egne Øine; det var Werner, der ligeledes dvælede med at kiende sig ved ham. De omfavnede hinanden paa det kiærligste, og de kunde ikke dølge hinanden, at de fandt hverandre forandrede. Werner paastod, hans Ven var blevet større, fyldigere, rankre, mere dannet i sit Væsen, og mere behagelig af Opførsel; noget af hans gamle Trohiertighed savner jeg, lagde han til. — Den vil nok ogsaa vise sig igien, naar vi kun ere kommet os af den første Forundring, sagde Wilhelm.

Det var langt fra, at Werner gjorde et ligesaa fordeelagtigt Indtryk paa Wilhelm. Den gode Mand syntes før at være gaaet tilbage, end fremad. Han var meget mavrere end før, hans spidse Ansigt syntes at var blevet finere, hans Næse længere; hans Pande og Isse vare blottede for Haar, hans Stemme klar, hæftigere og skrigende, og hans indtrykkede Bryst, hans fremfaldende Skuldre, hans blege Kinder, lode ingen Tvivl være tilovers, at de havde en arbeidsom Hypochondrist for dem.

Wilhelm var beskeeden nok til at yttre sig med megen Maade om denne store Forandring, da den anden derimod gav sin venskabelige Glæde fuldkommen frit Løb. I Sandhed, raabte han, hvis du har ilde anvendt din Tid, og som jeg formoder, ingen Ting fortient, saa er du dog imidlertid blevet en Person, der kan og maa gisre sin Lykke; sqvat og sqvæt bare ikke det bort med. Du skal med denne Figur kisbe mig dig en riig og smuk

Arving. — Du kan dog svarte Wilhelm smilende, aldrig fornægte din Caracteer! knap finder du efter lang Tid din Ven igien, før du strax seer ham an som en Vare, som en Speculations-Artikel, som der lader sig noget vinde paa.

Jarno og Abbeen syntes ingenlunde forundrede over denne Gienkiendelse, og lod de to Venner efter Behag udbrede sig om det forbigangne og nærværende. Werner gik rundt om sin Ven, og dreiede ham frem og tilbage, saa han giorde ham snart ganske forlegen. Nei! nei! raabte han, saadant noget er endnu ikke mødt mig! og dog veed jeg nok, jeg bedrager mig ikke. Dine Øjne ere blevne dybere, din Pande bredere, din Næse smukkere, og din Mund behageligere. See blot engang, hvor han staaer! hvor alt det passer, og hænger sammen! hvor dog Dagdriverie bekommer godt! jeg arme Diævel derimod — han besaae sig i Speilet — naar jeg ikke i

denne Tid ret havde tient mange Penge, var der dog heller ikke det allermindste ved mig.

Werner havde heller ikke faaet Wilhelms sidste Brev; deres Handling var det fremmede Huus, som Lothario havde i Sinde at kiøbe Godserne i Fællig med. Dette Anliggende bragde Werner hid, han havde aldrig tænkt paa, at finde Wilhelm paa sin Vei. Birkedommeren kom, Papirerne blev fremlagt, og Werner fandt Forslagene billige. Naar De, som det lader, mener denne unge Mand det vel, sagde han, saa sørg De selv for, at vor Deel ikke formindskes; det skal komme an paa min Ven, om han vil tage mod Godset, og anvende en Deel af sin Formue derpaa. Jarno og Abbeen forsikkrede, at denne Erindring ikke giordes nødig. Man havde knap forhandlet denne Sag i Almindelighed, før Werner længtes efter et Parti Lhombre, som da Abbeen og Jarno strax satte sig ned til;

han var nu eengang saaledes vant, han kunde ikke leve om Aftenen uden at spille.

Da begge Vennerne efter Bordet vare ene, udspurgde og fortalte de hinanden meget levende om alt, hvad de ønskede at meddele hinanden. Wilhelm roste sin Stilling, og den Lykke at være optaget mellem saa fortrefflige Mennesker. Werner rystede derimod med Hovedet, og sagde: man skulde dog heller ikke troe, hvad man ikke saae med sine egne Øine! mere end een tienstfærdig Ven har forsikret mig, du levede med en liderlig ung Adelsmand, og førte ham Skuespillerinder til, hialp ham at øde sine Penge, og var Skyld i, han var lagt ud med alle sine Paarørende. — Det vilde giøre mig ondt for min egen og for de gode Menneskers Skyld, at vi bleve saaledes miskiendte, sagde Wilhelm, naar ikke min theatralske Løbebane havde udsonet mig med enhver ond Eftertale. Hvor skulde Menneskene kunne bedømme vore Handlinger, der

kun komme dem enkelte og afrevne for Øie, som de kun seet den mindste Deel af, da Godt og Ondt skeer i Løndom, og et ligegyldigt Særsyn kommer for det meeste ene for Dagen. Man bringer dem jo Skuespillere og Skuespillerinder paa ophøjede Brædder, tænder Lys for dem paa alle Sider, hele Tingen er giort af paa faa Timer, og dog veed sielden nogen egentlig, hvad han skal giøre af det.

Nu gik det ud paa en Spørgen om Familie og Ungdomsvenner, og Fødebye. Werner fortalte i megen Hast, alt hvad der havde forandret sig, og hvad der endnu var ved det Gamle og forrige. Fruentimmerne hiemme, sagde han, ere fornøiede og lykkelige; der fattes aldrig Penge; den halve Tid tilbringe de med at pynte dem, og den anden halve med at lade dem see pyntede. Huusholdere er de, saa meget billigt er, mine Børn tegne til flinke Drenge. Jeg seer dem i Aanden alt sidde og skrive, og regne, løbe, handle, og

høkre! hver skal saasnart mueligt faae sin egen Handtering, og hvad vore Midler angaaer, der skal du see din Glæde. Naar vi er i Orden med Godserne, maa du strax hiem med, for det seer dog ud til, at du med nogen Fornuft kan tage en Haand i vanskelige Foretagender. Dine ny Venner være lovet, at de har bragt dig paa rette Vei. Jeg er en snorrig Diævel, og mærker først, hvormeget jeg holder af dig, da jeg ikke kan see mig mæt paa dig, at du seer saa vel og godt ud. Det er dog et ganske andet Udseende, end det Portratt, du eengang sendte din Søster, og som der blev stor Trætte om i Huset. Moder og Datter fandt den unge Herre allerkiæreste, med bar Hals, halv blottet Bryst, stor Krave, frit hængende Haar, rund Hat, kort Smule Vest, og slubbrende lange Buxer; medens jeg paastod, det Costume var kun to Fingerbred fra Hansvrist. Nu seer du dog ud som et Menneske; kun Pidsken fattes, som jeg skal bede, du vil finde i,

Haaret ellers holder man dig dog engang underveis an, som en Jøde, og forlanger Told og Leide af dig.

Felix var imidlertid kommet ind i Stuen, og havde, da man ikke gav Agt paa ham, lagt sig paa Canopeen, og var faldet i Søvn. Hvad er det for et Kryb? spurgde Wilhelm. Wilhelm havde i det Øieblik ikke Mod til at sige Sandhed, eller Lyst at fortælle en dog bestandig tvetydig Historie til en Mand, der af Naturen var intet mindre end troende.

Hele Selskabet tog nu hen paa Godserne, at besee dem, og afslutte Kiøbet. Wilhelm lod sin Felix ikke komme fra sin Side, og glædede sig for Drengens Skyld ret levende over den Eiendom, han saae imøde. Barnets Lystenhed efter de Kirsebær og Bær, der snart skulde blive modne, mindede ham om hans Ungdoms Tid, og en Faders mangfoldige Pligt, at forberede, skaffe, og bevare

Sine Nydelsen. Med hvilken Interesse betragtede han Træskolerne, og Bygningerne, hvor levende tænkte han paa, igien at istandsætte det forsømte, og fornye det forfaldne. Han betragtede ikke mere Verden, som en Trækfugl, ikke mere en Bygning som en hurtig sammensat Løvhytte, der visner, inden man forlader den; Alt hvad han agtede at anlægge, skulde vore Drengen imøde, og alt, hvad han istandsatte, skulde have en Varighed for nogle Slægter. I denne Betydning var hans Læreaar tilende, og med Faderfølelsen havde han ogsaa erhvervet alle Borgerdyder. Han følte det, og intet kunde sættes i Ligning med hans Glæde. O! hvor unsdig er Moralens Strænghed! raabte han, da Naturen paa sin elskelige Viis danner os til Alt, hvad vi skulle være! O de sælsomme Fordringer af det borgerlige Samfund, der først forvirrer og misleder os, og derpaa fordrer mere af os, end selve Naturen. Vee hver Art Dannelse, der forstyrrer sand Dannelses virksomste Mid-

ler, og viser os hen til Enden, istæden for at giøre os lykkelige paa selve Veien.

Saameget han end i sit Liv havde seet, syntes den menneskelige Natur dog først ved at agte paa det Barn at blive ham tydelig. Theatret var, ligesom Verden, kun forekommet ham, som en Mængde henkastede Tærninger, hvoraf enhver paa sin Overflade betyder snart mere og snart mindre, og der høit, naar de tælles sammen, udgiør en Sum. Her i Barnet laae, kunde man sige, en enkelt Tærning for ham, paa hvis mangehaande Sider den menneskelige Naturs Værd og Uværd var saa tydelig udgravet.

Barnets Attraae efter at skielne voxte hver Dag; da det engang havde erfaret, at Tingene havde Navne, saa vilde det ogsaa vide Navnene paa Alting, det troede ikke andet, end Faderen maatte vide Alting, pinte ham tit med Spørgsmaale, og gav ham Anledning

at erkyndige sig om Gienstande, han ellers havde skiænket liden Opmærksomhed. Ogsaa den medfødte Drivt at vide Tingenes Oprindelse og Endeligt, viste sig tidlig hos Barnet. Naar han spurgte: hvor Vinden kom fra, og hvor Luen kom hen! følte Faderen først sin egen Indskrænkning ret levende; han ønskede at saae at vide, hvorvidt Menneskets torde vove sig med sine Tanker, og hvorom han torde haabe nogensinde at giøre sig og andre Regnskab. Barnets Hæftighed, naar det saae noget levende Væsen skee Uret, glædede Faderen høiligen, som Tegn paa et ypperligt Gemyt. Barnet slog hæftig efter Kokkepigen, der havde skaaret Halsen af nogle Duer; dette skiønne Begreb blev da rigtig nok snart igien giort til Intet, da han fandt Drengen, der uden Barmhiertighed slog Frøer ihiel, og plukkede Sommerfugle i Stykker. Dette Træk mindede ham om saa mange Mennesker, der synes høist retfærdige, naar de ere uden Lidenskab og agte paa andres Handlinger.

Denne behagelige Følelse at Drengen havde saa sand og skiøn en Indflydelse paa hans Tilværelse, forstyrredes et Øieblik, da Wilhelm inden kort Tid blev vaer, at Drengen virkelig mere opdrog ham, end han Drengen; han havde intet at udsætte paa Barnet; han var ikke istand til, at give det en Retning, som det ikke tog selv, og selv de Unoder, Aurelia havde saa meget arbeidet mod, syntes efter denne Venindes Død alle indtradde i deres gamle Rettigheder; endnu lukkede Barnet aldrig Øsrene efter sig, endnu vilde han aldrig spise reent af sin Tallerken, og han var aldrig bedre fornøiet, end naar man saae igiennem Fingre med ham, at han kunde tage sit Bid lige af Faddet, lade det fulde Glas staae, og drikke af Flasken; ligeledes var han ganske allerkiæreste, naar han satte sig hen i en Krog med en Bog, og sagde overmaade alvorlig: jeg maa studere det lærde Kram! hvorvel han endnu længe efter hverken kunde eller vilde kiende Bogstaver.

Naar nu Wilhelm betænkte, hvor lidet han hidtil havde giort for Barnet, hvor lidet han var istand til at gisre for det, saa opkom der en Uroe hos ham, der var istand til at opveie hele hans Lykke. Ere vi Mænd da, sagde han ved sig selv, fødte saa egoistiske, at vi umuelig kan bære Omsorg for noget Væsen uden for os? er jeg ikke med den Dreng paa selv samme Vei, som jeg var med Mignon; jeg trak det kiære Barn til mig, dets Nærværelse glædede mig, og derhos har jeg paa det grusomste forsømt det. Hvad giorde jeg til det Barns Dannelse, som det saa meget tragtede efter? Intet. Jeg overlod det til sig selv, og alle de Tilfældigheder, det i et udannet Selskab kun kunde være udsat for; og nu for denne Dreng, der var dig saa mærkværdig, inden han kunde være dig saa kiær, har da dit Hierte tilsagt dig nogensinde blot at gisre det ringeste for ham? det er ikke Tid længer, at du bortødsler dine egne og andres Aar; sank Dig, og tænk, hvad Du

har at giøre for dig og de gode Skabninger, Natur og Tilbøielighed knyttede saa fast til Dig.

Egenlig var denne Monolog kun en Indledning til at bekiende sig selv, at han alt havde tænkt, sørget, søgt og valgt; han kunde ikke længer lade det staae hen, med at tilstaae sig det selv. Efter ofte forgiæves gientaget Smerte over Marianes Tab følte han kun for tydelig, at han maatte søge en Moder til Drengen, og at han ikke vilde finde hende sikkrere end i Therese. Han kiendte dette fortreffelige Fruentimmer tilfulde. En saadan Mage og Medhielp syntes ham at være den eneste, man kunde betroe sig og sine til. Hendes ædle Tilbøielighed til Lothario giorde ham ingen Betænklighed. De vare ved en synderlig Skiæbne skilte for evig, Therese ansaae sig for frie, og havde talt om et Giftermaal, vel med Ligegyldighed, men dog som om en Ting, der forstod sig selv.

Efterat han længe var gaaet i Raad med sig selv, foretog han sig at sige hende om sig, alt hvad han vidste. Hun skulde lære at kiende ham, som han kiendte hende, og hun begyndte nu at giennemtænke sin egen Historie, den forekom ham saa tom paa Begivenheder, og i det Hele var hver Bekiendelse saalidet til hans Fordeel, at han mere end eengang var i Begreb med at staae fra sit Forsæt. Endelig besluttede han at forlange sine Læreaars Rulle fra Taarnet af Jarno. Denne sagde: det er just rette Tid, og Wilhelm fik den.

Det er en gyselig Følelse, naar et ædelt Menneske, med Bevidsthed, staaer paa den Punkt, hvor han skal oplyses angaaende sig selv. Alle Overgange ere Criser, og er en Crise ikke Sygdom? Hvor ugierne gaaer man efter en Sygdom for Speilet! Bedringen føler man, og man seer kun Virkningen af det forgangne Onde. Wilhelm var imidlertid forberedet nok, Omstændighederne havde alt talt levende

til ham, hans Venner havde just ikke skaanet ham, og om han end med nogen Hast oprullede Pergamentet, blev han dog bestandig roeligere, alt, som han læste. Han fandt sit Livs omstændelige Historie skildret i store skarpe Træk, hverken enkelte Begivenheder eller indskrænkede Følelser forvirrede hans Øie, almene kiærlige Betragtninger gav ham Peeg, uden at beskiæmme ham, og han saae første Gang sit Billede uden for sig, vel ikke som i et Speil, nok et Selv, men som i Portraitet, et andet Selv; man kiender sig vel ikke ved alle Træk, men man glæder sig, at en tænkende Aand har villet fatte, et stort Talent fremstille os saaledes, at et Billede af, hvad vi vare, endnu bestaaer, og at det kan bestaae længere, end vi selv.

Wilhelm sysselsatte sig nu, i det alle Omstændigheder ved dette Manuskript kom ham igien i Minde, med at opsætte sit Livs Historie til Therese, og han skammede sig næsten, at

han mod hendes store Dyder intet havde at sætte, der kunde beviise en hensigtpassende Virksomhed. Saa omstændelig han var i dette Skrift, saa kort fattede han sig i det Brev, han skrev hende til, han bad hende om hendes Venskab, hendes Kiærlighed, om mueligt, han tilbød hende sin Haand, og bad hende om hastig Afgiørelse.

Efter nogen indvortes Strid, om han angaaende denne vigtige Sag skulde først raadføre sig med sine Venner Jarno og Abbeen, besluttede han at tie. Han var for fast bestemt, Sagen var ham for vigtig til, han endnu havde vildet underkaste dem selv den fornuftigste og bedste Mands Dom, ja han brugte endog den Forsighed, at besørge selv sit Brev til næste Post; maaskee havde den Tanke, at han i saa mange Omstændigheder af sit Liv, hvor han troede at handle frit og i Løndom, var blevet bevogtet, ja endog ledet, som han af den skrevne Rulle ikke utydelig saae, givet

ham en Slags ubehagelig Følelse, og nu vilde han i det ringeste til Thereses Hierte tale reent ud af Hiertet, og have hendes Beslutning og Bestemmelse at takke for sin Skiæbne; og saa giorde han sig ingen Samvittighed af, at gaae sine Vogtere og Opsynsmænd i denne vigtige Punkt i det mindste forbi.

Andet Capitel.

Neppe var Brevet affendt, før Lothario kom tilbage. Enhver glædede ſig til at faae de forberedede vigtige Sager affluttede og ſnart tilendebragte, og Wilhelm ventede med Længſel paa, hvorledes ſaa mange Traade deels ſkulde blive knyttede ny, deels opløſte, og nu hans eget Forhold for Fremtiden beſtemt. Lothario hilſte dem alle paa det bedſte, han var fuldkommen kommet ſig igien, og munter, han havde Udſeendet af en Mand, der veed, hvad han har at giøre, og ſom intet er i Veien i alt, hvad han vil giøre.

Wilhelm kunde ikke give ham hans hiertelige Hilſen igien. Dette er, maatte han ſige ſig ſelv, Thereſes Ven, Elſkede, Brudgom, i hvis Sted du agter at trænge dig ind.

Troer du da nogensinde at udslette, eller forjage et saadant Indtryk? — Havde Brevet ikke alt været borte; maaskee havde han ikke vovet at lade det afgaae. Lykkeligviis var Kastet alt skeet, maaskee var Therese alt bestemt, kun Frastanden dækkede endnu en lykkelig Fuldendelse med sit Slør. Vinding og Tab maatte snart afgiøre sig. Han søgte at beroelige sig ved alle disse Betragtninger, og dog vare hans Hiertes Bevægelser næsten feberagtige. Kun liden Opmærksomhed kunde han anvende paa det mærkelige Anliggende, hvorpaa i visse Maader hans hele Formues Skiæbne beroede. O! hvor ubetydeligt forekommer i lidenskabelige Øieblikke Menneskets Alt, hvad omgiver, Alt, hvad tilhører det.

Til Lykke for ham behandlede Lothario Sagen stort, og Werner med Lethed. Denne havde ved sin heftige Attraae til Erhverv en levende Glæde over den skiønne Eiendom, der skulde blive ham, eller rettere hans Ven, til

Deel. Lothario syntes fra sin Side at giøre sig ganske andre Betragtninger. Jeg kan ikke, sagde han, glæde mig saameget over en Eiendom, som over dens Retmæssighed.

Nu! ved Himlen! raabte Werner, bliver da denne Eiendom ikke retmæssig nok?

Ikke ganske! svarte Lothario.

Give vi da ikke vore rede Penge derfor?

Ret godt! sagde Lothario: ogsaa vil De maaskee anse det, jeg har at erindre, for en tom Skrupel. Mig synes ingen Besiddelse ganske reen, uden den afdrager Staten sin skyldige Deel.

Hvorledes? sagde Werner, De vilde da heller, at vore skatfrie kiøbte Godser skulde være skatteydende.

Ja! svarte Lothario: til en vis Grad; thi ved denne Liighed med alle øvrige Eiendomme opstaaer ene Eiendommens Sikkerhed. hvad har Bonden i nyere Tider, da saa mange Begreber blive vaklende, for en Hovedanledning til at anse Adelsmandens Eiendom for mindre grundet end hans, uden den, at hiin ikke er bebyrdet, og bebyrder ham.

Men hvorledes vil det see ud med Renterne af vor Capital, svarte Werner.

Ikke det mindste slettere, sagde Lothario, naar Staten for en billig lovlig Afgivt vil eftergive os de Lehns Hokuspokus, og tillade os efter Behag at handle med vore Godser, saa vi ikke nødsagedes at holde dem samlede i saa store Masser; at vi kunde dele dem ligere imellem vore Børn for at sætte alle i en levende frie Virksomhed, istæden for blot at efterlade dem de indskrænkede og indskrænkende Forrettigheder, som vi altid maa fremkalde

vore Forfædres Aander, for at nyde. Hvormeget lykkeligere vare baade Mænd og Qvinder, naar de med frie Øine kunde see sig om, og ved deres Valg uden andet Hensyn snart opsøge en værdig Pige, snart en ypperlig Yngling. Staten vilde have flere, maaskee bedre Borgere, og ikke saa ofte være forlegen for Hoveder og Hænder.

Jeg kan forsikkre Dem, sagde Werner, at jeg aldrig i mine Dage har tænkt paa Staten; mine Afgivter, Told og Veipenge har jeg blot betalt, fordi det engang er indført.

Nu sagde Lothario, jeg haaber endnu at faae en god Patriot af Dem; thi ligesom kun den er en god Fader, der ved Bordet først lægger for sine Børn, saa er kun den en god Borger, der frem for alle andre Udgifter henlægger, hvad han har at yde Staten.

Ved slige almindelige Betragtninger blev deres særdeles Forretninger ikke forsinkede, snarere fremskyndte. Da de vare temmelig istand dermed; sagde Lothario til Wilhelm: jeg maa nu sende Dem et Steds hen, hvor De er mere fornøden end her; min Søster lader Dem anmode, saasnart mueligt at komme til hende; den stakkels Mignon synes at tæres hen; og man troer, Deres Nærværelse kunde. maaskee endnu standse det Onde. Min Søster sendte endnu denne Billet efter mig, hvoraf De kan see, hvormeget der ligger hende Magt paa. Lothario skiød ham et lidet Blad. Wilhelm, der alt i største Forlegenhed havde hørt paa ham, gienkiendte strax paa disse flygtige Blyantstræk Grevindens Haand, og vidste ikke, hvad han skulde svare.

Tag De Felix med! sagde Lothario, at Børnene kan muntre hinanden, De maa betids bort, i Morgen tidlig; min Søsters Vogn, som mine Folk ere kiørte hid i, er

her endnu; jeg giver dem Heste den halve Vei, saa tager De Extrapost. Lev De ret vel, mange Hilsener fra mig! Siig De tillige min Søster, jeg seer hende snart igien, og hun skal overalt belave sig paa nogle Giæster. Vor Grandonkels Ven, Marchese Cipriani, er paa Veie hid, han haabede endnu at træffe den gamle Mand i Live, og De vilde glæde Dem sammen ved Erindringen af tidligere Forhold, fryde dem ved deres fælles Kunstelskeric. Markesen var noget yngre end min Onkel, og havde ham at takke for den bedste Deel af sin Dannelse; vi maa opbyde Alt, for paa nogen Maade at opfylde den Rift, han vil finde, og det vil best skee ved et større Selskab.

Lothario gik derpaa med Abbeen paa hans Kammer, Jarno var redet bort i Forveien, Wilhelm iilte paa sit Værelse, han havde ingen, han kunde fortroe sig til, ingen ved hvem han kunde afvende et Skridt, han var

saa bange for. Den lille Tiener kom, og bad ham pakke ind, da de endnu samme Nat vilde pakke paa, for at kiøre ved Dagbrækningen. Wilhelm vidste ikke, hvad han skulde giøre, endelig udraabte han: Du vil blot mage, du kan komme heraf Huset, underveis overlægger du, hvad der er at giøre, og bliver i al Fald liggende paa Halvveien, sender et Bud tilbage, skriver, hvad du ikke trøster dig til at sige, og saa maa der blive af, hvad der vil. Uagtet denne Beslutning tilbragte han en søvnløs Nat, kun et Øiekast paa den saa skiønt hvilende Felix gav ham nogen Vedergvægelse. O! raabte han: hvo veed, hvad for Prøvelser endnu vente mig, hvo veed, hvormeget begaaede Feil endnu skulle pine, hvor tit gode og fornuftige Planer for Fremtiden skulle mislykkes mig; men denne Skat, som jeg engang besidder, bevare du mig høyelige eller ubøyelige Skiæbne! var det mueligt, at denne bedste Deel af mig selv kunde ødelægges før mig, at dette Hierte kunde rives fra

mit Hierte, saa lev vel, Forstand og Fornuft, lev vel hver Omsorg og Forsigtighed! forsvind du Opholdelses Drift! Alt, hvad der adskiller os fra Dyret, tabe sig, og er det ikke tilladt frivillig at ende sine sørgelige Dage, saa bortage en betimelig Vanvittighed Bevidstheden, inden Døden, der forstyrrer den for stedse, medbringer den lange Nat.

Han greb Drengen i sine Arme, kyssede ham, trykkede ham til sig, og vædede ham med rigelige Taarer. Barnet vaagnede op; hans lyse Øie, hans venlige Blik rørte Faderen inderlig. Hvilken Scene forestaaer mig? udraabte han, naar jeg skal forestille dig for den skiønne ulykkelige Grevinde, naar hun trykker dig til sit Bryst, som din Fader saa dybt har saaret. Maa jeg ikke frygte, hun støder dig fra sig med et Skrig, saasnart din Berørelse fornyer hendes sande eller indbildte Smerte.

Kudsken lod ham ikke have Tid til at tænke, eller vælge videre; han nødte ham, at sætte sig i Vognen før Dag; nu svøbte han sin Felix godt ind, Morgenen var kold men klar, Barnet saae første Gang i sin Livstid Solen gaae op. Hans Stuðsen over Lysets første fyrige Blik, dets voxende Magt, hans Glæde og hans underlige Anmærkninger glædede Faderen, og lod ham giøre et Blik ind i det Hierte, for hvilket Solen opgaaer, og svæver, som over en reen stille Søe.

I en liden Bye spændte Kudsken fra, og reed hiem. Wilhelm tog strax et Værelse i Beſiddelse, og spurgte sig nu, om han skulde blive, eller reise længere? I denne Ubestemthed vovede han at tage det lidet Blad frem igien, som han hidtil ikke havde trøstet sig til, at see nok engang paa; det indeholdt følgende Ord: send mig din unge Ven endelig snart; Mignon er i de to sidste Dage snarere blevet slettere. Saa sørgelig denne Leilighed er

skal det dog glæde mig, at lære at kiende ham.

De sidste Ord havde Wilhelm ved første Øiekast ikke lagt Mærke til. Han forskrækkedes derover, og var strax bestemt til, at han ikke vilde tage hen. Hvorledes? brød han ud, Lothario, der veed Forholdet, har ikke aabenbaret hende, hvo jeg er? Hun venter ikke med rolig Sind en Bekiendt, hun heller vilde ikke see tiere, hun venter en Fremmed; og jeg triner ind! jeg seer hende gyse tilbage, jeg seer hende rødme! ney! det er mig umueligt at gaae denne Scene imøde. I det samme blev Hestene bragt ud, og spændt for. Wilhelm havde besluttet at lade pakke af, og blive her. Han var i den største Bevægelse. Da han hørte en Pige komme op ad Trappen, at lade ham vide, at Alting var færdigt, tænkte han hurtig paa en Aarsag, der nødde ham at blive her, og hans Øine hvilte uden Opmærksomhed paa den Sædel, han havde i

Haanden. For Guds Skyld! raabte han hvad er det? det er ikke Grevindens Haand? det er Amazonens.

Pigen traadte ind, bad ham komme ned, og tog Felix med sig. Er det mueligt? raabte han: er det sandt? hvad skal jeg giøre? blive, og oppebie, og oplyse? eller ile? ile og styrte mig en Udvikling imøde? Du er paa Veien til hende, og du kan dvæle? Denne Aften skal du see hende, og du vil frivillig indspærre dig i Fængsel? Det er hendes Haand, ja det er hendes! denne Haand kalder dig, Vognen er forspændt at føre dig til hende, nu løser Gaaden sig: Lothario har to Søstre. Han veed mit Forhold til den ene; hvormeget jeg skylder den anden, er ham ubekiendt. Heller ikke veed hun, at den saarede Vagebond, der skylder hende, om ikke sit Liv, dog sin Helbred, er i hendes Broders Huus blevet optaget med saa ufortient Godhed.

Felix, der gyngede sig nede i Vognen, raabte: Fader! kom, o kom! see de deilige Skyer, de deilige Farver! ja! jeg kommer, raabte Wilhelm, i det han sprang ned ad Trappen, og alle Himlens Phænomener, som du gode Barn endnu hvilig beundrer, ere intet mod det Syn, som jeg venter.

Da han sad i Vognen, kaldte han nu alle Forhold tilbage i sin Hukommelse. Saa er da ogsaa denne Natalia Thereses Veninde! hvilken Opdagelse, hvilket Haab og hvilke Udsigter! Hvor sælsomt, at den Frygt at høre tale om den ene Søster, ganske og aldeles kunde dølge mig den andens Tilværelse. Med hvilken Glæde saae han paa sin Felix, han haabede for Drengen, som for sig, den bedste Modtagelse.

Aftenen kom, Solen var gaaet ned, Veien var ikke den bedste, Postkarlen kjørte langsomt. Felix var faldet i Søvn, og nye

Sorger og Tvivl opstoeg i vor Vens Barm. Hvad for en Drøm, hvilke Indfald beherskes du af? sagde han til sig selv, en uvis Haandskrift giør dig sikker med eet, og giver dig Leilighed til, at udtænke dig det underligste Eventyr. Han tog Sæddelen frem igien, og ved det dalende Dagslys troede han igien at erkiende Grevindens Haandskrift, hans Øine vilde ikke finde i det enkelte, hvad hans Hierte i det Hele paa eengang havde sagt ham. — Saa drage disse Heste dig dog til en skrækkelig Scene! hvo veed, om de ikke om faa Timer alt bringe dig tilbage! og om du endda traf hende allene? men maaskee er hendes Gemal nærværende, maaskee Baronessen? hvor forandret vil jeg finde hende? vil jeg kunde staae for hendes Ansigt?

Blot et svagt Haab, at han gik sin Amazone imøde, kunde undertiden skimte gienuem de morke Forestillinger. Det var blevet Nat; Vognen rullede ind i en Gaard,

og holdt stille; en Tiener traadde med en Voxfakkel ud af et prægtigt Portal, og kom ned ad de brede Trapper lige til Vognen. Man venter Dem alt længe, sagde han, i det han slog Læderet op. Da Wilhelm var staaet af, tog han den sovende Felix paa Armene, og den første Tiener raabte til en anden, der stod med et Lys i Døren: føer Herren strax til Baronessen.

Lynsnar foer det Wilhelm giennem Siælen, hvilken Lykke! det være forsætlig eller tilfældig, Baronessen er her! jeg skal see hende først! rimelig sover Grevinden alt! hielper I gode Aander, at den største Forlegenheds Øieblik maa gaae taalelig over.

Han traadde ind i Huset, og fandt sig paa det alvorligste, efter hans Følelse, det helligste Sted, han nogensinde havde betraadt. En nedhængende blændende Laterne oplyste en breed jævnstigende Trappe, der stod for ham, og oppe

hvor man vendte sig, deelte sig i to Dele. Marmorstatuer og Buster stod paa Piedestaller og ornede i Nicher. Nogle syntes ham bekiendte. Ungdomsindtryk udslukkes ikke, end ikke i deres mindste Dele. Han gienkiendte en Muse, som havde hørt hans Bedstefader til, vel ikke paa dens Skikkelse og Værdie, men paa en restaureret Arm, og de ny indsatte Stykker i Gevandtet. Det var, som han oplevede et Eventyr. Barnet blev ham tungt, han opholdt sig paa Trinene, og knælede, som han vilde tage det bequemmere. Men egentlig behøvede han et Øieblik at komme sig. Han kunde neppe komme op igien. Tieneren, der lyste ham, vilde tage Barnet fra ham; han kunde ikke lade det komme fra sig. Derpaa traadde han ind i Forsalen, og til sin endnu større Forundring blev han det velbekiendte Skilderie af den syge Kongesøn vaer paa Vøggen. Han fik knap Tid at kaste et Øie derpaa, Tieneren nødde ham giennem et Par Værelser ind i et Cabinet. Der sad bag en

Lyseskiærm, der beskyggede hende, et Fruentimmer, og læste. O! at det var hende, sagde han ved sig selv i dette afgiørende Øieblik. Han satte Barnet, der syntes at vaagne, og agtede at nærme sig Damen; men Barnet sank søvnigt sammen, Fruentimmeret stod op, og kom ham imøde. Det var Amazonen! han kunde ikke holde sig, styrtede paa Knæe, og raabte: det er hende! han greb hendes Haand, og kyste den med uendelig Henrykkelse. Barnet laae mellem dem begge paa Teppet, og sov sødelig.

Felix blev baaret hen paa Kanapeen, Natalia satte sig hen til ham, hun bad Wilhelm sætte sig paa den Stoel, der stod ved Siden af. Hun tilbød han nogle Forfriskninger, som han afslog, da han blot var sysselsat med at forvisse sig, at det var hende, og nøye igien at see, og med Vished gienkiende hendes af Lyseskiærmen beskyggede Træk. Hun fortalte ham om Mignons Sygdom i

Almindelighed, at Barnet lidt efter lidt fortæredes af nogle faa dybe Følelser, at det ved sin store Irritabilitet, som det dulgte, tit leed heftig og farlig af en Krampe i sit Hierte, at dette Livets første Organ ved uformodenlige Sindsbevægelser tit stod pludselig stille, og intet Spor af den gavnlige Livsbevægelse kunde føles i det gode Barns Bryst; naar denne ængstlige Krampe var forbi, yttrede Naturens Kraft sig igien i voldsomme Pulser, og ængstede nu Barnet ved Overmaal, ligesom det tilforn havde lidt ved Mangel.

Wilhelm erindrede sig en saadan krampagtig Scene, og Natalia henviste til Lægen, der videre vilde tale med ham om Tingen, og omstændeligere forelægge ham Aarsagen, hvorfor man nu havde hidkaldet Barnets Ven og Velgiører. En synderlig Forandring, blev Natalia ved, vil De finde hos hende; hun gaaer nu i Fruentimmerklæder, som hun før har havt saa stor en Afskye for.

Hvorledes har De udrettet det? spurgte Wilhelm.

Var det noget ønskeligt, ere vi eene Tilfældet det skyldige. Vil De høre, hvorledes det gik til. De veed maaskee, at jeg bestandig har et Antal unge Piger om mig, hvis Tænkemaade jeg, i det de voxe op ved min Side, ønskede at danne til det Gode og Rette. Af min Mund hører de intet andet, end hvad jeg selv holder for sandt; dog kan og vil jeg ikke hindre, at de jo ogsaa af andre høre adskilligt, der som Vildfarelse og Fordom er i Omløb i Verden. Spørge de mig om det, søger jeg, saa meget kun muligt er, at at knytte hine fremmede utilbørlige Begreber et eller andet Sted til et rigtigt, for derved at gjøre dem uskadelige om ikke nyttige; alt paa nogen Tid havde mine Piger af Bønderbørnene hørt en Deel om Engler, om Knægt Ruppert og den Herre Christus, der til visse Tider skulde lade dem see i Kirken, begave

de gode Børn, og straffe de Uartige. De havde en Formodning, at det maatte være forklædte Personer, hvori jeg da ogsaa bestyrkede dem, og uden at indlade mig synderlig paa Udtydninger, foretog mig, ved første Leilighed at give dem et saadant Skuespil. Det traf just, at et Par Tvillingsøsteres Geburtsdag, der altid havde ført sig meget vel op, var nær; jeg lovede, at dengang en Engel skulde bringe dem de smaa Foræringer, de saavel havde fortient. De vare overmaade spændte efter dette Særsyn. Jeg havde udsøgt mig Mignon til denne Rolle, hun blev paa den bestemte Dag anstændig klædt i et langt let hvidt Gevandt. Der fattedes ikke paa et Guldlivbaand om en Brystet, og et ligedant Diadem i Haarene. I Begyndelsen vilde jeg lade Vingerne være borte, dog paastod de Fruentimmer, der pyntede hende, et Par store gyldne Vinger, som de ret vilde vise deres Kunst paa. Saaledes traadde med en Lillie i den ene Haand, og med en liden Kurv i den anden, det synder-

lige Syn midt iblandt Pigerne og overraskede mig selv. Der kommer Engelen, sagde jeg; Børnene traadde alle ligesom tilbage. Endelig raabte de, det er Mignon, og trøstede dem dog ikke til, at træde det underlige Billede nærmere.

Her er eders Foræringer, sagde hun, og rakte den liden Kurv hen. Man samlede sig om hende, man betragtede, man befølte, man udspurgte hende.

Er du en Engel? sagde det ene Barn?

Jeg vilde ønske, jeg var det? svarte Mignon.

Hvorfor bærer du en Lillie?

Saa reent og aabent skulde mit Hierte være, da var jeg lykkelig.

Hvorledes er det med Vingerne? lad os see dem?

De forestille skiønnere, som endnu ikke ere udfoldede.

Og saaledes svarte hun betydende paa hvert uskyldigt let Spørgsmaal. Da det lidet Selskabs Nysgierrighed var tilfredsstillet, og Indtrykket af dette Syn begyndte at sløves, vilde man klæde hende af igien. Hun afslog det, tog sin Cithar, satte sig strax paa dette høie Skriverbord, og sang en Sang med udsørlig Ynde.

Saa lad mig synes, indtil jeg er verden,
O tager ei den skiønne Klædning af!
Jeg iiler fra den skiønne Bolig Jorden,
Ned i hiint faste Huus, den mørke Grav
En liden stille Stund jeg der da hviler,
Det friske Blik paa ny da aabner sig,
Bort fra det rene Klædebon jeg iiler
Og Krands og Livbaand efterlader mig.

Og Himmelvæsnerne i reene Glæder
De spørge ei om Mand og Qvinde der,
Og ingen Folder, ingen ingen Klæder
Omgive de forklarte Legemer
Vel uden Sorg og Møye jeg har levet;
Dog ei ukiendt med Smerte, dyb og tung,
Af Kummer er for tidlig gammel blevet,
O gior mig atter evig, evig ung.

Jeg besluttede strax, blev Natalia ved, at lade hende beholde de Klæder, og endnu skaffe hende nogle andre samme Slags, som hun nu ogsaa gaaer i, og hvori, synes jeg, hendes Væsen har et ganske andet Udtryk.

Da det alt var stilde, lod Natalia den Nykomne gaae, der ikke uden megen Banghed gik fra hende. Er hun gift, eller ikke? tænkte han ved sig selv. Han havde været bange, saa tit noget rørte sig, der skulde gaae en Dør op, og Gemahlen træde ind. Tieneren, der bragte ham ind i hans Værelse, gik hurtigere bort, end han fik fattet

Mod, at spørge om dette Forhold. Denne Uroelighed holdt ham endnu en Tidlang vaagen, og han sysselsatte sig med at sammenholde Amazonens Billede med sin ny nærværende Veninides. De vilde endnu ikke flyde sammen med hinanden; hende havde han ligesom skabt sig, og dette syntes næsten at vilde omskabe ham.

Tredie Capitel.

Anden Morgen, da endnu Alt var stille og roeligt, gik han at see sig om i Huset. Det var den reneste, skionneste, værdigste Bygningskunst, han endnu havde seet. Sand Kunst, udraabte han, er dog som godt Selskab! den nøder os paa den behageligste Maade, at erkiende det Maal, hvorefter og hvortil vort Inderste er dannet. Utroelig behageligt var det Indtryk, hans Bestefaders Statuer og Buster giorde paa ham. Med Længsel iilte han den syge Kongesøns Billede imøde; og endnu bestandig fandt han det indtagende og rørende. Tieneren aabnede adskillige andre Værelser, han fandt et Bibliothek, en Naturaliesamling, et physikalsk Cabinet. Han følte sig saa fremmed for alle disse Gienstande. Felix var imidlertid vaagnet, og sprunget efter

ham, den Tanke, hvorledes og naar han vilde faae Thereses Brev, giorde ham Bekymring, han var bange for at see Mignon, i visse Maader for at see Natalia. Hvor uliig var hans nuværende Tilstand hine Øieblikke, da han havde forseglet Brevet til Therese, og med glad Mod ganske hengav sig til saa ædelt et Væsen.

Natalia lod ham bede ned til Frokost. Han traadde ind i et Værelse, hvor adskillige reenlig klædte Piger, alle, lod det, under ti Aar, lavede et Bord tilrette, imedens en gammelagtig Person kom ind med adskillige Slags Drikke.

Wilhelm betragtede et Billede, der hang over Kanopeen, med Opmærksomhed, han maatte erkiende det for Natalias Billede, saalidet det vilde fyldestgiøre ham. Natalia traadde ind, og Liigheden syntes ganske at forsvinde. Til hans Trøst havde det et Ordens-

kors paa Brystet, og han saae Magen til det paa Natalias.

Jeg har seet paa Portraitet her, sagde han til hende, og undret mig, hvor en Maler kan paa engang være saa falsk og saa sand. Billedet ligner Dem i Almindelighed ret godt, og dog er det hverken Deres Træk eller Deres Caracteer.

Det er at undre, svarte Natalie, at det endda har saamegen Liighed med mig; thi det er slet ikke mit Billede, det er en Tantes, der endnu i hendes ældre Dage lignede mig, da jeg først var et Barn. Det er malet, da hun omtrent var paa mine Aar, og ved første Øiekast troer enhver at see mig. De skulde have kiendt denne fortreffelige Person. Jeg har hende saa meget at takke. En meget svag Helbred, maaskee for megen Syslen med sig selv, og derhos en sædelig og religiøs Ængstelighed lod hende ikke være for Ver-

den, hvad hun under andre Omstændigheder kunde blevet. Hun var et Lys, der kun skinnede for faa Venner, og især for mig.

Skulde det være mueligt, svarte Wilhelm, der havde betænkt sig et Øieblik, da nu paa eengang saamange Omstændigheder forekom ham at støde sammen, skulde det være mueligt, at hiin skiønne herlige Siæl, hvis stille Bekiendelser ogsaa ere mig meddeelte, var Deres Tante?

De har læst Heftet? spurgte Natalia.

Ja! svarte Wilhelm: med største Deeltagelse, og ikke uden Virkning paa hele mit Liv; det, der af dette Skrift meest lyste mig imøde, var, kunde jeg snart sige, den Reenlighed af Tilværelse, ikke allene hos hende selv, men og i Alt det, der omgav hende; denne Selvstændighed af hendes Natur, og den Umulighed at optage noget, der ikke

var harmoniſk med den ædle kiærlighedsfulde Stemning.

Saa er De, ſvarte Natalia billigere, ja jeg tør vel ſige, retfærdigere mod denne ſkiønne Natur, end mange andre, man ogſaa har meddeelt dette Manuſkript. Hvert dannet Menneſke veed, hvormeget han hos ſig og andre har at kiæmpe mod en vis Raahed, hvor meget hans Dannelſe koſter ham, og hvormeget han dog i viſſe Tilfælde blot tænker paa ſig ſelv, og glemmer, hvad han er andre ſkyldig. Hvor tit giør ret gode Menneſker ſig Bebreidelſer, at de ikke har handlet delicat nok, og dog naar en ſkiøn Natur nu udbanner ſig alt for delicat, alt for ſamvittighedsfuld, ja om man vil, overdanner ſig, for denne ſynes der ingen Overbærelſe, ingen Skaanſel at være i Verden. Og dog ere Menneſkene i denne Verden uden for os, hvad Idealerne ere i der Indvortes, Forbilleder ikke til at efterligne, men at eftertragte. Man leer ad

Hollænderindernes Reenlighed, og dog var Veninde Therese ikke, hvad hun er, naar ikke en liig Idee i hendes Huusvæsen bestandig svævede for hende.

Saa finder jeg altsaa, udraabte Wilhelm, i Thereses Veninde hiin Natalia, ved hvem hiin kostelige Paarørendes Hierte hang, hiin Natalia, der fra Ungdom af var saa deeltagende, saa kierlig, og saa hielpsom. Kun af en saadan Slægt kunne en saadan Natur oprinde. Hvilken Udsigt aabner sig for mig, da jeg paa engang overskuer Deres Forfædre, og den hele Kreds, De hører til.

Ja! svarte Natalia, De kunde i en vis Henseende ikke bedre være underrettet om os, end ved vor Tantes Skrift; vist nok har hendes Godhed for mig ladt hende sige formeget godt om Barnet. Naar man taler om et Barn, omtaler man aldrig Gienstanden, men bestandig sine Forhaabninger.

Wilhelm havde imidlertid hurtig overveiet, at han nu ogsaa var underrettet om Lotharios Herkomst, og tidlige Ungdom; den deilige Grevinde forekom ham som Barn med sin Tantes Perler om Halsen; ogsaa han havde været disse Perler saa nær, da hendes fine elskovsfulde Læber bøiede sig ned til hans; han søgte ved andre Tanker, at fordrive disse skiønne Erindringer. Han giennemløb de Bekiendtskaber, hiint Skrift havde forskaffet ham. Saa er jeg da, udraabte han, i den værdige Onkels Huus! det er intet Huus, det er et Tempel, og De er dets værdige Præstinde, ja selve dets Genius; saalænge jeg lever, skal jeg erindre mig det Indtryk i Gaar Aftes, da jeg traadde ind, og de gamle Kunstbilleder fra tidligste Ungdom igien stode for mig. Jeg erindrede mig de medynksomme Marmorbilleder i Mignons Sang; men disse Billeder havde ikke at sørge over mig, de saae paa mig med høi Alvor, og heftede mine tidligste Aar umiddelbar til dette Øieblik.

Denne vor gamle Familieskat, denne min Bedstefaders Livs Glæde finder jeg her opstilt mellem saa mange andre værdige Kunstværker, og mig, som Naturen havde giort til denne gode gamle Mands Yndling, mig Uværdige finder jeg nu ogsaa her! O Gud! i hvilke Forbindelser, i hvilket Selskab!

Den qvindelige Ungdom havde lidt efter lidt igien forladt Værelset, for at gaae efter sine Smaaesysler. Wilhelm, der var blevet ene med Natalia, maatte forklare hende sine sidste Ord tydeligere. Den Opdagelse, at en anseelig Deel af de opstilte Kunstværker havde hørt hans Bedstefader til, gav en meget munter selskabelig Stemning. Som han ved hiint Manuskript var blevet kiendt med Huset, saaledes fandt han sig nu ligesom igien i sin Arvedeel, han ønskede at see Mignon; Veninden bad ham endnu at have saalænge Taalmodighed, til Lægen, der var kaldet hen i Naboelauget, var kommet igien. Man kan let

tænke, at det var den samme lille driftige Mand, som vi alt kiende, og som ogsaa en skiøn Siæls Bekiendelser omtale.

Da jeg, blev Wilhelm ved, befinder mig midt i hiin Familiekreds, saa er jo vel den Abbee, hiint Skrift omtaler, ogsaa den underlige Mand, som jeg efter de sælsomste Begivenheder har fundet igien i Deres Broders Huus. Maaskee giver De mig nogle nærmere Oplysninger ham angaaende?

Natalia svarte: om ham var der meget at sige; det, jeg er nøjest underrettet om, er den Indflydelse, han har havt paa vor Opdragelse. Han var, i det ringeste en Tidlang, overtydet, at Opdragelsen kun maatte hæfte sig til Tilbøielighedeu; hvorledes han nu tænker, kan jeg ikke sige. Han paastod: det første og sidste hos Mennesker var Virksomhed, og man kunde intet giøre uden at have Anlæg dertil, uden den Instinkt, der

driver os dertil. Man indrømmer, pleiede han at sige, at Poeter fødes, man indrømmer det ved alle Kunster, fordi man er nød dertil, og fordi hine Virkninger af den menneskelige Natur neppe skinbarlig kan efterabes; men naar man betragter det nøje, bliver enhver, endog den allerringeste, Evne os medfød, og der gives ingen ubestemt Evne. Kun vor tvetydige ubestemte Opdragelse gior Menneskket uvist; den vækker Ønsker, istæden for at oplive Drifter, og istæden for at ophielpe de virkelige Anlæg, vender den vor Stræben efter Gienstande, der saa ofte ikke stemme overeens med den Natur, der bestræber sig efter dem. Et Barn, et ungt Menneske, der ad deres egen Vei gaae vild, ere mig kiærere end mange, der gaae ret paa fremmede Veie. Finde hine enten ved dem selv, eller ved Anvisning, den rette Vei, det er, den, der er efter deres Natur, saa forlade de den aldrig; istæden for at disse

hvert Øieblik staae Fare for at afkaste et fremmed Aag, og overgive sig til en ubetinget Frihed.

Det er synderligt, sagde Wilhelm, at denne mærkværdige Mand ogsaa har taget Deel i mig, og, som det lader, efter sin Maade, om ikke ledet mig, dog i det mindste en Tidlang styrket mig i mine Vildfarelser. Hvorledes han for Fremtiden vil forsvare, at han, og som det synes, flere, har ligesom havt mig til Bedste, maa jeg vel med Taalmodighed oppebie.

Jeg har ikke at beklage mig over denne Grille, hvis det er een, sagde Natalia; thi vist nok er jeg blandt mine Søskende faret bedst derved. Heller ikke indseer jeg, hvorledes min Broder Lothario kunde blevet skiønnere uddannet, kun havde maaskee min gode Søster Grevinden skuldet være anderledes behandlet, maaskee skulde man have indgydet

hendes Natur noget mere Alvor og Styrke. Hvad der skal blive af Broder Frederik, lader sig slet ikke tænke; jeg er bange han bliver Offeret for disse pædagogiske Forsøg.

De har endnu en Broder? raabte Wilhelm.

Ja! svarte Natalia, og det af en meget lystig overgiven Natur, og da man ikke har holdt ham fra at fare om i Verden, saa veed jeg ikke, hvad der skal blive af dette flygtige ustadige Væsen. Jeg har i lang Tid ikke seet ham. Det eneste, der beroliger mig, er, at Abbeen og overalt min Broders Selskab bestandig er underrettet om, hvor han opholder sig, og hvad han har for.

Wilhelm var just i Begreb med, saavel at udforske Natalias Tanker om disse synderlige Meninger, som og at begiære Oplysning af hende om det hemmelighedsfulde Selskab,

da Lægen traadde ind, og efter første Velkomst strax begyndte at tale om Mignons Tilstand.

Natalia tog derpaa Felix ved Haanden, og sagde, hun vilde føre ham til Mignon, og forberede Barnet paa at see sin Ven.

Lægen var nu ene med Wilhelm, og blev ved: Jeg har underlige Ting at fortælle Dem, som De neppe formoder. Natalia giver os Plads, at vi kan tale friere om Ting, der, skiøndt jeg kun ved hende selv kunde faae dem at vide, dog ikke saa let torde afhandles i hendes Nærværelse. Den synderlige Natur hos det gode Barn, der nu tales om, bestaaer næsten blot af en dyb Længsel; den Attraae at see hendes Fædreneland igien, og Attraaen efter Dem, min Ven, er, kunde jeg snart sige, det eneste jordiske hos hende; begge Dele gribe kun ind i en uendelig Fraastand, begge Gienstande ligge uopnaaelige for dette mageløse

Gemyt. Hun kan nok høre hiemme i Egnen ved Mayland, og er i sin meget tidlige Ungdom ved et Selskab Liniedandsere blevet bortført fra sine Forældre. Nærmere kan man ikke faae at vide af hende, da hun deels var for ung til at kunde nøje angive Sted og Navn; men især fordi hun har giort en Eed, ikke at betegne noget levende Menneske sin Boepæl og Herkomst nærmere. Thi just hine Folk, der fandt hende vildfremmed, og som hun beskrev sin Boepæl saa nøjagtig, med saa indstændige Bønner, at bringe hende hiem, tog hende kun deshurtigere afsted med sig, og spøgte om Natten i Herberget, da de troede, Barnet sov alt, over den gode Fangst, og forsikkrede, det skulde ikke finde Veien tilbage. Da blev den arme Skabning overfaldet af en grasselig Fortvivlelse, hvori tilsidst den hellige Jomfrue lod sig see for hende, og forsikkrede, hun vilde tage sig af hende. Derpaa svoer Barnet ved sig selv en hellig Eed: at hun herefter ikke skulde fortroe sig nogen, ikke fortælle nogen

hendes Historie, og leve og døe i Haab om en umiddelbar guddommelig Hielp. Selv dette, jeg her fortæller dem, har hun ikke udtrykkelig betroet Natalia; vor dyrebare Veninde har sammensat det af enkelte Yttringer af Sange, og barnlige Ubesindigheder, der netop røbe, hvad de vil fortie.

Wilhelm kunde nu forklare sig mangen Sang, mangt et Ord, af dette gode Barns. Han bad sin Ven paa det indstændigste, endelig ikke at forrie ham noget, der af dette magesløse Væsens synderlige Sange og Bekiendelser var kommet til hans Kundskab.

O! sagde Lægen! belav Dem paa en synderlig Bekiendelse; paa en Historie, som De uden at erindre Dem det, har nogen Deel i, der, frygter, jeg, er afgiørende, for denne gode Skabnings Liv og Død.

Lad De mig høre, svarte Wilhelm, jeg er overmaade utaalmodig.

Erindrer De Dem, sagde Lægen, et lønligt qvindeligt Nattebesøg, efter Forestillingen af Hamlet?

Ja jeg erindrer mig det nok, raabte Wilhelm beskiemmer, men jeg troede ikke, i dette Øieblik at blive erindret derom.

Veed De, hvem det var?

Nei! De forskrækker mig! i Guds Navn dog ikke Mignon! hvo var det, sig mig det!

Jeg veed det ikke selv.

Altsaa ikke Mignon!

Nei sikkerlig ikke; men Mignon var i Begreb med at snige sig hen til Dem, og maatte fra en Krog med Forskrækkelse see, at en Medbeilerinde var kommet hende i Forveien.

En Medbeilerinde! raabte Wilhelm raskvidere! De forvirrer mig ganske og aldeles.

Vær De glad, sagde Lægen, at De saa hurtig kan erfare disse Resultater af mig. Natalie og jeg, der dog kun tage en fiernere Andeel, have plaget os meget, indtil vi engang saa tydelig kunde indsee dette gode Væsens forvirrede Tilstand, vi ønskede at hielpe. Giort opmærksom ved letsindige Taler af Philine og andre Piger, ved en vis Vise, var den Tanke blevet hende saa henrivende at tilbringe en Nat hos den Elskede, uden at hun vidste at tænke sig noget videre ved det, end en fortroelig lykkelig Hvile. Tilbøieligheden til Dem, min Ven, var i det gode Hierte alt levende og voldsom, i Deres Arme havde det gode Barn alt udhvilt sig af mange Smerter, hun ønskede sig nær denne Lykke i hele sin Fylde. Snart foretog hun sig at bede Dem venlig derom, snart holdt igien en hemmelig Gysen hende tilbage derfra. Endelig gav den lystige

Aften og Stemningen af den hyppig nydte Viin hende Mod til at prøve det Vovestykke, og i hiin Nat liste sig ind hos Dem. Alt var hun løbet i Forveien, for at skiule sig i den ikke lukkede Stue; men ligesom hun var kommet op af Trappen, hørte hun en Tummel, hun skiulte sig, og saae et hvidt qvindeligt Væsen snige sig ind i Deres Værelse. De kom strax derpaa selv, og hun hørte den store Slaae skyde for.

Mignon følte uhørt Qval, alle en lidenskabelig Skinsyges hæftige Følelser blandede sig med en utydelig Begiærligheds uerkiendte Attraae, og angreb med Voldsomhed den halv udviklede Natur. Hendes Hierte, der hidtil havde slaaet levende af Længsel og Forventning, begyndte med eet at standse, og trykte, som en Blyvægt, hendes Bryst; hun kunde ikke komme til Aande, hun vidste ikke at hielpe sig, hun hørte den Gamles Harpe, iilte til

ham under Taget, og tilbragde Natten for hans Fødder i græsselige Trækninger.

Lægen holdt et Øieblik inde, og da Wilhelm taug stille, blev han ved, Natalia har forsikkret mig, intet i hendes Dage havde forskrækket og angrebet hende saameget, som Barnets Tilstand under denne Fortælling; ja vor ædle Veninde giorde sig Bebreidelser, at hun ved sine Spørgsmaal og Anledninger havde fremlokket disse Bekiendelser, og ved Erindringen saa grusom fornyet den gode Piges levende Smerte.

Den gode Skabning, fortalte Natalia mig, var neppe kommet til denne Punkt af sin Fortælling, eller rettere af sine Svar paa mine stigende Spørgsmaal, før hun med eet styrtede ned for mig, og med Haanden paa Brystet klagede over, at hiin skrækkelige Nats Smerter kom igien. Hun vreed sig som en Orm paa Jorden, og jeg maatte samle hele

min Fatning, for at tænke og anvende de Midler, der under disse Omstændigheder vare mig bekiendte for Legem og Siæl.

De sætter mig i en ængstelig Forfatning, svarede Wilhelm, da De i det Øieblik, da jeg igien skal see den kiære Skabning, saa levende lader mig føle min mangehaande Uret imod hende. Skal jeg see hende, hvorfor betager De mig da Modet, med Frihed at gaae hende imøde, eller skal jeg tilstaae Dem, da hendes Gemyt er saaledes stemt, saa indseer jeg ikke, hvad min Nærværelse skal hielpe til; er De som Læge overtydet, at hiin dobbelte Længsel har saa vidt undergravet hendes Natur, at hun truer at undsige Livet, hvorfor skal jeg ved min Nærværelse fornye hendes Smerter, og maaskee fremskynde hendes Endeligt.

Min Ven! svarte Lægen, hvor vi ikke kan hielpe, er det dog vor Skyldighed at lin-

dre, og hvor meget en elsket Gienstands Nærværelse betager Indbildningskraften dens ødelæggende Magt, og forvandler Længselen til roelig Beskuelse, derpaa har jeg de vigtigste Exempler. Alt med Maade og Maal! thi ligesaa let kan Nærværelsen oppuste en udgaaende Lidenskab paa ny. See det gode Barn, forhold Dem venlig, og lad os oppebie, hvad deraf flyder.

Natalia kom just tilbage, og forlangte at Wilhelm skulde følge hende til Mignon. Hun synes at være fuldkommen lykkelig med Felix, og vil, haaber jeg, tage vel mod Vennen. Wilhelm fulgte ikke uden nogen Modstand, han var dybt rørt af, hvad han havde erfaret, og frygtede en lidenskabelig Scene. Da han traadde ind, skeete just det modsatte.

Mignon i langt hvidt qvindeligt Gevandt, deels med lokket, deels opbundet riigt bruunt Haar, sad, havde Felix paa Skiødet, og tryk-

kede ham til sit Hierte, hun saae fuldkommen ud, som en henfaren Aand, og Drengen som selve Livet, det var som Himmel og Jord favnede hinanden. Hun rakte Wilhelm smilende Haanden, og sagde: jeg takker dig, at du bringer mig Barnet igien, de havde, Gud veed, hvorledes, taget det fra mig, og jeg kunde ikke leve siden den Tid. Saalænge mit Hierte endnu behøver noget her paa Jorden, skal det udfylde Tomheden.

Den Roe, hvormed Mignon havde modtaget sin Ven, satte Selskabet i megen Tilfredshed. Lægen forlangte, at Wilhelm tit skulde see hende, og at man saavel aandelig som legemlig skulde holde hende i Ligevægt. Selv tog han bort, og lovede om kort Tid at komme igien.

Wilhelm kunde nu give Agt paa Natalia i hendes Kreds, man kunde ikke ønsket sig noget bedre end at leve hos hende, hendes

Nærværelse havde den reneste Indflydelse paa de unge Piger og Fruentimmer af forskiellig Alder, der deels boede i hendes Huus, deels kom fra Naboelauget mere og mindre at besøge hende.

Deres Livs Gang, sagde Wilhelm engang til hende, har vel altid været meget eens; thi den Skildring, Deres Tante giør af Dem som Barn, synes, om jeg ikke tager feil, endnu bestandig at passe. De har, det føler man nok hos Dem, aldrig faret vild. De har aldrig været i den Nødvendighed at gisre et Skridt tilbage!

Det har jeg min Onkel og Abbeen at takke, svarte Natalia, da de saa godt vidste at bedømme mine Egenheder. Jeg erindrer mig fra min Ungdom af neppe eet Indtryk, uden det meest levende, at jeg overalt saae Menneskenes Fornødenheder, og følte en uovervindelig Attraae til at jævne dem. Barnet,

der endnu ikke kunde staae paa sine Fødder, den Gamle, der ikke mere kunde holde sig paa sine, en riig Families Længsel efter Børn, en fattig Families Uformuenhed til at opføde sine, hver stille Attraae efter en Haandtering, Drift til et Talent, Anlæggene til hundrede smaa nødvendige Øvner, at opdage disse overalt, syntes mit Øie af Naturen bestemt. Jeg saae, hvad ingen havde giort mig opmærksom paa; men jeg syntes ogsaa blot fød for at see dette. Den livløse Naturs Yndigheder, som saamange Mennesker have saa overmaade megen Følelse for, havde ingen Virkning paa mig, Konstens Tillokkelser næsten endnu mindre, min behageligste Følelse var, og er endnu, naar en Mangel, en Trang frembød sig for mig i Verden, da strax i Aanden, at udfinde en Erstatning, et Middel, en Hielp derfor.

Saae jeg en Fattig i Dialter, saa faldt de overflødige Klæder mig ind, jeg havde seet hænge i Mine Skabe; saae jeg Børn, der

fortærede sig, uden Omsorg og Pleie, saa erindrede jeg mig een eller anden Kone, som jeg i Rigdom og Bequemmelighed havde mærket Kedsomhed hos; saae jeg mange Mennesker indspærrede i et snævert Rum, saa tænkte jeg de burde været indqvarterede i mange Huses, og Palladsers store Værelser. Denne Maade at see paa var ganske naturlig hos mig, uden mindste Reflexion, saa at jeg derfor, som Barn, giorde de sælsomste Ting af Verden, og mere end engang ved de synderligste Forslag satte Folk i Forlægenhed. Endnu en Egenhed var, at jeg kun med Møje og først silde kunde anse Penge, som et Middel til at tilfredsstille Fornødenheder; alle mine Velgierninger vare in Natura, og jeg veed, man tit nok har leet mig ud derfore. Kun Abbeen syntes at forstaae mig, han kom mig allevegne imøde, han giorde mig kiendt med mig selv, med disse Ønsker og Tilbøjeligheder, og lærte mig hensigtspassende at tilfredsstille dem.

Har De da, spurgte Wilhelm, ved at opdrage Deres liden qvindelige Verden, ogsaa antaget hine synderlige Mænds Grundsætninger? lader De ogsaa enhver Natur uddanne sig selv? lader De da ogsaa Deres søge, og tage feil, giøre Misgreb, finde lykkelig til Maal, eller ulykkelig tabe sig paa Vildspor?

Nei! sagde Natalia, denne Maade at handle med Mennesker vilde være ganske imod min Tænkemaade. Den, der ikke hielper i Øieblikket, synes mig aldrig at hielpe, den, der ikke giver Raad i Øieblikket, aldrig at give Raad. Ligesaa fornødent synes det mig at forkynde, og indskiærpe Børnene visse Love, der give en vis Holding. Ja! jeg torde næsten paastaae, det var bedre at fare vild efter Regler, end at fare vild, naar vor Naturs Vilkaar driver os frem og tilbage, og som jeg seer Menneskene, forekommer der mig i deres Natur altid at blive et Gab, der kun ved en afgiort forkyndet Lov kan udfyldes.

Saa er følgelig Deres Handlemaade, sagde Wilhelm, fuldkommen forskiellig fra den, vore Venner iagttage.

Ja! svarte Natalia, men heraf kan De see hine Mænds utroelige Tolerance, at de ikke paa nogen Maade heller forstyrre mig paa min Vei, just fordi det er min Vei; man kommer mig imøde i alt, hvad jeg kun kan ønske.

En omstændeligere Beretning, hvorledes Natalia bar sig ad med sine Børn, spare vi til en anden Leilighed.

Mignon ønskede ofte at være i Selskab med, og man unde hende det saameget heller, som saa hun efterhaanden syntes igien at vænne sig til Wilhelm, aabne sit Hierte for ham, og overalt blive muntrere, og kiærere efter at leve. Naar de gik at spadsere, hængte hun sig gierne ved hans Arm, da hun let

blev træt. Nu, sagde hun, Mignon klavrer og springer ikke mere, og dog føler han bestandig Begiærlighed at spadsere over Biergenes Toppe, gaae fra et Huus paa det andet, fra et Træe paa det andet. Hvor er Fuglene at misunde, især naar de saa artige og fortroeslige bygge deres Reeder.

Det blev nu snart en Vane, at Mignon indbød sin Ven mere end engang ned i Haugen. Var han sysselsat, eller ikke at finde, maatte Felix gaae i hans Sted, og naar den gode Pige i mangt et Øieblik syntes ganske løs fra Jorden, holdt hun sig i andre igien ligesom fast ved Fader og Søn, og syntes at frygte en Adskillelse fra dem mere end alt.

Natalia syntes betænkelig. Vi have ønsket ved Deres Nærværelse, sagde hun, at aabne det stakkels gode Hierte igien, om vi har giort vel, veed jeg ikke. Hun taug og syntes at oppebie, at Wilhelm skulde sige noget.

Ogsaa ham faldt det ind, at ved hans Forbindelse med Therese, maatte Mignon under nærværende Omstændigheder blive overmaade krænket; men han trøstede sig i sin Uvished ikke til at tale noget om dette Forehavende; han formodede ikke, at Natalia var underrettet derom.

Ligesaalidet kunde han med Aands Frihed forfølge Samtalen, naar hans ædle Veninde talte om sin Søster, roste hendes gode Egenskaber, og beklagede hendes Tilstand. Han var ikke lidet forlegen, da Natalia bebudede ham, at han skulde snart see Grevinden der. Hendes Gemal, sagde hun, har nu ingen anden Tanke, end at erstatte den afgangne Greve i Menigheden, ved Indsigt og Virksomhed understøtte, og videre opbygge denne store Anstalt; han kommer til os med hende for at tage en Slags Afskeed, han vil siden besøge de forskiellige Steder, hvor Menigheder har nedsat sig; man synes at behandle ham efter hans Ønsker, og næsten

troer jeg han giør med min ſtakkels Søſter en Reiſe til Amerika, for jo at blive ſin Forgiænger ret liig, og da han engang alt er næſten overtydet, han ikke fattes ſtort til at være en Helgen, tør vel det Ønſke mangen Gang ſvæve for hans Siæl, om mueligt til Slutning endnu ogſaa at glimre ſom Martyr.

Fierde Capitel.

Tit nok havde man hidindtil talt om Frøken Thereſe; tit nok omtalt hende, i Forbigaaende, og næſten hver Gang var Wilhelm i Begreb med at bekiende ſin ny Veninde, at han havde tilbudet dette fortræffelige Fruentimmer ſit Hierte, og ſin Haand. En vis Følelſe, ſom han ikke kunde forklare ſig, holdt ham tilbage, han dvælede ſaa længe, til endelig Natalia ſelv med det himmelſke beſkeedne muntre Smiil, ſom man var vant at ſee hos hende, ſagde til ham: ſaa maa jeg da dog tilſidſt bryde Tausheden, og med Magt trænge mig ind i Deres Fortroelighed! Hvorfor giør De, min Ven! mig en Hemmelighed af et Anliggende, der er Dem ſaa vigtigt, og der angaaer mig ſelv ſaa nær? De har tilbudet min Veninde Deres Haand; jeg blander mig ikke uden Kald

i denne Sag; her er min Legitimation, her er der Brev, hun skriver Dem til, som hun sender Dem ved mig.

Et Brev fra Thereſe! raabte han!

Ja min Herre, og Deres Skiebne er afgiort; De er lykkelig. Lad De mig lykønske Dem og min Veninde.

Wilhelm blev stum, og saae ned for sig. Natalia saae paa ham; hun blev vaer, at han blegnede. Deres Glæde er stærk, blev hun ved, den antager Forskrækkelsens Udseende, den betager dem Mælet. Min Deeltagelse er ikke mindre hiertelig, forbi den lader mig komme til Orde. Jeg haaber, De vil være taknemmelig; thi jeg tør sige Dem, min Indflydelse paa Thereses Beslutning var ikke ubetydelig, hun raadspurgde mig, og synderligviis var De her, jeg kunde lykkelig overvinde de faa Tvivlsmaal, min Veninde endnu havde;

der gik flittig Bud frem og tilbage; her er hendes Beslutning, her er Opløsningen! og nu skal De faae alle hendes Breve at læse, De skal kaste et frit, reent Blik ind i Deres Bruds Hierte.

Wilhelm aabnede Bladet, som hun rakte ham uforseglet, det indeholdt de venlige Ord:

Jeg er Deres, som jeg er, og som De kiender mig. Jeg kalder Dem min, som De er, og som jeg kiender Dem. Hvad hos os selv, og i vore Forhold, Ægtestanden forandrer, vil vi ved Fornuft, glad Mod, og god Villie vide at bære. Da ingen Lidenskab, men Tilbøielighed og Tiltroe forener os, vove vi mindre end tusinde andre. De forlader mig sikkerlig, om jeg mangengang hiertelig mindes min gamle Ven; derimod vil jeg som Moder trykke Deres Søn til mit Hierte. Vil De strax dele mit lidet Huus med mig, staaer det i Deres Raadighed; imidlertid afsluttes Gaardkisber.

Jeg ønskede, at ingen ny Indretning blev giort der uden mig, at jeg strax kunde vise, jeg fortiener den Tilliid, De skiænker mig. Lev De vel, kiære, kiære Ven! elskede Brudgom! ærede Mage! Thereſe trykker Dem med Haab og Livsglæde til sit Bryst. Min Veninde vil sige Dem mere, sige Dem Alt.

Wilhelm, som dette Blad havde igien giort hans Thereſe fuldkommen nærværende for, var ogsaa igien kommet fuldkommen til sig selv. Under Læsningen afvexlede de synderligſte Tanker i hans Siæl. Med Forfærdelse fandt han i sit Hierte levende Spor af en Tilbøielighed til Natalia; han satte sig irette, han erklærede enhver saadan Tanke for Affind, han foreſtilte sig Thereſe i hele hendes Fuldkommenhed; han læſte Brevet igien, han muntredes, eller rettere han kom sig saavidt, at han kunde lade sig see. Natalia forelagde ham de vexlede Breve, hvoraf vi ville uddrage nogle Steder.

Efterat Thereſe efter ſin Maade havde ſkildret ſin Brudgom, blev hun ved:

Saaledes foreſtiller jeg mig den Mand, der nu tilbyder mig ſin Haand. Hvorledes han tænker om ſig ſelv, vil du herefter ſee af de Papirer, hvori han ganſke aabenhiertig beſkriver ſig for mig, jeg er overtydet, at jeg bliver lykkelig med ham.

Hvad Standen angaaer, da veed du, hvorledes jeg altid har tænkt om den. Nogle Mennesker føle Misforholdene i den udvortes Tilſtand frygtelig; og kan ikke bære dem. Jeg vil ingen overbeviſe, ligeſom jeg ønſker at handle efter min Overbeviisning. Jeg tænker ikke at give noget Exempel, ligeſom jeg dog ikke handler uden Exempel. Mig ængſter kun de indvortes Misforhold; et Kar, der ikke ſkikker ſig til, hvad det ſkal indeholde, megen Bram, og liden Nydelſe, Riigdom og Gierrighed,

Adel og Raahed, Ungdom og Pedanterie, Trang og Ceremonier, disse Forhold var det, der kunde gisre mig til Intet, Verden maa saa stemple, og skattere dem, som den vil.

Naar jeg haaber, at vi skal passe sammen, grunder jeg mit Udsagn især derpaa, at han er Dig, kiære Natalia, som jeg saa uendelig agter, og ærer, at han er dig liig. Ja af Dig har han den ædle Søgen og Stræben efter det Bedre, hvorved vi frembringe selv det Gode, vi troe at finde. Hvor tit har jeg ikke i Stilhed dadlet dig, at du behandlede et eller andet Menneske anderledes, at du i et eller andet Tilfælde forholdt dig anderledes, end jeg vilde have giort, og dog viste Udfaldet for det meste, at Du havde Ret. Naar vi, sagde du, kun tage Menneskene, som de ere, gisre vi dem slettere; naar vi behandle dem, som de var, hvad de skulde være, bringe

vi dem did, hvor de ere at bringe. Jeg kan hverken see eller handle saaledes, det veed jeg ret godt, Indseende, Orden, Tugt, Befaling, det er min Sag. Jeg erindrer mig nok endnu, hvad Jarno sagde: Therese dresserer sine Fosterbørn, Natalia danner dem. Ja han gik saa vidt, at han engang fradømte mig fuldkommen de tre skiønne Egenskaber, Troe, Kierlighed og Haab. I Steden for Troe, sagde han, har hun Indsigt, isteden for Kierlighed, Vedholdenhed, og isteden for Haab, Tillid. Ogsaa vil jeg gierne tilstaae dig, at inden jeg kiendte dig, kiendte jeg intet høire i Verden, end Klarhed og Klogskab, blot din Nærværelse har overtydet, oplivet, overvundet mig, og din skiønne og høie Siæl aftræder jeg gierne Rangen. Ogsaa min Ven ærer jeg i samme Aand, hans Levnetsbeskrivelse er en evigvarende Søgen uden at finde; men ikke den tomme Søgen, men den underlige, godmodige Søgen begaver ham; han indbilder sig, man kan give ham, hvad der kun kan komme

fra ham. Saaledes, kiære Veninde! skader min Klarhed mig heller intet denne Gang, jeg kiender min Mage bedre, end han kiender sig selv, og jeg agter ham kun deshsiere. Jeg seer ham, men jeg overseer ham ikke; og al min Indsigt strækker ikke til at ahne, hvad han kan virke. Naar jeg tænker paa ham, blandes bestandig hans Billede med dit, og jeg veed ikke, hvor jeg er værd, at høre to saadanne Mennesker til. Men jeg vil være det værd, ved det jeg giør min Pligt, ved det jeg opfylder, hvad man kan vente og haabe af mig.

Om jeg tænker paa Lothario? levende og daglig; ham kan jeg i det Selskab, der i Aanden omgiver mig, ikke savne et Øieblik. O hvor beklager jeg den fortræffelige Mand, der ved et Ungdomsfeiltrin er mig paarørende, at Naturen har vildet, han skulde være dig saa nær. Sandelig et Væsen, som du, var

ham mere værd end jeg; dig maatte jeg afstaae ham; lad os være ham alt, hvad kun mueligt er, til han finder en værdig Mage, og endog da lad os være sammen, og blive sammen.

Men hvad vil nu vore Venner sige? begyndte Natalia. — Deres Broder veed endnu intet deraf? — Nei ligesaalidt som Deres Paarørende; Sagen er denne Gang blot forhandlet mellem os Fruentimmer. Jeg veed ikke, hvad Lydia har sat Therese for Griller i Hovedet, hun synes at mistroe Abbeen og Jarno. Lydia har i det mindste indskudt hende nogen Mistanke mod visse hemmelige Forbindelser og Planer, som jeg vel i Almindelighed veed af, men som jeg aldrig har tænkt paa at trænge ind i, og ved dette afgisrende Skridt i hendes Liv vilde hun ikke tilfrede Nogen nogen Indflydelse, mig undtagen. Min Broder var hun alt forhen kommet overeens

med, at de gienſidig blot vilde melde hinanden deres Giftermaal, ikke raadſpørge hinanden derom.

Natalia ſkrev nu et Brev til ſin Broder, hun bad Wilhelm at tilføie et Par Ord, Thereſe havde bedet hende derom. Man vilde juſt til at forſegle det, da Jarno lod ſig uformodentlig melde. Han blev overmaade venlig modtaget, ogſaa lod han meget munter og ſkiemtſom, og kunde endelig ikke undlade at ſige: egenlig kommer jeg hid, for at bringe Dem en meget underlig dog behagelig Tidende, den angaaer vor Thereſe! De har mangengang dadlet os, deilige Natalia, for det vi bekymre os om ſaa mange Ting; men nu ſkal De ſee, hvor godt det er, at have ſine Spioner overalt. Giet ſelv, og lad os engang ſee Deres Sagacitet.

Den Selvtilfredshed, hvormed han ſagde diſſe Ord, den ſkalkagtige Mine, hvormed han

betragtede Wilhelm og Natalia, overtydede dem begge, at deres Hemmelighed var røbet. Natalia svarte smilende: vi ere meget kunstigere, end De troer, vi have alt bragt Gaadens Opløsning paa Papiir, inden den blev os opgivet.

Hun overgav ham med disse Ord Brevet til Lothario, og var glad ved paa denne Maade at forekomme den lille Overraskelse og Bestiæmmelse, man havde tiltænkt Dem. Jarno tog Bladet med nogen Forundring, løb det igiennem, studsede, lod det synke af Haanden, og saae paa dem begge med store Øine, med et Udtryk af Overraskelse, ja af Forskrækkelse, som man ikke var vant til paa hans Ansigt. Han sagde ikke et Ord.

Wilhelm og Natalia vare ikke lidet forlegne, Jarno gik op og ned i Værelset; hvad skal jeg sige? raabte han: eller skal jeg sige det? Der kan ingen Hemmelighed blive, For

virringen er ikke mere at undgaae. Altsaa da Hemmelighed for Hemmelighed, Overraskelse for Overraskelse! Thereſe er ikke sin Moders Datter! denne Hindring er hævet, jeg kommer hid at bede Dem forberede Thereſe til en Forbindelse med Lothario.

Jarno saae De tvende Venners Beſtyrtelſe, de sloge Øinene ned til Jorden. Dette Tilfælde er af dem, sagde han, der slettest lade sig bære i Selskab. Hvad enhver har derved at tænke, tænker den bedst i Eensomhed, jeg i det mindste udbeder mig en Times Permiſſion. Han ilede i Haugen, Wilhelm fulgte ham mechaniſk, men langt borte.

Efter en Times Forløb samledes de igien. Wilhelm tog Ordet og sagde: da jeg uden Øiemeed og Plan levede let, ja letsindig, kom mig Venskab, Kierlighed, Tilbøielighed, Agtelſe med aabne Arme imøde; ja de trængte sig ind paa mig; nu da det bliver Alvor,

synes Skiæbnen at tage en anden Vei med mig; den Beslutning, at tilbyde Therese min Haand, er maaskee den første, der kommer ganske reen af mig selv. Med Overlæg gierde jeg min Plan, min Fornuft var fuldkommen enig dermed, og ved denne fortræffelige Piges Ja, blev alle mine Forhaabninger opfyldte. Nu nedtrykker den synderligste Skiæbne min udrakte Haand, Therese rækker mig sin langt borte, som i en Drøm, jeg kan ikke faae den fat, og det skiønne Billede forlader mig for evig. Saa lev da vel, du skiønne Billede! og I Billeder af den rigeste Lykksalighed, der samlede Eder rundt derom.

Han taug et Øieblik stille, saae hen for sig, og Jarno vilde tale. Lad De mig endnu sige noget, faldt Wilhelm ham i Ordet, thi om min hele Skiæbne kastes jo dog denne Gang Lod. I dette Øieblik kommer mig det Indtryk til Hielp, Lotharios Nærværelse ved første Øiekast indprægede mig, og som jeg har

bestandig beholdt. Denne Mand fortiener enhver Slags Tilbøielighed og Venskab, og uden Opoffrelse lader intet Venskab sig tænke. For hans Skyld var det mig let at snakke en ulykkelig Pige for; for hans Skyld skal det blive mig mueligt at forsage den værdigste Brud. Gaae De, fortæl ham den synderlige Historie, og sig ham, hvad jeg er reede til.

Jarno svarte herpaa: i slige Tilfælde, holder jeg for, er Alting alt giort, naar man blot ikke overiler sig. Lad De os ikke giøre noget Skridt uden Lotharios Samtykke. Jeg vil til ham, oppebie De roelig min Tilbagekomst eller hans Breve.

Han reed bort, og efterlod begge Vennerne i yderst Veemod. De havde Tid at gientage Dem denne Begivenhed paa mere end een Maade, og giøre Deres Anmærkninger derover. Nu faldt det Dem først paa, at De saa ligefrem havde antaget denne underfulde

Forklaring af Jarno, og ikke forespurgt sig om de nærmere Omstændigheder. Ja Wilhelm vilde endog nære nogen Tvivl; men til det høieste steeg deres Forundring, ja deres Forvirring, da der følgende Dag kom Bud fra Thereſe med følgende synderlige Brev til Natalia.

"Saa selsomt det end kan synes, maa jeg dog sende hurtig et nyt Brev efter mit sidste, og anmode dig, ufortøvet at sende mig min Brudgom. Han skal blive min Mand, hvad man end gior for Planer til at røve mig ham. Giv ham indlagte Brev, kun ikke i noget Vidnes Overværelse, der være tilstæde, hvo der vil."

Brevet til Wilhelm indeholdt følgende: "Hvad vil De tænke om Deres Thereſe, naar hun med eet, lidenskabelig driver paa en Forbindelse, som ene den roeligste Forstand syntes at have udtænkt? Lad Dem ikke ved nogen

Ting holde fra, at reise, saasnart De har faaet mit Brev. Kom De, kiære, kiære Ven! nu trefold elsket, da man vil røve eller i det mindste vanskeliggiøre mig Deres Besiddelse."

Hvad er her at giøre? raabte Wilhelm, da han havde læst dette Brev.

Endnu i intet Tilfælde, svarte Natalia efter nogen Eftertanke, har mit Hierte, og min Forstand taugt, som i dette; jeg vidste intet at giøre; ligesom jeg veed intet at raade.

Skulde det være mueligt, raabte Wilhelm med Heftighed, at Lothario selv intet vidste deraf, eller om han veed deraf, at han tillige med os var et Spil for hemmelige Planer? har Jarno i det, han læste vort Brev, paa Stedet opfundet det Eventyr? vilde han have sagt os noget ganske andet, hvis vi ikke havde forhastet os? hvad kan man ville?

hvad Hensigter kan man have? hvad kan Therese meene for en Plan? ja det lader sig ikke nægte, Lothario er omgivet af hemmelige Virkninger og Forbindelser; jeg har selv erfaret, at man er virksom, at man i en vis Henseende bekymrer sig om adskillige Menneskers Handlinger og Skiæbne, og veed at lede dem. Af disse Hemmeligheders Diemeed veed jeg intet, men denne nyeste Hensigt at røve mig Therese seer jeg kun alt for tydelig. Paa den ene Side skildrer man mig Lotharios Lykke for, maaskee blot til et Skin, paa den anden seer jeg min Elskede, min ærede Brud, der kalder mig til sit Hierte? hvad skal jeg giøre? hvad skal jeg lade?

Kun en Smule Taalmodighed! sagde Natalia, kun en kort Betænkningstid! I denne synderlige Forknytning veed jeg blot saameget, at vi ikke skal overile os med, hvad der er ugienkaldeligt. Mod et Eventyr, mod en kunstig Plan, staae Standhaftighed og Klogskab

os bi; det maa snart oplyse sig, om Sagen er sand, eller opdigtet. Har min Broder virkelig Haab at forbinde sig med Thereſe, vilde det være grusomt, at rive det fra ham for evig, da det viser sig for ham saa venligt. Lad De os oppebie, om han veed noget deraf selv, om han selv troer, selv haaber.

Disse hendes Raads Grunde kom et Brev fra Lothario lykkeligviis til Hielp: "Jeg sender ikke Jarno tilbage igien, een Linie fra min Haand er dig mere end et Sendebuds omstændeligste Ord. Jeg er vis paa, at Thereſe ikke er sin Moders Datter, og jeg kan ikke opgive det Haab at beſidde hende, før ogsaa hun er overtydet, og da med roelig Overlæg dømmer mellem mig og Vennen. Lad ham, beder jeg dig, ikke komme fra din Side, en Broders Lykke, hans Liv beroer derpaa. Jeg lover dig, denne Uvished skal ikke vare længe."

De seer, hvorledes Tingen staaer, sagde hun venlig til Wilhelm, giv mig Deres Æresord, ikke at forlade Huset.

Jeg giver det, raabte han, i det han rakte hende Haanden; jeg vil ikke mod Deres Villie forlade dette Huus. Jeg takker Gud og min gode Aand, at jeg denne Gang ledes, og det af Dem.

Natalia skrev Therese alt det forefaldne til, og erklærede hun lod ikke sin Ven komme fra sig, tillige sendte hun Lotharios Brev med.

Therese svarte: Jeg er ikke lidet forundret, at Lothario er selv overtydet; thi mod sin Søster vilde han ikke forestille sig i den Grad. Jeg er fortræden, meget fortræden. Det er bedre, jeg ikke siger mere. Bedst er det, jeg kommer til Dig, naar jeg kun først har faaet et Sted til den arme Lydia, som man omgaaes grusomt. Jeg er bange, vi ere alle

bedragne, og blive saaledes bedragne, at vi aldrig komme i det Rene. Havde Vennen mit Sind, saa smuttede han dog fra Dig, og kastede sig op til sin Thereses Hierte, som da ingen skulde røve ham; men jeg er bange, jeg skal miste ham, og ikke vinde Lothario igien. Ham røver man Lydia, i det man langt ude viser ham det Haab, at kunde eye mig. Jeg vil ikke sige videre; Forvirringen vil blive større endnu. Om ikke imidlertid de skiønneste Forhold saaledes blive forrykkede, undergravede, og forstyrrede, at endog da, naar alt er i det Rene, der ikke er at hielpe, maa Tiden lære. River min Ven sig ikke løs, saa kommer jeg om faa Dage at søge ham op hos dig, og holde ham fast. Du undrer dig, hvor denne Lidenskab har bemestret sig din Therese. Det er ingen Lidenskab, det er Overbeviisning, at, da Lothario ikke kunde blive min, denne nye Ven vil giøre mit Livs Lykke. Siig ham det! i den liden Drengs Navn, der sad ved ham under Egen, og gik-

dede sig ved hans Deeltagelse. Siig ham dette i Thereses Navn, der med en hiertelig Aabenhed kom hans Tilbud imøde. Min første Drøm, hvorledes jeg vilde leve med Lothario, er rykket langt bort fra min Siæl, den Drøm, hvorledes jeg agtede at leve med min ny Ven, staaer endnu ganske nærværende for mig. Agter man mig da saalidet, at man troer det var saa let en Sag paa frie Haand at ombytte dette med hiint?

Jeg forlader mig paa Dem, sagde Natalia til Wilhelm, i det hun gav ham Thereses Brev. De flygter ikke fra mig, betænk, De har mit Livs Lykke i Deres Hænder! Min Tilværelse er saa inderlig forbundet og rodfæstet med min Broder, at han ingen Smerter kan fornemme, som jeg jo føler, ingen Glæde, som ikke og giør min Lykke. Ja! jeg kan vel sige, at jeg ene ved ham har følt, at Hiertet kan røres, og opløftes, at der i Verden kan være

Glæde, Kierlighed, og en Følelse, som tilfredsstiller over al Trang.

Hun holdt inde, Wilhelm tog hendes Haand, og raabte: O! bliv De ved, det er den rette Tid til en sand gienſidig Fortroelighed, vi have aldrig mere trængt til at kiende hinanden nøiere.

Ja! min Ven! sagde hun saaledes med sin venlige, blide, ubeskrivelige Høihed, det er maaskee ikke utidigt, naar jeg siger dem, at alt det, hvad saamangen Bog, hvad Verden nævner, og viser os som Kierlighed, altid kun er kommet mig for, som et Eventyr.

De har ikke elsket? raabte Wilhelm.

Aldrig, eller altid! svarte Natalia.

Femte Capitel.

Under denne Samtale var de gaaet op og ned i Haugen; Natalia havde brudt adskillige Blomster af selsomt Udseende, der vare Wilhelm fuldkommen ubekiendte, og som han spurgde om Navnene af.

De formoder vel ikke, sagde Natalia: hvem jeg plukker disse Blomster til? de ere bestemte til min Onkel, som vi vil besøge. Solen skinner just saa levende paa Forgangenheds Salen; jeg maa i dette Øieblik føre Dem derhen, og jeg gaaer aldrig derhen, uden at bringe nogle med af de Blomster, min Onkel især holdt af. Det var en synderlig Mand, og istand til de egneste Indtryk. Visse Planter og Dyr, visse Mennesker og Egne, ja endog visse Steenarter havde han en afgiort

Tilbøielighed for, som sielden lod sig forklare. Havde jeg ikke, sagde han, fra Ungdom af stridt saameget mod mig selv, havde jeg ikke stræbt at uddanne min Forstand i det Vide og Almindelige, var jeg blevet det meest indskrænkede og utaalelige Menneske, thi intet er utaaleligere end afskaaren Egenhed hos den, man kan fordre reen vedbørlig Virksomhed af. Og dog maatte han selv tilstaae, at Liv og Aande ligesom vilde forgaae ham, naar han ikke undertiden saae igiennem Fingrene med sig selv, og tillod sig med Lidenskab at nyde, hvad han ikke just altid kunde rose, og undskylde. Det er ikke min Skyld, sagde han, naar jeg ikke har kunde bringe mine Drifter og min Fornuft i fuldkommen Eensstemmelse. Ved slige Anliggender pleiede han meget at spøge over mig, og sige: Natalia kan man prise salig i levende Live; da hendes Natur intet fordrer, uden hvad Verden ønsker, og bruger.

Under disse Ord, vare de igien komne til Hovedbygningen. Hun førte ham giennem en rummelig Gang til en Dør, uden for hvilken var to Sphinxer af Granit. Dørren selv var paa ægyptisk Maade for oven lidt snævrere end for neden, og dens Kobberflove forberedede til et alvorligt, ja til et gyseligt Syn; hvor behagelig overraskedes man derfor, da denne Forventning opløste sig til den reneste Blidhed, i det man traadde ind i en Sal, hvor Kunst og Liv bevarede enhver Erindring om Død og Grav. I Væggene vare forholdsrigtige Buer inddybede, hvori stod større Sarkophager; i Pillerne derimellem saae man mindre Aabninger prydede med Askekrukker og Vaser. Væggenes og Hvælvingens øvrige Flader saae man afdeelte i regelrigtige Feldte, og mellem blide og mangfoldige Indfatninger, Krandse, og Zirather, blide og betydende Gestalter, malede i Feldter af forskiellig Størrelse. De architektoniske Leed vare beklædte med det skiønne gule Marmor, der spiller over i det

rødlige; lyseblaae Striber af en lykkelig chemisk Composition efterlignede Lazursteen, og gav, i det de ligesom i en Modsætning tilfredsstillede Øiet, det hele Enhed og Forbindelse. Al denne Pragt og Zirr fremstilte sig i reene architectoniske Forhold, og saaledes syntes enhver, der traadde ind, ophøiet over sig selv, i det han ved den sammentræffende Kunst først erfarede, hvad Mennesket var, og hvad det kunde være.

Lige over for Døren saae man paa en prægtig Sarkophag Marmorbilledet af en værdig Mand, støttet op til en Pude. Han holdt en Rulle Papiir for sig, og syntes med stille Opmærksomhed at see derpaa. Den var saaledes vendt, at man bequemmelig kunde læse de Ord, den indeholdt. Derpaa stod: Kom ihu at leve.

Natalia tog en visnet Blomsterkost bort, og lagde den friske for Onkelens Billede. Thi

han var selv forestilt i denne Figur, og Wilhelm troede endnu at erindre sig den gamle Herres Træk, som han den Gang havde seet i Skoven. Her tilbragde vi mangen Time, sagde Natalia, indtil denne Sal var færdig. I sine sidste Aar havde han trukket nogle dueelige Kunstnere til sig, og hans bedste Moroe var at udtænke Tegninger og Cartons til disse Malerier.

Wilhelm kunde ikke nok glæde sig over de Gienstande, der omgave ham. Hvilket Liv, udraabte han, i denne Forgangenhedens Sal! man kunde ligesaa vel kalde den Nærværenhedens og Fremtidens Sal. Saaledes var Alt, og saaledes vil Alt blive. Intet er forgiængeligt, uden den, der nyder, og skuer. Her dette Billede af den Moder, der trykker sit Barn til Hiertet, vil overleve mange Generationer af lykkelige Mødre; efter Aarhundrede fryder en Fader sig kanskee over denne skiøggede Mand, der aflægger sin Alvorlighed,

og giækkes med sin Søn. Saa blueærdig vil gjennem alle Tidsaldere Bruden sidde, og ved hendes stille Ønsker endnu have behov, at man trøster hende, at man taler hende tilrette; saa utaalmodig vil Brudgommen paa Doctrinet lytte, om han tør træde ind.

Wilhelms Øine svævede om paa utallige Billeder. Fra Barndommens første glade Drift, i Leeg kun at bruge og øve hvert Lem, til den Vises roelige fraskilte Alvorlighed, kunde man i skiøn levende Følge see, hvorledes Menneskket ingen medfød Tilbøielighed og Evne besidder, uden at bruge og nytte den. Fra den første fine Følelse, naar Pigen dvæler med igien at tage Krukken op af det klare Vand, og imidlertid velbehagelig betragter sit Billede, indtil hine høie Festligheder, naar Konger og Nationer kalde Guderne ved Alteret til Vidne ved deres Forbindelser.

Det var en Verden, det var en Himmel, der paa dette Sted omgav de Beskuende, og foruden de Tanker, som hine dannede Skikkelser rakte, foruden de Følelser, de indskiød, syntes endnu noget ganske andet at være nærværende, hvoraf det hele Menneske følte sig angrebet. Ogsaa Wilhelm lagde Mærke dertil, uden at kunde giøre sig Regnskab derfor. Hvad er det, raabte han, der uafhængigt af al Betydning, frit fra al Medfølelse, som menneskelige Begivenheder og Skiæbner indskyde os, er istand til at virke saa stærkt, og tillige saa behagelig paa mig? Det taler af det Hele, det taler af hver en Deel til mig, uden at jeg kan begribe hiint, uden at jeg i Særdeleshed kunde tilegne mig dette! Hvilken Troldom aner jeg i disse Flader, disse Linier, disse Høyder og Bredder, disse Masser og Farver? Hvad er det, der giør disse Figurer endog blot løselig betragtede, alt som Zirater, saa glædelige! Ja jeg føler, man kunde dvæle, hvile her, fatte Alt med Øinene, finde sig

lykkelig og føle og tænke noget ganske andet, end her staaer for Øinene.

Og sikkerlig! kunde vi beskrive, hvor lykkelig Alting var inddeelt, hvorledes paa det Sted ved Forbindelse eller Modsætning, ved Enfarvethed eller Brogethed, Alt syntes bestemt, saaledes og ikke anderledes, end det skulde synes, og frembragte en saa fuldkommen, som tydelig Virkning; vilde vi hensætte Læserne paa et Sted, hvor han ikke saasnart vilde ønske sig bort fra.

Fire store Marmorcandelabrer stod i Hiørnerne af Salen, fire mindre i Midten, omkring en meget deilig udarbeidet Sarkophag, der efter sin Størrelse skulde have indeholdt en ung Person af Middelstørrelse.

Natalia blev staaende ved dette Monument, lagde Haanden paa det, og sagde: min Onkel havde megen Forkiærlighed for dette

Oldtidsværk. Han sagde mangengang, ikke blot de første Blomster falde af, som I hist oppe kunne forvare i hine mindre Rum, men ogsaa Frugter, der hængende paa Grenene endnu længe give os de skiønneste Forhaabninger, i det en lønlig Orm forbereder deres tidligere Modenhed, og deres Undergang. Jeg frygter, blev hun ved, han har propheteret om den kiære Pige, der lidt efter lidt synes at unddrage sig vor Pleie, og hælde sig til denne roelige Boelig.

Da de vare i Begreb med at gaae bort, sagde Natalia: jeg maa endnu gisre Dem opmærksom paa een Ting. Vil De lægge Mærke til disse halvrunde Aabninger høit oppe paa begge Sider! her kunne Sangerchorne staae i Skiul, og disse Kobberzirater under Gesimset tiene til at befæste de Tæpper, der efter min Onkels Anordning ved hvert Jordefærd skulle ophænges. Han kunde ikke leve uden Musik, især uden Sang, og havde derhos den Egen-

hed, at han ikke vilde see Sangerne. Han pleiede at sige: Theatret forvænner os alt for meget; Musiken ligesom tiener der blot Øiet, den ledsager Bevægelserne, ikke Følelserne; ved Oratorier og Concerter forstyrres vi stedse af Musikerens Udseende; den sande Musik er ene for Øret; en skiøn Stemme er det almindeligste, der lader sig tænke, og i det det indskrænkede Individ, der frembringer den, stiller sig for Øiet, forstyrrer det den reene Effect af hiin Almeenhed. Jeg vil see enhver, jeg skal tale med; thi det er et enkelt Menneske, hvis Gestalt og Caracteer giver Talen dens Værd eller Uværd; derimod, den, der synger for mig, skal være usynlig, hans Gestalt skal ikke bestikke eller forvilde mig. Her taler kun Organ til Organ, ikke Aand til Aand, ikke en tusindfold Verden til Øiet, ikke en Himmel til Menneskет. Ligeledes vilde han og ved Instrumentalmusik have Orchesterne skiult saameget muligt, da man ved Instrumentisternes mechaniske Bevægelser, og nødtørftige stedse

fælsomme Gebærder blev saa adspredt, og for virret. Han pleiede derfor aldrig at høre paa nogen Musik uden med tillukte Øine, for at concentrere sin hele Tilværelse i Øiets eneste rene Nydelse.

De vilde just forlade Salen, da de hørte Børnene løbe hæftig i Gangen, og Felix raabe: Nei jeg! nei jeg!

Mignon kastede sig først ind af den aabnede Dør, hun var aandeløs, og kunde ikke sige et Ord, Felix raabte endnu i nogen Frastand: Moder Therese er der! Moder Therese er der! Det lod, som Børnene var løbet om Kaps om at bringe denne Tidende. Mignon laae i Natalias Arme; hendes Hierte bankede voldsome.

Gleimme Barn! sagde Natalia: er ikke enhver hæftig Bevægelse forbudt dig? see hvor dit Hierte slaaer!

Lad det briſte! ſagde Mignon med et dybt Suk: det har ſlaaet alt for længe!

Neppe havde man fattet ſig af denne Forvirring, af denne Slags Beſtyrtelſe, da Thereſe traadte ind. Hun fløy mod Natalia, omfavnede hende, og den gode Pige. Derpaa vendte hun ſig mod Wilhelm, ſaae paa ham med ſine klare Øine, og ſagde: nu min Ven! hvorledes ſtaaer det? De har dog ikke ladet Dem forvirre! Han giorde et Skridt mod hende, hun ſprang til ham, og hang om hans Hals. O min Thereſe! raabte han.

Min Ven! min Elſkede! min Mand! ja evig Din, raabte hun under de fyrigſte Kys.

Felix trak hende i Kiolen, og raabte: Moder Thereſe! jeg er der ogſaa! Natalia ſtod, og ſaae hen for ſig, Mignon foer med eet med den venſtre Haand hen til Hiertet, og i det hun udſtrakte heftig den høire Arm, faldt

hun med et Skrig ned for Natalias Fødder, som død.

Skrækken var stor, ingen Bevægelse af Hierte eller af Puls var at spore. Wilhelm tog hende paa sin Arm, og bar hende hurtig op, det slingrende Legeme hang over hans Skuldre. Lægens Nærværelse gav liden Trøst, han og den unge Saarlæge, som vi alt kiende, giorde sig forgiæves Umage. Den kiære Skabning var ikke at kalde til Live.

Natalia vinkede ad Therese. Denne tog sin Ven ved Haanden, og førte ham ud af Værelset. Han var stum og maalløs, og havde ikke Mod til at møde hendes Øine. Saaledes sad han ved Siden af hende paa den Canopee, hvor han først havde truffet Natalia. Han giennemtænkte i stor Hurtighed en Række af Skiæbner; eller réttere han eftertænkte ikke, han lod virke paa sin Siæl, hvad han ikke kunde bortrydde. Der gives

Øieblikke i Livet, hvori Begivenhederne, ligesom bevingede Væverskiøtter bevæge sig frem og tilbage for os, og uopholdelig fuldbringe en Væv, som vi mere, eller mindre selv have spundet og anlagt. Min Ven! sagde Thereſe: min Elskede! i det hun afbrød Tausheden og tog ham ved Haanden: lad os i dette Øieblik holde fast sammen, som vi endnu oftere maaskee i slige Tilfælde vil komme til. Dette er de Begivenheder i Verden, som man maa være to for at bære. Betænk, min Ven! føl! at du ikke er ene, viis, at du elsker din Thereſe, først ved at meddele hende dine Smerter. Hun omfavnede ham, og sluttede ham ømt til sin Barm; han tog hende i sine Arme, og trykte hende med Hæftighed til sig. Det arme Barn, raabte han, søgte i sørgelige Øieblikke, Beskyttelser og Tilflugt ved min usikkre Barm; lad din Barms Tryghed i denne skrækkelige Time komme mig til Gavn. De holdt hinanden fast omslyngede, han følte hendes Hierte slaae ved hans Barm; men i

hans Aand var det øde og tomt; kun Natalias og Mignons Billeder svævede som Skygger for hans Indbildningskraft.

Natalia traadde ind. Giv os din Velsignelse! raabte Therese, lad os i dette sørgelige Øieblik være forenede for dig. Wilhelm havde skiult sit Ansigt ved Thereses Hals; han var lykkelig nok til at kunde græde. Han hørte ikke Natalia komme, han saae hende ikke, kun ved Klangen af hendes Stemme fordobledes hans Taarer. Hvad Gud sammenføier, sagde Natalia smilende, vil jeg ikke adskille; men forene eder kan jeg ikke, og kan ikke rose, at Smerte og Tilbøielighed synes aldeles at bandlyse Erindringen om min Broder af Eders Hierte. Wilhelm rev sig ved disse Ord ud af Thereses Arme. Hvor vil De hen? raabte begge Fruentimmerne. Lad De mig see det Barn, raabte han, som jeg har dræbt. Den Ulykke, vi see med Øinene, er ringere, end naar vor Indbildningskraft

voldsom indpræger det Onde i vort Gemyt, lad De os see den henfarne Engel! dens blide Mine vil sige os, at den er vel. Da Veninderne ikke kunde holde den rørte Yngling derfra, fulgte de ham, men den gode Læge, der med Saarlægen kom dem imøde, holdt dem fra at nærme dem den Hensovede, og sagde: hold De Dem borte fra denne sørgelige Gienstand, og tillad mig, at give Levningerne af dette synderlige Væsen nogen Varighed, saavidt min Konst formaaer. Ved denne elskede Skabning vil jeg strax anvende den skionne Kunst, ikke blot at balsamere et Legeme, med ogsaa at bevare det et levende Udseende. Da jeg forudsaae hendes Død, har jeg føjet alle Anstalter og med denne Medhielp her skal det vist lykkes mig. Tillad mig blot endnu nogle Dage Tid, og forlang ikke at see det kiære Barn igien, før vi har bragt det i Forgangenheds Salen.

Den unge Chirurgus havde hiin mærkværdige Instrumentaske igien i Hænderne. Hvem kan han vel have faaet den af? spurgde Wilhelm Lægen. Jeg kiender den meget godt, svarte Natalia, han har den fra sin Fader, som dengang forbandt Dem i Skoven.

O! saa har jeg ikke taget feil, raabte Wilhelm: jeg kiendte Baandet strax. Overlad mig det, det bragde mig først igien paa Spor af min Velgiorerinde. Hvormeget Vel og Vee overlever ikke et saadant livløst Væsen! Ved hvormange Smerter har ikke dette Baand alt været nærværende, og dets Traade holde endnu bestandig. Hvormange Menneskers sidste Øieblik har det alt ledsaget, og dets Farver ere endnu ikke blegnede. Det var tilstæde i et af mit Livs skiønneste Øieblikke, da jeg laae saaret paa Jorden, og deres hielperige Gestalt lod sig see for mig, da Barnet med blodige Haar var med ømmeste Omsorg

bekymret for mit Liv, hun, hvis Død vi nu begræde.

Vennerne havde ikke lang Tid at tale sammen om denne sørgelige Begivenhed, og oplyse Frøken Therese om Barnet og den sandsynlige Aarsag til dets uventede Død; thi der blev meldt Fremmede, der, da de lod sig see, ingenlunde var fremmede. Lothario, Jarno, og Abbeen traadde ind. Natalia gik sin Broder imøde, mellem de øvrige blev en Øieblikks Taushed. Therese sagde smilende til Lothario; De troede vel neppe at finde mig her, i det mindst er det just ikke raadeligt, at vi i dette Øieblik opsøge hinanden; vær mig imidlertid efter saa lang en Fraværelse, hiertelig hilset!

Lothario rakte hende Haanden, og sagde: naar vi engang skal lide og savne, saa lad det kun skee i det elskede ønskværdige Gudes Nærværelse; jeg forlanger ingen Indskydelse paa Deres Beslutning, og min Tillid til

Deres Hierte, Deres Forstand, og rene Aand er endnu bestandig saa stor, at jeg gierne lægger min og min Vens Skiæbne i Deres Haand.

Samtalen vendte sig strax til almindelige, ja man kan sige, til ubetydelige Gienstande. Selskabet adskiltes snart for at spadsere i enkelte Par. Natalia var gaaet med Lothario, Therese med Abbeen, og Wilhelm var blevet paa Slottet med Jarno.

De tre Venners Komme i det Øieblik, da en tung Smerte hvilte paa Wilhelms Bryst, havde istæden for at adsprede ham, sat ham i overmaade slet Humeur; han var fortræden, og mistænksom, og kunde og vilde ikke lægge Dølgsmaal derpaa, da Jarno satte ham irette for hans knarvorne Taushed? Hvad giøres videre behov? raabte Wilhelm. Lothario kommer med sine Medhielpere, og det skulde være underligt, om hine Taarnets hem-

meligheds fulde Magter, der altid ere saa virksomme, nu ikke skulde virke paa os, og udføre, jeg veed ikke, hvilken hemmelighedsfuld Hensigt med og paa os. Saavidt jeg kiender disse hellige Mænd, synes det altid at være deres lovlige Hensigt, at adskille det, der er forbunden, og forbinde, hvad der er adskilt. Hvad Vævning deraf kan blive, tør vel evig blive vore vanhellige Øine en Gaade.

De er fortrædelig og bitter, sagde Jarno, det er ret smukt og godt. Naar De kun først engang bliver ret vred, bliver det endnu bedre.

Det kan der ogsaa blive Raad til, svarte Wilhelm, og jeg er meget bange for, man har Lyst til denne Gang at tærge min medfødde og tildannede Taalmodighed til det Yderste.

Saa gad jeg dog, svarte Jarno, imidlertid, til vi see, hvad der bliver af vore Hi-

storier, fortælle Dem noget om det Taarn, De synes at bære saa stor en Mistroe til.

Det staaer til Dem, svarte Wilhelm, naar vil vove det paa min Tankespredning. Mit Sind er saa mangehaande syssel-sat, at jeg ikke veed, om jeg kan tage den vedbørlige Deel i disse værdige Eventyr.

Jeg lader mig, svarte Jarno, ikke afskrække ved Deres behagelige Stemning fra at oplyse Dem angaaende denne Punkt. De holder mig for en fornuftig Karl, og De skal ogsaa komme til at holde mig for en ærlig Karl, og hvad mere er, denne Gang er det mig overdraget. — Jeg ønskede, svarte Wilhelm: De talte af egen Drift og af god Villie til at give mig Oplysning; da jeg ikke kan høre Dem uden Mistroe, hvorfor skal jeg da høre paa Dem? — Har jeg nu intet bedre at gjøre, sagde Jarno, end at fortælle Eventyr, saa har jo vel De ogsaa Tid at skiænke dem

nogen Opmærksomhed; maaskee er De mere tilbøielig dertil, naar jeg strax begynder med at sige Dem: alt det, De har seet i Taarnet, er egenlig endnu kun Reliquier af et Ungdoms Foretagende, som i Begyndelsen var de fleste Individers ramme Alvor, og som alle nu ved Leilighed blot smile ad.

Altsaa driver man, raabte Wilhelm, kun Spil med disse værdige Tegn og Ord; man fører os med Høitidelighed til et Sted, der indskyder os Ærbødighed, man lader os see de underligste Særsyn, man giver os Ruller fulde af herlige hemmelighedsfulde Sprog, som vi vist nok kun forstaae den mindste Deel af, man betroer os, at vi hidtil kun vare Lærlinge, man giver os frie, og vi ere saa kloge, som vi var. — Har De Pergamentet ved Haanden? spurgte Jarno: der staaer meget Godt i; thi hine Almeensætninger ere ikke tagne af Vind og Veir; vist nok synes de tomme, og mørke for den, der ikke erin-

drer sig nogen Erfaring derved. Giv mig dog det saakaldte Lærebrev, om det er i Nærheden. — Vist ganske nær, svarte Wilhelm; saadant et Amulet skulde man bestandig bære paa sit Bryst. — Nu! sagde Jarno smilende, hvo veed, om Indholdet ikke engang finder Plads i Deres Hoved og Hierte.

Jarno saae i det, og løb med Øinene den første Halvdeel igiennem. Denne, sagde han, gaaer ud paa at danne Kunstsandsen, som andre maae tale om, den anden Halvdeel handler om Livet, og der er jeg bedre hiemme.

Han begyndte derpaa at læse Steder, talte alt mellem, og flettede Anmærkninger og Fortællinger ind med. Ungdommens Tilbøielighed til Hemmelighed, til Ceremonier, og store Ord er overordentlig, og tit Tegn paa en vis Dybhed af Caracteer. I de Aar vil man føle hele sit Væsen grebet og berørt, om det og blot skeer dunkelt, og ubestemt. En Yng-

ling, der aner meget, troer at finde noget i en Hemmelighed, lægge meget i en Hemmelighed, og maatte virke derved. I dette Sindelag styrkede Abbeen et ungt Selskab, deels i Følge hans Grundsætninger, deels af Tilbøielighed og Vane, da han vel forhen stod i Forbindelse med et Selskab, der tør have virket meget i Londom. Jeg kunde mindst finde mig i dette Væsen; jeg havde fra Ungdom af seet klart, og ønskede i alle Ting Intet uden Klarhed; jeg havde ingen anden Interesse, end at kiende Verden, som den var, og anstak de øvrige bedste Brødre med dette Lysthaverie, og nær havde hele vor Dannelse taget en falsk Vending derover; thi vi begyndte blot at see de andres Feil, og deres Indskrænkning, og holdte os selv for herlige Væsner. Abbeen kom os til Hielp, og lærte os: at man ikke maatte give Agt paa Mennesker, uden at interessere sig for deres Dannelse, og at man egenlig kun var istand til i

Virksomhed at bevogte og belure sig selv. Han raadede os, at bibeholde hiine Selskabets første Former; der blev følgelig noget lovligt i vore Sammenkomster, man saae rigtig nok de første mystiske Indtryk paa det heles Indretning, siden antog det ligesom lignelsesviis Skikkelse af et Haandværk, der hævede sig indtil Kunst. Deraf kom Navnene Lærlinge, Svende, og Mestere. Vi vilde see med egne Øine, og danne os et eget Archiv af vor Menneskekundskab; deraf kom de mange Bekiendelser, som vi deels selv skrev, deels gave andre Anledning til, og hvoraf siden Læreaarene sammensattes; ikke alle Mennesker er det egenlig om deres Dannelse at gisre, mange ønske kun saadant et Husraad til Velbefindende, Recepter til Rigdom og til ethvert Slags Lyksalighed. Alle disse, der i ikke vilde sættes paa deres egne Been, bleve ved Mystifikationer og andre Hokus Pokus, deels afspiste, deels bragte tilside. Vi gav efter vor Maade kun dem frie, der levende

følte, og tydelig bekiendte, hvad de vare fødde til, og der havde evet sig nok, til med en vis Munterhed og Lethed at vandre deres Vei.

Saa har De overilet Dem meget med mig, svarte Wilhelm, thi hvad jeg kan, eller skal, veed jeg netop fra det Øieblik af allermindst. — Vi ere uden vor Brøde komne i denne Forvirring; god Lykke maa hielpe os ud af den igien; hør imidlertid blot: Den, der er meget at udvikle hos, oplyses senere om sig og Verden. Der er kun faa, der have Aanden, og tillige ere istand til Handlingen. Aanden udvider, men lammer, Handlingen opliver, men indskrænker.

Jeg beder Dem, faldt Wilhelm ham i Ordet, læs ikke mere for mig af disse underlige Ord, disse Phraser have alt giort mig forvirret nok. — Saa vil jeg blive ved Fortællingen, sagde Jarno, og rullede Rullen halv sammen, og kastede blot nu og da et

Die deri. Jeg har selv gavnet Selskabet og Menneskene mindst, jeg er en slet Læremester, det er mig unddholdeligt at see, naar en giør ubesindige Forsøg, og den, der gaaer vild, maa jeg strax raabe til, om det saa var et Natte-vandrer, som jeg saae i Fare for ad den rette Vei at brække sin Hals.. Derover havde jeg altid min Plage med Abbeen, der paastaaer, Vildfarelser kan kun læges ved at fare vild. Ogsaa Dem har vi tit været i Strid om, han havde taget Dem i sin synderlige Gunst, og det har noget at sige, i den høie Grad at tildrage sig hans Opmærksomhed; mig maa De give det Vidnesbyrd, at jeg, — hvor jeg traf Dem, har sagt Dem den rene Sandhed. — De har lidet skaant mig, sagde Wilhelm, og De synes at blive Deres Grundsætninger troe. Hvad er da der at skaane, svarte Jarno, naar et ungt Menneske af mangehaande gode Anlæg tager en ganske falsk Vending? — Forlad mig, sagde Wilhelm, De har strængt nok frakiendt mig al Duelighed til Skuespiller;

jeg tilstaaer Dem, at, endskiønt jeg reent har forsaget denne Kunst, kan jeg dog hos mig selv ikke erklære mig for ganske udygtig dertil. — Og hos mig, sagde Jarno, er der dog saa fuldkommen afgiort, at den, der blot kan spille sig selv, ingen Skuespiller er. Den, der ikke af Aand og Skikkelse kan forvandle sig i mange Skikkelser, fortiener ikke dette Navn. Saaledes har De, f. Ex. spilt Hamlet og nogle andre Roller ret vel, hvor Deres Caracteer, Deres Udvortes, og Øieblikkets Stemning kom Dem til Fordeel. Det var nu godt nok for et Privattheater, og for enhver, der ingen anden Vei saae for sig. Man skal, blev Jarno ved, i det han saae i Rulden, vogte sig for et Talent, som man ikke har Haab om at udvove til Fuldkommenhed. Man maa bringe det saavidt deri, som man vil, vil man dog bestandig tilsidst, naar engang Mesterens Fortieneste bliver os tydelig, smertelig beklage den Tids og Vynes Spilde, man har anvendt paa et saadant Fuskeric.

Hold op at læse! sagde Wilhelm: jeg beder Dem indstændig, tael videre, fortæl mig, oplys mig! Saa har da Abbeen hiulpet mig til Hamlet ved at skaffe en Aand tilveie? — Ja! thi han forsikkrede, det var den eneste Vei til at helbrede Dem, hvis De var til at helbrede. — Og derfor efterlod han mig Sløret, og befalede mig at flye? — Ja! han haabede endog, at ved Forestillingen af Hamlet skulde deres hele Lyst være mættet. De betraadde ikke Theatret eftere, paastod han, jeg troede det Modsatte, og beholdt Ret. Vi trættedes endnu samme Aften efter Forestillingen derom. — Og De har altsaa seet mig spille? — Ja vist — Og hvem forestilte da Aanden? — Det kan jeg selv ikke sige, enten Abbeen eller hans Tvillingbroder, dog troer jeg, det var den sidste, thi han er en Smule større; — De har altsaa ogsaa Hemmeligheder indbyrdes? — Venner kan og maa have Hemmeligheder for hinanden; De er hinanden dog derfor ingen Hemmelighed.

Allerede Mindet af denne Forvirring forvirrer mig. Oplys mig om den Mand, jeg er saa meget skyldig, og har saa mange Bebreidelser at giøre?

Det, der giør os ham saa dyrebar, svarte Jarno, hvad i visse Maader bevarer ham et Herredom over os alle, er det frie og skarpe Blik, Naturen har givet ham over alle de Evner, der kan boe i Menneskет, og hvoraf enhver paa sin Maade lader sig uddanne. De fleste Mennesker, selv de udmærkede, ere kun indskrænkede, enhver sætter Priis paa visse Egenskaber hos sig og andre, kun dem begunstiger han, kun dem vil han vide uddannede; ganske tvertimod virker Abbeen, han har Sands for Alt, Lyst i Alt, at erkiende og fremme det; der maa jeg dog see i Rulden igien, blev Jarno ved! Kun alle Mennesker udgiøre Menneskeheden, kun alle Evner tilsammentagne Verden. Disse ere ofte indbyrdes i Strid, og medens de søge at ødelægge

hinanden, holder Naturen dem sammen, og frembringer dem paa ny. Fra den ringeste tyriske Haandværksdrift, til den aanderigeste Kunstes høieste Udøvelse, fra Barnets Lallen og Glædesskrig, indtil Talerens og Sangerens herligste Ytring, fra Drengens første Byden, indtil de uhyre Anstalter, hvorved Lande forsvares, og erobres, fra den letteste Velvillie, og den flygtigste Kierlighed, til den heftigste Lidenskab og den alvorligste Forening, fra den reneste Følelse af den sandselige Nærværelse, til de sagteste Ahnelser og Forhaabninger om den fierneste aandige Fremtid, alt det, og langt mere ligger i Menneskет, og maa udbannes, men ikke i een; men i mange. Hvert Anlæg er vigtigt, og det maa udvikles. Naar den ene kun fremmer det Skiønne, den anden det Nyttige, da udgiør først begge Dele samlede et Menneske. Det Nyttige fremmer sig selv, thi Mængden frembringer det, og Alle kunde ikke undvære det, det

Skionne maa frembæres; thi saa fremstille dek, og mange trænge dertil.

Hold inde, raabte Wilhelm: Alt det har jeg læst. — Kun endnu nogle Linier! svarte Jarno: her gienfinder jeg ganske Abbeen: een Kraft behersker den anden; men ingen kan danne den anden; i hvert Anlæg ligger og ene Kraften til at fuldende sig; det forstaae saa faa Mennesker, der dog ville lære og virke. — Og jeg forstaaer det ikke heller, svarede Wilhelm. De vil tit nok faae Abbeen at høre over denne Text, og saa lad De os kun stedse ret tydelig see, og holde fast paa, hvad der er ved os, og hvad vi ved os kunne uddanne; lad De os være retfærdige mod de andre, thi vi ere kun at agte, for saa vidt vi vide at agte. — For Himlens Skyld, ingen Sententser mere, jeg føler, de ere et slet Lægemiddel for et saaret Hierte. Siig De mig heller med Deres grusomme Bestemthed, hvad De venter af mig, og hvorledes, og

paa hvad Maade De vil opoffre mig. — Enhver Mistanke, forsikrer jeg Dem, vil De i Tiden gisre os Asbigt for. Det er Deres Sag at prøve og vælge, og vor at staae Dem bi. — Menneskret er ikke lykkeligt, før hans ubetingede Skiæbne bestemmer sig selv sine Grændser. Hold Dem ikke til mig, men til Abbeen! tænk ikke paa Dem selv, men paa det, der omgiver Dem. Lær De, for Exempel at indsee Lotharios Ypperlighed, hvorledes hans vide Blik og hans Virksomhed uadskillelig ere forenede, hvorledes han stedse skrider frem, hvorleder han udbreder sig, og bortriver enhver med sig. Han medfører en Verden, hvor han gaaer, hans Nærværelse opliver og opflammer. See De vor gode Medikus derimod; han synes at være lige den modsatte Natur. Naar hiin kun virker i det Hele, og ogsaa i det Fierne, henvender denne sit lyse Blik blot paa den nærmeste Ting, han skaffer mere Midler til Virksomhed, end han skulde frembringe og oplive Virksomheden;

hans Handlen ligner fuldkommen en god Huusholdning, hans Virksomhed er stille, i det han fremmer hver i sin Kreds; saa liden er en bestandig Samlen og Uddelen, Indtægt og Meddelelse i det Smaa. Maaskee kunde Lothario paa en Dag forstyrre, hvad denne har bygget paa hele Aar; men maaskee meddeler ogsaa Lothario i et Øieblik andre den Kraft hundredefold igien at oprette det forstyrrede. — Det er en sørgelig Syssel, sagde Wilhelm, naar man skal tænke over andres rene Fortrin i det Øieblik, da man er ueens med sig; slige Betragtninger anstaae vel den roelige Mand, ikke den, der bevæges af Lidenskab og Uvished. — At betragte roeligt og fornuftigt er ingensinde skadeligt, og i det vi vænne os til at tænke over andres Fortrin, stille vore dem umærket paa deres Plads, og hver falsk Virksomhed, Phantasien lokker os til, opgives da gierne. Befrie De, om mueligt, Deres Sind fra al Mistanke og al Engstlighed! der kommer Abbeen! var De

endelig venlig mod ham, indtil De endnu faaer mere at vide, hvormegen Tak De er ham skyldig. Den Skalk! der gaaer han mellem Therese og Natalia, jeg vilde vædde paa, han udtænker noget. Som han overalt gierne gider spilt en Smule Skiebne, kan han heller ikke lade det Lysthaverie fare, at stifte et Giftermaal iblandt.

Wilhelm hvis Lidenskabelige og fortrædelige Stemning ved alle Jarnos gode og kloge Ord ikke var blevet bedre, fandt det hviist udelikat, at hans Ven netop i dette Øieblik omtalte et saadant Forhold, og sagde vel smilende, dog ikke uden Bitterhed: Jeg synes, man skulde overlade det Lysthaverie at stifte Giftermaal til de Personer, der have Lyst til hinanden.

Siette Capitel.

Selskabet var just mødt hinanden igien, og vore Venner saae sig nødsagede til at afbryde Samtalen. Ikke længe efter blev der meldt en Coureer, der vilde overlevere et Brev i Lotharios egne Hænder; Manden blev ført ind, han saae rask og dygtig ud; hans Livree var meget riigt og smagfuldt. Wilhelm troede at kiende ham, og han tog ikke feil, det var den samme, som han dengang havde skikket efter Philine og den formeente Mariane, og der ikke var kommet tilbage. Han vilde just til at tale til ham, da Lothario, der havde læst Brevet, alvorlig, og næsten fortrædelig spurgde: hvad hedder hans Herre?

Det er af alle Spørgsmaal, svarte Coureren med Beskedenhed, det jeg mindst veed

at svare paa, jeg haaber, Brevet melder det fornødne, mundtlig er intet overdraget mig.

Det være nu, som det vil, svarte Lothario sankende, da hans Herre har den Tiltroe til mig at skrive mig saa venlig til, skal han være os velkommen. Han vil ikke længe lade sig vente, svarte Coureren med et Buk, og gik.

Hør engang, sagde Lothario, det gale urimelige Budskab. Da blandt alle Giæster, skriver den Ubekiendte, gode Humeur skal være den behageligste Giæst, naar det indfinder sig, og jeg bestandig har det med mig til Reiseselskab, haaber jeg, det Besøg, jeg har tiltænkt Deres Naade, ikke vil mig ilde optages, tvertimod haaber jeg med samtlige høie Families fuldkomne Tilfredshed at ankomme, og ved Leilighed igien at forsøie mig bort, havende den, og saa videre. Grev von Schnekkenfuss.

Det er en ny Familie, sagde Abbeen.

Det maa vel være en Vikariatsgreve! svarte Jarno.

Den Hemmelighed er let at giette, sagde Natalia, jeg vil vedde, det er Broder Frederick, der lige siden Onkels Død truer os med eet Besøg.

Rigtig, smukke og vise Søster! raabte een fra en nær Busk, og i det samme traadde en behagelig munter ung Mand frem; Wilhelm kunde neppe holde sig fra at give et Skrig. Hvad! raabte han: vor blonde Skielmsmester skal ogsaa han komme mig her for Øie? Fredrik blev opmærksom, saae paa Wilhelm og raabte. Sandelig! mindre forundret var jeg bleven, ved her i min Onkels Hauge at forefinde de vidtberømte Pyramider, der dog i Ægypten staae saa fast, eller Kong Mausoli Grav, der dog, som man forsikrer

mig, ingensteds meer var til, end Dem min gamle Ven, og mangehaande Velgiærer. Var mig i Særdeleshed og paa det venligste helset.

Efter at han rundt om havde budt alle Velkommen, og helst Dem, sprang han igien hen paa Wilhelm, og raabte: hold mig ham endelig varm denne Helt, Hærfører, og dramatiske Philosoph. Jeg har veed vort første Bekiendtskab friseret ham slet, ja jeg tør vel sige, med Heglen, og dog har han siden sparet mig et dygtigt livfuld Hug. Han er ædelmodig som Scipio, gavmild som Alexander, ved Leilighed ogsaa forelsket, dog uden at hade sine Medbeilere. Ikke at han skulde samle gloende Kul paa Hovedet af sine Fiender, som er kun en slet Tieneste, vil man sige, at vise en; nei tvertimod sender han de Venner, der bortføre ham hans Pige, gode og troe Tienere efter, at de ikke skal støde deres Fod paa nogen Steen.

I denne Smag blev han uopholdelig ved, uden at nogen var istand at standse ham, og da ingen kunde svare ham i samme Maneer, beholdt han Ordet saa temmelig eene. Undrer Eder ikke, udraabte han, over min store Belæsthed i hellige og profane Skribentere, I skal erfare, hvorledes jeg er kommet til disse Kundskaber. Man vilde vide af ham, hvorledes det gik ham? hvor han kom fra? men han kunde for bare Sententser og gamle Historier ikke komme til nogen tydelig Forklaring.

Natalia sagde sagte til Therese: Hans Slags Lystighed gior mig Ondt, jeg vilde vædde paa, han ikke er vel tilmode derved.

Da Fredrik, paa nogle Spøg nær, som Jarno svarte ham, ingen Anklang for sine Løyer fandt hos det øvrige Selskab, sagde han: der bliver intet andet tilbage for mig, end med den alvorlige Familie ogsaa at blive alvorlig, og da under saadanne betænkelige Omstæn-

digheder, min hele Syndebyrde strax falder paa min Siæl, vil jeg her kort og godt forstaae mig til et Generalskriftemaal, men som I, mine dyrebare Herrer og Damer intet faae at høre af. Denne ædle Ven, her, som alt adskilligt af mit Levnet og Dont er bekiendt, skal ene erfare det saameget mere, som han ene har nogen Ssie at spørge derom. Skulde De ikke være nysgiærrig efter at vide, vedblev han til Wilhelm, hvorledes, og hvordan, hvo, naar, og hvorfor? — hvorledes seer det ud med Conjugationen af det grædske Verbum, Phileo, Philoō, og med det allerkiæreste Tidsords Derivativer.

Derpaa tog han Wilhelm ved Armen, førte ham bort, og favnede og kyssede ham, uden Maade.

Neppe var Fredrik kommet paa Wilhelms Værelse, før han i Vinduet fandt en Puderkniv ligge med Paaskrivt: tænk paa mig!

I giemmer jeres dyrebare Ting godt, sagde han: det er i Sandhed Philines Pudderkniv, som hun forærede Jer den Dag, jeg havde ruskket Jer saa dygtig. Jeg haaber, I har flittig derved tænkt paa den smukke Pige, og jeg forsikrer Jer, hun heller ikke har glemt Jer, og naar jeg ikke alt længe havde bandlyst hvert Spor af Skinsyge af mit Hierte vilde jeg ikke kunde see paa Jer uden Misundelse.

Tal mig ikke mere om denne Skabning! svarte Wilhelm. Jeg nægter ikke, at jeg ikke i lang Tid kunde blive Indtrykket af hendes behagelige Nærværelse qvit; men det var ogsaa alt.

Phy skam Jer! raabte Fredrik: hvo vil fornægte en Elsket! og I har elsket hende saa complet, som man kun kunde ønske; der gik ikke nogen Dag forbi, at I jo forærte hende noget, og hvem Tydsken giør Foræringer, elsker han sikkert ogsaa. Der blev intet andet

tilbage for mig, en tilsidst at pudse Jer hende bort, og det lykkedes da endelig ogsaa den lille røde Officeer.

Hvorledes? De var den Officeer, vi traf hos Philine, og som hun reiste bort med? Ja! svarte Fredrik: og som De tog for Mariane! vi har leet nok af den Feiltagelse. Hvilken Grusomhed! raabte Wilhelm: at lade mig blive i en saadan Uvished.

Og oven i kiøbet, strax at tage den Courcer, De sendte efter os, i Tieneste! svarte Fredrik. Det er en dygtig Karl, og er i al den Tid ikke kommet fra vor Side. Og Pigen elsker jeg endnu ligesaa rasende som nogensinde. Mig har hun ganske synderlig forgiort, saa jeg finder mig ganske nær et mythologisk Tilfælde, og hver Dag frygter at blive forvandlet.

Siig mig bare, spurgte Wilhelm, hvor har De Deres udbredte Lærdom fra? Jeg hører med Forundring paa den selsomme

Maneer, De har antaget, bestandig at tale med Hensyn til gamle Historier og Fabler.

Paa den lystigste Maade, sagde Fredrik, er jeg blevet Lærd, og det meget Lærd. Philine er hos mig. Vi har af en Forpagter leyet den gamle Borg paa et Riddergods, hvor vi leve saa lystige, som Nisser. Der have vi fundet et vel compendieus men udsøgt Bibliothek, indeholdende en Bibel i Folio, Gottfreds Krønikke, to Bind Theatrum europæum, Acerra plilologica, Gryphii Skrifter, og nogle andre mindre vigtige Bøger. Nu varede dog, naar vi havde afstøvet, mangengang Tiden os lang, vi vilde læse, og inden vi saae os om, blev den lange Tid os endnu længere. Endelig havde Philine det herlige Indfalb, at slaae alle Bøgerne op paa et stort Bord, vi satte os lige over for hinanden, og læste mod hinanden, bestandig kun enkelte Steder, af den ene Bog saa godt som af den anden. Det var nu ret en Fornøielse! vi

troede virkelig at være i godt Selskab, hvor man holder det for upasseligt, at blive forlænge ved een Materie, eller vel endog, at vilde undersøge den grundig. Vi troede at være i levende Selskab, hvor ingen lader den anden komme til Orde. Denne Moroe giør vi os regelrigtig hver Dag, og blive derved efterhaanden saa lærde, at vi undredes selv over det. Alt finde vi intet Nyt mere under Solen; til alt byder vor Videnskab os et Bilæg. Vi afverle denne Maade, at undervise os paa mangehaande Maneer. Snart læse vi efter et gammelt beskadiget Timeglas, som paa nogle Minuter er udløbet, hurtig dreier den anden Glasset, og begynder at læse af en Bog, og neppe er igien Sandet i det nederste Glas, saa begynder alt den anden igien med sin Sententz, og saaledes studere vi virkelig paa sand academisk Maneer, undtagen at vi have kortere Timer, og at vore Studia ere overmaade mangfoldige.

Det Galskab begriber jeg nok, sagde Wilhelm, naar saadant et lystigt Par engang er sammen; men hvor det letsindige Par kan blive saa længe sammen, det begriber jeg ikke saa snart.

Det er, raabte Fredrik, just Lykke og Ulykke; Philine tør ikke lade sig see; hun gider ikke seet sig selv, hun er paa gode Veie. Uformeligere og latterligere er intet i Verden end hun. Endnu kort før jeg gik, kom hun hændelsesviis for Speilet. Phy for Pokker! sagde hun, og vendte Ansigtet bort, den livagtige Madam Melina! det stygge Billede! man seer dog ret nederdrægtig ud!

Jeg maa tilstaae, svarte Wilhelm smilende, at det maa være temmelig comisk at see Jer to sammen, som Fader og Moder.

Det er ret en naragtig Streeg, sagde Fredrik, at jeg endnu tilsidst skal ansees for

Fader. Hun paastaaer det, og Tiden træffer ogsaa rigtig nok ind. I Begyndelsen giorde det forbandede Besøg hun havde giort Jer efter Hamlet, mig en Smule confus.

Hvad for et Besøg!

I har dog vel ikke reent udsovet Erindringen derom? det allerkiæreste følelige Spørgelse den Nat, var, om I ikke veed det endnu, Philine. Den Historie var rigtig nok en drøy Medgift; dog naar man ikke vil lade sig sligt behage, maa man slet ikke elske. Faderskabet beroer overalt kun paa Overbeviisninger, jeg er overbeviist, og altsaa er jeg Fader. Der seer I, at jeg ogsaa paa rette Sted, veed at bruge Logiken. Og dersom Barnet ikke strax efter sin Fødsel leer sig thiel paa Stædet, kan det blive om ikke en nyttig, dog en behagelig Verdensborger.

Medens Vennerne paa denne lystige Maade talte sammen om letfærdige Gienstande,

havde det øvrige Selskab begyndt paa en alvorlig Samtale. Neppe havde Fredrik og Wilhelm begivet sig bort, før Abbeen uformærkt førte Vennerne ind i en Haugesal, og og da de havde taget Plads, begyndte sit Foredrag.

Vi have, sagde han, i Almindelighed paastaaet, at Frøken Therese ikke er sin Moders Datter, det er nødvendigt, at vi nu og i det Enkelte forklare os herom. Her er Historien, som jeg saa tilbyder mig at belægge, og paa alle Maader bevise.

Frue von *** levede i sin Ægtestands første Aar i bedste Forstaaelse med sin Gemal, kun havde de den Ulykke, at Børnene, som der nogle Gange var Haab til, kom Forfødde til Verden, og Lægerne ved det tredie næsten alt bebudede Moderen Døden, og ved et følgende forudsagde den saa ganske uundgaaelig. Man var nødsaget at tage en Beslutning,

man vilde ikke hæve Ægtebaandet, man fandt sig i borgelige Henseender for vel derved. Frue von * * * søgte i Uddannelsen af sin Aand, i en vis Repræsentation i Forsængelighedens Glæder, en Slags Skadesholdelse for den Moderlykke, der var hende nægtet. Hun saae med megen Munterhed igiennem Fingre med hendes Mand, da han fattede Tilbøielighed til et Fruentimmer, der bestyrede hende Huusholdningen, havde en deilig Skabning, og en meget solid Caracteer. Frue von * * * bød kort efter selv Hænderne til en Indretning, efter hvilken den gode Pige overlod sig til Thereses Fader, vedblev at besørge Huusvæsenet, og mod Fruen i Huset viste næsten endnu mere Tienstagtighed og Hengivenhed, end tilforn.

Nogen Tid efter erklærede hun sig paa gode Veie, og begge Ægtefolkene kom ved denne Leilighed, skiøndt af ganske forskiellig Anledning paa samme Tanker. Herr von

* * * ønskede at medføre sin Elskedes Barn, som ægte i Huset, og Frue von * * *, fortrædelig, at ved hendes Læges Indiscretion hendes Forfatning var Rygtet i Naboelauget, tænkte ved et foregivet Barn igien at sætte sig i Anseelse, og ved en saadan Eftergivenhed faae en Overvægt i Huset, hun under de øvrige Omstændigheder var bange for at tabe. Hun var mere tilbageholdende end hendes Gemal, hun mærkede ham hans Ønske af, og vidste uden at gaae ham imøde, at lette ham en Erklæring. Hun giorde sine Betingelser, og fik næsten alt, hvad han forlangte, og saaledes blev det Testamente til, hvori saalidet syntes at være sørget for Barnet. Den gamle Læge var død; man vendte sig til en ung virksom, fornuftig Mand, han blev vel belønnet, og han kunde selv søge en Ære i, at udsætte og forbedre sin afdøde Collegas Uduelighed og Overilelse. Den rette Moder samtykkede ikke ugierne; man spilte Forestillelsen ikke ilde, Therese kom til Verden, og blev tillagt

en Stedmoder, medens hendes virkelige Moder blev et Offer for denne Forstillelse, da hun vovede sig for tidlig ud, døde, og efterlod den gode Mand trøsteløs.

Frue von * * * havde midlertid naaet hele sin Hensigt; hun havde for Verdens Øine et elskværdigt Barn, som hun overdrevet paraderede med; tillige var hun blevet en Medbeilerinde qvit, hvis Forhold hun imidlertid dog betragtede med avindsyge Øine, og hvis Indflydelse hun dog, i det mindste for Fremtiden hemmelig frygtede; hun overvældede Barnet med Ømhed, og vidste i fortroelige Timer ved en saa levende Deeltagelse i hans Tab saaledes at drage sin Gemal til sig, at han, kan man gierne sige, ganske Hengav sig til hende, lagde sin og sit Barns Lykke i hendes Hænder, og knap kort for sin Død, og det paa en vis Maade blot ved sin voxne Datter, igien blev Herre af Huset. Det var, smukke Therese, den Hemmelighed, Deres syge Fader

rimeligviis saa gierne ville have aabenbaret Dem; det er det, jeg nu, just da den unge Ven, der med den synderligste Forkrytning i Verden er blevet Deres Brudgom, sattes her i Selskabet, omstændelig vilde forelægge. Her er Papirerne, som paa det strængeste bevise, hvad jeg har paastaaet. De vil deraf tillige erfare, hvor længe jeg alt har været denne Opdagelse paa Spor, og hvorledes jeg dog først nu kunde komme til Vished; hvorledes jeg ikke vovede at sige min Ven noget om Mueligheden af hans Lykke, da det vilde have krænket ham for dybt, naar dette Haab anden Gang var forsvundet. De vil begribe Lydias Mistanke; thi jeg tilstaaer gierne, at jeg paa ingen Maade begunstigede vor Vens Tilbøielighed for denne gode Pige, fra det Øieblik af jeg igien saae hans Forbindelse med Therese imsde.

Ingen svarede noget paa denne Historie. Fruentimmerne gave nogle Dage efter, Papirerne tilbage, uden videre at tale derom.

Man havde Midler nok i Nærheden at sysselsætte Selskabet, naar det var samlet, ogsaa tilbød Egnen saamange Yndigheder, at man gierne deels ene, deels samlede, til Fods, til Vogns, og til Hest saae sig om der. Jarno forrettede ved en saadan Leilighed sit Ærinde til Wilhelm, forelagde ham Papirerne men syntes ikke videre at forlange nogen Beslutning af ham.

I den høist besynderlige Forfatning, jeg befinder mig i, sagde derpaa Wilhelm, behøver jeg blot at gientage Dem, hvad jeg strax i Begyndelsen i Natalias Nærværelse, og sikkerlig af et reent Hierte har sagt Dem: Lothario og hans Venner, kunne fordre ethvert Slags Selvfornægtelse af mig, jeg nedlægger herved alle mine Fordringer paa Therese i deres Haand, skaf De mig derimod min formelige Afskeed. O der behøves min Ven! ingen stor Betænkning til at beslutte mig. Alt i disse Dage har jeg følt, at Therese har

Umage med, blot at vedligeholde et Skin af den Livlighed, hvormed hun først hilste mig her. Hendes Tilbøielighed er mig røvet; eller rettere jeg har aldrig besiddet den.

Slige Tilfælder torde vel bedre efterhaanden oplyse sig under Taushed og Forventning svarede Jarno, end ved nogen Pokken, hvor af altid kommer en Slags Forlegenhed og Giæring.

Jeg syntes snarere, sagde Wilhelm, at just dette Tilfælde var istand til den roeligste og reneste Afgiørelse. Man har saa ofte bebreidet mig Nølen og Uvished, hvorfor vil man nu da jeg er bestemt, ligefrem mod mig begaae en Feil, man dadlede hos mig? giør Verden sig blot derfor saa megen Umage med at danne os, for at lade os føle, at den ikke gider ladt sig danne? Ja und mig ret snart den rene Følelse at blive et Misforhold qvit,

hvori jeg med det reneste Sindelag af Verden er kommet.

Uagtet denne Bøn forløb nogle Dage hvori han intet videre hørte om denne Sag, heller ikke mærkede videre Forandring hos sine Venner; tvertimod var Samtalen blot almindelig og ligegyldig.

Syvende Capitel.

Engang sad Natalia, Jarno, og Wilhelm sammen, og Natalia begyndte: De er tankefuld, Jarno! det har jeg alt nogen Tid kundet mærke Dem af.

Det er jeg, svarede Vennen, og seer et meget vigtigt Anliggende for mig, der alt længe er forberedet hos os, og som nu vel maa lægges Haand paa. De veed alt noget deraf i Almindelighed, og jeg tør gierne i vor unge Vens Nærværelse tale derom, da det skal komme an paa ham, om han har Lyst til at tage Deel deri. Mig vil De ikke længe mere see, thi jeg er i Begreb med at gaae over til Amerika.

Til Amerika? svarte Wilhelm smilende, et saadant Eventyr havde jeg ikke ventet af dem, og endnu mindre, at De skulde ansee mig til Deres Staldbroder.

Naar De kiender hele vor Plan, svarte Jarno, vil De give den et bedre Navn, og maaskee blive indtaget for den. Hør mig! man behøver kun at være lidet kiendt med Tingene i Verden, for at blive vaer, at der forestaaer os store Forandringer, og at Eiendommene næsten ingensteds mere ere ret sikkre.

Jeg har intet tydeligt Begreb om Tingene i Verden, faldt Wilhelm i Ordet, og jeg har først for kort siden bekymret mig om mine Eiendomme. Maaskee havde jeg giort vel i, endnu at slaae dem længere af Tanke, da jeg maa mærke, at man bliver saa hypochondrisk af at sørge for at bevare dem.

Hør mig ud! sagde Jarno: Sorg rammer Alderen, paa det Ungdommen en Tidlang kan være sorgfrie. Ligevægten i de menneskelige Handlinger kan desværre kun ved Modsætninger bringes tilveie. Det er for nærværende Tid intet mindre end raadeligt, blot at have Eiendom paa et Sted, kun at betroe et Sted sine Penge; og derimod er det igien svært at holde Opsyn derover paa mange; vi have derfor udtænkt os noget andet; fra vort gamle Taarn skal udgaae et Samfund, der skal udbrede sig i alle Verdens Dele, og som man fra hver Verdensdeel kan træde ind i. Vi assurerer hinanden indbyrdes vor Existents, i det eneste Tilfælde, at en Statsrevolution aldeles drev een eller en anden fra sine Eiendomme; Jeg tager nu over til Amerika, for at nytte de gode Forhold, vor Ven ved sit Ophold der har erhvervet sig. Abbeen vil til Rusland, og De skal have Valget, naar De vil slaae Dem til os, om De vil staae Lothario bi i Tydskland, eller tage med mig.

Jeg synes, De skulde vælge det sidste; thi at giøre en stor Reise er overmaade nyttigt for en ung Mand.

Wilhelm samlede sig, og sagde: Forslaget er al Overveielse værdt! thi mit Valgsprog bliver dog med det første: jo længere bort, jo bedre! jeg haaber, De vil giøre mig nøiere kiendt med Deres Plan. Det kan komme af min ringe Kiendskab til Verden, men mig forekommer der at sætte sig uendelige Vanskeligheder mod en saadan Forbindelse.

Hvoraf de fleste ene hæve sig ved det, svarede Jarno, at der hidtil kun er faae af os ærlige, fornuftige, og bestemte Folk, der have en vis almeen Aand, hvoraf ene den selskabelige Aand kan udspringe.

Fredrik, der hidtil kun havde hørt til, svarte derpaa: og give I mig et godt Ord, gaaer jeg med.

Jarno rystede paa Hovedet.

Nu hvad have I at udsætte paa mig blev Fredrik ved. Til en ny Colonie, behøves ogsaa unge Colonister, og dem bringer jeg strax med; ogsaa lystige Colonister, det forsikkrer jeg Eder. Ogsaa vidste jeg nok en brav ung Pige, der herover ikke mere er paa sin Plads, den søde indtagende Lydia. Hvor skal det arme Barn hen med sin Smerte og Jammer, naar hun ikke ved Leilighed kan kaste den i Havets Dyb, og naar ikke en brav Mand tager sig af hende. Jeg synes, min Ungdoms Ven, da De dog er paa Gang med, at trøste Forladte, skulde I bestemme Jer! hver tog sin Pige under Armen og vi fulgte den gamle Herre.

Dette Forslag fortrød Wilhelm. Han svarte med forstilt Rolighed: jeg veed jo ikke engang, om hun er fri, og da jeg overalt ikke

synes at være lykkelig i Frierie, gad jeg ikke engang giort slig et Forsøg.

Natalia sagde derpaa: Broder Fredrik! du troer, for det du handler letsindig for dig selv, gielder dit Sindelag ogsaa for andre. Vor Ven fortiener et grundeligt Hierte, der tilhører ham ganske; der ikke ved hans Side bevæges af fremmede Erindringer: kun med en høist fornuftig og reen Caracteer, som Thereses, var et Vovestykke af dette Slags at tilraade.

Hvad Vovestykke! raabte Fredrik. I Kiærlighed er alting Vovestykke. I Løvhytten eller for Alteret, med Favnetag, eller Guldringe, ved Græshoppernes Sang, eller med Trompeter og Pauker; alt er kun et Vovestykke og Tilfældet giør Alt.

Jeg har altid seet, svarte Natalia, at vore Grundsætninger kun ere et Supplement

til vore Existencer. Vi hænge alt for gierne en gyldige Lovs Kaabe om vore Feil. Giv kun Agt hvilken Vei den Skiønne endnu vil føre dig, der paa saa voldsom en Maade har draget dig til sig, og holder dig fast.

Hun er selv paa meget god Vei, svarte Fredrik, paa Veien til Hellighed. Det er rigtig nok en Omvei, men deslystige og sikkrere; Maria fra Magdald er ogsaa gaaet den, og hvo veed, hvor mange andre. Overalt, Søster! naar der tales om Kiærlighed, skulde du slet ikke snakke i med. Jeg troer, du gifter dig ikke, før det engang etsteds fattes en Brud, ogsaa giver du dig efter din sædvanlige Godhiertighed hen, som Supplement til en eller anden Existents. Alt saa lad os kun nu slutte vor Handel med den Seelenverkooper der, og blive enige om vort Reiseselskab.

De kommer for silde med Deres Forslag sagde Jarno: Lydia er der sørget for.

Og hvorledes? spurgde Fredrik.

Jeg har selv tilbudet hende min Haand, svarte Jarno.

Gamle Herre! sagde Fredrik: der giør I en Streeg, som man, naar man betragter den som et Substantivum, kunde finde adskillige Adjectiva, og følgelig, naar man betragter den som Subjekt, adskillige Prædikater til.

Jeg maa oprigtig tilstaae, svarte Natalia, det er et farligt Forsøg, at tilegne sig en Pige i det Øieblik, da hun fortvivler af Kiærlighed til en anden.

Jeg har vovet det, svarte Jarno; hun bliver under en vis Betingelse min. Og troe De mig, intet i Verden er af større Priis end et Hierte, der er istand til Kiærlighed og Lidenskab. Om det har elsket? om det elsker endnu? derpaa kommer det ikke an. Den

Kiærlighed en anden elskes med, er mig næsten mere indtagende, en den, hvormed jeg kunde elskes, jeg seer et skiønt Hiertes Kraft, Vælde, uden at Egenkiærlighed formørker mig det rene Syn.

Har De alt talt med Lydia i disse Dage? spurgte Natalia.

Jarno nikkede smilende, Natalia rystede med Hovedet, og sagde i det hun reiste sig: jeg veed snart ikke mere, hvad jeg skal giøre af Eder; men mig skulde I sikkerlig ikke forvilde.

Hun vilde just gaae, da Abbeen traadde ind med et Brev i Haanden, og sagde til hende: Bliv De! jeg har her et Forslag, hvorved Deres Raad vil være velkommet. Markesen, deres afdøde Onkels Ven, som vi nogen Tid have ventet, maa i disse Dage være her. Han skriver mig, at det tydske Sprog dog

ikke gleed saa godt for ham, som han havde troet, og at han behøvede en Medreisende, der fuldkommen havde den og nogle andre inde; da han mere ønskede at træde i videnskabelige end politiske Forbindelser, var en saadan Tolk ham uundværlig. Jeg vidste ingen der var bedre skikket dertil, end vor unge Ven. Han kiender Sprog, er forresten kyndig i mange Ting, at det vil være en stor Fordeel for ham, i saa godt Selskab, og under saa fordeelagtige Omstændigheder at see Tydskland. Dem der ikke kiender sit Fødeland, har ingen Maalestok for fremmede Lande. Hvad siger De, mine Venner? hvad siger De, Natalia?

Ingen vidste at indvende noget mod dette Tilbud. Jarno syntes ikke at ansee sit Forslag at reise til Amerika, for nogen Hindring, da han desuden ikke vilde bryde strax op. Natalia taug, og Fredrik anførte adskillige Ordsprog om Reisers Nytte.

Wilhelm var i sit Hierte saa forbittret over dette Forslag, at han neppe kunde dølge det. Han saae kun alt for tydelig en Aftale, snart at blive ham qvit, og hvad der var det værste, man lod sig saa aabenlyst, saa reent uden Skaansel mærke dermed. Ogsaa den Mistanke Lydia havde opvakt hos ham, Alt, hvad han selv havde erfaret, blev igien paa ny levende for hans Siæl, og den naturlige Maade, hvorpaa Jarno havde udlagt ham alt, syntes ham ogsaa blot en kunstig Fremstilling.

Han samlede sig og svarte: Dette Tilbud fortiener vist nok et modent Overlæg.

En hurtig Beslutning torde behoves, svarte Abbeen.

Dertil er jeg nu ikke fattet; svarte Wilhelm. Vi kan oppebie Mandens komme, og da see om vi passe sammen. Men een Hovedbetingelse maa man forud indgaae, at jeg maa

maa have min Felix med, og tage ham med Overalt.

Denne Betingelse vil neppe blive bevilget, svarte Abbeen.

Og jeg indseer ikke, raabte Wilhelm, hvorfor jeg af noget Menneske i Verden skulde lade mig skrive Betingelser fore? Og hvorfor jeg, naar jeg engang vil see mit Fædreland, behøver en Italiener til Selskab?

For det et ungt Menneske, svarte Abbeen med en vis imponerende Alvorlighed, stedse har Grund til at hæfte sig til.

Wilhelm, der nok mærkede, at han ikke var istand til at holde sig længere, da hans Tilstand blot ved Natalias Nærværelse endnu i en nogen Maade lindredes, lod sig herpaa med nogen Hast forlyde: Man under mig blot endnu kort Betænketid, og jeg formoder, det

vil snart afgiøre sig, om jeg har Aarsag til at hæfte mig videre til, eller om ikke maaskee Hierte og Klogskab modstaaelig bebude mig, at løsrive mig fra saa mange Baand, der true mig med et evigt elendigt Fangenskab.

Saaledes talte han med levende bevæget Sind. Et Blik paa Natalia beroligede ham i nogen Maade, da i dette lidenskabelige Øieblik hendes Udseende og hendes Værd kun desdybere indprægede sig hos ham.

Ja, sagde han til sig selv, da han fandt sig ene, tilstaae dig kun du elsker hende, og Du føler atter, hvad det vil sige, naar Menneskет med alle Kræfter kan elske. Saaledes elskede jeg Marianne, og tog saa skrækkelig Feil af hende, jeg elskede Philine; og maatte foragte hende. Aurelia agtede jeg, og kunde ikke elske hende; jeg ærede Therese, og den faderlige Kiærlighed antog sig Skikkelsen af en Tilbøielighed for hende, og nu da i dit Hierte

alle de Følelser møde, der skulde gisre Menneskket lykkeligt, nu er du nødsaget at flye! Ak! hvorfor maa til disse Følelser, til disse Erkiendelser den uovervindelige Higen efter Besiddelse forene sig? og hvorfor lægge uden Besiddelse just disse Følelser, disse Overtydninger enhver anden Slags Lykkalighed fuldkommen øde? Vil jeg for Fremtiden kunne nyde Solen og Verden, Selskabet, eller noget af Lykkens Goder? vil du ikke altid sige til dig selv; Natalia er der ikke og dog vil desværre Natalia stedse være dig nærværende. Lukker du Øinene, vil hun fremstille sig for dig; aabner du dem, vil hun hensvæve for alle Gienstand, som det Syn et blændende Billede efterlader i Øiet. Var ikke alt tilforn Amazonens hastig forbiilede Gestalt stedse nærværende for din Indbildningskraft? og du havde blot seet hende, du kiender hende ikke. Nu da du kiender hende, da du var hende saa nær, da hun har viist saa megen Deeltagelse for dig, nu ere hendes Egenskaber indprægede saa dybt i dit Sind,

som nogensinde hendes Billede i dine Sandser. Engstligt, er det stedse at søge, men meget ængstligere, at have fundet, og maatte forlade? Hvad skal jeg nu i Verden videre spørge efter? hvorefter skal jeg videre see mig om? hvilken Egn, hvilken Stad bevarer en Skat, der ligner denne? og jeg skal reise, for stedse kun at finde det ringere? Er da Livet blot som en Løbebane, hvor man hurtig maa vende om igien, naar man har naaet den yderste Ende? Os staaer det Gode, det Fortreffelige der, blot som et uforrykket Maal hvorfra man med raske Heste maa ile bort ligesaasnart, som man troer at have naaet det, istedenfor enhver anden, der tragter efter jordiske Vare, kan anskaffe dem i de forskiellige Himmelegne, eller vel endog paa Messe og Marked.

Kom kiære Dreng, raabte han sin Søn imøde, der just kom springende til: vær og bliv du mig Alt! du blev mig givet til Erstatning for din elskede Moder, du skulde erstatte

mig den anden Moder, og nu har du det endnu større Gab at udfylde. Syſſelſæt mit Hierte, syſſelſæt min Aand med din Skiønhed, din Elſkværdighed, din Videlyſt, og dine Evner.

Drengen var syſſelſat med et nyt Legetøi, Faderen søgte at indrette ham det bedre, ordentligere, hensigtspaſſeligere; men i samme Øieblik tabte og Drengen Lysten dertil. Du er et sandt Menneſke! udraabte Wilhelm, kom min Søn, kom min Broder, lad os uden Hensigt henleege i Verden, saa godt vi kunne.

Hans Beſlutning at tage bort, tage Barnet med sig, og adsprede sig ved Gienstandene i Verden, var nu hans faſte Forsæt. Han skrev til Werner, bad ham om Penge og Creditbreve, og sendte Fredriks Coureer bort med den skiærpende Befaling snart at komme igien. Saa meget han endog var forstemt mod de øvrige Venner, saa vedblev hans Forhold til

Natalia. Han betroede hende sin Hensigt; ogsaa hun antog for bekiendt, at han kunde og maatte tage bort; og om end denne tilsyneladende Ligegyldighed, hos hende smertede ham, beroeligedes han dog fuldkommmen ved hendes gode Maade, og hendes Nærværelse. Hun raadde ham at besøge adskillige Steder, for der at lære at kiende nogle af hendes Venner og Veninder. Coureren kom tilbage, og bragte, hvad Wilhelm havde forlangt, hvorvel Werner ikke syntes fornøiet med denne ny Udflugt. Mit Haab, at du vilde blive fornuftig, skrev denne, er atter udsat en god Stund. Hvor sværme i om allesammen? og hvor bliver da det Fruentimmer af, hvis husholderiske Bistand du gav mig Haab om? Ogsaa de øvrige Venner ere ikke tilstæde; Birkedommeren og mig er hele Sagen væltet paa. En Lykke, at han er en ligesaa god Lovmand, som jeg er Financemand, og at vi ere begge to vante til at slæbe noget. Lev vel! Dine Omsværmminger skal være dig forladte, naar

dog uden dem vort Forhold der i Egnen ikke kunde blevet saa godt.

Hvad det Udvortes angik, kunde han nu gierne have reist; men hans Sind var endnu bundet ved to Hindringer. Man vilde engang for alle ikke vise ham Mignons Liig, førend ved Jordefærdet, Abbeen agtede at holde, til hvilket Høitidelighed Alting endnu ikke var istand til. Ogsaa var Lægen blevet bortkaldt ved et synderligt Brev fra Landsbypræsten. Det angik Harpespilleren, hvis Skiæbne Wilhelm nøiere vilde underrettes om.

I denne Tilstand fandt han hverken Dag eller Nat Hvile enten til Legem eller Siæl. Naar Alt sov, gik han op og ned i Huset. De gamle bekiendte Kunstværkers Nærværelse tiltrak ham, og stødte ham bort.

Han kunde ikke enten gribe, eller slippe noget, der omgav ham; Alt erindrede ham,

om Alt, han overſaae ſit Livs hele Ring, kun laae den desværre brudt for ham, og ſyntes for bestandig ikke at vilde ſlutte. Diſſe Kunſtværker, hans Fader havde solgt, ſyntes ham et Symbol, at ogſaa han deels ſkulde være udelukket fra en roelig og ſtadig Beſiddelſe af det ønſkelige i Verden, deels ved egen og fremmed Brøde berøves det. Han tabte ſig ſaa langt i diſſe ſynderlige og ſørgelige Betragtninger, at han mangengang forekom ſig ſelv, ſom en Aand, og ſelv naar han befølte og berørte Tingene udenfor ſig, neppe kunde holde ſig for den Tvivl, om han dog ogſaa virkelig levede og var til.

Kun den levende Smerte, der mangengang greb ham, at han ſaa formaſtelig og dog ſaa nødvendig ſkulde forlade alt det fundne og Gienfundne, kun hans Taarer gav ham Følelſen af hans Tilværelſe igien; forgiæves kaldte han ſig den lykkelige Tilſtand, hvori

han dog egentlig befandt sig, i Minde. Saa er da alt intet! raabte han, naar det Eneste, fattes, der er Menneskets alt det øvrige værdt.

Abbeen forkyndte Selskabet Markesens Komme. De er vel, sagde han til Wilhelm, som det lader bestemt til at reise ene bort med deres Dreng; lær imidlertid i det mindste at kiende denne Mand, der, hvor de end undervejs træffer ham, i alle Tilfælde kan være Dem nyttig. Markesen kom, det var en Mand endnu ikke i høi Alder, en af de velskabte behageligste lombardiske Figurer. Han havde, som Yngling giort Kiendskab, først ved Armene, saa i Foretninger med Onklen, som alt var meget ældre, siden havde de giennemreist en stor Deel af Italien sammen, og de Kunstværker, Markesen gienfandt her, vare for en stor Deel, i hans Nærværelse, og under mange lykkelige Omstændigheder, som han endnu godt kom ihu, kiøbte, og samlede.

Italienerne har overalt en dybere Følelse for Kunstens høie Værdighed, end andre Nationer, enhver, der kun har nogen Ting for, vil hedde Kunstner, Mester, og Professor, og bekiender i det mindste ved denne Titelsyge, at det ikke er nok, at snappe noget ved Tradition, eller ved Øveise faae een eller anden Hændighed; han tilstaaer at enhver meget meer ogsaa skulde være istand til at tænke over, hvad han tager sig for, at fremstille Grundsætninger, og giøre sig selv og andre Aarsagerne tydeligere, hvorfor det eller det var at giøre.

Den fremmede blev rørt over at gienfinde saa skiønne Besiddelser uden Eieren, og glad ved at høre sin Vens Aand tale af de herlige Efterladte. De giennemgik de forskiellige Værker, og fandt en stor Behagelighed i at kunde giøre sig forstaaelige for hinanden. Markesen og Abbeen førte Ordet, Natalia, der igien følte sig hensat i sin Onkels Nærværelse, vidste

meget godt at finde sig i deres Meninger og Sindelag. Wilhelm maatte oversætte sig det i theatralske Terminologie, naar han skulde forstaae noget deraf. Man havde ondt ved at holde Fredriks Spøg i Skranker! Jarno var sjælden tilstæde.

Ved den Betragtning, at fortræffelige Konstværker i nyere Tider var saa sieldne, sagde Markesen: det lader sig ikke let tænke og overse, hvad Omstændigheder maa gisre for Kunstnerne; og derhos ere hos det største Genie, hos det meest afgiorte Talent endda bestandig de Fordringer uendelige, det har at gisre sig selv, den Flid usigelig, der er fornøden til dens Uddannelse. Naar nu Omstændighederne gisre lidet for det, naar det mærker, at Verden er noget let at fornsie, og selv kun begiærer et let, tækkeligt, behageligt Udseende; saa var det at undres, om ikke Magelighed og Egenkiærlighed holdt ham fast ved det middelmaadige, det var selsomt, om

han ikke heller vilde for Modevarer tilbytte sig Roes, end vælge den rette Vei, der meer eller mindre fører ham til kummerlig Martirdom. Derfor tilbyde blot vor Tids Kunstnere bestandig, for aldrig at give. De vil altid pirre, for aldrig at tilfredsstille, alt er kun antydet og man finder ingensteds Grund eller Udførelse. Men man behøver og blot en Tid lang at bie roelig i et Gallerie, og give Agt, efter hvad for Kunstværker Mængden trækker, hvilke der roses, og hvilke der forsømmes, saa har man liden Lyst af Nutiden, og for Fremtiden lidet Haab.

Ja! svarte Abbeen: og saaledes danne Lysthaverie og Kunstnere hinanden gienstidig; Lysthaveren søger kun en almindelig ubestemt Nydelse, Kunstværket skal omtrent behage ham som et Naturværk, og Menneskene troe, Organerne, til at nyde et Kunstværk, uddannede sig selv, ligesom Tungen og Ganen, man dømmer om et Kunstværk, som om en Slags Mad,

og man begriber ikke, hvad anden Cultur der behøves til, at hæve sig til den sandeste Kunstnydelse. Det tungeste finder jeg den Slags Affondring, Menneſket maa virke i sig selv, naar han overalt vil danne sig selv; derfor finde vi saamange eensidige Culturer, hvoraf dog enhver tager sig til at dømme om det Hele.

Hvad De der siger, er mig ikke ganske tydeligt, sagde Jarno, der traadde ind i det samme.

Ogsaa er det vanskeligt svarte Abbeen, i Korthed at forklare sig bestemt derover. Jeg siger blot saameget: saasnart Menneſket giør Fordring paa mangehaande Virksomhed, eller mangehaande Nydelse, maa han ogsaa være istand til at uddanne mangehaande Organer hos sig, ligesom uafhængige af hinanden. Hvo i hele sin Virksomhed vil giøre eller nyde alting og hver Ting, hvo der vil knytte alt udenfor sig til en saadan Slags Nydelse, han

vil tilbringe hele sin Tid blot med en evig utilfredsstillet Stræben. Hvo tungt er det der synes saa naturligt, at beskue en god Natur, et ypperligt Malerie i og for sig selv, høre Sangen for Sangens Skyld, beundre Skuespilleren i Skuespilleren, fryde sig ved en Bygning for dens egen Harmonies, og dens Varigheds Skyld. Men nu seer man for det meste blot Menneskene behandle de meest afgiørende Kunstværker, som det kunde være et blødt Leer. Efter deres Tilbøieligheder, Meeninger, og Griller, skal det dannede Marmor strax omforme sig igien, den fastmurede Bygning udvide sig eller trække sig sammen, et Skilderie skal underviise, en Skuespiller forbedre, og Alt skal blive Alt. Men egentlig fordi de fleste Mennesker ere uden Form, fordi de ikke kan give dem selv og deres Væsen nogen Skikkelse, arbeide de paa at betage Gienstandene deres, paa det endelig alt kan blive løs og sprød Materie, hvortil ogsaa de høre. Alt reducere de tilsidst til den saakaldte Effect,

alt er relativt, og saaledes bliver da og Alt relativt, paa den Nonsens og Smagløshed nær, der regierer det hele.

Jeg forstaaer Dem, svarede Jarno: eller rettere, jeg indseer nok, hvorledes det, De siger, hænger sammen med de Grundsætninger, De holder saa fast ved; men jeg kan umuelig tage det saa nøie med de arme Djevle, de Mennesker. Rigtig nok kiender jeg nok af dem, der ved de ypperligste Natur- og Kunstværker strax erindre sig deres elendigste Nødtørft, tage deres Samvittighed og deres Had med i en Opera, ikke aflægge deres Kiærlighed og Had ved en Stottegang, og i deres Forestillingsmaade først saameget mueligt maa formindske det største og bedste, der uden fra kan bringes dem, for blot paa nogen Maade at forbinde det med deres kummerlige Væsen.

Ottende Capitel.

Om Aftenen indbød Abbeen til Mignons Jordefærd. Selskabet begav sig til Forgangenheds Salen, og fandt den paa det synderligste oplyst og udpyntet. Med himmelblaae Tæpper vare Væggene næsten fra øverst til nederst beklædte, saa at kun Sokket og Fries skinte frem. Paa de fire Candelabrer i Hiørnerne brændte store Vorfakler og ligesaa i Forhold paa de fire mindre, der omgav den mellemste Sarkophag. Ved Siden af denne stod fire Drenge, klædte himmelblaae med Sølv, og syntes med levende Vifter af Strudsfiedre at tilvifte en paa Sarkophagen liggende Figur Luft. Selskabet satte sig, og to usynlige Chor begyndte med huld Sang at spørge: hvem bringe I os til det stille Samfund? de fire Børn svarte med yndelig Stemme. En træt

Medbroder bringe vi Eder, lad ham hvile mellem Eder til himmelske Sødskendes Jubel engang ham vækker.

Chor

Ungdommens første i vor Kreds! vær os velkommen, velkommen med Sorg! dig følge ingen Dreng, ingen Pige! kun Alderdommen nærme sig villig og roelig den stille Hald, og i alvorligt Selskab hvile det kiære! kiære Barn!

Drengene

Ak hvor ugierne hidbragte vi ham? Ak! og her skal han blive! lad os og blive, græde, græde ved hans Kiste.

Chor

Seer dog de mægtige Vinger, seer det lette reene Klædebon! hvor blinker det gyldne Hovedbaand; seer den skiønne den værdige Roe!

Drengene

Ak Vingerne løfte hende ikke, i lette Leeg flagrer ei hendes Klædebon meer: Da vi med Roser bekrandsede hendes Hoved, saae hun huld og venlig til os.

Chor

Seer med Aandens Øine herop! i Eder leve den dannende Kraft, der bærer det Skiønneste, Høieste, Livet op over Stiernerne.

Drengene

Men ak! her savne vi hende; i Haugerne vandrer hun ikke, samler Engenes Blomster ei mere! lader os græde! hende forlade vi her, lader os græde, og blive hos hende.

Chor

Børn! vender tilbage til Livet! Eders Taarer aftørre den friske Luft, der leger om det flyngende Vand! Flygter fra Natten. Dag og Lyst, og Varighed er de levendes Lod.

Drengene

Op! vi vende tilbage til Livet! Dagen give os Arbeid og Lyst, indtil Aftenen bringer os Hvile, og vi qvæges af natlige Søvn.

Chor

Børn! iler fremad i Livet! I Skiønheds reene Klædebon møde Kierlighed eder med himmelske Blik, og Udødeligheds Krandse.

Drengene vare alt langt borte, Abbeen stod op fra sin Stoel, og traadde bag Kisten. Det er, sagde han, den Mands Anordning, der har beredet denne stille Boelig, at hver ny Ankommende skal modtages med Høitid. Efter ham dette Huses Opbygger, dette Steds Opretter, have vi først bragt en ung Udlænding hid, og saaledes omfatter alt dette lidet Rum tvende ganske forskiellige Offre for den strenge, vilkaarlige og ubevægelige Dødens Gudinde. Efter bestemte Love indtræde vi i Livet, de Dage ere talte, der gisre os modne

til at see Lyset, men for Livets Varighed er ingen Lov. Den svageste Livstraad drager sig i uventet Længde, og den stærkeste sønderskiæres voldsom af en Parces Sax, der syntes at finde Behag i Modsigelser. Om det Barn, vi her jorde, vide vi lidet at sige. Endnu er det os ubekiendt, hvorfra det kom, dets Forældre kiende vi ikke, og dets Leveaars Antal formode vi blot. Dets dybe tillukte Hierte lod os knap giætte dets inderste Anliggender, intet var tydeligt ved det, intet aabenbart, uden dets Kierlighed til den Mand, der reddede det af en Barbars Hænder. Denne ømme Tilbøielighed, denne levende Taknemmelighed syntes at være den Lue, der fortærede hendes Livs Olie, Lægens Duelighed kunde ikke bevare det skiønne Liv, det omhyggeligste Venskab kunde ikke opholde det. Men formaaede ei Kunsten at fastholde den borttrængende Aand, da har den anvendt alle sine Midler paa at bevare Legemet, og unddrage

det for Forgiængelighed. En balsamisk Masse er trængt giennem alle Aarer, og farver nu i Blodets Sted de saa tidlig henvisnede Kinder. Træder nærmere mine Venner! og seer Kunstens og Omhyggelighedens Underværk.

Han løftede Sløret, og Barnet laae i sine Engleklæder, som sovende i den behageligste Stilling. Alle traadde til, og beundrede dette Skin af Liv. Kun Wilhelm blev siddende i sin Stoel, han kunde ikke fatte sig; hvad han følte, torde han ikke tænke, og hver Tanke syntes at vilde forstyrre hans Følelse.

Talen var for Markesens Skyld blevet fremlagt paa fransk. Denne traadde til med de andre, og betragtede Gestaltet med Opmærksomhed. Abbeen blev ved: med en hellig Tillid, var ogsaa dette Gode for Menneskene saa lukkede Hierte, bestandig henvendt til sin Gud. Ydmygheden, ja en Tilbøielighed til udvortes at fornedre sig, syntes hende medfød.

Med Iver hang hun ved den catholske Religion, hvori hun var fød, og opdraget. Ofte yttrede hun det stille Ønske, at hvile i viet Grund, og vi have efter Kirkens Skikke indviet denne Marmorkiste, og den Smule Jord, der er i hendes Hovedpude. Med hvilken Fyrighed kyssede hun i sine sidste Øieblikke den Korsfæstedes Billede, der paa hendes fine Arme med mange hundrede Punkter staaer meget zirlig afbildet. Han blottede tillige, i det han sagde dette, hendes høire Arm, og en Crucifix med adskillige Bogstaver og Tegn saaes blaalig paa hendes hvide Hud.

Markesen betragtede dette nye Særsyn ganske nær ved. O Gud! raabte han, i det han reiste sig, og løftede sine Hænder mod Himlen, arme Barn! ulykkelige Niece! finder jeg dig her igien, hvilken smertelig Glæde, at finde Dig, som vi saalænge havde opgivet, dette gode kiære Legeme, som vi længe troede i Søen, et Bytte for Fiskene, finde det her

igien vel død men bevaret. Jeg bivaaner dit Jordefærd, der bliver saa herligt ved sit Udvortes og herligere ved de gode Mennesker, der ledsage dig til dit Hvilested. Og naar jeg vil kunde tale, sagde han med brudt Stemme, skal jeg takke dem.

Taarer hindrede ham at faae videre frem. Ved at trykke paa en Fieder nedsænkede Abbeen Legemet i Marmorets Dyb. Fire Ynglinge, klædte som hine Drenge, traadde frem bag Tæpperne, løftede der tunge skiønt udzirede Laag paa Kisten, og begyndte tillige deres Sang.

Ynglingerne.

Vel bevaret er nu Skatten, Forgangenhedens skiønne Værk; her i Marmoret hviler det ufortæret, og ogsaa i Eders Hierter, lever det, virker det frem. Skrider! skrider tilbage i Livet. Medtager den hellige Alvor herfra! thi Alvor den hellige, giør ene Livet til Evighed.

Det usynlige Chor faldt ind med i de sidste Ord, men ingen af Selskabet fornam de styrkende Ord, enhver var formeget sysselsat med de underfulde Opdagelser, og sine egne Følelser. Abbeen og Natalia førte Markesen, Therese, Lothario og Wilhelm derfra, og først da Sangen ganske ophørte at lyde for dem, faldt Smerter, Betragtninger, Tanker, Nysgierighed over dem igien med al Magt, og inderlig ønskede de dem tilbage i hiint Element.

Niende Capitel.

Markesen undgik at tale om Sagen, men havde hemmelige og lange Samtaler med Abbeen. Han udbad sig, naar Selskabet var samlet, ofte Musik, man sørgede gierne derfor, da enhver var glad ved at være frie for Samtale. Saaledes levede man nogentid hen, da man mærkede, han giorde Anstalter til at reise. En Dag sagde han til Wilhelm: jeg forlanger ikke at forurolige det gode Barns Levninger, lad det blive paa det Sted, hvor det har elsket og lidt; men dets Venner maa love mig at besøge mig i dets Fædreneland, paa det Sted, hvor den arme Skabning blev fød og opdraget; De maa see de Colonier og Statuer, det endnu havde beholdt et mørkt Begreb tilbage om.

Jeg vil føre dem i de Bugter, hvor hun saa gierne samlede Smaastene. De, kiære unge Mand! vil ikke unddrage Dem en Families Taknemmelighed, der har Dem saameget at takke. I Morgen reiser jeg bort. Jeg har betroet Abbeen hele Historien, han vil fortælle Dem den igien; han kunde tilgive mig, naar min Smerte brød mig af, og han vil som en Tredjemand foredrage Begivenhederne mere i Sammenhæng. Vil De, som Abbeen foreslog, endnu giøre mig Selskab paa min Reise giennem Tydskland, er De velkommen. Lad De ikke Deres Dreng blive tilbage; ved hver lille Uleilighed, han giør os vil vi erindre os Deres Omsorg for min stakkels Niece.

Endnu samme Aften overraskedes man ved Grevindens Komme. Wilhelm zittrede over alle sine Lemmer, da hun traadde ind, og hun, hvorvel hun var forberedet, holdt sig ved sin Søster, der paa Øieblikket rakte hende

en Stoel. Hvor besynderlig simpel var hendes Paaklædning, og hvor forandret hendes Udseende! Wilhelm torde neppe see hen paa hende, hun hilste ham med Venlighed; og nogle Almindelige Ord kunde ikke dølge hendes Sindelag og Følelser. Markesen var gaaet betimelig i Seng, og Selskabet havde endnu ingen Lyst at skilles ad; Abbeen kom frem med et Manuskript. Jeg har, sagde han, bragt den synderlige Historie, ligesom den blev mig betroet, paa Papiret. Hvor man mindst skal spare Blek og Pen, er ved at optegne enkelte Omstændigheder af mærkværdige Begivenheder. Man underrettede Grevinden, hvad der taltes om, og Abbeen læste:

Min Fader, sagde Markesen, maa jeg saa meget jeg endog har seet til Verden, stedse holde for et af de underligste Mennesker. Hans Caracteer var ædel og ligefrem; hans Ideer vide, og man tør sige store; han var streng mod sig selv, i alle hans Planer fandt man

en ubestikkelig Følge, i alle hans Handlinger et uafbrudt stadigt Skridt. Saa god han derfor fra en Side var at omgaaes, og have at giøre med, saalidt kunde han just for disse Egenskabers Skyld finde sig i Verden, da han af Staden, af sine Naboer, af Børn og Tyende fordrede Jagttagelsen af alle de Love, han havde paalagt sig selv. Hans maadeligste Fordringer bleve overdrevne ved hans Strenghed; og han kunde aldrig komme til Nydelsen, fordi intet blev paa den Maade, han havde tænkt sig det. Jeg har seet ham i det Øieblik, da han byggede et Pallads, anlagde en Hauge, kiøbte sig et stort nyt Gods i den skiønneste Beliggenhed, seet ham underlig med alvorligste Harm overtydet, Skiæbnen havde fordømt ham, at være afholden og lide. I hans Udvortes viste han største Værdighed; naar han spøgte viste han blot Overlegenheden af sin Forstand, det var ham utaaleligt at blive dadlet, og jeg har kun engang i Verden seet ham ude af al Fatning, da han hørte,

at man talte om en af hans Foranstaltninger, som noget latterligt. I samme Aand havde han deponeret over sine Børn og sin Formue. Min ældste Broder blev opdraget, som en Mand der med Tiden havde store Godser at vente. Jeg skulde tage den geistlige Stand, og den yngste blive Soldat. Jeg var levende, fyrig, driftig, hurtig, skikket til alle legemlige Øvelser. Den yngste syntes mere tilbøielig til en Slags sværmerisk Roelighed, hengivet til Videnskaberne, Musiken, Digtekunsten. Kun efter den haardeste Kamp efter den fuldkommeste Overtydning om Umueligheden, gav min Fader, hvorvel med Uvillie efter, at vi torde bytte vort Kald, og hvorvel han saae hver af os begge tilfreds, kunde han dog ikke finde sig deri, og forsikkrede, at der intet Godt vilde komme af. Jo ældre han blev, jo mere afskaaret følte han sig fra alt Selskab. Han levede tilsidst næsten ganske allene. Kun en gammel Ven, der havde tient ved de tydske, i Felttoget havde mistet sin Kone, og bragte

en Datter med, der var omtrent ti Aar gammel, blev hans eneste Omgang. Denne kiøbte sig en artig Gaard i Naboelauget, saae min Fader bestemte Dage og Timer om Uzen, hvori han ogsaa undertiden medbragte sin Datter. Han modsagde aldrig min Fader, der tilsidst fuldkommen vante sig til ham og leed ham, som det maatte taalelige Selskab. Efter vor Faders Død mærkede vi nok, at denne Mand var ypperlig bleven udsyet af vor Gamle, og ikke haade tilbragt sin Tid forgiæves; han udvidede sin Gaard hans Datter kunde vente en ypperlig Medgift; Pigen voxte til, og var af udmærket Skiønhed, min ældre Broder spøgte tit med mig, at jeg skulde frie til hende.

Imidlertid havde Broder Augustin i Klosteret tilbragt sine Aar i den synderligste Tilstand. Han overlod sig ganske til Nydelsen af et helligt Sværmerie, til sine halv aandelige halv physiske Følelser, der ligesom de en Tidlang opløftede ham i tredie Himmel, snart

derpaa lode ham nedsynke i en Afgrund af Vanmagt og tom Elendighed. Ved min Faders Levetid var ikke at tænke paa nogen Forandring, og hvad havde man skuldet ønske eller foreslaae? efter vor Faders Død besøgte han os slittig; hans Tilstand, der i Begyndelsen jamrede os, blev efterhaanden meget taaleligere, thi Fornuften havde seiret. Men jo sikkrere den lovede ham fuldkommen Tilfredshed og Helbredelse paa Fornuftens rene Vei, jo mere levende forlangte han af os, at vi skulde frie ham fra hans Løfter; han gav at forstaae, at hans Tanker var henvendt paa Spirata vor Naboerske.

Min ældre Broder havde lidt formeget ved min Faders Haardhed, til at kunde blevet urørt ved den yngstes Tilstand. Vi talte med Familiens Skriftefader en værdig Mand, aabenbarede ham vor Broders dobbelte Hensigt, og bad ham udlede og fremme Sagen. Mod Sædvane dvælede han, og da endelig vor

Broder drev paa os, og vi mere levende Anbefalede den Geistlige Anliggendet, maatte han beslutte sig til, at aabenbare os den synderlige Historie.

Sperata var vor Søster, og det baade af Fader og Moder; Tilbøielighed og Sandselighed havde endnu overvældet Manden i senere Aar, da Ægtemands Rettigheden alt synes ophørt; et lignende Tilfælde havde man kort tilforn giort sig lystig over der i Egnen, og min Fader, for ikke ligeledes at udsætte sig for at blive latterlig, besluttede med samme Omhu at dølge denne Kierlighedens silde, lovlig Frygt, som man ellers pleier at skiule Tilbøielighedens tidligere tilfældige. Vor Moder kom hemmelig ned, Barnet blev bragt ud paa Landet, og den Gamle Husven, der tilligemed Skriftefaderen var den eneste der vidste af Hemmeligheden, lod sig let overtale til at give hende ud for sin Datter. Skriftefaderen havde blot betinget sig, i yderste Nødsfald at torde

aabenbare Hemmeligheden. Faderen var død, den spæde Pige, levede under en gammel Kones Opsyn; vi viste, at Musik og Sang, alt havde indført min Broder hos hende; og da han idelig opfordrede os, at sønderrive hans gamle Baand, for at knytte det nye, var det nødvendigt, saasnart mueligt, at underrette ham om den Fare han svævede i.

Han saae paa os med vilde foragtende Blik. Spar Eders usandsynlige Eventyr! raabte han, til Børn, og lettroende Daarer, mig skal I ikke rive Sperata fra Hiertet, hun er min. Fornægter strax Eders rædsomme Spøgelse, der kun forgiæves vilde ængste mig. Sperata er ikke min Søster, hun er min Kone. Han beskrev os med Henrykkelse, hvorledes den himmelske Pige, fra den unaturlige Adskillelses Tilstand fra Mennesker havde bragt ham i den sande Liv, hvorledes begges Sind stemte ligesom begges Stemmer, og hvorledes han velsignede alle sine Lidelser og Vildfarel-

ser, fordi de hidtil havde holdt ham langt fra alle Fruentimmer, og for at han nu ganske og aldeles kunde hengive sig til den elskværdigste Pige. Vi skrækkedes over denne Opdagelse, hans Tilstand jamrede os, vi vidste ikke at hielpe os, han forsikkrede os med Hæftighed, at Sperata bar et Barn af ham under sit Hierte. Vor Skriftefader giorde Alt, hvad hans Pligt indskiød ham; men derved blev det Onde kun værre. Naturens og Religionens, de moralske Rettigheders og de borgerlige Loves Forhold giennemkiæmpede min Broder paa det hæftigste. Intet forekom ham helligt uden hans Forhold til Sperata, intet værdigt, uden Navnene Fader og Hustrue. Disse ene, udraabte han, ere efter Naturen, alt andet er Griller og Meeninger. Gaves der ikke ædle Folkefærd, der billigede Ægteskab med en Søster? Nævner ikke Eders Guder, I bruge aldrig disse Navne, uden naar I vil daare os, bortlede os fra Naturens Vei, og ved skiændig Tvang omskabe de ædleste Drifter til

Forbrydelser. Til Aanders største Forvirring, til Legemets skiændigste Misbrug nød I de Slagtoffre, I levende begrave.

Jeg tør tale, thi jeg har lidt, som ingen anden, fra Sværmeriets høieste sødeste Fylde, til Vanmagtens, Tomhedens, Tilintetgiørelsens, og Fortvivlelsens frygteligste Øder, fra de høieste Ahnelser af underjordiske Væsner, til den fuldkomneste Vantroe, Vantroe paa mig selv. Alt dette skrækkelige Bundfald af den paa Bredden smigrende Kalk har jeg uddrukket, og mit hele Væsen var forgiftet indtil sit Inderste; nu da den gode Natur ved sine største Gaver ved Kierlighed igien har helbredet mig, da jeg ved en himmelsk Piges Barm igien føler, at jeg er til, at hun er til, at vi ere et, at af denne levende Forbindelse en Tredie skal blive til, og smile os imøde, nu aabne I eders Helveders Luer, eders Skiærsilde, som kun kunne svie en syg Indbildningskraft, og modsætte dem den reene

Kierligheds levende sande uforstyrrelige Kierlighed. Møder os under hine Cypresser, der vender deres alvorlige Toppe mod Himlen, besøger os ved hine Espalieres, hvor Citroner og Pomerandser Blomstre ved vor Side, hvor den ziirlige Myrthe rækker os hine spæde Blomster, og vover da med eders mørke, graa af Menneſker spundne Garn at ængste os.

Saaledes stod han længe paa en haardnakken Vantroe ved vor Fortælling, og tilsidst, da vi tilsvoer ham dens Sandhed, da Skriftefaderen selv forsikkrede dem, lod han sig dog derved ikke forstyrre, meget mere udraabte han: spørger ikke eders Korsgangers Gienlyd, ikke eders Muldnede Pergament, ikke Eders indskrænkede Griller og Forordninger, spørger Naturen og Eders Hierter, de vil lære Eder, hvad I have at gyse for, de vil med strængeste Finger vise Eder, hvad den evig og ugienkaldelige lyser sin Forbandelse over. Seer paa Lillierne! udspringe ikke begge Mager paa

en Stilk, forbindes ikke begge af den Blomst, der fødde dem begge, og er ikke Lillien Ufyldts Billede, og er dens Sødskendeforening ikke frugtbar? Naar Naturen afskyer, siger den det lydelig: den Skabning, der ikke skal være, kan ikke vorde, den Skabning, der vrangelig lever, forstyrres tidlig. Ufrugtbarhed, kummerlig Tilværelse, tidlig Henfaldenhed ere hendes Forbandelser, Kiendetegnene paa hendes Strænghed. Kun ved umiddelbare Følger straffer hun. Der, see rundt om Eder, og hvad der er forbudet, forbandet vil falde Eder i Øine. I Klosterets Stilhed og i Verdens Larm, helliges og æres tusinde Handlinger, hvorpaa hendes Forbandelse hviler. Paa Magelig Ørkeløshed saa godt som paa overspændt Arbeid, paa Vilkaar og Overflod som paa Nød og Mangel seer den ned med sorgende Øie, til Maadehold kalder dem, sande ere alle dens Forhold, og roelige alle dens Virkninger. Hvo der har lidt, som jeg, har den Ret at være fri. Sperata er min, kun Døden

skal røve mig hende. Hvorledes jeg kan beholde hende, hvorledes jeg kan blive lykkelig? det er Eders Sorg. Strax gaaer jeg til hende, for aldrig mere at skilles.

Han vilde til Skibet for at lade sig sætte over til hende, vi holdt ham derfra, og bad ham intet Skridt at giøre, der kunde have de skrækkeligste Følger. Han skulde overveie, at han ikke levede i sine Tankers og Forestillingers frie Verden, ene i en Forfatning, hvis Love og Forhold havde antaget en Naturlovs Uovervindelighed. Vi maatte love Skriftefaderen at vi ikke vilde slippe Broderen af Øine, og endnu mindre af Slottet, derpaa gik han bort, og lovede om nogle Dage at komme igien. Hvad vi forudsaae, traf ind; Forstanden havde giort vor Broder stærk, men hans Hierte var blødt; Religionens tidligere Indtryk blev levende, og de rædsomste Tvivlsmaal betoge ham. Han tilbragte to frygtelige Dage og Nætter, Skriftefaderen kom ham igien til

Hielp, forgiæves! den ubundene frie Forstand frakiendte ham, hans Følelse, hans Religion, alle vante Begreb erklærede ham for en Forbryder.

En Morgen fandt vi hans Værelse feiet, et Blad laae paa Bordet, hvori han erklærede os, at han, da vi med Magt holdt ham fangen, var berettiget til, at søge sin Friehed; han flygtede, han gik til Sperata, han haabede at undflye med hende; han var belavet paa Alt, hvis man vilde adskille dem.

Vi forfærdedes ikke lidet, men Skriftefaderen bad os være roelige. Vor arme Broder var nær nok bleven bevogtet, Skibsfolkene, istæden for at sætte ham over, førte ham til hans Kloster. Træt af en fyrgetyve Timers Vaagen faldt han i Søvn, saasnart Baaden i Maanskin vuggede ham, og vaagnede ikke, før han saae sig i Brødrenes Hænder, fattede

sig ikke, før han hørte, Klosterporten slaae i efter sig.

Smertelig rørte af vor Broders Skiæbne gjorde vi vor Skriftefader de meest levende Bebreidelse, men denne ærværdige Mand vidste snart med Saarlægens Grunde at overtale, at vor Medynk var dræbende for den arme Syge. Han handlede ikke efter eget tykke, men efter Biskoppens og det høie Raads Befaling. Hensigten var at forebygge den offentlige Forargelse, og tildække det sørgelige Tilfælde, med en hemmelig Kirketugts Slør. Sperata skulde skaanes, hun skulde ikke faae at vide, at hendes elskede tillige var hendes Broder. Hun blev anbefalet en Geistlig, som hun alt tilforn havde betroet sin Frugtsommelighed. Man vidste at dølge saavel den, som hendes Nedkomst. Hun var som Moder fuldkommen lykkelig i den lille Skabning. Som de fleste af vore Piger, kunde hun hverken skrive, eller læse Skrift, hun overdrog derfor

Poteren, hvad han skulde sige hendes Elskede. Denne troede at skylde en diende Moder det fromme Bedrag, han bragte hende Efterretninger fra vor Broder, som han aldrig saae, formanede hende i hans Navn til Roelighed, bad hende sørge for sig og Barnet, og hvad Fremtiden angik, at sætte Liid til Gud.

Sperata var af Naturen tilbøielig til Religiøsitet. Hendes Tilstand, hendes Ensomhed forøgede dette Hang, den Geistlige nærede det, for lidt efter lidt at forberede hende til en evig Skilsmisse. Neppe var Barnet afvænt, neppe troede han hendes Legeme stærkt nok til at bære de ængstelige Siælelidelser, saa begyndte han med skrækkelige Farver at forestille hende den Forbrydelse at have hengivet sig til en Geistlig, hvilket han behandlede, som en Slags Synd mod Naturen, som en Incest. Thi han havde den synderlige Tanke, at gisre hendes Anger liig hiin Anger, hun vilde have følt, naar hun havde faaet sit Feiltrins sande

Forhold at vide. Han bragte derved saamegen Jammer og Kummer i hendes Gemyt, han ophsiede Forestillingen om Kirken og dens Overhoved saameget for hende, han viste hende de skrækkelige Følger for alle Siæles Salighed naar man i slige Tilfælde vilde give efter, og end mere belønne de straffskyldige ved en lovlig Forbindelse; han viste hende, hvor gavnlig det var at afsone en saadan Feil i Tiden, og derfor engang erhverve Herlighedens Krone, at hun omsider, som en arm Synderinde villig bøiede sin Hals under Øxen, og indstændelig bad, man maatte evig skille hende fra vor Broder. Da man havde faaet hende saavidt, lod man hende, dog under en vis Opsigt have den Frihed, at være snart i sit Hiem, snart i Klosteret, alt som hun fandt for godt.

Hendes Barn vorte til, og viste snart en synderlig Natur. Det kunde meget tidlig løbe, og med al Behændighed bevæge sig, det sang snart meget artig og lærte paa Zithar

ligesom af sig selv. Kun med Ord kunde det ikke udtrykke sig, og Hindringen syntes at ligge mere i dets Tænkemaade end dets Taleredskaber. Den arme Moder følte imidlertid et sørgeligt Forhold til Barnet, den Geistliges Behandling havde saaledes forvirret hendes Foreſtillingsmaade at hun, uden at være vanvittig, fandt sig i de selsomste Forfatninger. Hendes Forbrydelse syntes stedse at blive hende mere og mere strafskyldig, den Geistliges saa ofte gientagne Lignelse om Incast, havde saa dybt indpræget sig hende, at hun følte saadan en Afskye derfor, som Forholdet selv havde været hende bekiendt. Skriftefaderen bildte sig ikke lidet ind paa det Kunststykke, hvormed han sønderrev en ulykkelig Skabnings Hierte. Jammerligt var det at see, hvorledes Moderkiærligheden, der var tilbsielig at glæde sig saa hiertelig over Barnets Tilværelse, streed med den skrækkelige Tanke, at dette Barn burde ikke være til. Snart streed begge disse

Følelser sammen, snart havde Afskyen Magt med Kiærligheden.

Man havde alt for længe siden taget Barnet fra hende, og givet det til skikkelige Folk nede ved Søen, og i den større Frihed, det havde, viste sig snart dets særdeles Lyst til at klavre. At bestige de høieste Tinte, løbe hen langs ad Kanten paa Skibene, og gjøre Linedandserne, som undertiden lod sig see der paa Stædet, de underligste Kunststykker efter, var Naturdrift.

For at øve alt dette deslettere, holdt hun af at skifte Klæder med Drengene, og hvorvel hendes Pleieforældre ansaae det for høist uanstændig og utilladeligt, lod vi dog saa meget mueligt see igiennem Fingre med hende. Hendes underlige Veie og Spring førte hende undertiden langt bort, hun foer vild, blev ude og kom bestandig igien. For det meste naar hun vendte tilbage, satte hun sig under Por-

ralstotterne paa et Landsteb i Naboelauget; man søgte hende ikke mere, man ventede hende. Der syntes hun at udhvile sig paa Trinene, saa løb hun op i den store Sal, besaae Statuerne, og naar man ikke særdeles holdt hende op, ilte hun hiem.

Tilsidst blev dog vort Haab skuffet, og vor Eftergivenhed straffet. Barnet udebiev, og man fandt dets Hat svømme paa Vandet, ikke langt fra det Sted, hvor en Biergstrøm styrter sig i Søen. Man formodede, at det ved sin klavren paa Klipperne var forulykket, med al Esterspgning kunde man ikke finde Legemet.

Ved sine Medsøsteres uforsigtige Snak fik Sperata snart Barnets Død at vide; hun syntes roelig og blid, og gav ikke utydelig at forstaae, hun glædede sig, at Gud havde taget den arme Skabning til sig, og saaledes bevaret det fra at lide eller stifte en større Ulykke.

Ved denne Leilighed kom alle de Eventyr for Dagen, man om vore Vande pleier at fortælle. Det hedde, Søen maatte hvert Aar have et uskyldigt Barn, den leed ingen døde Legemer, og kastede det tidlig eller silde paa Bredden, ja endog det sidste lille bitte Been, om det saa var stunket til Bunds, maatte op igien. Man fortalte Historien om en utrøstelig Moder, hvis Barn var druknet i Søen, og der havde paakaldet Gud og hans Helgene, i det mindste at unde hende Benene at begrave, den næste Storm havde bragt Hierneskallen, den paafølgende Kroppen til Bredden, og da alt var sammen, havde hun baaret alle Benene i et Klæde til Kirken; men O Underværk! da hun var traad ind i Templet var Pakken bestandig blevet tungere, og endelig, da hun lagde den paa Trinene af Alteret, havde Barnet begyndt at skrige, og havde til hver Mands Forundring viklet sig ud af Klædet; kun et lille Been af den mindste Finger paa høire Haand, havde manglet,

det havde da Moderen siden endnu omhyggelig opsøgt og fundet, og det var da ogsaa blandt andre Reliqvier til en Amindelse blevet giemt i Kirken.

Paa den arme Moder giorde disse Historier megen Indtryk, hendes Indbildningskraft følte et nyt Sving, og begunstigede hendes Hiertes Følelse. Hun antog, at Barnet nu havde bødet for sig og sine Forældre, at Forbandelsen og Straffen, der hidtil havde hvilet paa dem, nu ganske var ophævet, at det kun kom an paa at finde Barnets Been igien for at bringe dem til Rom, saa vilde Barnet paa Trinene af det store Alter i Peterkirken igien staae for Folket omgivet med en skiøn frisk Hud. Det vilde med sine egne Øine igien see Fader og Moder, og Paven overtydet om Guds og hans Helgenes Samtykke, vilde under Folkets glade Samraab tilgive Forældrene deres Synd, afløse dem, og forene dem.

Nu vare hendes Øine og hendes Omhu bestandig henvendte til Søen og Bredden. Naar om Natten i Maanskin Bølgerne veltede sig, troede hun, enhver blinkende Kant drev hendes Barn frem, det maatte en for et Syns Skyld løbe ned, at tage mod det ved Søebredden.

Saaledes var hun og om Dagen utrættet paa de Steder, hvor den flintestrøede Bred gik fladt ud i Søen, hun samlede i en lille Kurv alle de Been, hun fandt. Ingen torde sige hende, at det var Dyrebeen; de store begravede hun, de smaa gjemte hun. I denne Syssel levede hun uafladelig hen. Den Geistlige, der ved denne uefterdivelige Udøvelse af sin Pligt havde voldt hendes Tilstand, antog sig hende nu af alle Kræfter. Ved hans Indflydelse blev hun i Egnen anseet for en Henrykt, ikke en Forrykt; man stod med foldede Hænder, naar hun gik forbi, og Børnene kyste hende paa Haanden.

Hendes gamle Veninde og Ledsagerinde var den Brøde, hun ved de tvende Personers ulykkelige Forbindelse torde havt, kun eftergivet paa den Betingelse, at hun hele hendes tilkommende Levetid skulde ledsage den Ulykkelige, og hun har med en beundringsværdig Taalmodighed og Samvittighed udøvet sine Pligter til det sidste.

Vi havde imidlertid ikke tabt vor Broder af Sigte; hverken Lægen eller hans Klosters Geistlighed vilde tillade os at komme for ham; men for at overtyde os, at det efter hans Maade gik ham vel, kunde vi saa tit vi vilde, lure paa ham i Haugen, i Korsgangene, ja giennem et Vindue paa Loftet af hans Værelse.

Efter mange og synderlige Epoker, som jeg gaaer forbi, var han kommet i 'en sælsom Tilstand af Siælerve, og Legemsurve. Han sad næsten aldrig, uden naar han tog sin Harpe, og spilte paa, da han for det meste ledsagede den

med Sang. Forresten var han altid i Bevægelse, og i alle Ting overmaade bøielig og føielig; thi alle hans Lidenskaber syntes at have opløst sig i den eneste Frygt for Døden. Man kunde bevæge ham til alting i Verden, naar man truede ham med en farlig Sygdom eller med Død.

Foruden denne Synderlighed, at han gik utrættet frem og tilbage i Klosteret, og ikke utydelig gav at forstaae, at det endnu vilde være bedre, at gaae saaledes over Bierge og Dale, talte han ogsaa om et Særsyn, der sædvanligen ængstede ham. Han paastod nemlig, at naar han vaagnede, til hvad Tid om Natten, stod en deilig Dreng nede ved hans Seng, og truede ham med en blank Kniv. Man flyttede ham hen paa et andet Værelse; men han paastod, at Drengen stod ogsaa der, og tilsidst endog andre Steder i Klosteret paa Luur. Hans Op- og Nedgaaen blev uroligere, ja man erindrede siden, at han den Tid tiere

end sædvanlig havde staaet i Vinduet og seet ud over Søen.

Vor arme Søster syntes imidlertid efterhaanden at fortæres af den eneste Tanke, af den indskrænkede Syssel, og vor Læge foreslog, man skulde efterhaanden mellem de andre Been blande Knoklerne af et Børneskelet, for derved at forsøge hendes Haab. Forsøget var tvivlsomt, dog syntes i det mindste saameget vundet derved, at man, naar alle Dele vare samlede, kunde faae hende fra den evige Søgen, og give hende Haab om Reise til Rom.

Det skeete, og hendes Ledsagerinde ombyttede umærkede de hende betroede smaa Levninger med de fundne, og en utroelig Fryd udbredte sig over den arme Syge da Delene efterhaanden fandtes samlede, og man kunde opgive dem, der fattedes endnu. Hun havde med stor Omsorg, befæstet hver Deel med Traade og Baand, hvor den henhørte, hun

havde, som man pleier at hædre de Helliges Legemer udfyldt Mellemrummene med Silke og Broderier.

Saaledes havde man ladet Lemmerne komme sammen, der fattedes kun faa paa de yderste Ender. En Morgen medens hun endnu sov, og Lægen var kommet at spørge til hendes Befindende, tog den Gamle de hædrede Levninger bort af Skrinet, som stod i Sovekammeret, for at vise Lægen, hvorledes den gode Syge sysselsatte sig. Kort derpaa hørte man hende springe ud af Sengen hun løftede Klædet op, og fandt Skrinet tomt. Hun kastede sig paa Knæe, man kom, og hørte hendes glade, fryderige Bøn. Ja! det er sandt! raabte hun, det var ingen Drøm! det er virkeligt! glæder Dem, mine Venner! med mig, jeg har seet den gode skiønne Skabning levende igien. Den stod op, og kastede Sløret fra sig, dens Glands oplyste Værelset, dens Skiønhed var forklaret, den kunde ikke betræde

Gulvet, skiøndt den vilde. Let hævedes den i Veiret, og kunde ikke engang række mig Haanden. Da kaldte den mig til sig, og viste mig den Vei, jeg skulde gaae. Jeg skal følge den, og snart følge den; jeg føler det, og bliver saa let om Hiertet. Min Kummer er forsvundet, og alt Beskuelsen af min Igienopstandne, har givet mig en Forsmag af Himmelens Glæde.

Fra den Tid var hele hendes Sind syssel-sat med de blideste Udsigter, paa ingen jordisk Udsigt henvendte hun mere sin Opmærksomhed, hun nød kun liden Føde, og hendes Aand løsrev sig lidt efter lidt fra Legemets Baand. Ogsaa fandt man hende tilsidst uformodentlig blegnet og uden Følelse; hun aabnede ikke Øinene mere, hun var hvad vi kalde død.

Rygtet om hendes Vision havde snart udbredt sig blandt Folket, og den ærværdige Anseelse, hun i levende Live nød, forvandlede

sig efter hendes Død hurtig til den Tanke, at man strax maatte holde hende for salig, ja for hellig.

Da man vilde jorde hende, trængte mange Mennesker sig med utrolig Heftighed til, man vilde berøre hendes Haand, eller i det mindste hendes Klæder. I denne lidenskabelige Exaltation følte adskillige Syge ikke det Onde, de ellers plagedes af; de ansaae sig for helbredede, bekiendte det, priste Gud, og hans ny Helgene. Geistligheden blev nød til, at sætte Legemet i et Capel, Folket forlangte Leilighed at forrette sin Andagt, Trængselen var ubeskrivelig. Biergboerne, der desuden ere stemte til levende religiøse Følelser, trængte frem af deres Dale; Andagten, Underværkerne, Tilbedelsen forøgedes hver Dag. De bispelige Anordninger, der skulde indskrænke en saadan ny Tieneste, og nedslaae den lidt efter lidt, kunde ikke bringes i Udsvelse; ved hver Modstand var Folket heftigt, og reede at bryde

ud i Voldsomheder mod hver Vantroende. Vandrede ikke ogsaa, raabte de, den hellige Borromæus, imellem vore Forfædre? oplevede hans Moder ikke den Fryd, at han blev canoniseret? har man ikke ved hiint store Billede paa Klippen ved Ancona sandselig vildet foreholde os hans uendelige Storhed? leve hans Frænder ikke endnu iblandt os? og har Gud ikke tilsagt os, at han blandt et troende Folk, stedse vil fornye sine Underværker?

Da Legemet efter nogle Dage ikke gav noget Tegn til Forraadnelse, men snarere blev hvidre, og ligesom giennemsigtigt, forhøiedes Menneskenes Tillid saa meget mere, og der viste sig blandt Mængden, adskillige Luer, som den opmærksomme Jagttager selv ikke kunde forklare, og heller ikke ligefrem paaanke som Bedrag. Hele Egnen var i Bevægelse, og hvo ikke selv kom, hørte i det mindste i lang Tid ikke tale om andet.

Klosteret, min Broder var i, gienlød saa godt som den øvrige Egn af disse Underværker, og man vogtede sig saameget mindre for at tale derom i hans Nærværelse, da han ellers ikke pleiede at give Agt paa noget, og hans Forhold ingen var bekiendt. Men denne Gang syntes han at have hørt meget nøie til; han udførte sin Flugt med saadan Snedighed, at ingen har kundet begribe, hvor han kom ud af Klosteret. Man erfarede siden, at han havde ladt sig sætte over med en Deel Pillegrime, og at han blot havde bedet Skibsfolkene, der ellers intet Galt havde mærket hos ham, om yderste Omsorg, at Fartøiet, ikke skulde kantre. Dybt ud paa Natten kom han i hendes Capel, hvor hans ulykkelige Elskede, udhvilede af sine Lidelser, kun faa Andægtige knælede i Krogene, hendes gamle Veninde sad ved hendes Hoved, han traadde til, hilste hende og spurgte, hvorledes hendes Herskab befandt sig. Det seer J! svarede hun, ikke uden Forlegenhed. Han betragtede Liget kun fra Siden.

Efter nogen Dvælen greb han hendes Haand. Skrækket af dens Kulde slap han den igien, han saae sig urolig om, og sagde til den Gamle: jeg kan nu ikke blive hos hende; jeg har endnu en meget lang Reise at giøre; men jeg skal til rette Tid nok være der igien, sig hende kun det, naar hun vaagner.

Saaledes gik han bort, vi blev kun seent underrettede om denne Begivenhed, man forskede efter, hvor han var blevet af! men forgiæves! hvorledes han maa have arbeidet sig giennem Bierge og Dale, er ubegribeligt. Endelig efter lang Tid, fandt vi i Graubündten Spor af ham igien, men for silde, og det tabte sig snart igien. Vi formodede, han var gaaet til Tydskland, men Krigen havde ganske udslettet slige Fodspor.

Tiende Capitel.

Abbeen holdt op at læse, og ingen havde hørt til uden Taarer. Grevinden havde ikke Tørklædet fra Øinene, tilsidst stod hun op og gik med Natalia ud af Værelset. De andre taug, og Abbeen sagde: det er nu Spørgsmaal, om man skulde lade den gode Markese reise, uden at aabenbare ham vor Hemmelighed. Thi hvo tvivler vel eet Øieblik paa, at Auguſtin og vor Harpespiller er een Person. Det er at overlægge, hvad vi skal giøre, saarelsom for den ulykkelige Mands, som for Familiens Skyld. Mit Raad skulde være, intet at overile, oppebie, hvad Lægen, som vi just vente tilbage derfra, bringer for Efterretning.

Enhver var af samme Mening, og Ab-
been blev ved: et andet Spørgsmaal, som
maaskee er hurtigere at afgiøre, opstaaer til
samme Tid; Markesen er usigelig rørt over
det Giestrenskab, hans arme Niece havde fun-
det hos os, især hos vor unge Ven. Jeg
har maattet fortælle ham hendes Historie om-
stændelig, ja adskillige Gange, og han viste
sin meest levende Taknemmelighed. Denne un-
ge Mand, sagde han, har afslaaet at reise
med mig, inden han kiendte det Forhold, der
bestaaer mellem os. Jeg er ham nu ingen
Fremmed mere, hvis Tilværelsesmaade og
Lune han maaskee ikke kunde være vis paa;
jeg er hans forbundne, om De vil, hans
Paarørende, og da hans Dreng, som han ikke
vilde lade blive tilbage, først var den Hin-
dring, der holdt ham fra at slaae sig til mig,
saa lad nu dette Barn blive det skiønne Baand
der kun knytter os desfastere til hinanden. For-
uden den Forbindtlighed jeg alt er ham skyldig,
være han mig ogsaa paa Reisen til Nytte, han

vende tilbage med mig, min ældste Broder vil modtage ham med Glæde, han forsmaae ikke sit Pleiebarns Arvedeel; thi efter en hemmelig Aftale af vor Fader med hans Ven, er den Formue, han havde tilvendt sin Datter, igien faldet tilbage til os, og vi vil sikkerlig ikke forholde vor Nieces Velgiører, hvad han har fortient.

Therese tog Wilhelm ved Haanden, og sagde: vi opleve her atter et saadant skiønt Tilfælde, at uegennyttig Velgiørenhed bringer de høieste og skiønneste Renter. Følg De dette synderlige Kald, og maaskee De giør Dem Markesen dobbelt forbunden, iil De et skiønt Land imøde, som mere end eengang har draget Deres Hierte og Deres Indbildningskraft til sig.

Jeg overlader mig ganske til mine Venner og deres Førelse, sagde Wilhelm: det er forgieves i denne Verden at tragte efter egen

Willie. Hvad jeg ønskede at holde fast, maa jeg slippe, og en ufortient Velgierning paaønder sig mig.

Med et Tryk paa Thereses Haand drog Wilhelm sin ud. Jeg overlader Dem ganske, sagde han til Abbeen, hvad De beslutter over mig, naar jeg ikke behøver at lade min Felix komme fra mig, er jeg tilfreds med at tage allevegne hen og foretage Alt hvad man holder for rigtigt.

Paa denne Erklæring udkastede Abbeen strax sin Plan. Man skulde, sagde han, lade Markesen reise, Wilhelm skulde oppebie Lægens Efterretning, og naar man da havde overlagt hvad der var at gisre, kunde Wilhelm med Felix reise bag efter. Saaledes betydede han ogsaa Markesen under Paaskud, at den unge Vens Indretninger til Reisen ikke maatte holde ham fra, undertiden at besee Stadens Mærkværdigheder. Markesen tog bort, ikke uden

gientagne levende Forsikringer om sin Taknemmelighed, hvorpaa de Foræringer han efterlod, og der bestod af Juveler, skaarne Stene og broderede Stoffer, gave tilstrækkeligt Beviis.

Wilhelm var nu ogsaa fuldkommen reisefærdig, og man var i desstørre Forlegenhed over, at ingen Efterretning vilde komme fra Lægen; man befrygtede, der torde vorde mødt den stakkels Harpespiller en Ulykke, paa samme Tid, som man kunde haabe, at bringe ham fuldkommen i en bedre Forfatning. Man sendte Coureren bort, der neppe var redet, før om Aftenen Lægen traadte ind med en Fremmed, hvis Udseende og Væsen var betydende, alvorligt, og paafaldende, og som ingen kiendte. Begge Nykomne taug en Tidlang stille, endelig gik den Fremmede mod Wilhelm, rakte ham Haanden og sagde: kiender De ikke Deres gamle Ven mere? Det var Harpespillerens Stemme, men af hans Udvortes syntes intet Spoer mere at være blevet tilbage. Han

var i en Reisendes sædvanlige Dragt, renlig og anstændig klædt, hans Skæg var forsvundet, paa hans Lokker saae man nogen Kunst, og hvad egentlig giorde ham ganske ukiendelig, var at Alderens Træk ikke mere saaes paa hans betydende Ansigt. Wilhelm omfavnede ham med den meest levende Glæde, han blev forestilt de andre, og opførte sig ganske fornuftig, og vidste ikke, hvor kiendt han endnu for kort siden var blevet Selskabet. De vil have Taalmodighed med et Menneske, vedblev han med stor Taalmodighed, der, saa voxen han seer ud, efter lang Lidelse træder først som et uerfaren Barn ind i Verden. Denne vakkre Mand har jeg at takke for, at jeg igien kan lade mig see i menneskeligt Selskab.

Man bød ham velkommen, og Lægen foranledigede strax en Spadseregang, for at afbryde Samtalen, og vende den hen paa ligegyldige Ting.

Da man var ene, gav Læaen følgende Erklæring: denne Mands Helbredelse er ved det synderligste Tilfælde lykket os. Vi have længe behandlet ham efter vor Overtydning, physisk og moralsk, og det gik ogsaa til en vis Grad ganske godt, men Dødsangesten var endnu bestandig stor hos ham; og hans Skiæg, og hans lange Klædning vilde han ikke opofre os; forresten tog han mere Deel i de verdslige Ting, og hans Sorger syntes ligesom hans Forstillemaade igien at nærme sig Livet. De veed, hvilket synderligt Brev fra vor Geistlige kaldte mig herfra, jeg fandt vor Gamle ganske forandret; han havde frivillig opofret sit Skiæg, han havde tilladt at klippe hans Lokker i en brugelig Form, han forlangte sædvanlige Klæder, og syntes paa eengang at blive et ganske andet Menneske. Vi vare nysgierrige efter at udgrunde Aarsagen til denne Forandring, og vovede dog ikke at undlade os med ham selv derom; endelig opdagede vi tilfældigviis det synderlige Forhold. Et Glas

flydende Opium fattedes i den Geistliges Huus-apothek, man holdt det for nødvendigt, at anstille den strængeste Undersøgelse, enhver søgte at fralægge sig Mistanken, der gaves mellem Huusfolkene heftige Scener. Endelig fremstod denne Mand, og bekiendte, at han havde det; man spurgte ham om han havde taget deraf? Han svarte nej! men vedblev: Jeg har denne Besiddelse at takke, at min Fornuft er vendt tilbage; det beroer paa Eder, at tage denne lille Flaske fra mig og I vil see mig uden Haab falde tilbage i min gamle Tilstand. Den Følelse, at det var ønskeligt at see denne Jords Lidelser endte ved Døden, bragte mig først paa Selbredelsens Vei; snart derpaa opkom den Tanke, at ende dem ved en frievillig Død, og i denne Hensigt tog jeg Glasset; Muelighenden til strax at hæve de store Smerter for evig, gav mig Kraft til at bære Smerterne, og saaledes har jeg, siden jeg fik denne Talismand i Eye, ved Dødens Nærhed igien trængt mig ind i Livet? Vær ikke bange, sagde

han, at jeg skal gisre Brug deraf, men beslutter Eder, som Kiendere af Menneskehiertet, først at gisre mig ret afhængige af Livet, ved at tilstaae mig Uafhængighed deraf. Efter modent Overlæg trængte vi ikke videre ind paa ham, og han forer nu i en fast sleben Glasflaske denne Gift, som den synderligste Modgift hos sig.

Man underrettede Lægen om Alt, hvad imidlertid var blevet opdaget og man besluttede at iagttage den dybeste Taushed mod Augustin. Abbeen foretog sig, ikke at lade ham komme fra sin Side, og føre ham fremad paa den gode Vei, han havde betraad.

Midlertid skulde Wilhelm fulende Reisen giennem Tyskland med Markesen. Syntes det muelig at indskyde Augustin Kierlighed til sit Fædreland igien, vilde man aabenbare hans Paarsrende Tilstanden, og Wilhelm skulde igien føre ham til Sine.

Denne havde nu giort alle Anstalter til Reisen, og syntes det i Begyndelsen underligt, at Augustin glædede sig, da han fornam, at hans gamle Ven og Velgiører strax igien skulde tage bort, saa opdagede dog Aaben snart Grunde til denne sælsomme Sindsbevægelse, Augustin kunde ikke overvinde sin Frygt han havde for Felix, og ønskede jo før jo heller, at see Drengen borte.

Nu var der efterhaanden kommet saa mange Mennesker, at man knap kunde rumme dem alle i Slottet og Sidebygningerne, saameget mere, som man ikke strax i Begyndelsen havde belavet sig paa at modtage saa mange Giæster. Man spiste Frokost og Middagsmad sammen, og vilde gierne bildt sig ind, man levede i en fornøielig Overeensstemmelse, skiøndt i Stilhed Gemytterne paa en Maade længtes efter at komme fra hinanden. Therese reed undertiden ud med Lothario og endnu oftere eene, hun havde alt lært at kiende alle Land-

hunsholdere og Landhuusholderſker i Nabolauget; det var hendes Huusholdningsprincip, og hun havde vel ikke Uret, at man maatte ſtaae med Naboer og Naboerſker i bedſte Forſtaaelſe, og en ſtedſevarende Tienſtagtigheds-Skifte. En Forbindelſe mellem hende og Lothario ſyntes der ſlet ikke at tænkes paa, begge Søſtrene havde noget at ſnakke ſammen, Abbeen ſyntes at ſøge Harpeſpillerens Omgang. Jarno havde idelige Conferencer med Lægen; Fredrik holdt ſig til Wilhelm, og Felix var overalt, hvor det gik ham vel. Saaledes forenedes ogſaa for det meſte Parene paa Spadſeregangene naar Selſkabet ſkiltes ad, og naar de maatte være ſammen, tog man hurtig ſin Tilflugt til Muſik, for at forbinde alle, ved at give hver tilbage til ſig ſelv.

Uforvarende forøgede Greven Selſkabet, for at afhente ſin Gemalinde, og ſom det lod at tage en høitidelig Afſked fra ſine verdslige Paarørende. Jarno iførde ham lige til Vog-

nen imøde, og da den Kommende spurgte, hvad Selskab han fandt, sagde han i et Anfald af gal Lune, der altid kom over ham, saasnart han blev Greven vaer: De finder her al Verdens Adel samlet, Markeser, Marqvis, Mylords og Baroner, her har kun manglet en Greve. Saaledes gik man op ad Trappen, og Wilhelm var den første Person, der i Forsalen kom dem imøde. Mylord! sagde Greven paa fransk, efter at have betragtet ham et Øieblik, jeg glæder mig meget uventet at fornye Bekiendtskab; thi jeg maatte tage meget Feil, naar jeg ikke skulde have seet Dem i Prindsens Følge paa mit Slot. Jeg havde den Lykke dengang at opvarte Deres Excellence, svarte Wilhelm, kun viser De mig for megen Ære, naar De anseer mig for en Engelskmand, og det af første Rang; jeg er en Tydsker — og — en meget brav ung Mand, faldt Jarno strax i Ordet. Greven saae smilende paa Wilhelm, og vilde just til at svare noget, da det øvrige Selskab kom til, og hil-

ste ham paa det Venskabeligste. Man undskyldte sig, at man ikke strax kunde anvise ham et anstændigt Kammer, og lovede uforrøvet at anskaffe det fornødne Rum.

Ei! ei! sagde han smilende, jeg seer nok, man har overladt Tilfældet at affatte Foreerselsen; Med Forsigtighed og Indretning, hvormeget er der ikke giørligt! Nu beder jeg eder, lad mig ikke en Tøffel komme af Pletten, thi ellers, seer jeg nok, bliver der en stor Uorden, enhver kommer til at boe umageligt, og det skal ingen for min Skyld giøre en eneste Time. Du var Vidne, sagde han til Jarno, og De ogsaa Meister, i det han vendte sig til Wilhelm, hvor mange Mennesker jeg dengang, paa mit Slot har bequemmelig anbragt. Man give mig Listen paa Personerne og Domestikkerne, man anvise mig, hvorledes enhver nu er indquarteret, og jeg vil giøre en Dislocations Plan, at med mindst Umage enhver skal finde rummelig Bopæl, og at der endda skal blive

Plads tilovers for en Gieſt, der tilfældigviis kunde indfinde ſig hos os.

Jarno foreſtilte ſtrax Grevens Adjudant Kaffede ham alle fornødne Noticer, og havde efter ſin Maade de ſtørſte Løier, naar han iblandt kunde forplumre den gamle Herre. Men denne vandt ſnart en ſtor Triumph. Indretningen var færdig, han lod i ſin Nærværelſe ſkrive Navne over alle Dørene, og man kunde ikke nægte, at med faa Omſtændigheder og Forandringer Maalet ganſke var opnaaet. Ogſaa havde Jarno blandt andet maget det ſaaledes, at de Perſoner, der i nærværende Øieblik tog Intereſſe i hinanden, boede ſammen.

Efterat Alting var indrettet, ſagde Greven til Jarno, hielp De mig paa Spor af den unge Mand, ſom De kalder Meiſter, og der ſkal være en Tydſker. Jarno taug, thi han vidſte ret godt, at Greven var een af de Folk, der naar de ſpørge, egentlig vil under-

viise; ogsaa blev denne, uden at oppebie Svar ved i sin Tale: De havde dengang forestilt mig ham, og i Prindsens Navn anbefalet mig ham paa det Bedste. Var ogsaa hans Moder tydsk, saa staaer jeg inde for, at hans Fader var en Engelskmand og det af Stand, hvo vilde beregne alt det engelske Blod, der paa 30 Aar flyder i tydske Aarer; jeg vil ikke drive videre derpaa; I har altid saadanne Familieomstændigheder, dog mig skal man i slige Tilfælde intet binde paa Ærmet. Derpaa fortalte han endnu adskilligt, som dengang skulde have tildraget sig med Wilhelm paa hans Slot, som Jarno ligeledes taug til, endskiønt Greven var ganske paa Vildspoer, og forbyttede Wilhelm mere end engang med en ung Engelskmand i Prindsens Følge. Den gode Herre havde i ældre Tider havt en yyperlig Hukommelse, og var endnu bestandig stolt af, at kunde erindre sig de ringeste Omstændigheder fra sin Ungdom; men nu bestemte han med samme Vished underfulde Combinationer, og fab-

ler hans Indbildningskraft ved hans Hukommelses tiltagende Svaghed, engang havde foreſtilt ham ſom ſande. Iøvrigt var han blevet meget mild og føielig, og hans Nærværelſe virkede ret fordeelagtig paa Selſkabet. Han forlangte, at man ſkulde læſe noget nyttigt ſammen, ja han angav endog undertiden ſmaa Lege, ſom han, om ikke legede med, dog med ſtor Omhu beſtyrede, og da man undrede ſig over hans Nedladelſe, ſagde han: der var enhvers Pligt der i Hovedſager trak ſig tilbage fra Verden, ligegyldige Ting at anſtille ſig den desmere liig.

Wilhelm havde blandt diſſe Lege mere end eet ængſtligt og fortrædeligt Øieblik, den letſindige Fredrik greb mangt et Øieblik, til at pege paa en hemmelig Lidenſkab hos Wilhelm for Natalia. Hvor kunde han falde derpaa? Hvormed var han berettiget dertil? og maatte ikke Selſkabet troe, at, ſiden begge omgikkedes hinanden meget, Wilhelm havde giort ham denne uforſigtige og uhældige Confidence.

En Dag vare de ved en saadan Spøg muntere end sædvanlig, da Augustin med eet styrtede med græsselige Gebærde ind af Døren, som han rev op; hans Ansigt var bleegt, hans Øie vildt, han syntes at vilde tale, Ordene slog ham feil. Selskabet forskrækkedes, Lothario og Jarno, som troede, hans Vanvittighed var kommet igien, sprang ind paa ham, og holdt ham fast. Stammende og dumpt, derpaa hæftigt og voldsom sagde og raabte han: ikke mig holder! iler! hielper redder Barnet! Felix er forgivet. De slap ham han ilte ud af Døren, og fuld af Skræk trængte Selskabet sig efter ham. Man raabte efter Lægen, Augustin tog Veien ad Abbeens Værelse, man fandt Barnet, der syntes forskræket, og forlegent, da man alt langt borte fra tilraabte det: hvad har du taget dig for?

Kiære Fader! raabte Felix: jeg har ikke drukket af Flasken; jeg drak af Glasset, jeg var saa tørstig.

Auguſtin ſlog Haand i Haand, raabte han er forloren, trængte ſig igiennem de Omſtaaende, og ilte bort.

De fandt et Glas Mandelmelk ſtaae paa Bordet, og en Karaffel ved Siden, der var over halv tom; Lægen kom, han fik at vide, hvad man vidſte, han ſaae med Skræk den velbekiendte lille Flaſke, hvori den flydende Opium havde været, ligge tom paa Bordet, han lod bringe Eddike, og kaldte alle ſin Kunſtes Midler til Hielp.

Natalia lod Barnet bringe op paa et Værelſe, hun var ængſtlig ſyſſelſat om ham. Abbeen var løbet bort at ſøge Auguſtin op, og aftvinge ham nogle Oplysninger? Ligeledes havde den ulykkelige Fader giort ſig forgieves Umage, og fandt, da han kom tilbage, Banghed og Sorg paa alles Anſigter. Lægen havde imidlertid underſøgt Mandelmelken i Glaſſet der viſte ſig den ſtærkeſte Tilſætning af Opium,

Barnet laae paa Lodbænken, og syntes meget sygt, han bad Faderen, at man blot ikke vilde skiænke mere i til ham, at man blot ikke vilde pine ham mere. Lothario havde sendt sine Folk ud, og var selv redet, at komme paa Spor efter Augustins Flugt. Natalia sad hos Barnet, det flygtede hen paa hendes Skød, bad hende grædende om Beskyttelse, grædende om et Stykke Sukker; Eddiken var alt for suur! Lægen tillod det; man maatte lade Barnet, der var i den skrækkeligste Bevægelse, hvile eet Øieblik, sagde han: alt hvad raadelig var, var skedt, han vilde giøre alt hvad der var muligt. Greven traadte til med nogen Uvillie, som det lod, han saa alvorligt, ja høitidelig ud, lagde Hænderne paa Barnet, saae mod Himlen, og blev nogle Øieblikke i denne Stilling. Wilhelm, der laae trøstesløs i en Stoel, sprang op, kastede et Blik fuldt af Fortvivlelse paa Natalia, og gik ud af Døren.

Kort derpaa forlod ogsaa Greven Væ-relset.

Jeg begriber ikke, sagde Lægen efter nogen Pause, at der endnu ikke findes det ringeste Spoer af en farlig Tilstand hos Barnet. Blot med eet eeneste Slurk maa det have taget en uhyre Dosis Opium til sig, og nu finder jeg ved hans Puls ingen videre Bevægelse, end jeg kan tilskrive mine Midler, og den Frygt vi har sat Barnet i.

Strax efter traadte Jarno ind med den Efterretning, at man havde fundet Augustin paa det øverste Loft i hans Blod, en Ragekniv havde ligget ved Siden af ham, og rimeligviis havde han skaaret Struben over paa sig. Lægen iilte bort, og mødte Folkene, som bragte Legemet ned af Trappen. Han blev lagt paa en Seng, og nøie undersøgt; Skaaret var gaaet ind i Luftrøret, paa et stærk Tab af Blod var fulgt en Afmagt, dog lod sig snart

mærke, at der endnu var Liv, endnu Haab tilbage. Lægen bragte Legemet i den rette Stilling, sammenføiede de adskildte Dele, og lagde Forbind paa. Natten hengik søvnløs og sorgfuld for alle. Barnet vilde ikke lade sig skille fra Natalia. Wilhelm sad forved hende paa sin Skammel; han havde Drengens Fødder paa sit Skiød. Hoved og Bryst laae paa hendes, saaledes deelte de den behagelige Byrde, og de smertelige Sorger, og blev til Dagen frembrød i den umageligste og sørgeligste Stilling. Natalia havde givet Wilhelm sin Haand, de talte ikke eet Ord, saae paa Barnet og paa hinanden. Lothario og Jarno sad i den anden Ende af Værelset, og førte en meget betydende Samtale, som vi gierne naar ikke Begivenhederne her trængte os alt for meget, meddelede her vore Læsere. Drengen sov sødt, vaagnede tidlig om Morgenen ganske munter, sprang op, og begiærte et Smørrebrød.

Saasnart Augustin nogenlunde var kommet til sig selv, søgte man at faae nogen Oplysning af ham, man fik ikke uden Møie og kun efterhaanden at vide, at da han med Grevens ulykkelige Omflytning var kommet paa eet Værelse med Abbeen, havde han fundet et Manuskript, hvori han læste sin egen Historie; hans Forfærdelse havde været uden lige, han havde strax overtydet sig, at han ikke torde længere leve, strax havde han taget sin sædvanlige Tilflugt til sit Opium, havde kommet det i et Glas Mandelmelk, og havde dog gyset, da han satte det for Munden; derpaa havde han ladet det staae for nok engang at løbe giennem Haugen, og see Verden; ved hans Tilbagekomst havde han fundet Barnet just i Færd med at skiænke Glasset fuldt igien, det havde drukket af.

Man bad den ulykkelige, at være roelig; han tog Wilhelm krampeagtig i Haanden; ak! sagde han: hvorfor har jeg ikke for længe siden

forladt Dig! jeg vidste nok, at jeg vilde dræbe Drengen, og han mig. Drengen lever! sagde Wilhelm. Lægen, der havde hørt opmærksom til, spurgte Augustin om al Drikken havde været forgiftet? Han svarte nei! kun det Glas! saa har ved det lykkeligste Tilfælde, raabte Lægen, Barnet drukket af Flasken! En god Genius har ført dets Haand, at det ikke greb efter Døden, der stod saa nær bered! Nei! nei! raabte Wilhelm med et Skrig, og holdt Hænderne for Øinene: hvor frygteligt er dette Udsagn! udtrykkelig sagde Barnet: det havde ikke drukket af Flasken men af Glasset. Dets Sandhed er kun et Skin, det vil døe hen mellem vore Hænder. Han ilte bort, Lægen gik ind, kiælede for Barnet, og spurgte: ikke sandt, Felix! Du har drukket af Flasken og ikke af Glasset? Barnet begyndte at græde. Lægen fortalte Natalia i Stilhed, hvorledes Sagen forholdt sig, hun giorde sig ogsaa forgiæves Umage at faae Sandheden ud af Bar-

net; det græd kun hæftigere, og indtil det faldt i Søvn.

Wilhelm vaagede hos Barnet, Natten hengik rolig. Den anden Morgen fandt man Auguſtin død i ſin Seng, han havde bedraget ſine Oppaſſeres Opmærkſomhed ved en forſtilt Roe, ſtille løſt Forbindet, og blødt ſig ihiel. Natalia gik at ſpadſere med Barnet, der var muntert, ſom i dets lykkeligſte Dage. Du er dog god, ſagde Felix til hende, du ſkiænder ikke, du ſlaaer mig ikke; dig vil jeg kun ſige det, jeg har drukket af Flaſken. Moder Aurelia ſlog mig altid over Fingrene, naar jeg greb efter Karaflen; Fader ſaae ſaa vred ud, jeg troede han vilde ſlaae mig.

Med bevingede Skridt ilte Natalia til Slottet, Wilhelm kom hende endnu fuld af Bekymring imøde. Lykkelige Fader raabte hun høit, i det hun løftede Barnet op, og kaſtede det i hans Arme, der har du din Søn!

han har drukket af Flaſken, hans Uſkik har reddet ham.

Man fortalte det lykkelige Udfald til Greven, men der blot hørte til med ſmilende, ſtille, beſkeden Vished, hvormed man bærer gode Menneſkers Vildfarelſe. Jarno opmærkſom paa Alt, kunde denne Gang ikke forklare ſig en ſaadan høi Selvtilfredshed, før han endelig efter mange Omgang erfarede: Greven var overtydet, at Barnet virkelig havde taget Gift, men at han havde ved ſin Bøn, og ved at lægge Hænder derpaa, underfulde bevaret det i Live. Nu beſluttede han ogſaa ſtrax at tage bort, indpakket var hos ham Alting ſom ſædvanlig i eet Øieblik, og ved Afſkeden tog den deilige Grevinde Wilhelms Haand, inden han endnu ſlap ſin Søſter, trykkede begges Hænder ſammen, vendte ſig hurtig om, og ſtod i Vognen.

Saa mange skrækkelige og underfulde Begivenheder, der trængte sig, den ene ovenpaa den anden, nødde til en usædvanlig Levemaade, og bragte Alting i Uorden og Forvirring, havde bragt en Slags febrilsk Smag i Huset. Timen til at vaage og sove, spise, drikke og være selskabelig sammen, vare forrykkede og omvendte. Paa Therese nær var ingen blevet i sit Spoer, Mandfolkene søgte ved stærke Drikke igien at opreise deres gode Lune, og i det de gav sig en kunstig Stemning, bortjog de den naturlige, der ene giver os sand Munterhed og Virksomhed.

Wilhelm var ved de hæftigste Lidenskaber bevæget og forvirret, de uformodentlige og skrækkelige Anfald havde bragt hans Inderste ganske ud af al Fatning til at modstaae en Lidenskab, der saa voldsom havde bemestret sig hans Hiærte. Felix var givet ham tilbage, og dog syntes alt at fattes ham, Brevene fra Werner med Anviisningerne var der, han fat-

tedes intet til sin Reise uden det Mod at tage bort. Alt drev ham til denne Reise. Han kunde formode at Therese og Lothario kun ventede paa, han skulde tage bort, for at lade dem vie. Jarno var mod Sædvane stille, og man kunde næsten sagt, han havde tabt noget af sin sædvanlige Munterhed. Lykkeligviis hialp Lægen vor Ven nogenlunde ud af Forlegenheden, i det han erklærede ham syg, og gav ham Medicin.

Selskabet kom bestandig sammen om Aftenen! og Fredrik, det overgivne Menneske, der gemeenlig drak mere Viin end vedbørlig, bemestrede sig Samtalen, og bragte efter sin Viis veed hundrede Citata, og Uglspeils Allusioner, Selskabet til at lee, og satte det heller ikke sielden i Forlegenhed, i det han tillod sig at tænke tydelig.

Sin Vens Sygdom syntes han slet ikke at troe paa. Engang da de alle vare samlede,

udraabte han: Hvad kalder I det Onde, Doctor, vor Ven er angreben af? passer her intet af de tre hundrede Navne, I udpynte Eders Uvidenhed med; lignende Exempler har i det mindste ikke feilet. Der kommer vedblev han i en emphatisk Tone, en saadan Casus fore i den ægyptiske eller babylonske Historie.

Selskabet saa paa hinanden og smilte.

Hvad heed nu den Konge? udraabte han og holdt et Øieblik inde. Hvis I ikke vil hielpe mig paa det, blev han ved, skal jeg vide at hielpe mig selv. Han rev Fløidøren op, og pegede paa det store Billede i Forsalen. Hvad hedder det Bukkeskiæg med Kronen der, som græmmer sig ved Foden af Sengen for sin syge Søn? Hvad hedder den Skiønne, der triner ind, og i sine sædelige Skalkeøine fører Gift og Modgift tillige? Hvad hedder den Fusker af Læge, som der først i dette Øieblik gaaer et Lys op for, som første Gang i sine

Dage finder Leilighed at forordne en fornuftig Recept, at give en Medicin, der curerer for Grunde, og er ligesaa velsmagende, som gavnlig.

I denne Tone blev han ved at svadronere Selskabet fattede sig saa godt muligt, og skiulte sin Forlegenhed bag et tvungent Smiil. En let Rødme overdrog Natalias Kinder, og forraadte hendes Hiertes Bevægelser. Lykkeligviis gik hun op og ned med Jarno; som hun kom til Døren, gik hun med en klog Bevægelse ud, nogle Gange frem og tilbage i Forsalen, og derpaa paa sit Værelse.

Selskabet var stille. Fredrik begyndte at dandse og synge:

Jertegn I at see skal faae
Skeet er skeet og sagt er sagt
giv kun Agt
førend Solen skal opgaae
Jertegn I at see skal faae.

Thereſe var gaaet efter Natalia, Fredrik trak Lægen hen for det ſtore Skilderie, holdt en latterlig Lovtale over Medicinen og liſtede ſig derfra.

Lothario havde hidtil ſtaaet i en Vindueſfordybning, og ſaae, uden at røre ſig, ned i Haugen. Wilhelm var i den ſkrækkeligſte Forfatning. Selv da han nu ſaae ſig ene med ſin Ven, blev han en Tidlang ſtille, han giennemløb med et flygtigt Dieksaſt ſin Hiſtorie, og ſaae tilſidſt med Gyſen paa ſin nærværende Tilſtand, endelig ſprang han op, og raabte: er jeg Skyld i, hvad foregaaer, i, hvad der møder mig og Dem, ſaa ſtraf mig! Til mine øvrige Lidelſer unddrag De mig Deres Venſkab, og lad mig uden Trøſt gaae ud i den vide Verden ſom jeg længe ſkulde tabt mig i. Men ſeer De i mig Offeret for en gruſom Forvikling, ſom jeg ikke var iſtand til at ſnoe mig ud af, ſaa giv mig Forſikringen om Deres Kierlighed, Deres Goohed med paa en Reiſe,

som jeg ikke længere maa udsætte. Der vil komme en Tid, da jeg vil kunne sige Dem, hvad i disse Dage er foregaaet i mig; maaskee lider jeg just nu denne Straf, fordi jeg ikke tidlig nok aabenbarede mig for Dem, fordi jeg nøled med, at vise mig Dem ganske som jeg er. De havde staaet mig bie, De havde til rette Tid hiulpet mig løs. Igien aabnes mine Øine over mig selv, altid for silde, og altid forgiæves. Hvor høilig fortiente jeg Jarnos Straffetale! hvor troede jeg at havde fattet den, hvor haabede jeg at nytte den, til at vinde et nyt Liv! Kunde jeg det? forgiæves anklage vi os, forgiæves Skiebnen. Vi ere elendige og bestemte til Elendighed, og er det ikke fuldkommen det samme om egen Brøde, høire Indflydelse, eller Tilfælde, Dyd eller Last, Viisdom eller Vanvittighed, styrte os i Fordærvelse. Lev De vel! jeg vil intet Øieblik længre dvæle i det Huus, hvori jeg mod min Villie saa skrækkelig har krænket Gjestetretten; Deres Broders Indiskretion er utilgive-

lig, den driver min Ulykke til den høieste Grad, den bringer mig til at fortvivle.

Og naar nu, sagde Lothario, og tog hans Haand, Deres Forbindelse med min Søster var den hemmelige Betingelse, under hvilken Therese har besluttet sig til at give mig sin Haand? En saadan Erstatning har den ædle Pige tiltænkt Dem; hun svoer, at dette dobbelte Par paa een Dag skulde gaae til Alteret. Hans Forstand har valgt mig, sagde hun, hans Hierte fordrer Natalia, og min Forstand skal komme hans Hierte til Hielp. Vi bleve enige at vogte paa Natalia og Dem, vi giorde Abbeen til vor Fortrolige, og maatte love ham ikke at giøre noget Skridt til denne Forbindelse, men at lade Alt gaae sin Gang. Det have vi giort. Naturen har virket, og den gale Broder har kun rystet den modne Frugt ned. Lad De, da vi eengang ere komne saa underlig sammen, os ikke føre et almindeligt Liv, lad os samlede paa en værdig Maade,

være virksomme. Utroligt er det, hvad et Menneske kan giøre for sig selv og andre, naar han, uden at vilde herske, har det Sind at være Formynder for mange, leder dem, til rette Tid at giøre, hvad de dog alle gierne ville giøre, og fører dem til deres Maal, som de for det meste har ret godt i Øinene, for det meeste kun forfeile paa Veien. Lad De os herpaa slutte en Forening; det er intet Sværmerie, det er en Idee, der ret godt lader sig udføre, og der ofte, kun ikke altid med tydelig Bevidsthed af gode Mennesker udføres. Min Søster Natalia er et levende Exempel herpaa. Uopnaaelig bliver stedse den Handlemaade, som Naturen har foreskrevet denne skiønne Siel. Ja hun fortiener dette Hædersnavn, fremfor mange andre, meer, om jeg tør sige det, end vor ædle Tante selv, der paa den Tid, da vor gode Læge gav Manuskriptet hiin Titel, var den skiønneste Natur, vi i vor Kreds kiendte. Midlertid har Na-

talia udviklet sig, og Menneskeheden fryder sig ved et saadant Phænomen.

Han vilde tale videre, men Fredrik kom springende ind med stort Skraal. Hvad Krands fortiener jeg, raabte han, og hvorledes vil I belønne mig? Myrther, Laurbær, Vedbende, Egeløv, det friskeste I kunne finde, fletter det sammen! saamange Fortieneſter har I at belønne! Natalia er din, og jeg er den Troldmand, der har hævet den Skat.

Han sværmer, sagde Wilhelm, og jeg gaaer.

Har du Fulmagt? sagde Baronen, og holdt paa Wilhelm.

Af egen Magt og Myndighed, svarte Fredrik, ogsaa af Guds Naade, om I vil, saaledes var jeg Frier, saaledes er jeg

nu Gesandt; jeg har luret ved Døren, hun har ganske aabenbaret sig for Abbeen.

Uforskammede! sagde Lothario, hvem beder dig lure?

Hvem beder Dem lukke sig inde, svarte Fredrik; jeg hørte alt ganske nøiagtig. Natalia var meget rørt. I den Nat, da Barnet syntes saa sygt, og hvilte selv paa hendes Skiød, og du sad trøsteløs forved hende, og deelte den elskede Byrde med hende, giorde hun det Løfte, om Barnet skulde døe, at bekiende dig sin Kierlighed, tilbyde dig selv sin Haand; nu da Barnet lever, hvorfor skal hun forandre Tanker? Hvad man engang saaledes lover, holder man under hver Betingelse. Nu vil Klerken komme, og ret troe, hvad han bringer for Nyheder.

Abbeen traadte ind i Værelset. Vi veed det! raabte Fredrik ham imøde, giør det kort,

for I kommer blot for Formalitetens Skyld; til videre forlanger man ikke de Herrer.

Han har luret, sagde Baronen. — Hvor uartig! raabte Abbeen.

Nu hurtigt! svarte Fredrik, hvorledes seer det ud med Ceremonien? de lader sig regne op paa Fingrene; I maa reise, maaskee hans Indflydelse kommer Jer herlig tilpas. Er I først engang over Alperne, saa finder Alting sig hiemme, og Folk takker Jer til, at I tager Jer noget underligt fore, I skaffer dem et Moerskab, de ikke behsve at betale. Det er ligesom I gav en Maskerade, alle Stænder kan tage Deel i.

I har rigtig nok med slige Folkefester alt giort jer meget fortient af Publikum, svarte Abbeen, og det lader, jeg kommer ikke mere til Orde i Dag.

Er ikke Alt, som jeg siger, svarte Fredrik, saa lær os det bedre. Kom over, kom over, vi maa see dem og glæde os.

Lothario omfavnede sin Ven, og førte ham til Søstrene; hun kom dem med Therese imøde, alle tre.

Ingen Nølen! raabte Fredrik, om to Dage kan I være reisefærdige. Hvad mener I, Ven! blev han ved, og vendte sig til Wilhelm, da vi giorde Kiendskab, og jeg forlangte den smukke Bouquet af Jer, hvo kunde da tænke, I nogensinde skulde modtage en saadan Blomst af min Haand.

Erindre mig ikke i dette den høieste Lykkes Øieblik paa hine Tider.

Som I ikke skal skamme Jer ved, saalidt som man skal skamme sig ved sin Herkomst: Tiderne vare gode, og jeg maa lee, naar jeg

seer paa dig, du kommer mig for, som Saul, Kis Søn, der gik ud at søge sin Faders Asen, men fandt et Kongerige.

Jeg kiender ikke et Kongeriges Værdie, svarte Wilhelm, men jeg veed, at jeg har naaet en Lykke, som jeg ikke fortjener, og som jeg for intet i Verden vilde bortbytte.